آداب معنوی دو هزار عمل مستحب و مکروه

تالیف

روح الله ولی ابرقوئی

آداب معنوی 2000 عمل مستحب و مکروه

مشخصات کتاب

سرشناسه : ابرقویی، روح الله

عنوان و نام پدیدآور : آداب معنوی: 2000 عمل مستحب و مکروه/ روح الله ولی ابرقویی

مشخصات نشر : قم: حرم، 1381.

مشخصات ظاهری : ص 286

شابک : 964-92992-7-012000ریال ؛ 964-92992-7-012000ریال

وضعیت فهرست نویسی : فهرستنویسی قبلی

یادداشت : چاپ قبلی: میراث ماندگار، 1380

یادداشت : عنوان روی جلد: آداب معنوی: 2000 مستحب و مکروه.

یادداشت : کتابنامه: ص. [276] - 277؛ همچنین به صورت زیرنویس

عنوان روی جلد : آداب معنوی: 2000 مستحب و مکروه.

عنوان دیگر : 2000 عمل مستحب و مکروه

موضوع : اعمال السنه

موضوع : مسلمانان -- آداب و رسوم

رده بندی کنگره : BP266/الف 15آ4 1381

رده بندی دیویی : 297/77

شماره کتابشناسی ملی : م 81-32071

فهرست

آداب دعا کردن

آداب و مراقبت های ایام سال

آداب ماه محرم

آداب ماه صفر

آداب ماه ربیع الاول

آداب ماه ربیع الثانی

آداب ماه جمادی الاول

آداب ماه جمادی الثانی

آداب ماه رجب

آداب ماه شعبان

آداب ماه مبارک رمضان

آداب شب و روز عید فطر

آداب ماه ذی القعده الحرام

آداب ماه ذی الحجه

نگهبان هر روز هفته

فضیلت شب و روز جمعه

آداب شب جمعه

آداب روز جمعه

آداب زیارت معصومین و امام زادگان (علیهما السلام)

ثواب قرائت سوره های قرآن

آدابی که روح را زنده می کنند

آدابی که دل را روشن می کند

آدابی که موجب نور دل می شوند

آدابی که موجب رقت قلب می شوند

آدابی که موجب قوت قلب می شوند

مکروهاتی که موجب قساوت قلب می شوند

آدابی که موجب زیادی عقل می شوند

مکروهاتی که باعث کمی عقل می شوند

آدابی که موجب زیادی حافظه می شوند

مکروهاتی که حافظه را کم می کنند

آدابی که نور چشم را زیاد می کنند

مکروهاتی که موجب کمی نور چشم می شوند

آدابی که عمر را طولانی می کنند

مکروهاتی که عمر را تباه می کنند

آدابی که موجب وسعت

رزق می شوند

مکروهاتی که موجب فقر و تنگدستی می شوند

آدابی که موجب صحت بدن می شوند

مکروهاتی که موجب بیماری بدن می شوند

آدابی که موجب نشاط و مسرت می شوند

مکروهاتی که موجب غم و اندوه می شوند

آدابی که باعث آمرزش انسان می شوند

آدابی که موجب امن از عذاب قبر می شوند

آدابی که فشار قبر را از زنان بر می دارد

مؤ من همیشه پنج چیز برای انجام آداب به همراه دارد

آداب ازدواج و احکام خانواده

آداب انتخاب همسر

مستحبات و مکروهات مراسم ازدواج و زفاف

آداب و سنن ولادت

آداب نام گذاری فرزند

آداب شیردهی و تربیت فرزند

آداب دوران بارداری

آداب تخلی

مکروهات تخلی

آداب وضو

مکروهات وضو

آداب غسل

مستحبات غسل جنابت

مکروهات مربوط به شخص جنب

مستحبات غسل میت

غسلهای مستحبی

غسلهای مستحبی زمانی

غسلهای مستحبی مکانی

غسلهای مستحبی فعلی

غسلهای مستحبی دیگر

آداب تیمم

آداب نماز

مستحبات و مکروهات اذان و اقامه

مستحبات تکبیره الاحرام

مستحبات قیام

مستحبات و مکروهات قرائت و ذکر

مستحبات و مکروهات رکوع

مستحبات و مکروهات سجده

مستحبات تشهد و سلام

مستحبات قنوت

آداب مخصوص زنان در نماز

تعقیبات نماز

تعقیبات مخصوص نماز صبح

مستحبات دیگر در باب نماز

مکروهاتی دیگر در باب نماز

آداب نماز جماعت

فضیلت نماز جماعت

مکروهات نماز جماعت

آداب نماز جمعه

آداب نماز آیات

دستورالعمل نماز آیات

آداب مسجد

مکروهات مربوط به مسجد

ترتیب اولویت مساجد از نظر ثواب

مکان های مکروه برای اقامه نماز

نمازهای مستحبی

نمازهای مستحبی شبانه روز

نافله های شبانه روز

نماز غفیله

کیفیت نماز غفیله

نماز ائمه معصومین علیهم السلام

مختصری از تاریخچه مسجد مقدس جمکران

نماز هدیه معصومین علیهم السلام

نماز زیارت معصومین علیهم السلام

سه نماز دیگر

نماز جعفرطیار

مستحبات نماز جعفر طیار

نماز حضرت سلمان

نماز عید غدیر

نمازهای ایام هفته

نماز ماههای سال

نمازهای مشترک هر ماه

نمازهای ماه رجب

نماز شب های ماه رجب

نماز ماه شعبان

نماز شب های ماه شعبان

نمازهای ماه مبارک رمضان

نمازهای شب های

ماه رمضان

نمازهای ماه شوال

نمازهای ماه ذی القعده

نمازهای ماه ذی الحجه

نمازهای ماه محرم

نمازهای ماه صفر

نمازهای ماه ربیع الاول

نمازهای ماه جمادی الآخر

نمازهای رفع بیماری

مجموعه ای دیگر از نمازهای مستحبی

ساعات خوب استخاره

آداب روزه

روزه های مستحبی

مکروهات مربوط به روزه

روزه های مکروه

آداب خمس و زکات

آداب خرید و فروش

مکروهات خرید و فروش

آداب مسافرت

آداب غذا خوردن

آداب آشامیدن آب

آداب حمام رفتن و نظافت

آداب مربوط به لباس و کفش

آداب مهمانی

آداب خوابیدن

آداب ذبح حیوان

آداب مربوط به اموات و موت

مستحبات و مکروهات حالت احتضار و بعد از مرگ

آداب کفن و کفن کردن

مستحبات و مکروهات حنوط میت

مستحبات تشییع جنازه

مکروهات تشییع جنازه

مستحبات نماز میت

آداب دفن و بعد دفن

مکروهات دفن و بعد از دفن

آداب مربوط به قبرستان

خواص خوراکیها به زبان روایات

درمان با نمک

درمان با حلیم

درمان با عسل

درمان با شیر

منافع و زیانهای پنیر

درمان با سرکه

درمان با زیتون و روغن آن

درمان با جو

درمان با برنج

درمان با عدس و نخود

درمان با باقلا

درمان با انگور

درمان با انار و فواید آن

درمان با سیب

درمان با به

درمان با گلابی

درمان با انجیر

درمان با خربزه

درمان با کاسنی

درمان با کاهو

درمان با کدو

درمان با هویج

درمان با شلغم

درمان با بادنجان

درمان با پیاز و سیر

درمان با سیاهدانه

درمان با گوشت کبوتر

درمان با خرما

درمان با گوشت بره

درمان با کشمش

درمان با سنجد

مقدمه

انسان ، طالب سعادت و کمال است . او به گونه ای خلق شده است که پیوسته به دنبال گمشده و معشوق خود، یعنی خالق و پرورش دهنده خود می گردد؛ لیکن در اجتماع و جامعه انسانی موانع و سرگرمی های دنیوی و مادی فراوانی چراغ فروزان فطرت و ذات انسانی را کم نور و گاهی خاموش می کنند. انسان برای این که در دام

چنین صیادهایی که رئیس و فرمانده آنها ابلیس رجیم می باشد نیفتد، باید راه و مسیر شریعت و انبیا و ائمه (علیهم السلام) را بپیماید تا با روح و باطنی پولادین آن موانع را از سر راه بردارد و به کمال واقعی که همان رسیدن به خداست ، برسد.

خداوند متعال کتاب آسمانی خود، قرآن مجید را که حاوی کامل ترین و مهمترین قوانین و دستورات الهی است را بر رسول گرامی اش حضرت محمد بن عبدالله (صلی الله علیه و آله و سلم) نازل نمود تا وسیله ای برای هدایت بشر باشد. سپس ولایت باطنی و تکوینی و امامت ائمه (علیهم السلام) را برای مردم قرار داد تا ادامه دهنده سیر نبوت باشند و بشر را به سر منزل حقیقت برسانند.

بی تردید تنها راه سعادت بشر فقط انجام فرایض و واجبات الهی و محرمات است . اگر انسان فرایض را با اخلاص و حضور قلب به جا آورد بهترین وسیله را برای قرب و رسیدن به خدا برگزیده است .

در شرع مقدس اسلام همراه واجبات و محرمات ، مجموعه ای از اعمال مستحب و مکروه مقرر شده که برای انجام یا ترک آنها تاءکید زیادی شده است . اگر چه نمازهای مستحبی زیادی داریم که واقعا در بیشتر مواقع باعث قرب و نزدیکی به خداوند می شوند، مثل نماز شب و نمازهای دیگری که تاءکید زیادی بر اقامه آنها شده است و همچنین با ترک بعضی از مکروهات زمینه مناسبی برای ترک محرمات در انسان ایجاد می شود، اما نباید فراموش کرد که اصل در دین ، عمل به واجبات و ترک

محرمات است . امیر مؤ منان حضرت علی (علیه السلام) می فرمایند: اءن للقلوب اقبالا و ادبارا فاذا اقبلت فاحملوها علی النوافل و اذا ادبرت فاقتصروابها علی الفرائض ؛ برای قلب ها گاهی نشاط و روی آوردن و گاهی بی نشاطی و روی برگرداندن می باشد. پس هرگاه قلوب شما پرنشاط هستند (و به قول معروف حال عبادت دارند) آنها را علاوه بر انجام واجبات به انجام مستحبات وادار سازید و آن گاه که بی نشاطند، تنها به انجام فرایض و واجبات قناعت کنید)).(1)

لازم به ذکر است که مکروهات و اصل کراهت بر دو قسم است :

الف) مکروهاتی که از نظر شرع مقدس دارای مفسده کمی می باشند؛ مثلا ایستاده آب نوشیدن در هنگام شب مکروه است این بدان معناست که چنین کاری ضرر کمی برای بدن دارد.

ب) مکروهاتی که اصلا دارای مفسده نیستند، ولی ثواب عمل عبادی را کم می کنند. به عبارت دیگر کراهت آنها به معنای ((اقل الثواب)) می باشد؛ مثلا نماز خواندن در حمام مکروه است این یعنی ثوابی که نماز دارد با اقامه آن در حمام کم می شود، نه آن که این عمل مفسده ای داشته باشد.

کتابی که در پیش رو دارید مشتمل بر حدود دو هزار آداب (مستحبات و مکروهات) است که ان شاءالله خوانندگان عزیز با مطالعه آن و با توجه به مطالب مذکور بتوانند سیر تکاملی و سعادت خویش را به خوبی و نشاط روحی بپیمایند و در این مسیر بنده حقیر و عاصی خدا را از دعاهای خیر خود فراموش نکنند.

از خداوند متعال می خواهیم تا ما را در انجام

واجبات و ترک محرمات توفیق دهد و به ما خلوص و حضور قلبی دائم عطا نماید. از او می خواهیم که همواره به ما حال عبادت و سوز دل عنایت فرماید تا با انجام مستحبات و ترک مکروهات ، رضایت و خشنودی او را که بهترین پاداش است ، کسب نماییم ! (ان شاء الله)

روح الله ولی ابرقویی - قم - 9 صفر 1422

پنج شنبه 13 اردیبهشت 1380

آداب دعا کردن

1 - حضور قلب .

2 - خضوع و فروتنی .

3 - امیدواری .

4 - شناخت خدا و اعتقاد به قدرت او و علم او به نیاز.

5 - امیدواری به خدا و قطع امید از دیگران .

6 - پرهیز از گناه به ویژه ستم مالی و آبرویی به مردم .

7 - گریستن . روایت شده است : ((بین بهشت و جهنم ، گردنه ای است که کسی از آن عبور نمی کند، مگر کسانی که از ترس خدا، خیلی گریه کرده باشند.))

8 - سپاس و ستایش خداوند.

9 - ذکر نامهای خدا که مناسب دعایش می باشد و نیز گفتن نعمتهای خداوند و شکر آن ، بیان گناهان و آمرزش خواستن برای آنها.

10 - درنگ و عجله نکردن و اصرار و پافشاری در دعا. زیرا خداوند درخواست کننده لجوج را دوست دارد و حداقل پافشاری این است که دعای خود را سه بار تکرار کرده و خواسته خود را سه بار بگوید.

11 - پنهان دعا کردن . زیرا هم فرمان خداوند را که می فرماید: ((در پنهان دعا کنید)) اجابت کرده و هم از آفت ریا دور می ماند. روایت شده است : ((دعای پنهانی ، برابر با

هفتاد دعای آشکار است)).

12 - شریک ساختن دیگران در دعا.

13 - با دیگران دعا کردن . دعا در جمع نیز باعث اجابت است . بهترین جمعیت برای دعا، چهل نفر است . چهار نفر هم می توانند هر کدام ده بار دعا کنند و اگر نتوانست در جمع دعا کند، خود نیز می تواند چهل بار دعا کند.

14 - تضرع در دعا به همراه قلب خاضع و بدن متواضع و چاپلوسی . خداوند به حضرت موسی (علیه السلام) وحی کرد: ((موسی ! هنگامی که مرا می خوانی ترسان باش ، صورت خود را خاک آلوده کن و با اعضای مهم بدنت ، برایم سجده کن ... قلبت را با ترس از من بمیران . زنده دل و کهنه لباس باش ...))

15 - صلوات فرستادن بر محمد (صلی الله علیه و آله و سلم) و آل او (علیهم السلام) در اول و آخر دعا باعث اجابت دعا است .

16 - پاکدلی و روی آوردن با تمام وجود به خداوند.

17 - دعا کردن قبل از بلا.

18 - شریک نمودن دیگران در دعا و قبل از خود، آنان را دعا کردن .

19 - بلند کردن کف دستها هنگام دعا.

20 - در دست داشتن انگشتری عقیق یا فیروزه . از امام صادق (علیه السلام) روایت شده : ((هیچ کف دستی به سوی خدای متعال بلند نشده است که نزد او محبوبتر باشد از کفی که انگشتر عقیق در آن است .))

21 - صدقه دادن قبل از دعا، باعث اجابت دعا می گردد.

22 - انتخاب اوقات مخصوصی برای دعا، مثل شب و روز جمعه ،

بین ظهر و عصر روز چهارشنبه برای نفرین کردن کفار، وقت نماز عشاء، یک ششم اول از نیمه دوم شب ، آخر شب تا طلوع فجر، بین طلوعین ، سه شب قدر در ماه رمضان که برترین آن شب بیست و سوم است ، شبهای احیاء که عبارتنداز: شب اول رجب ، نیمه شعبان ، عید فطر و قربان و روز عرفه ، فطر و قربان ، هنگام وزیدن بادها، باریدن باران ، از بین رفتن سایه ها و ریختن اولین قطره خون مقتول مؤ من ، هنگام اذان ظهر و از طلوع فجر تا طلوع خورشید، بعد از نمازهای واجب ، وتر، فجر و نماز ظهر و مغرب .

23 - مکانهای خاص نیز به اجابت دعا کمک می کنند. مانند: ((راءس الحسین و مکانی که زیر گنبد آن قرار دارد)).

24 - حالات عالی مانند رقت قلب .

25 - طهارت ، نماز و روزه (2).

آداب و مراقبت های ایام سال

آداب ماه محرم

1 - سزاوار است که حال دوستان آل محمد (صلی الله علیه و آله و سلم) در دهه اول محرم تغییر نموده و در دل و سیمای خود، آثار اندوه و درد این مصیبتهای بزرگ را آشکار نمایند.

2 - خوب است که مقداری از لذائذ زندگی را که از خوردن و نوشیدن و حتی خوابیدن و گفتن به دست می آید، ترک نمایند و مانند کسی باشند که پدر یا فرزند خود را از دست داده است .

3 - خوب است که روز تاسوعا و عاشورا، دیدار با برادران دینی را ترک کرده و آن روز را روز گریه و اندوه خود قرار دهند.

4 - مستحب است که در

دهه اول محرم ، هر روز امام حسین (علیه السلام) را با زیارت عاشورا زیارت نمایند.

5 - سزاوار است که اگر می توانند مراسم عزاداری آن حضرت را در منزل خود با نیتی خالص بر پا نمایند و اگر نمی توانند در مساجد یا منازل دوستانش به برپایی این مراسم کمک کنند.

6 - شایسته است که هر روز مقداری از اوقات خود را در مکانهای عمومی به عزاداری بپردازد.

7 - مستحب است که در آخر روز عاشورا، زیارت تسلیت را بخوانند.

8 - یکی از اعمال مهم دهه اول ، دعای اول ماه است و برای اینکه اول این ماه ، اول سال بوده و از طرف دیگر دعاهای قبل از وقت نیز تاءثیر خاصی در برآورده شدن حاجات و رسیدن به امور مهم دارد؛ این دعا تاءثیر زیادی در سلامتی و دوری از آفات دینی و دنیایی آن سال و بهبودی حال و به دست آوردن نیکیها دارد.

9 - بهتر است که در شب اول ، بعضی از نمازهایی را که در این شب وارد شده به مقدار حال و توانایی خود بخواند؛ حداقل دو رکعت نمازی را که شامل حمد و یازده بار ((قل هو اللّه احد)) است را بخواند. بعد از آن ، دعایی را که پیامبر (صلی الله علیه و آله و سلم) بعد از این نماز خوانده است و در کتاب اقبال نقل شده را بخواند و فردای آن روز را روزه بگیرد. در روایت آمده است کسی که چنین عملی را انجام بدهد مانند کسی است که به مدت یک سال کارهای خوب انجام داده و تا

سال آینده محفوظ خواهد بود.

10 - مستحب است که روز سوم را روزه بگیرد. در روایت آمده است : حضرت یوسف (علیه السلام) در این روز از چاه خارج شد. و اگر کسی این روز را روزه بگیرد، خداوند مشکل او را برطرف نموده و سختیها را بر او آسان می نماید.

11 - روایت شده است : مستحب است که انسان تمام ماه را روزه بگیرد. و در مورد روزه روز تاسوعا و عاشورا روایت مخصوص داریم ، اما احتیاط این است که روز عاشورا را روزه نگیرد ولی از خوردن و آشامیدن تا عصر خودداری نماید و آنگاه چیزی بخورد یا بیاشامد؛ به جهت این که امام حسین (علیه السلام) و یاران حضرت در عصر از غصه های این دنیای پست رهایی یافتند.

12 - از کارهایی مثل سرمه کشیدن و غیر آن ، بهتر است پرهیز شود.

13 - مستحب است که شب عاشورا تا صبح پیش قبر امام حسین (علیه السلام) بماند.

14 - از شیخ مفید رحمه الله روایت شده است که شب بیست و یکم محرم ، شب زفاف سرور تمام زنان جهان حضرت فاطمه (علیها السلام) است و به همین جهت روزه آن روز مستحب می باشد.

15 - مستحب است که در آخر ماه محرم محاسبه نفس ، استغفار و دعا برای اصلاح حال ، صورت پذیرد(3).

آداب ماه صفر

1 - سزاوار است که روز اربعین را روز اندوه خود دانسته و تلاش نماید برای یک بار هم که شده ، کنار مزارش او را زیارت نماید.

2 - مستحب است که در پایان روز اربعین نیز مانند سایر روزهای مهم

از خداوند بخواهد حال و عمل او را اصلاح نموده و به حامی آن روز که از معصومین (علیهم السلام) می باشد توسل جوید.

(روزهای هفته که هر کدام مربوط به معصومی (علیهم السلام) می باشد در آخر این بخش خواهد آمد).

3 - وفات پیامبر (صلی الله علیه و آله و سلم) نیز در این ماه واقع شده است ؛ سزاوار است در این روز به گونه ای اندوهگین بوده و عزاداری نماید که شایسته اتفاق بزرگ این روز و ناگواریهایی که بعد از رحلت پیامبر (صلی الله علیه و آله و سلم) رخ داده است ، باشد.

4 - مستحب است که در روز وفات پیامبر (صلی الله علیه و آله و سلم) با زیارتهایی که وارد شده یا با زیارتی که خود با یاری خداوند می سازد، او را زیارت نمود.

5 - زیارت امام حسن مجتبی (علیه السلام) نیز در این روز استحباب دارد، چرا که شهادت او در همین روز است .

6 - سزاوار است که بر امام حسن (علیه السلام) درود فرستاده و قاتل او معاویه پسر ابی سفیان (لعنه الله علیه) را لعنت نماید(4).

آداب ماه ربیع الاول

این ماه همانگونه که از اسم آن پیداست بهار ماههاست ؛ به جهت این که آثار رحمت خداوند در آن هویداست . در این ماه ذخایر برکات خداوند و نورهای زیبایی او بر زمین فرود آمده است ؛ زیرا میلاد رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) در این ماه است و می توان ادعا کرد که از اول آفرینش زمین ، رحمتی مانند آن بر زمین

فرود نیامده است .

از آداب این ماه است :

1 - تمام ماه را در روز تولد پیامبر (صلی الله علیه و آله و سلم) با تلاشهای نیکو و اطاعتهای گرانقدر و بزرگ ، بزرگ داشته و با پروردگار خود در مورد این نعمت بزرگ مناجات نماید.

2 - دعا کردن در اول این ماه با دعاهایی که روایت شده است از مهم ترین اعمال این ماه می باشد.

3 - روز هشتم ربیع الاول ، روز وفات امام حسن عسگری (علیه السلام) می باشد. پس سزاوار است در این روز اندوهگین باشد، بخصوص با در نظر گرفتن این که صاحب مصیبت حضرت امام عصر(عج) می باشد؛ پس باید آن امام (علیه السلام) را با هر زیارتی که به ذهنش می رسد زیارت نموده و به امام زمان (علیه السلام) تسلیت بگوید.

4 - روز نهم ربیع الاول ، چنانکه در روایت گرانقدری آمده است ، روز نابودی دشمن خدا بوده و این روز و خوشحالی در آن فضیلت داشته و روز شادی پیروان آل محمد (صلی الله علیه و آله و سلم) می باشد. سزاوار است که دوستان آل محمد (صلی الله علیه و آله و سلم) شادی خود را در این روز، به خاطر نابودی دشمن خدا آشکار کنند.

5 - روز دهم ربیع الاول ، روز ازدواج پیامبر (صلی الله علیه و آله و سلم) با حضرت خدیجه (علیهم السلام) می باشد و بر شیعیان لازم است که به خاطر تاءثیر این ازدواج مبارک و فرخنده ، در خوبی ها و سعادت ها و انتشار نورهای درخشان و

پاک ، آن را بزرگ بدارند.

6 - روز هفدهم ربیع الاول ، همان طور که گفته شد روز میلاد حضرت رسول (صلی الله علیه و آله و سلم) است . از کارهای مهم این روز، روزه داشتن این روز، به خاطر شکر گزاری و به جا آوردن دو رکعت نماز می باشد که در هر رکعت آن یک بار سوره حمد، ده بار سوره قدر و ده بار سوره اخلاص می خواند. سپس در مکان نماز خود نشسته و دعایی را که روایت شده است را می خواند.

7 - از کارهای مهم در روز میلاد پیامبر (صلی الله علیه و آله و سلم)، رعایت آداب عید و اظهار مراسم شرعی عیدهای بزرگ است ، تا دیگران این روز را به عنوان عید بشناسند.

8 - از مهمترین اعمال مهم این روز به پایان رساندن روز خود با سلام به حامیان و نگهبانان آن روز و به درگاه آنان جهت شفاعت و اصلاح حال تضرع نمودن ، می باشد(5).

آداب ماه ربیع الثانی

1 - از مهمترین اعمال این ماه چنانچه در جمیع ماهها گفتیم ، دعا در اول آن است . بخصوص دعای بلند مرتبه و گرانقدری که در اول آن روایت شده است .

2 - روز دهم ربیع الثانی ، روز ولادت امام حسن عسگری (علیه السلام) می باشد. مراقبت از روزهای ولادت ائمه (علیهم السلام)، شبیه به مراقبت روز ولادت رسول اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) است .

امام حسن عسگری (علیه السلام) خصوصیتی برای برآورده شدن حاجات اخروی دارند. معصومین (علیهم السلام) گرچه هر کدام از آنان وسیله

ای برای بندگان خدا در جمیع حوائج می باشند، ولی هر کدام خصوصیتی برای بعضی از حاجتها دارا می باشند - چنانکه دعای توسل ، شاهدی بر این مطلب است - رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم)، دختر بزرگوارش و امام حسن (علیه السلام) و امام حسین (علیه السلام) در حاجت های مربوط به ، به دست آوردن طاعت خدا و خشنودی او خصوصیتی دارند. امیرالمؤ منین (علیه السلام) خصوصیتی در مورد انتقام از دشمنان و برطرف نمودن ظلم ظالمین دارند. امام سجاد (علیه السلام) خصوصیتی در مورد ستم پادشاهان و القائات و وسوسه های شیطان دارند. امام باقر (علیه السلام) و امام صادق (علیه السلام) نیز خصوصیتی در کمک گرفتن در مورد آخرت دارند. امام کاظم (علیه السلام) خصوصیتی در مورد سلامتی کامل از بیماریها و دردهایی که مردم از آن گریزانند دارند. همچنین امام رضا (علیه السلام) خصوصیتی در مورد ترسهای مسافرت در دریا و خشکی و زمینهای بی آب و علف و بدون آبادی و سکنه دارند.امام جواد (علیه السلام) خصوصیتی در مورد توسعه روزی و بی نیاز شدن از آنچه در دست مردم است دارند. امام هادی (علیه السلام) نیز خصوصیتی در مورد قضای نافله ها، احسان به برادران مؤ من و به کمال رسیدن طاعتهای پروردگار دارند. امام حسن عسگری (علیه السلام) خصوصیتی در کمک نمودن در مورد آخرت دارند و امام عصر ما(عج) پناهگاه و امید و حافظ ما، نور ما و زندگی ما، امام مهدی (علیه السلام) جامع تمام خصوصیات مذکور

بوده و برای حاجات دیگر نیز توسل به او مناسب است .

3 - سزاوار است که این روز (روز میلاد امام حسن عسگری (علیه السلام) مانند سایر روزهای شریف که گفته شد به پایان رسانده شود(6).

آداب ماه جمادی الاول

1 - از کارهای مهم این ماه ، دعا کردن با دعاهایی که روایت شده است ، می باشد.

2 - پانزدهم این ماه ، روز ولادت امام سجاد (علیه السلام) می باشد. بنابراین شیعه باید این روز را با عمل ، بزرگ بدارد زیرا مردم باید روزهای ولادت زمامداران خود را بزرگ داشته و آداب و تکالیفی را در این مورد رعایت نمایند.

3 - سزاوار است که روز خود و پایان این ماه را همان طور که در ماههای قبل گفتیم به پایان برساند(7).

آداب ماه جمادی الثانی

1 - از کارهای مهم در این ماه ، دعا نمودن - بخصوص با دعای روایت شده - می باشد.

2 - سوم جمادی الثانی ، روز شهادت حضرت زهرا (علیها السلام) می باشد. لازم است که شیعیان وفادار این روز را از روزهای اندوه و مصیبت قرار دهند؛ زیرا این روز برای بستگان آن حضرت (علیه الاسلام) دومین روز روز مصیبت بعد از رحلت پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) بود و امیرالمؤ منین (علیه السلام) بعد از وفات رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) هیچ روزی را مصیبت بارتر و ناگوارتر از این روز ندید.

3 - سزاوار است که شیعه ، آن حضرت (علیها السلام) را در این روز به گونه ای زیارت نموده و بر او صلوات و درود بفرستند که مایه رضایت پیامبر (صلی الله علیه و آله و سلم) بوده ، خدای فاطمه (علیها السلام) آن را پسندیده و حق شیعه گری ادا شود.

4 - شب نوزدهم جمادی الثانی ، شب ابتدای

حامله شدن مادر پیامبر (صلی الله علیه و آله و سلم) به آن حضرت می باشد. سزاوار است که به خاطر کسالت ، هیچ خیری را در این شب از دست نداد. همان اعمالی که در روز میلاد پیامبر ذکر شد سزاوار است که همان اعمال انجام شود.

5 - روز بیستم جمادی الثانی ، روز میلاد حضرت زهرا (علیها السلام) می باشد. در این روز سرور مؤ منین در آن تازه شده و روزه آن روز و خیرات و صدقات در آن مستحب می باشد.

6 - از اعمال مهم روز میلاد حضرت فاطمه (علیها السلام) زیارت و صلوات بر او و لعنت کردن ظالمین به آن حضرت (علیها السلام) است (8).

آداب ماه رجب

این ماه ، ماه بسیار شریفی است ؛ به این جهت که : از ماههای حرام می باشد، از اوقات دعا می باشد و حتی در زمان جاهلیت به این مطلب مشهور بوده و مردم آن زمان منتظر این ماه بوده اند تا در آن دعا کنند. این ماه ، ماه امیرالمؤ منین (علیه السلام) می باشد؛ شب اول آن یکی از چهار شبی است که تاءکید به زنده نگهداشتن آن به عبادت شده است . درباره روز نیمه آن آمده است که محبوبترین روزها نزد خداوند بوده و زمان انجام عمل ((استفتاح)) است که در ادامه به طور مفصل خواهد آمد. همچنین روز بیست و هفتم این ماه ، مبعث حضرت رسول اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می باشد. روزی که زمان ظهور رحمت خداوند است . چیزی که از اول خلقت تا

کنون مانند آن دیده نشده است . این گوشه ای از فضایل این ماه است . در اینجا مراقبت ها و آداب این ماه را ذکر می کنیم .

1 - از مراقبت های مهم در این ماه ، به یاد داشتن حدیث ((ملک داعی)) می باشد که از پیامبر (صلی الله علیه و آله و سلم) روایت شده است . پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمود: ((خدای متعال در آسمان هفتم فرشته ای قرار داده است که ((داعی)) گفته می شود. هنگامی که ماه رجب آمد، این فرشته در هر شب از این ماه تا صبح می گوید: خوشا به حال تسبیح کنندگان خدا، خوشا به حال فرمانبرداران خدا. خدای متعال می فرماید: همنشین کسی هستم که با من همنشینی کند. فرمانبردار کسی هستم که فرمانبردارم باشد و بخشنده خواهان بخشایش هستم . ماه ، ماه من و بنده ، بنده من و رحمت ، رحمت من است . هر کسی در این ماه مرا بخواند او را اجابت می کنم و هر کس از من بخواهد به او می دهم و هر کس از من هدایت بخواهد او را هدایت می کنم . این ماه را رشته ای بین خود و بندگانم قرار دادم که هر کس آن را بگیرد به من می رسد.))

2 - سزاوار است که طالبان علم در این ماه و ماههای شعبان و رمضان عبادت را مقدم بر تحصیل علم نمایند؛ گر چه تحصیل علم نیز از برترین عبادتهاست .

3 - شب اول این ماه ، یکی از چهار شبی است که

شب زنده داری در آن تاءکید شده است . یکی از مراقبت ها این است که در هنگام دیدن ماه در شب اول ، دعایی که روایت شده است را بخواند.

4 - مستحب است که در شب اول این ماه ، بعد از نماز مغرب بیست رکعت نماز به جا آورده که در هر رکعت سوره فاتحه و اخلاص را یک مرتبه خوانده و برای هر دو رکعتی ، یک سلام بدهد.

نماز آسان تری از پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) روایت شده است که فرمود: کسی که دو رکعت نماز در شب اول ماه رجب ، بعد از نماز عشا بخواند و در رکعت اول آن ، سوره فاتحه و الم نشرح را یک بار و اخلاص را سه بار و در رکعت دوم ، سوره فاتحه ، الم نشرح ، اخلاص و مهوذتین (ناس و فلق) را هر کدام یک بار بخواند؛ سپس تشهد خوانده و سلام دهد. بعد از آن نیز سی بار ((لا اله الا اللّه)) گفته و سپس سی بار بر پیامبر (صلی الله علیه و آله و سلم) صلوات بفرستد. گناهان گذشته او آمرزیده شده و او را مانند روزی که از مادر متولد شده از گناهان بیرون می برد.

(نمازهای مستحبی این ماه در بخش نمازهای مستحبی آمده است .)

5 - سزاوار است که در تمام این ماه و ماه شعبان ، رمضان و تمام عمر، اهمیت زیادی به دعا، جهت توفیق اخلاص داده و توجه به خدای متعال با نامهای او مانند ((کریم العفو و مبدل السیئات بالحسنات)) و توسل

به او به وسیله محمد و آل او (علیه السلام) را زیاد کند.

6 - چنانچه شب اول ماه ، مصادف با شب جمعه بود، سزاوار است که عمل ((لیله الرغائب)) را انجام دهد. از پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) روایت شده است که فرمودند: ((از اولین شب جمعه در ماه رجب غافل نشوید؛ زیرا شبی است که فرشتگان آن را ((لیله الرغائب)) می نامد. این نامگذاری به این جهت است که هنگامی که یک سوم از شب گذشت ، هیچ فرشته ای در آسمان ها و زمین نمی ماند، مگر این که در کعبه و اطراف آن جمع می شوند. آنگاه خداوند، به طور غیر منتظره ای بر آنان وارد شده و می فرماید: ای فرشتگانم ! هر چه می خواهید از من درخواست کنید. فرشتگان عرض می کنند: حاجت ما این است که از روزه داران رجب درگذری . خداوند می فرماید: این کار را انجام دادم)). بهتر است کسی که این حدیث را می شنود، در این شب ، زیاد بر فرشتگان صلوات فرستاده تا تکلیفی را که آیه تحیت (نساء/آیه 86) به عهده ما گذاشته به اندازه توانایی انجام داده باشد. سپس رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمودند: کسی که روز پنج شنبه اول رجب را روزه گرفته و بین نماز مغرب و عشا دوازده رکعت نماز به جا آورده هر دو رکعت به یک سلام و در هر رکعتی سوره فاتحه یک بار، سوره قدر سه بار و سوره توحید

دوازده بار خوانده و هنگامی که نماز تمام شد، هفتاد بار بر من (با این الفاظ) صلوات بفرستد: اللهم صل علی محمد النبی الامی و علی آله سجده کرده و در سجده هفتاد بار بگوید: سبوح قدوس رب الملائکه و الروح سپس سر خود را بلند کرده و بگوید: رب اغفر و ارحم و تجاوز عما تعلم انک انت العلی الاعظم . آنگاه بار دیگر به سجده رفته و در سجده همان چیزی را بگوید که در سجده اول گفت ، سپس حاجت خود را از خدا بخواهد، ان شاء اللّه تعالی برآورده می شود. رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) در ادامه فرمودند: قسم به کسی که جانم در دست اوست ؛ هیچ بنده یا کنیزی - از بندگان و کنیزان خدا - این نماز را به جا نمی آورد، مگر این که خداوند گناهان او را می بخشد؛ گرچه گناهان او مثل کف دریا و به عدد شن و به وزن کوهها و به عدد برگهای درختان باشد در روز قیامت هفتصد نفر از خویشان خود را که همگی سزاوار آتش باشند را شفاعت می کند و در شب اول قبر خداوند ثواب آن را به بهترین صورت ، با روی گشاده و خندان و زبان فصیح برای او می فرستد و می گوید: ای محبوب من ! مژده بده ؛ از هر سختی نجات پیدا کردی . می پرسد: تو کیستی ؟رویی بهتر از رویی تو ندیده و بویی به خوش بویی تو، به مشامم نرسیده . جواب می دهد: ای محبوب من ! من ثواب آن نمازی

هستم که در فلان شب ، فلان منطقه ، فلان ماه و فلان سال به جا آوردی ؛ امشب آمده ام تا حقت را ادا کرده ، مونس تنهایی تو بوده و وحشت را از بین ببرم . زمانی که در شیپور دمیده شود، در عرصه قیامت بر سرت سایه افکنم و تو هرگز هیچ خیری را از جانب مولایت از دست نخواهی داد

7 - از کارهای مهم در روز اول ماه رجب ، روزه ، نماز حضرت سلمان دعا در اول آن با دعایی که در اقبال سید قدس سره روایت شده ، می باشد.

8 - از کارهای مهم در این ماه این است که در تمام ماه ، هزار بار بگوید: استغفر اللّه ذاالجلال و الاکرام من جمیع الذنوب و الاثام شیخ صدوق (ره) روایت کرده است : اگر کسی این ذکر را در رجب ، هزار بار بگوید، خداوند متعال می فرماید: اگر گناهان شما را نبخشم ، پروردگار شما نیستم ، پروردگار شما نیستم ، پروردگار شما نیستم !

9 - مستحب است که در تمام ماه رجب ، سوره توحید را ده هزار بار و همچنین روایت شده است که هزار بار بخواند. روایت شده است : ((کسی که هزار بار آن را بخواند روز قیامت ، عمل هزار پیامبر و هزار فرشته را می آورد و هیچکس نزدیکتر از او به خدا نیست ؛ مگر کسی که بیشتر از او آن را خوانده باشد و ثواب خواندن این سوره در رجب ، چندین برابر است)).

10 - مستحب است که در این ماه که هزار بار، خدا را تسبیح

کند. در روایت آمده است کسی که چنین عملی را انجام دهد، خداوند صد هزار عمل خوب برای او نوشته و صد کاخ در بهشت برای او می سازد.

11 - مستحب است که در تمام این ماه ، هزار بار ((لا اله الا اللّه)) بگوید. روایت شده است کسی که در این ماه این عمل را انجام دهد خداوند برای او صد هزار حسنه نوشته و صد شهر در بهشت برای او می سازد.

12 - مستحب است که در این ماه صد بار بگوید: استغفر اللّه الذی لا اله الا هو وحده لا شریک و له و اتوب الیه . و اگر پس از آن صدقه بدهد خداوند او مورد رحمت قرار داده و گناهان او را می آموزد و کسی که چهار صد بار بگوید خداوند پاداش صد شهید را برای او می نویسد.

13 - خوب است که در تمام ماه با پیروی از امام سجاد (علیه السلام) در سجده خود این ذکر را بگوید: عظم الذنب من عبدک فلیحسن العفو من عندک .

14 - سزاوار است که صبح و شب و بعد از هر نمازی دعای یا من ارجوه لکل خیر.... را بخواند و سپس با دست چپ محاسن خود را گرفته و انگشت سبابه دست راست خود را حرکت داده گریه کند و بگوید: یا ذالجلال و الاکرام یا ذا النعماء و الجود یا ذا المن و الطول حرم شیبتی علی النار.

15 - از دعاهای مستحب در این ماه دعای : یا من یملک حوائج السائلین ... می باشد.

16 - از کارهای مهم در این ماه ، زیارت امام

حسین (علیه السلام) در اول و وسط ماه است .

17 - نمازهای مستحبی در این ماه ، در بخش نمازهای مستحبی ذکر شده اند.

18 - روز بیست و هفتم رجب ، مستحب است که روزه بگیرد، غسل کرده و زیارت پیامبر (صلی الله علیه و آله و سلم) و حضرت علی (علیه السلام) را بخواند(9).

آداب ماه شعبان

این ماه برای سالک الی اللّه ، بسیار با ارزش است . یکی از شب های قدر، در این ماه می باشد. همچنین ولادت حضرت حجه بن الحسن العسگری (علیه السلام) نیز در این ماه واقع شده است . همچنین این ماه ، ماه پیامبر (صلی الله علیه و آله و سلم) می باشد.

از مراقبات این ماه :

1 - مناجات شعبانیه ، مناجات معروفی است و اهلش به خاطر آن با ماه شعبان ماءنوس شده و به همین جهت منتظر و مشتاق این ماه هستند. سزاوار است که این مناجات در تمام ماه خوانده شود.

2 - از اعمال مهم در این ماه ، روزه است ؛ به اندازه ای که با حال انسان مناسب باشد. امام صادق (علیه السلام) فرمود: ((کسی که روز اول ماه را روزه بگیرد، حتما وارد بهشت می شود و کسی که دو روز را روزه بگیرد، خداوند در هر شب و روزی (به چشم رحمت) به او می نگرد و در بهشت نیز به این نگاه ادامه می دهد؛ کسی که سه روز روزه بگیرد، با خداوند در عرش و بهشت او دیدار می کند.))

3 - از اعمال مهم در این ماه ، صلواتی است که در نیمروز

هر روز از این ماه فرستاده می شود؛ اول آن چنین است : اللهم صل علی محمد و آل محمد، شجره النبوه ....

4 - از دیگر اعمال این ماه ، همانگونه که در کتاب اقبال است ، به جا آوردن نماز و خواندن دعاهای این شبهاست . نمازهای این ماه ، در بخش نمازهای مستحبی ذکر شده است .

5 - از اعمال مهم این ماه ، عمل کردن به روایت امیرالمؤ منین (علیه السلام) است که فرمودند: ((در هر پنج شنبه از ماه شعبان ، آسمانها زینت شده و آنگاه فرشتگان عرض می کنند: خدای ما! روزه داران شعبان را ببخش و بیامرز و دعایشان را اجابت فرما!)) بنابراین کسی که رو رکعت نماز به جا آورد که در هر رکعت سوره فاتحه را یک بار و توحید را صد بار بخواند و بعد از سلام دادن ، صد بار نیز صلوات بفرستد، خداوند تمام خواسته های دینی و دنیایی او را برآورده می فرماید و کسی که یک روز از آن را روزه بگیرد، خداوند بدن او را بر آتش حرام می کند.

6 - روز سوم شعبان به جهت تولد امام حسین (علیه السلام) در آن ، روز بزرگی است و سالک باید به مقدار توانایی با روزه ، زیارت ، دعاهایی که در این روز وارد شده و سایر طاعتها شکر این روز را به جا آورد. در چنین روزی فطر ملک ، سلامتی بالهای خود را به دست آورد.

7 - روز و شب نیمه شعبان ، زمان بسیار شریفی است ؛ به این جهت که از شبهای قدر و شب

تقسیم رزق ها و عمرها می باشد. این شب ، از اوقات زیارتی امام حسین (علیه السلام) می باشد که غیر از فرشتگان ، صد هزار پیامبر (علیه السلام) آن حضرت (علیه السلام) را زیارت می کنند و این مطلب نشانه عظمت این شب است . همچنین از شب هایی است که تاءکید به زنده نگهداشتن آن شده و اعمال و عبادات بسیار ارزشمندی در آن وارد شده که می توان گفت : در هیچ شبی مانند یا بیشتر از آن نیامده است و بالاخره این شب علاوه بر اینها، شب میلاد امامی است که گیتی را از عدالت پر کرده و زمین را پاک می نماید. از اعمال این شب این است که شیعه ، از لذت و آسایش دنیا در این شب چشم پوشی نماید و فرض کند که شب خداحافظی او با این دنیا و تمام اعمال بوده و فردای آن روز قیامت است . از اعمال دیگر این شب نمازهایی است که وارد شده است . (که در بخش نمازهای مستحبی ذکر شده است).

8 - از اعمال مهم این شب ، عمل کردن به حدیث پیامبر (صلی الله علیه و آله و سلم) است . که فرمودند: ((شب نیمه شعبان در خواب بودم که جبرئیل آمد و گفت : محمد! چرا در این شب خوابیده ای ؟ گفتم : جبرئیل مگر چه شبی است ؟ گفت : شب نیمه شعبان است . محمد! برخیز. آنگاه مرا بلند کرده و به بقیع برد، سپس گفت : سرت را بلند کن ؛ این شبی است که درهای آسمان

در آن باز می شود: درهای رحمت ، در رضوان ، در مغفرت ، در فضل ، در توبه ، در نعمت ، در جود و در احسان و خداوند به عدد موها و پشمهای گاو و گوسفند، مردم را از آتش جهنم آزاد می کند؛ زمان مرگ را در آن ثبت کرده و به مدت یک سال ، روزی ها را تقسیم می کند و هر چه را که در تمام سال اتفاق می افتد، فرو می فرستد. محمد! کسی که این شب را با گفتن اللّه اکبر، سبحان اللّه ، لااله الا اللّه و خواندن دعا، نماز و قرآن و انجام دادن اعمال مستحب و استغفار کردن ، زنده نگهدارد بهشت منزل و استراحتگاه او خواهد بود و گناهان گذشته و آینده اش بخشیده می شود...

پس این شب را زنده بدار و شب زنده داری کن و نزدیکی به خدا، با عمل در این شب را به امتت دستور بده ، زیرا شب شریفی است ! در حالی نزدت آمدم که تمام فرشته ها در آسمان ، پاهایشان را جفت کرده اند: عده ای تسبیح می کنند، عده ای در رکوع ، عده ای در سجود و گروهی ذکر می گویند. شبی است که کسی دعا نمی کند؛ مگر این که مستجاب می شود، کسی چیزی نمی خواهد مگر این که به او داده می شود...

کسی که از خیر این شب محروم شود، از خیر بزرگی محروم شده است .

9 - در این شب ، نزدیکی جستن به امام زمان (عج)، کسی که حجت عصر و ولی امر می باشد، مستحب است

.

10 - از اعمال این شب ، خواندن دعایی است که با این عبارت شروع می شود: اللهم بحق لیلتنا و مولودها....

12 - زیارت امام حسین (علیه السلام) و حضور در آرامگاه شریف آن حضرت (علیه السلام)، در این شب استحباب زیادی دارد.

13 - در این شب خواندن دعای کمیل در سجده به خاطر پیروی از امیرالمؤ منین (علیه السلام) مستحب است .

14 - محاسبه اعمال در این شب ، استحباب زیادی دارد.

15 - از اوقات مهم ماه شعبان ، آخرین جمعه ماه شعبان است . از عبدالسلام بن صالح هروی نقل شده است که می گوید: آخرین جمعه شعبان ، به دیدن ابی الحسن علی بن موسی الرضا (علیه السلام) رفتم ، حضرت فرمودند: ((اباصلت ! بیشتر شعبان گذشت و این آخرین جمعه آن است ؛ سهل انگاریهای گذشته خود را در این ماه جبران کن . بسیار دعا و استغفار کن و قرآن بخوان ؛ از گناهانت توبه کن تا وقتی ماه رمضان می آید، مخلص برای خدا باشی و هیچ امانتی به گردنت نباشد؛ مگر این که آن را رد کنی و هیچ کینه ای از مؤ منی در دلت نباشد مگر این که آن را از بین ببری و از هر گناهی که انجام می دهی ، دست بردار. تقوی خدا پیشه کن و در نهان و آشکارت به او توکل کن ((و کسی که به خدا توکل کند، خدا برای او کافی خواهد بود)).

و در باقیمانده این ماه ، این دعا را زیاد تکرار کن : اللهم اءن لم تکن غفرت لنا فی ما مضی من

شعبان ، فاغفرلنا فی ما بقی منه .

(خدایا ! اگر در این مدت که از شعبان گذشته ، ما را نبخشیده ای در مدتی که از آن مانده ما را بیامرز)؛ زیرا خداوند متعال به احترام ماه رمضان ، در این ماه افراد زیادی را از آتش رها می کند.

16 - سه روز آخر شعبان ، فرصت مناسبی است برای کسی که تمام این ماه را روزه نگرفته ، تا روزه بگیرد. امام صادق (علیه السلام) فرمودند: کسی که سه روز آخر شعبان را روزه بگیرد و آن را به ماه رمضان وصل کند، خداوند روزه دو ماه پی درپی ، برای او می نویسد(10).

آداب ماه مبارک رمضان

از امیرالمؤ منین (علیه السلام) روایت شده است : ((نگویید رمضان ؛ زیرا نمی دانید رمضان چیست ؟ اگر کسی گفت ؛ باید صدقه داده و روزه بگیرد؛ همانطور که خداوند فرموده است بگویید ماه رمضان .))

در اینجا گوشه ای از آداب این ماه مبارک و ماه میهمانی خدا را ذکر می کنیم :

1 - مستحب است که در سحر و افطار، قبل از شروع و بعد از گفتن بسم اللّه الرحمن الرحیم سوره قدر خوانده شود.

2 - بهترین دعایی که خوب است قبل از افطار خوانده شود، دعایی است که در اقبال آمده و مفضل بن عمر آن را روایت کرده است : اللهم jالعظیم ...(11)

3 - از مراقبت های ماه رمضان ، پاک کردن دل با توبه صادقانه است .

4 - از دیگر مراقبت های این ماه ، پاکیزه نمودن مال با دادن خمس است تا غذا، لباس ، مکان و هر چیزی که روزه دار در

آن دخل و تصرف می کند، پاک شود.

5 - باید برای شروع خوب سال ، تلاش کند. روایات زیادی داریم که : ((ماه رمضان ، ابتدای سال است : اگر انسان در این ماه ، خود را سالم نگه دارد، تمام سال سلامت خواهد ماند.))

6 - از مراقبات این ماه ، توسل در شب اول است . مهمترین کاری که سالک باید انجام دهد این است که در شب اول ماه به یکی از معصومین (علیهم السلام) که حامی و نگهبان آن شب است ، مراجعه و با چهره آبرومند و نورانی او نزد پروردگارش ، به درگاه خدا روی آورد.

7 - از مراقبات این ماه ، انجام دادن متناسب نوافل و مستحبات است . سزاوار است که سالک حال خود را بررسی و نشاط، کسالت ، کار، فراغت ، نیرو و ضعف خود را نسبت به نوافل و مستحبات سنجیده و بعد از مراعات حال خود، به ترتیب ، بهترین ها را انتخاب نماید. در روایات زیادی آمده است که نوافل در این ماه ، بیش از هزار رکعت است .

8 - از کارهای مهم در این ماه ، قرائت قرآن ، دعا و ذکر است که باید از هر کدام مقدار معینی انتخاب و در هر روز انجام شود. دعای ((ابی حمزه ثمالی)) را نیز باید به اندازه ای که می تواند، در تمام شب ها یا یک شب درمیان بخواند. هر روز یکی از دعاهای روز را خوانده و برای توفیق در شب قدر و شب عید فطر زیاد دعا نماید و نباید در روزهای جمعه ، نمازی را که

روایت شده است ، ترک کند. از مهمترین دعاها در شب و روز، دعا برای ولی امر، خلیفه خداوند، امام زمان (عج) می باشد. و باید برای پدر، مادر، معلمین ، برادران دینی ، نزدیکان ، همسایگان و هر کسی که حقی به گردن او دارد همچنین تمام مؤ منین ، دعا و استغفار نموده و آنان را در دعاهایی که برای خود می نماید، شریک کند.

9 - از اعمال مهم این ماه ، غسل در شب و روز اول و شب های فرد است . در روایت آمده است : ((کسی که شب اول ماه رمضان ، در رودی جاری غسل کرده و سی مشت آب بر سرش بریزد، تا ماه رمضان آینده پاک می شود)) و ((کسی که در اولین روز سال ، در آب جاری غسل کرده و سی مشت آب بر سرش بریزد، این عمل ، داروی یک سال او خواهد بود)).

10 - خوردن سحری مستحب است . روایت شده است : ((سحری بخورید، گر چه جرعه آبی باشد. توجه داشته باشید که خدا برکسانی که سحری می خورند، درود می فرستد.)) باید به نیت استحباب سحری نزد خدا و نیرو گرفتن بر عبادتها در طول روز، سحری خورد.

11 - در روایتی آمده است صدبار خواندن سوره دخان تا شب بیست و سوم برای شناخت این شب مفید است . در روایت دیگر نیز آمده است که به جای آن می توان هزار بار سوره قدر را خواند.

12 - از کارهای مهم در این ماه ، افطاری دادن به روزه داران است که پاداش آن زیاد می باشد.

13 - از

کارهای مهم دیگر در این ماه برای اهل علم ، امامت جماعت و وعظ می باشد.

14 - از اوقات مهم در ماه رمضان ، شب قدر است . شبی که از هزار ماه ، بهتر می باشد. روایتی داریم مبنی بر این که از هزار ماه جهاد، بهتر و از سلطنت هزار ماه ، بهتر و عبادت آن ، بهتر از عبادت هزار ماه می باشد. در روایات اهل بیت نیز آمده است : ((فرشتگان در شب قدر فرود آمده و در زمین پخش می شوند، بر مجالس مؤ منین گذشته ، بر آنان سلام می کنند و برای دعاهای آنها آمین می گویند، تا آنگاه که سپیده دم طلوع می کند.))

سزاوار است که شیعه امیرالمؤ منین (علیه السلام) تمام سعی خود را جهت آمادگی برای اعمال این شب به کار گیرد؛ مثلا مکان ، لباس مناسب ، عطر و صدقه ای تهیه و مضامین لطیفی را برای مناجات با پروردگار و کلمات برانگیزنده ای را در خطاب به معصومین (علیهم السلام) انتخاب کند. همچنین میهمانان مخصوصی را که مناسب با این شب می باشند و چند فقیر را برای صدقه دادن در نظر بگیرد.

15 - سزاوار است که برای شب قدر برای ذکر و دعا وقت مناسبی تعیین کند. همچنین وقت مناسبی را که در آن خواب آلود یا سیر یا گرسنه نبوده و موانع دیگری نیز نداشته باشد، برای تفکر معین کند.

16 - نمازهای مستحبی شب قدر و این ماه ، در بخش نمازهای مستحبی ذکر شده است که ثوابهای زیادی بر آنها مترتب می باشد.

17 - از اعمال شب قدر،

خواندن دعای گشودن قرآن و روی سر گذاشتن قرآن می باشد. به این نیت که عقل و او با این عمل تقویت شده و با دانشهای قرآن کامل شود و نور عقل با نور قرآن ضمیمه گردد.

18 - در شب قدر، خواندن زیارت امام حسین (علیه السلام) با بعضی از زیارتهایی که وارد شده است ، مستحب می باشد.

19 - خواندن سوره روم ، عنکبوت و دخان در شب بیست و سوم ، مستحب می باشد.

20 - خواندن دعاهایی که در این شبها وارد شده است ، بخصوص دعایی که سید از بعضی کتابهای کهن نقل نموده و اول آن چنین است : اللهم ان کان الشک فی اءن لیله القدر فیها تقدمها واقع فانه فیک و فی وحدانیتک و تزکیتک الاعمال زائل . مستحب می باشد.

21 - خواندن دعایی کوچک از امام سجاد (علیه السلام) در این شب ، مستحب می باشد که اول آن ((یا باطنا فی ظهوره)) می باشد؛ دعایی که در یکتا دانستن خداوند کامل می باشد.

22 - سزاوار است که ساعتی از شب را مخصوص مراقبت قرار داده و در آن ساعت علم پروردگارش را به بدحالی او، قدرتش را بر نجات دادن او، فضل ، بخشش و کرم او را در نظر گرفته و سپس با امیدواری ، بر در بخشش و کرم او چشم دوخته و در انتظار رحمت و عنایت او باشد.

23 - سزاوار است که شب های قدر را با توسل به حامیان معصوم (علیهم السلام)، سپردن عمل به آنان ، عرضه آن به خداوند با دستهای آنان ، تضرع به درگاه

آنان برای اصلاح عمل ختم نماید برای این که آنان به درگاه خداوند تضرع نموده تا او این عمل را قبول و آن را به عمل صالح تبدیل نموده و آن را پرورش دهد.

24 - کار مهم دیگر، وداع ماه رمضان و متاءثر شدن به خاطر جدایی از آن است . در این رابطه دعاها و مناجاتهایی پر ارزش با ماه بزرگ خدا رسیده است .

25 - خوب است که در ساعات پایانی آخرین روز ماه رمضان ، که روز عرضه اعمال ماه است ، با نگهبان روزش که از معصومین (علیهم السلام) می باشد، با رعایت آداب تواضع و توسل ، مناجات نماید و آنگونه سخن بگوید که محبت آنان را برانگیخته و باران رحمت و کرامت آنان بر او ببارد. همچنین با معذرت خواهی ، اعمالی را که در این ماه انجام داده است را به آنان واگذارد و با درخواستی تضرع آمیز بخواهد که با شفاعت و دعایشان اعمالش را اصلاح نموده و با تضرع از خدا بخواهند که با عفو فراوان خود، آن را پذیرفته و به چندین برابر اعمال خیر تبدیل نماید. اگر این امور را در اواخر روز، در سجده انجام دهد و این ماه را به حال سجده و گرسنگی به پایان برساند و با این حال وارد شب عید شود، امید است که به کرامتی از جانب خداوند متعال برسد که بالاتر از آرزویش باشد(12).

آداب شب و روز عید فطر

1 - عبادت در شب عید فطر بسیار مهم است . از امام سجاد (علیه السلام) روایت شده است که به فرزندانش در مورد این شب سفارش کرده و می

فرمودند: ((این شب کمتر از آن شب نیست .)) منظور حضرت (علیه السلام)، شب قدر بود.

2 - مهمترین کارها در این شب ، بعد از جستجوی ماه و دیدن آن ، خواندن دعایی است که هنگام دیدن ماه خوانده می شود و در صحیفه سجادیه نیز آمده است ، همچنین سلام و تضرع کامل به نگهبان شبش که از معصومین (علیهم السلام) است و توسل جستن به آنان جهت جدیت ایشان در اصلاح اعمال او در این ماه از اعمال این ماه به شمار می رود.

3 - غسل کردن به هنگام غروب روز آخر ماه رمضان مستحب است .

4 - مستحب است که بعد از نوافل مغرب ، در حالی که دست های خود را بلند کرده است ، بگوید: یا ذالمن و الطول ، یا مصطفی محمد و ناصره ، صل علی محمد و آل محمد و اغفرلی کل ذنب احصیته و هو عندک فی کتاب مبین .

آنگاه سجده کرده و صد بار در سجده بگوید: ((اتوب الی اللّه)) سپس حاجت خود را طلب کند.

5 - بعد از نماز مغرب ، عشاء، صبح و عید، این تکبیر را بگوید: الله اکبر لا اله الااللّه و اللّه اکبر و لله الحمد اللّه اکبر و الحمد لله علی ما هدانا.

بهتر است این تکبیر را در پی این نمازها، ترک نکند.

6 - مستحب است بعد از نماز مغرب و عشا، دو رکعت به جا آورده در رکعت اول بعد از سوره فاتحه ، صد بار سوره اخلاص و در رکعت دوم بعد از سوره فاتحه ، یک بار سوره اخلاص را بخواند. آنگاه قنوت

خوانده و به رکوع رفته سجده کند و سلام بدهد. آنگاه سجده کرده و در سجده صد بار بگوید:((اتوب الی اللّه)).

7 - از مهمترین اعمال در این شب ، زیارت امام حسین (علیه السلام) است .

8 - از مهمترین کارها، به پایان بردن این شب با تسلیم اعمال به نگهبان شب است .

9 - روز عید فطر، روزی است که هر کس به تناسب اعمالش در ماه رمضان ، پاداش می گیرد. در حدیثی امام حسن (علیه السلام) می فرماید: ((...به خدا سوگند اگر پرده ها فرو افتد، نیکوکار می اندیشد که چرا بیشتر عمل نیک انجام ندادم و بدکار می گوید چرا بد کردم ! و از شانه کردن مو و صاف کردن لباس خود باز می ماندند.)) از کارهای مهم در روز عید فطر، توسل به حامی و نگهبان آن روز و شفیع قرار دادن او در اول آن و مبالغه در آن به اندازه بزرگی این روز است .

10 - مستحب است که در روز عید فطر، غسل کند و سزاوار است غسل خود را با ((بسم اللّه)) شروع کرده و بعد از انجام آن ، بگوید: اللهم اجعله کفاره لذنوبی و طهر دینی و اذهب عنی الدرن

(خدایا ! این را کفاره گناهانم قرار ده ، دینم را پاک گردان و پلیدیها را در من از بین ببر).

11 - از اعمال این روز خواندن دعای ندبه و اندوه به خاطر غیبت امام زمان (عج) و دعا برای فرج او می باشد.

12 - از اعمال این روز، نماز عید فطر است . سزاوار است که قبل از خروج از

منزل ، به نیت انجام دستور خداوند با یک یا چند دانه خرما افطار نموده و دعایی را که در این مورد رسیده است ، بخواند و هنگام برپایی نماز عید به صورت جماعت ، مصیبت غیبت امام زمان (عج) را به یاد آورد و به یاد داشته باشد که امامت نماز عید از حقوق مخصوص امام زمان (عج) می باشد. همچنین سزاوار است که به نیت قرار گرفتن در سایه عنایت خدا، در فضای بدون سقف ، نماز خوانده و بر خاک بنشیند با روح توجه در نماز، کامل شود.

13 - مستحب است که روز عید فطر را با توسل به نگهبان روز، که از معصومین (علیهم السلام) می باشد، به پایان ببرد.

- ماه شوال نیز آدابی دارد مثل روزه گرفتن در روزهای چهارشنبه و پنج شنبه و آداب دیگری که در مفاتیح الاجنان و المراقبات ذکر شده است .

از پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) روایت شده است : ((شوال نامیده شد؛ زیرا گناهان مؤ منین در آن از بین می رود))(13)

آداب ماه ذی القعده الحرام

این ماه اولین ماه از ماههای حرام است که جنگ با کفار در آن ماهها حرام می باشد.

از مراقبات این ماه :

1 - توبه کردن از اعمال گذشته است .

2 - روزه روزهای پنج شنبه ، جمعه و شنبه از ماههای حرام مستحب می باشد. رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمودند: ((کسی که سه روز از ماه حرام ، پنج شنبه ، جمعه و شنبه را روزه بگیرد خداوند عبادت یک سال را برای او می نویسد.))

3 - از

کارهای مهم این ماه ، عمل کردن به دستورالعمل شب نیمه این ماه است . پیامبر (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمودند: ((شب پانزدهم ذی القعده ، شب مبارکی است . خداوند در آن با رحمت به بندگان مؤ منش می نگرد. پاداش کسی که در آن با عمل از خداوند فرمانبرداری کند، مانند پاداش صد روزه دار ملازم مسجد که به اندازه یک چشم بهم زدن نیز نافرمانی خدا را ننموده اند، می باشد)).

بنابراین انسان باید در نیمه شب ، مشغول طاعت خداوند شده و به دعا و نماز بپردازد.

4 - کار مهم در این ماه ، آگاهی از نعمت هایی است که خداوند در روز ((دحو الارض)) (بیست و پنجم ذی القعده) یعنی روز گسترش زمین ، به بشر ارزانی داشته است ؛ زیرا آگاهی از نعمت و کم و کیف آن اولین مرتبه شکر است . در روایات زیادی آمده است که در این روز، کعبه نصب گردیده ، زمین گسترده شده ، آدم (علیه السلام) پایین آمده است ، خلیل و عیسی علیهما السلام متولد شده اند و رحمت پخش شده است . از امیرالمؤ منین (علیه السلام) روایت شده است که فرموده اند: ((اولین رحمتی که از آسمان به زمین نازل شد، در بیست و پنجم ذی القعده بود. کسی که این روز را روزه داشته و شبش را به عبادت بایستد، عبادت صد سال را که روزش را روزه و شبش را در عبادت باشد، خواهد داشت . در این روز، یک میلیون رحمت نازل می شود که نود و نه هزار

تای آن برای روزه داران این روز و عبادت کنندگان این شب خواهد بود.))

5 - نماز روز دحو الارض دو رکعت می باشد که در بخش نمازهای مستحبی آمده است . مستحب است دعایی را که اول آن ((یا داحی الکعبه ...))است را بخواند(14).

آداب ماه ذی الحجه

1 - اولین کار، مراقبت ، رؤ یت هلال و خواندن دعای آن است تا با یقین به زمان ، اعمال را در اوقات مخصوص آن به جا آورد.

2 - از کارهای مهم اهل مراقبت ، شناخت شرافت و فضل این منزل شریف و شناخت زمانهای مذکور و شناخت فواید آن است . گرچه درباره ماه رمضان وارد شده که بهترین ماههاست و روزهای آن بهترین روزها و ساعتهای آن بهترین ساعات است ؛ ولی درباره بعضی از روزهای این ماه ، فضایلی بیش از ماه رمضان وارد شده است .

3 - دهه اول ذی الحجه ، شرافت خاصی دارد. در روایتی پیامبر (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمودند: ((هیچ کدام از روزها نزد خدا بهتر و پاداشش بیشتر از روز عید قربان نیست . شخصی گفت : حتی جهاد در راه خدا؟ فرمودند: حتی جهاد در راه خدا ! مگر فردی که با جان و مال خود به جهاد رفته و همه را در راه خدا از دست بدهد.))

4 - از اعمال مهم و بسیار پر فضیلت دهه اول این ماه ، نمازی است که هر شب بین مغرب و عشاء خوانده می شود. (که در بخش نمازهای مستحبی ذکر شده است).

5 - مستحب است که در روز اول

این ماه ، روزه گرفته شود. همچنین در روایت آمده است که در روز اول ، خواندن نماز حضرت فاطمه (علیها السلام) مستحب می باشد. (این نماز در بخش نمازهای مستحبی آمده است).

6 - مستحب است که در دهه اول بعد از نماز صبح و مغرب ، خواندن دعایی که اول آن اللهم اءن هذه الایام التی فضلتها علی غیرها می باشد(15).

7 - از مهمترین اعمال این ماه ، عمل کردن به روایت زیر است : شیخ مفید از امام ابوجعفر (علیه السلام) نقل کرده است که فرمودند: ((خداوند توسط جبرئیل ، پنج هدیه در ده روز اول این ماه برای عیسی بن مریم (علیه السلام) فرستاده و فرمود: عیسی ! با این پنج دعا، دعا کن ؛ زیرا در روزهای ده گانه ، یعنی ده روز ذی حجه ، عبادتی محبوبتر از آن نزد خداوند نیست .

اول : اشهد اءن لا اله الا اللّه وحده لا شریک له ، له الملک و له الحمد بیده الخیر و هو علی کل شیی قدیر.

دوم : اشهد اءن لا اله الا اللّه وحده لا شریک له ، احدا صمدا لم یتخذ صاحبه و لا ولدا.

سوم : اشهد اءن لا اله الا اللّه وحده لا شریک له ، احدا صمدا لم یلد و لم یولد و لم یکن له کفوا احدا.

چهارم : اشهد اءن لا اله الا اللّه وحده لا شریک له ، له الملک و له الحمد یحیی و یمیت و هو حی لا یموت بیده الخیر و هو علی کل شیی قدیر .

پنجم : حسبی اللّه و کفی سمع اللّه لمن دعا

لیس وراء اللّه منتهی اشهدلله بما دعا و انه بری ء ممن تبرء و اءن لله الاخره و الاولی .

8 - علاوه بر روز نخست ، روزه نه روز اول این دهه ثواب زیادی دارد. روایت شده است که روزه نه روز، برابر با روزه روزگار است و روزه روز ترویه (هشتم ذی حجه) کفاره شصت سال است .

9 - درباره شب عرفه روایت شده است که دعای خیر در آن مستجاب است و کسی که در آن به فرمانبرداری خدای متعال مشغول شود، پاداش صد و هفتاد سال را دارد. شب مناجات بوده و کسی که در آن شب توبه کند، خداوند او را می بخشد و مستحب است دعایی که اول آن ((اللهم یا شاهد کل نجوی)) می باشد، خوانده شود.

10 - زیارت امام حسین (علیه السلام)، در شب عرفه از مستحبات است .

11 - از کارهای مهم شب عرفه ، مراجعه به حاجیان معصوم (علیهم السلام) در اول و آخر آن است .

12 - اگر کسی بتواند در روز عرفه ، خود را به عرفات یا کربلا برساند، بهترین مکانها را برای دعا انتخاب کرده است . اهمیت دعا در این روز به اندازه ای است که روزه این روز را برای کسی که روزه باعث ضعف او هنگام دعا می شود، ممنوع کرده اند با آنکه روزه آن ، کفاره نود سال می باشد.

13 - از مراقبات این روز، قبل از دعای عرفه و زیارت ، غسل کردن است .

14 - از امام صادق (علیه السلام) روایت شده است که از پدرانش نقل نموده : ((امام

علی (علیه السلام) دوست داشت که چهار شب در سال ، خود را فارغ نماید: شب اول رجب ، شب نیمه شعبان ، شب عید فطر و شب عید قربان .)) در شب و روز عرفه ، زیارت امام حسین (علیه السلام) مستحب است . همچنین مستحب است که در ابتدای روز عید قربان ، به نیت پاک نمودن قلب از اشتغال به غیر خدا، غسل کند. آنگاه ((اللّه اکبر))ی واقعی گفته و با این تکبیر، تمام موجودات ، جز شکوه و بزرگی او را کوچک شمارد.

15 - مستحب است که روز عید قربان ، به نیت پوشش و آرایش با لباس تقوی و اخلاق نیکو، تمیزترین لباس خود را پوشیده و در این هنگام بگوید: بسم اللّه و بالله اللّه اکبر... و وقتی که به مصلی رسید و در جای نمازش نشست ، بگوید: ((اللّه اکبر...)) همانگونه که در اقبال آمده است .

16 - از اعمال روز عید قربان ، نماز عید است که مستحب می باشد.

17 - بهتر است که نماز عید بر روی زمین غیر مفروش به جا آورده تا تواضع در آن بیشتر باشد (کیفیت نماز عید قربان ، در بخش نمازهای مستحبی وارد شده است ؛ همچنین بقیه نمازهای این ماه).

18 - مستحب است که بعد از نماز عید قربان ، دعای ندبه خوانده شود.

19 - از کارهای مهم در روز عید قربان ، قربانی کردن است . مستحب است که هنگام ذبح ، آن چه را از امیرالمؤ منین (علیه السلام) وارد شده است بگوید: بسم اللّه ، و جهت وجهی للذی فطر السموات و

الارض حنیفا مسلما و ما اءنا من المشرکین اءن صلوتی و نسکی و محیای و مماتی لله رب العالمین ، اللهم منک و لک .

20 - مستحب است که اولین چیزی که در روز عید می خورد از گوشت قربانی بوده و گوشت آن را سه قسمت کند: یک قسمت برای همسایه ها، قسمت دیگر برای کسانی که درخواست کرده و قسمت سوم را برای خانواده خود نگه دارد. پوست آن را صدقه داده و از گوشت قربانی به قصاب ندهد.

21 - از روزهای مهم ماه ذی حجه ، روز عید غدیر می باشد که در روز هجدهم ذی حجه واقع شده است . در شب عید غدیر، نمازی وارد شده است که ثواب زیادی دارد؛ این نماز دوازده رکعت می باشد که مجموع دوازده رکعت ، یک سلام دارد. بعد از هر دو رکعت نشسته ، در هر رکعتی ده بار حمد و توحید و یک بار آیه الکرسی و در رکعت دوازدهم ، هفت بار حمد و توحید خوانده و سپس دست به قنوت برداشته و ده بار در آن بگوید: اشهد اءن لا اله الا اللّه وحده لا شریک له ، له الملک و له الحمد یحیی و یمیت و هو حی لا یموت بیده الخیر و هو علی کل شیی قدیر .

آنگاه رکوع و سجده را انجام داده و ده بار در سجده بگوید:

سبحان من احصی کل شیی علمه ، سبحان من لا ینبغی التسبیح الا له سبحان ذی المن و لانعم سبحان ذی الفضل و الطول سبحان ذی العز و الکرم ، اساءلک بمعاقد العز من عشرک و منتهی الرحمه

من کتابک و بالاسم الاعظم و کلماتک التامه اءن تصلی علی محمد رسولک و اهل بیته الطاهرین و اءن تفعل بی و حاجات خود را بگوید و سپس بگوید: ((انک سمیع مجیب)).

22 - سید قدس سره به نقل از امام رضا (علیه السلام) از پدران پاکش ، سخنرانی طولانی و ارزنده امیرالمؤ منین (علیه السلام) در روز غدیر را روایت کرده است که آخر آن چنین است : ((...بعد از پایان مراسم ، خانواده خود را در وسعت و آسایش قرار داده با برادرانتان نیکی نموده و به خاطر نعمتهایی که خداوند متعال به شما ارزانی داشته است ، از او سپاسگزاری نمایید. گرد هم آیید تا امور شما سامان پذیرفته ، به یکدیگر نیکی کنید، تا خداوند الفت شما را بپذیرد. خداوند در این روز چند برابر پاداش عیدهای قبل و بعد آن در چنین روزی را به شما عنایت می کند، شما هم نعمتهای الهی را که در اختیار دارید به یکدیگر ببخشید. نیکوکاری در این روز، مال را افزایش و عمر را طولانی می کند. مهربانی با یکدیگر، رحمت و عطوفت خداوند را برمی انگیزد. از مالی که خداوند به شما داده است ، به اندازه توانایی به برادران و خانواده خود بخشیده ، با یکدیگر خوشرو بوده و در دیدارهای خود مسرور باشید...

روزه این روز، از روزه هایی است که خداوند آن را سفارش کرده است و آن را برابر با پاداشی بزرگ قرار داده است . تا جایی که اگر بنده ای از ابتدای دنیا تا انتهای آن روزها را روزه گرفته ، شبها مشغول عبادت بوده

و در روزه خود مخلص باشد، باز هم نمی تواند به این پاداش برسد...

کسی که مؤ منی را در این شب آن افطار دهد، مانند کسی است که ده فئام را افطار داده باشد - شخصی برخاسته و گفت : امیرالمؤ منین (علیه السلام) فئام چیست ؟ حضرت فرمودند: صد هزار پیامبر و صدیق و شهید - چه رسد به این که جمعی از مردان و زنان مؤ من را سرپرستی کند که من ضمانت می کنم خداوند، امان از فقر و کفر، به عنایت فرماید. اگر در شب یا روز آن یا بعد از آن ، تا عید سال آینده ، مرگ او فرا رسد و گناه کبیره ای انجام نداده باشد، پاداش او با خداست ...

هنگام دیدار با یکدیگر سلام کرده ، دست داده و نعمت این روز را تبریک بگویید. این مطالب را حاضرین به غایبین اطلاع دهند. باید افراد بی نیاز به یاری نیازمندان شتافته و توانگران به افراد ضعیف کمک کنند. رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) این مطلب را به دستور داده بود.))

کسی هم که به مؤ منی غذا دهد، مانند کسی است که به تمام پیامبران و صدیقین غذا داده است و کسی که مؤ منی را دیدار کند، خداوند هفتاد نور، وارد قبر او نموده ، قبر او را وسعت داده و هر روز، هفتاد هزار فرشته از قبر او دیدن کرده و به او مژده بهشت می دهند.

23 - از اعمال مستحب در روز عید غدیر، زیارت حضرت امیر (علیه السلام) می باشد.

24 - مستحب مؤ کد است که در

ابتدای روز غدیر غسل کرده ، پاکیزه ترین لباس های خود را پوشیده ، عطر استعمال کرده ، و هنگام دست دادن به مؤ منین ، بگوید: الحمد لله الذی جعلنی من المتمسکین بولایه امیرالمؤ منین و الائمه (ستایش مخصوص خدایی است که ما را از متمسکین به ولایت امیرالمؤ منین (علیه السلام) و امامان قرار داد.)

25 - خواندن نماز و دعایی که در کتاب اقبال روایت شده و با عبارت : اللهم صل علی ولیک و اخی نبیک شروع می شود، مستحب است .

26 - این روز را باید با مراجعه به نگهبان آن روز که از معصومین (علیهم السلام) می باشد به پایان برده و با تمام توان به تضرع ، گریه و زاری و جلب رحمت آنان بپردازد.

27 - یکی از اوقات مهم و روزهای شریف این ماه ، روز بیست و چهارم می باشد. رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) در چنین روزی آماده مباهله با مسیحیان شده و حوادثی اتفاق افتاد که موجب خواری آنان شده و مجبور گشتند به جزیه دادن همراه با ذلت تن در دهند. از اعمال این روز، روزه گرفتن غسل کردن و پوشیدن تمیزترین لباس ها و استعمال عطر می باشد و باید در منزل خود، آرامش و وقار داشته و بعد از غسل و پوشیدن لباسها از منزل خود خارج شده ، به مزار یکی از اولیای خدا یا مکان خلوت یا کوه بلندی رفته و کارهایی را که مردم هنگام رفتن سر مزار اولیای خدا، انجام می دهند، انجام بدهد. باید مدتی صلوات فرستاده ، آنگاه نماز

خوانده و بعد از نماز هفتاد بار از خداوند آمرزش بخواهد (مثلا هفتاد بار بگوید: ((استغفر اللّه))) آنگاه برخاسته دستهایش را بلند کرده ، بین زمین و آسمان را نگریسته و بگوید: ... - در اینجا سید، دعایی که مشتمل بر ستایش خدا به جهت معرفی مفصل ولایت با آیه مباهله است را آورده است - و بعد از نقل آن دعا می گوید: هنگام خواندن هر دعا باید دو رکعت نماز خوانده و تا نیم روز یا تا اذاءن ظهر و بنا بر عقیده بعضی تا زردی آفتاب در آنجا بماند.

این روز از جهت دیگری نیز ممتاز بوده و کرامت دارد، در این روز امیرالمؤ منین (علیه السلام) انگشتری خود را در حال رکوع به فقیر بخشید.

28 - بیست و پنجم ماه ذی حجه نیز یکی از روزهای گرانقدر برای موالیان ائمه دین است . خداوند در این روز، سوره ((هل اتی)) را در حق آنان فروفرستاده و از صدقه آنان تشکر کرد، هدیه آنان را پذیرفته ، در کتاب خود شرح حال آنان را داده و آنان را مورد مدح و ثنا قرار داد. شیعیان باید برای سپاسگزاری از خدای متعال با تمام توان در این روز به عبادت بپردازند. شکرگزاری به درگاه خداوند در این روز و مانند آن ، با روزه ، نماز شکر و سجده های آن است .

29 - روز بیست و ششم ، بیست و هشتم و بیست و نهم روزهایی هستند که در روایت آمده است که در هر یک از این روزها یکی از دشمنان اهل بیت پیامبر (صلی الله علیه و

آله و سلم) نابود شده است . کسی که ایمان کامل به ولایت آنان که از جانب خدا می باشد دارد، به اندازه محبت و ارادتی که به آنان دارد از نابودی دشمنان اهل بیت ، مسرور و به خاطر آن سپاسگزار خدا خواهد بود.

30 - روز آخر ذی حجه هم دو رکعت نماز دارد که در بخش نمازهای مستحبی ذکر شده است (16).

نگهبان هر روز هفته

در مراقبات ماههای سال ذکر کردیم که مثلا در فلان روز به نگهبان آن روز که از معصومین (علیهم السلام) است ، توسل جوید. به همین خاطر نگهبان هر روز هفته را ذکر می کنیم :

1 - شنبه به نام رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) می باشد.

2 - یکشنبه متعلق به امیرالمؤ منین (علیه السلام) می باشد.

3 - دو شنبه به نام امام حسن و امام حسین (علیهما السلام) است .

4 - سه شنبه از آن علی بن الحسین (امام زین العابدین) و محمد بن علی (امام محمد باقر) و جعفر بن محمد(امام جعفر صادق) (علیهما السلام) می باشد.

5 - چهارشنبه مخصوص موسی بن جعفر(امام موسی کاظم) و علی بن موسی (امام رضا) و محمد بن علی (امام محمد تقی) و علی بن محمد (امام علی نقی) (علیهما السلام) است .

6 - پنج شنبه به نام امام حسن عسگری (علیه السلام) می باشد.

7 - جمعه برای صاحب الزمان امام مهدی (عج) است .

البته برای هر یک از این روزها که نگهبان دارد، زیارت مخصوصی نیز وجود دارد که در مفاتیح الجنان آمده است

.(17)

در ادامه بحث آداب ماه سال باید ذکر کنیم که ایام هفته نیز آدابی دارد که شاءمل نماز و دعاهای مخصوص هر روز هفته می باشد که نماز ایام هفته در بخش نمازهای مستحبی ذکر گردیده است . اما در میان روزهای هفته ، جمعه ویژگی خاصی دارد که ما بخشی از آداب شب و روز جمعه را ذکر می کنیم .

فضیلت شب و روز جمعه

از رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) روایت شده است که : ((شب و روز جمعه بیست و چهار ساعت است و در هر ساعت ، حق تعالی ششصد هزار نفر را از جهنم آزاد می کند.)) از امام صادق (علیه السلام) نیز وارد شده است که : ((هر کس ، مابین زوال (ظهر) روز پنج شنبه تا زوال روز جمعه بمیرد، خداوند او را از فشار قبر پناه دهد.))

در روایات آمده است که شب جمعه ، وقت استجابت دعاست . در روایتی دیگر آمده است که چون شب جمعه می آید ماهیان دریا، از آب سر بیرون می آورند و وحشیان صحرا، گردن می کشند و حق تعالی را ندا می کنند که : پروردگارا ما را به گناه آدمیان عذاب مکن ! از امام صادق (علیه السلام) روایت شده که : ((بپرهیزید از گناه در شب جمعه ، که عقوبت گناهان در آن شب مضاعف است ؛ چنانچه ثواب حسنات مضاعف است و هر که معصیت خدا را در شب جمعه ترک کند، حق تعالی گناهان گذشته او را بیامرزد و هر که در شب جمعه ، معصیتی را علانیه (علنی) انجام دهد حق

تعالی او را به گناهان جمیع عمرش عذاب کند و عذاب آن آن گناه را بر او مضاعف کند.))(18)

آداب شب جمعه

1 - مستحب است که در شب جمعه ذکر سبحان اللّه و اللّه اکبر و لا اله الااللّه را زیاد بگوید.

2 - بسیار صلوات فرستادن در این شب از مستحبات است . روایت شده است که صلوات فرستادن در شب جمعه ، برابر است با هزار حسنه و محو می کند هزار گناه را و بالا می برد هزار درجه را. امام صادق (علیه السلام) فرمودند: ((چون عصر روز پنج شنبه می شود، ملائکه از آسمان به زیر می آیند با قلمهای طلا و صحیفه های نقره و به غیر از صلوات بر محمد و آل محمد (صلی الله علیه و آله و سلم) تا غروب جمعه چیزی نمی نویسند.))

3 - مستحب است که انسان در آخر روز پنج شنبه استغفار کند به این نحو: استغفر اللّه الذی لا اله الا هو الحی القیوم و اتوب الیه توبه عبد خاضع مسکین مستکین لا یستطیع لنفسه صرفا و لا عدلا و لا ضرا و لا حیوه و لا موتا و لا نشورا و صلی اللّه علی محمد و عترته الطیبین الطاهرین الخیار الابرار و سلم تسلیما.

4 - خواندن سوره های بنی اسرائیل ، کهف ، سه طس ، الم سجده ، یس ، ص ، احقاف ، واقعه ، حم سجده ، حم دخان ، طور، اقتربت ، جمعه در شب جمعه مستحب است . اگر فرصت ندارد، سوره واقعه و سوره های قبل از آن که ذکر شدند را بخواند. از امام صادق (علیه

السلام) روایت شده که : ((هر که در هر شب جمعه ، سوره بنی اسرائیل بخواند، نمی میرد تا به خدمت حضرت قائم (علیه السلام) برسد و از اصحاب آن حضرت باشد.))

5 - مستحب است که خواندن شعر در شب جمعه ترک شود.

6 - مستحب است که انسان در شب جمعه ، در حق مؤ منین زیاد دعا کند.

7 - مستحب است که دعاهای وارده را در شب جمعه بخواند. امام صادق (علیه السلام) فرمود: ((هر که در شب جمعه در سجده آخر نافله شام هفت مرتبه این دعا را بخواند چون فارغ شود آمرزیده شده باشد و اگر در هر شب ، چنین کند بهتر است و دعا این است :

اللهم انی اسئلک بوجهک الکریم و اسمک العظیم اءن تصلی علی محمد و آل محمد و اءن تغفرلی ذنبی العظیم .

دعاهای دیگری نیز وارد شده است که در مفاتیح الجنان و کتب دعا موجود می باشد.

8 - خواندن دعای کمیل در شب جمعه نیز مستحب می باشد.

9 - سزاوار است که دعای اللهم یا شاهد کل نجوی که در شب عرفه خوانده می شود، خوانده شود.

10 - مستحب است که انسان در شب جمعه ، ده مرتبه بگوید: یا دائم الفضل علی البریه یا باسط الیدین بالعطیه یا صاحب المواهب السنیه صل علی محمد و آله خیر الوری سجیه واغفرلنا یا ذاالعلی فی هذه العشیه

11 - مستحب است که انسان در شب جمعه ، انار تناول کند و در انار خود دیگری را شریک نکند. همچنین سزاوار است که دستمالی در زیر آن پهن کرده تا دانه اش را ضبط کند،

سپس از آن بخورد.

12 - مستحب است که انسان بین دو رکعت نافله صبح و فریضه صبح روز جمعه صد مرتبه بگوید: سبحان ربی العظیم و بحمده استغفر اللّه ربی و اتوب الیه .

13 - مستحب است که در سحر و شب جمعه این دعا خوانده شود: اللهم صل علی محمد و آله وهب لی الغداه ....

14 - مستحب است که چون صبح روز جمعه طالع می شود، این دعا را بخواند: اصبحت فی ذمه اللّه و...

15 - مستحب است که پیش از نماز صبح جمعه سه مرتبه بگوید: استغفر اللّه الذی لا اله الا هو الحی القیوم و اتوب الیه در روایت است هر کس این را بخواند، گناهانش گر چه بیشتر از کف دریا باشد، آمرزیده می شود(19).

آداب روز جمعه

1 - مستحب است که انسان در نماز صبح جمعه ، در رکعت اول ، سوره جمعه و در رکعت دوم توحید را بخواند.

2 - مستحب است که انسان بعد از نماز صبح جمعه ، پیش از آنکه سخن بگوید، این دعا را بخواند تا کفاره گناهان او از جمعه تا جمعه دیگر باشد: اللهم ما قلت فی جمعتی هذه من قول او حلفت فیها من حلف او نذرت فیها من نذر فمشیتک بین یدی ذلک کله فما شئت منه اءن یکون کان و ما لم تشاءمنه لم یکن اللهم اغفرلی و تجاوز عنی اللهم من صلیت علیه فصلواتی علیه و من لعنت فلعنتی علیه .

(بار خدایا هر چه گفته ام در این جمعه از گفتاری یا هر سوگندی در آن خوردم یا هر نذری در آن کردم ، خواست تو برابر همه آنهاست .

هر کدام را که بخواهی ، باشد، هست و هر کدام را نخواهی ، باشد، نباشد. خدایا بیامرزم و از من درگذر! خدایا هر که را تو رحمت کنی رحمت او را بخواهم و هر که را لعنت کنی ، لعنت او را جویم .)

3 - روایت است هر که بعد از نماز ظهر و نماز صبح در روز جمعه و غیر جمعه بگوید: اللهم صل علی محمد و آل محمد و عجل فرجهم نمی میرد تا حضرت قائم (علیه السلام) را دریابد و اگر صد مرتبه این صلوات را بخواند، حق تعالی شصت حاجت او را برآورد، سی حاجت از دنیا و سی حاجت از آخرت .

4 - مستحب است که بعد از نماز صبح جمعه ، سوره الرحمن بخواند و بعد از: فباءی آلاء ربکما تکذبان بگوید: لا بشیی ء من آلائک رب اکذب (من به هیچکدام از نعمتهای پروردگارم تکذیب ندارم .)

5 - شیخ طوسی رحمت اللّه فرموده که سنت است بعد از نماز صبح روز جمعه صد مرتبه توحید و صد مرتبه صلوات بر محمد و آل محمد بفرستد و صد مرتبه استغفار کرده و هر یک از این سوره ها را بخواند: نساء، هود، کهف ، صافات ، الرحمن .

6 - خواندن سوره احقاف و مؤ منین در روز جمعه ، مستحب است .

7 - خواندن سوره ((کافرون)) ده مرتبه قبل از طلوع آفتاب ، مستحب است .

8 - غسل جمعه ، استحباب زیادی دارد. همچنین مستحب است که در موقع غسل کردن این دعا را بخواند: اشهد اءن لا اله الا اللّه وحده لا شریک له و

اشهد اءن محمدا عبده و رسوله اللهم صل علی محمد و آل محمد واجعلنی من التوابین واجعلنی من المتطهرین .

وقت غسل جمعه از طلوع فجر تا زوال آفتاب (ظهر) است .

9 - شستن سر، با خطمی که امان می بخشد از پیسی و دیوانگی در روز جمعه مستحب است .

10 - گرفتن ناخن و شارب در روز جمعه مستحب است و فضیلت زیاد دارد؛ روزی را زیاد می کند و از گناه پاک می کند تا جمعه دیگر و امان می بخشد از دیوانگی و خوره و پیسی . مستحب است که انسان در حین این عمل بگوید: بسم اللّه و بالله و علی سنه محمد و آل محمد. در گرفتن ناخن ابتدا انگشت کوچک دست چپ را شروع کند و به انگشت کوچک دست راست ختم کند. همچنین در گرفتن ناخن های پای خود چنین کند؛ پس ریزه های ناخن را دفن کند.

11 - استعمال بوی خوش و پوشیدن لباس پاکیزه در روز جمعه مستحب است .

12 - صدقه دادن در روز جمعه ، هزار برابر اوقات دیگر است .

13 - سزاوار است که برای اهل و عیال چیز نیکو و تازه ای از میوه و گوشت بخرد تا با آمدن جمعه شاد شوند.

14 - مستحب است که انسان وقت ناشتا، انار بخورد و هفت برگ کاسنی پیش از زوال (ظهر) نیز بخورد. از امام موسی بن جعفر (علیه السلام) روایت است که هر که یک انار در روز جمعه ، ناشتا بخورد تا چهل روز و اگر دو تا انار بخورد تا هشتاد روز و اگر سه انار بخورد تا صد و

بیست روز دلش را نورانی گرداند و هر که وسوسه شیطان از او دور گردد، معصیت خدا نکند و هر که معصیت خدا نکند داخل بهشت می شود.

15 - خوب است که در روز جمعه خود را از کارهای دنیا فارغ سازد و به آموختن مسائل دین مشغول شود. نه آنکه روز جمعه را به سیر و گشت و تفرج در باغ ها، مصاحبت با اراذل و بی عاران ، مسخره گی ، عیب گویی مردمان خنده های قهقهه و خواندن اشعار، صرف کند.

16 - مستحب است که انسان در روز جمعه ، هزار مرتبه صلوات بفرستد.

17 - زیارت حضرت رسول (صلی الله علیه و آله و سلم) و ائمه طاهرین (علیهم السلام) در روز جمعه ، ثواب دارد.

18 - رفتن به زیارت قبر پدر و مادر و اموات در روز جمعه فضیلت بسیار دارد.

19 - خواندن دعای ندبه در صبح جمعه ، مستحب می باشد.

20 - مستحب است که انسان هنگام زوال شمس ، دعایی را که محمد بن مسلم از حضرت صادق (علیه السلام) روایت کرده است ، بخواند که اول آن چنین است : لا اله الا اللّه و اللّه اکبر و سبحان اللّه و الحمد لله الذی لم یتخذ ولدا و....

21 - خواندن نماز ظهر جمعه به سوره جمعه و منافقون و نماز عصر به سوره جمعه و توحید مستحب است .

22 - خواندن دعای ((اللهم هذا یوم المبارک)) از صحیفه کامله ، سوره قدر و دعای عشرات در روز جمعه مستحب است (20).

1 - غسل کردن پیش

از رفتن برای زیارت .

2 - پرهیز نمودن از کلام بیهوده و لغو و پرهیز از مخاصمه و در طول مسیر.

3 - خواندن دعای وارده و مخصوص آن امام .

4 - طهارت از حدث اکبر و حدث اصغر(21).

5 - پوشیدن جامه های پاک ، پاکیزه و نو. بهتر است رنگ جامه سفید باشد.

6 - در حین رفتن به زیارت گام ها را کوتاه بردارد و با وقار حرکت کند و همچنین باید خاضع و خاشع باشد و سر به زیر راه برود و به بالا و اطراف خود توجه نکند ؛ یعنی به منزلت و عظمت زیارت فکر کند.

7 - خوشبو نمودن خود در غیر زیارت امام حسین (علیه السلام).

8 - هنگام رفتن به حرم مطهر، زبان را به ذکر تکبیر، تحمید، تسبیح ، تهلیل و تمجید مشغول کند و با فرستادن صلوات بر محمد و آل محمد (صلی الله علیه و آله و سلم) دهان خود را معطر نماید.

9 - ایستادن بر در حرم شریف و اذن دخول طلبیدن و سعی کردن در به دست آوردن رقت قلب و خضوع به وسیله تصور و فکر در عظمت و جلالت قدر صاحب آن مرقد منور؛ به فکر این باشد که ایستادن او را می بیند، کلام او را می شنود و جواب سلام او را می دهد. همچنین باید در محبت و لطفی که ایشان به شیعیان و زائران خود دارند، تدبیر کند و همچنین در خرابی های حال خود و خلاف هایی که نسبت به آن بزرگواران کرده است ، تاءمل کند.

10 - بوسیدن عتبه عالیه و آستانه مبارکه . سزاوار است

برای خدا به شکرانه این که او را به این مکان رسانده است ، سجده کند.

11 - مقدم داشتن پای راست در وقت داخل شدن و مقدم داشتن پای چپ در وقت بیرون آمدن ؛ مانند مساجد.

12 - رفتن نزد ضریح مطهر به نحوی که بتواند خود را به آن بچسباند. توهم این که دور ایستادن ادب است ، وهم (غلط) است . زیرا در حدیث آمده است که تکیه کردن بر ضریح و بوسیدن آن شایسته است .

13 - ایستادن پشت به قبله و رو به قبر منور در وقت زیارت . ظاهرا این ادب مختص به معصوم (علیهما السلام) است . وقتی از خواندن زیارت فارغ شد، گونه راست را به ضریح بگذارد و به حال تضرع ، دعا کند. سپس گونه چپ را بگذارد و خدا را به حق صاحب قبر بخواند که او را از اهل شفاعت آن بزرگوار قرار دهد. آنگاه در دعا مبالغه کند. سپس به سمت سر مطهر برود و رو به قبله بایستد و دعا کند.

14 - ایستادن در وقت خواندن زیارت ؛ اگر عذری مثل ضعف و درد کمر و درد پا و غیره نداشته باشد.

15 - تکبیر گفتن هنگام دیدن قبر مطهر، پیش از شروع خواندن زیارت .

16 - خواندن زیارت وارده از سادات انام (علیهم السلام) و ترک زیارت های ساخته شده بی اساس که بعضی بی خردان ، عوامانه آنها را با بعضی از زیارات تلفیق کرده اند.

17 - به جا آوردن نماز زیارت که اقل آن دو رکعت است .

18 - خواندن سوره ((یس)) در رکعت اول و سوره

((الرحمن)) در رکعت دوم ؛ در صورتی که برای آن زیارتی که نماز آن را می خواند، کیفیت مخصوصی ذکر نشده باشد.

19 - کسی که داخل حرم مطهر شود و ببیند که نماز جماعت برقرار شده است ، پیش از آنکه زیارت کند، ابتدا نماز بخواند. همچنین وظیفه ناظر حرم است که مردم را به نماز امر کند.

20 - تلاوت کردن قرآن نزد ضریح مطهر و هدیه کردن آن به روح مقدس مزور(22).

21 - ترک نمودن سخنان ناشایست و کلمات لغو و بیهوده و عدم اشتغال به صحبت های دنیوی که همیشه و در همه جا مذموم ، قبیح ، مانع رزق و باعث قساوت قلب است .

22 - بلند نکردن صدا در وقت زیارت .

23 - وداع کردن با امام (علیه السلام) در وقت بیرون رفتن از شهری که آن حضرت در آن جا مدفون است .

24 - توبه و استغفار نمودن از گناهان و تصمیم به بهتر کردن حال ، کردار و گفتار خود بعد از فراغت از زیارت .

25 - انفاق کردن به قدر وسع بر خادمان آستانه شریفه .

26 - سزاوار است که خدام از اهل خیر و صلاح و صاحب دین و مروت باشند و آنچه را از زائران می بینند، تحمل نمایند و خشم خود را بر ایشان فرو نشانند و بر آنها تندی و درشتی ننمایند و بر رفع حوایج محتاجین اقدام و زائرین را راهنمایی کنند.

27 - انفاق و احسان بر فقرا، مجاورین و مساکین شهری که امام (علیه السلام) در آن مدفون است ؛ خصوصا سادات و اهل علم .

28 - از جمله

آداب ، تعجیل کردن در بیرون رفتن از حرم است ؛ در وقتی که حظ و بهره خود را از زیارت درک کرد تا برای رجوع بعدی شوق بیشتری داشته باشد.

29 - سزاوار است وقتی که زوار بسیار است ، کسانی که جلوتر هستند و به ضریح چسبیده اند، زیارت را کوتاه نمایند و زودتر بیرون روند تا دیگر زائراءن هم به قرب ضریح فایز گردند(23).

ثواب قرائت سوره های قرآن

اشاره

1 - سوره حمد: شفای همه امراض است مگر مرگ ؛ باید گفته شود، که خواندن با ایمان و عمل کردن با علم و یقین به قرآن ، این آثار را دارد(24).

2 - سوره بقره : هر کس سوره بقره را تلاوت کند، روز قیامت عمامه ای از نور بر سر او می گذارند(25).

3 - سوره مبارکه آل عمراءن : هر کس سوره آل عمران را بخواند، روز قیامت پوششی از نور او را زینت می دهد.

4 - سوره مبارکه نساء: هر کس سوره نساء را تلاوت کند، از عذاب قبر مصون و از آفات دنیا نیز در امان است ، تا به بهشت برسد.

5 - سوره مبارکه مائده : هر کس روزهای پنج شنبه سوره مائده را قرائت کند، ایمانش ، به ظلم آلوده نمی شود.

6 - سوره مبارکه انعام : در این سوره (70) بار نام خدا برده شده و (70) هزار فرشته با آن به زمین آمدند؛ هر کس آن را بخواند، از خوف و ترس در امان است .

7 - سوره مبارکه اعراف : هر کس سوره اعراف را مخصوصا روزهای جمعه بخواند از خوف و ترس مصون است و روز قیامت بی حساب وارد

بهشت می شود.

8 - سوره مبارکه توبه : هر کس سوره توبه را بخواند، پیغمبر (صلی الله علیه و آله و سلم) شفیع او باشد و نفاق در او راه نیابد.

9 - سوره مبارکه انفال : تلاوت سوره انفال در هر ماه ، انسان را از نفاق ، بیمه می کند و از شیعیان راستین امیرالمؤ منین (علیه السلام) قرار می دهد.

10 - سوره مبارکه یونس : هر کس سوره یونس را بخواند، در صف جهال قرار نمی گیرد و روز قیامت هم از مقربین است .

11 - سوره مبارکه هود: خواندن سوره هود، خوف و حزن را از دل می زداید.

12 - سوره مبارکه یوسف : هر کس هر روز و هر شب سوره یوسف را بخواند، روز قیامت ، با جمال یوسف محشور و از برگزیدگان بندگان محسوب می گردد.

13 - سوره مبارکه رعد: هر کس سوره رعد را قرائت کند، به ساعقه و سوختن مبتلا نمی گردد و روز قیامت ، بدون حساب وارد بهشت می شود.

14 - سوره مبارکه ابراهیم : هر کس سوره ابراهیم را در رکعت نماز جمعه بخواند، به فقر و جنون و بلوی مبتلا نمی شود.

15 - سوره مبارکه حجر: هر کس سوره حجر را بخواند، حق تعالی به عدد مهاجر و انصار و استهزا کنندگان پیغمبر (صلی الله علیه و آله و سلم)، برای او ده حسنه بنویسد.

16 - سوره مبارکه نحل : امام محمد باقر (علیه السلام) فرمود: هر کس سوره نحل را بخواند، از هفتاد بلا، مانند جنون و جذام مصون می ماند و محل او بهشت است .

17 -

سوره مبارکه اسراء: هر کس این سوره را بخواند، در هر شب جمعه ، در اصحاب حضرت قائم خواهد بود و روز قیامت با شهداء محشور می شود.

18 - سوره مبارکه کهف : هر کس هر شب جمعه سوره کهف را تلاوت کند، در آخرت با شهداء محشور می گردد.

19 - سوره مبارکه مریم : هر کس سوره مریم را ادامه دهد، در مال و اولاد بی نیاز می گردد و در آخرت هم ، ملک سلیمان به او عطا می شود.

20 - سوره مبارکه طه : هر کس سوره طه را قرائت کند، خداوند او را دوست دارد و او نیز خداوند را دوست دارد.

21 - سوره مبارکه انبیاء: هر کس سوره انبیاء را بخواند، به شرط دوستی آنها (انبیاء) در بهشت با آنها محشور می گردد.

22 - سوره مبارکه حج : هر کس سوره حج را در سه روز متوالی بخواند، خداوند در آن سال ، او را به حج می فرستد و اگر در راه بمیرد، به بهشت می رود.

23 - سوره مبارکه مؤ منون : هر کس هر صبح جمعه سوره مؤ منون را بخواند، خداوند، عاقبت او را به خیر و سعادت مقرون می کند و با پیغمبران محشور سازد.

24 - سوره مبارکه نور: هر کس سوره نور را تلاوت کند، اموال ، فروج و زنان خود را در پناه خدا حفظ نموده ، از خاندان او هیچکس زنا نکند و شیعه آل محمد بمیرد. هفتاد هزار ملک نیز برای او استغفار کنند.

25 - سوره مبارکه فرقان : هر کس قرائت این سوره را همیشه و هر روز ادامه دهد،

خداوند او را عذاب نکند، تا او را در بهشت جا دهد.

26 - سوره مبارکه شعراء: از امام صادق (علیه السلام) منقول است که هر کس این سوره را برای برآمدن حاجت بخواند، حاجتش برآورده گردد؛ به شرط اینکه تا چهل روز، هر روز یک بار بخواند و چنانچه یک روز قرائت نشود ختم را دوباره از سر بگیرد.

27 - سوره مبارکه نمل : هر کس این سوره را بخواند، حق تعالی برای او ده حسنه نویسد و بی نیاز گردد. در قیامت نیز با انبیاء و شهداء محشور شود.

28 - سوره مبارکه قصص : هر کس این سوره بخواند، حق تعالی به عدد کسانی که تصدیق موسی و تکذیب او را کرده ، ده حسنه برای او بنویسد.

29 - سوره مبارکه عنکبوت : پاداش و ثواب قرائت این سوره ، بهشت برین است .

30 - سوره مبارکه روم : امام صادق (علیه السلام) سوگند یاد فرمود که هر کس این سوره را در ماه رمضان بخواند، اهل بهشت است .

31 - سوره مبارکه لقمان : هر کس این سوره را هر شب تلاوت کند، خداوند او را از شر شیطان حفظ می کند.

32 - سوره مبارکه سجده : قرائت سوره سجده ، سبب می شود که روز قیامت نامه اعمال او را به دست راستش بدهند.

33 - سوره مبارکه احزاب : هر کس سوره احزاب را بسیار بخواند، روز قیامت در جوار پیغمبر (صلی الله علیه و آله و سلم) محشور می گردد.

34 - سوره مبارکه سباء: هر کس این سوره و سوره فاطر را هر شب بخواند، از مصائب مصون

می ماند و خیر دنیا و آخرت نصیب او می گردد.

35 - سوره مبارکه فاطر: هر کس این سوره و سوره سباء را هنگام شب بخواند، در آن شب ، در امان خداوند خواهد بود. اگر هنگام روز بخواند، در آن روز، مکروه و ناراحتی به او نمی رسد.

36 - سوره مبارکه یس : هر کس سوره یس را تلاوت کند، مانند کسی است که 12 بار قرآن را خوانده باشد، همچنین خیر دنیا و آخرت نصیب او می شود و از سکرات مرگ مصون می ماند.

37 - سوره مبارکه صافات : خواندن این سوره در روز جمعه ، بنابر آنچه از امام صادق (علیه السلام) نقل شده است ، موجب دفع انواع بلاها و مرض هاست (26).

38 - سوره مبارکه ص : هر کس این سوره را در شب جمعه بخواند، خیر دنیا و آخرت به او عطا می شود، آنچه که به کسی از مردم عطا نشده جز نبی مرسل یا ملک مقرب ، و خداوند او را داخل بهشت می کند.

39 - سوره مبارکه زمر: هر کس این سوره را بخواند، در دنیا و آخرت عزیز و شریف می گردد و بدنش بر آتش حرام می شود.

40 - سوره مبارکه مؤ من : هر کس در هر شب سوره مؤ من را بخواند، گناهان او آمرزیده و خیر دنیا و آخرت نصیب او می گردد.

41 - سوره مبارکه فصلت : هر که این سوره را قرائت کند، در دنیا به سروری ، عیش و عزت زندگی کرده و در آخرت به نورانیت محشور گردد.

42 - سوره مبارکه شوری : هر کس

این سوره را بخواند، روز قیامت صورتش مانند ماه شب چهارده می درخشد.

43 - سوره مبارکه زخرف : هر کس این سوره را بخواند، از گزندگان قبر تا وقتی که وارد قیامت شود، مصون است .

44 - سوره مبارکه دخان : هر کس در نمازهای واجب و مستحب خود، مخصوصا بیست و سوم ماه رمضان این سوره را بخواند، روز قیامت ، در سایه عرش خواهد بود.

45 - سوره مبارکه جاثیه : هر کس این سوره را بخواند، آتش ، بدن او را فرا نمی گیرد و همواره با پیغمبر (صلی الله علیه و آله و سلم) خواهد بود.

46 - سوره مبارکه احقاف : هر کس شب و روز جمعه ، سوره احقاف را بخواند، در دنیا و قیامت ، در امان است .

47 - سوره مبارکه محمد (صلی الله علیه و آله و سلم): هر کس سوره محمد (صلی الله علیه و آله و سلم) را تلاوت کند، شک به دلش راه نمی یابد.

48 - سوره مبارکه فتح : هر کس این سوره را بخواند، مال ، جان ، زن و فرزندش مصونیت از اتلاف ، پیدا خواهند کرد.

49 - سوره مبارکه حجرات : هر کس سوره حجرات را قرائت کند، از زوار پیغمبر (صلی الله علیه و آله و سلم) محسوب می گردد.

50 - سوره مبارکه ق : هر کس این سوره را در نمازهای واجب و مستحب خود بخواند، خداوند رزق او را وسعت می دهد.

51 - سوره مبارکه الذاریات : هر کس این سوره را شب یا روز بخواند، در دنیا رزقش وسیع و هنگام مردن ،

قبرش نورانی می گردد.

52 - سوره مبارکه طور: هر کس سوره طور را بخواند، خداوند خیر دنیا و آخرت را به او عنایت فرماید.

53 - سوره مبارکه نجم : هر کس این سوره را قرائت کند، میان مردم به محبوبیت زندگی کند.

54 - سوره مبارکه قمر: هر کس این سوره را قرائت کند، روز قیامت سوار ناقه نور، وارد بهشت می گردد.

55 - سوره مبارکه الرحمن : هر کس این سوره را در هر جمعه و سوره واقعه را در هر شب بخواند، روز قیامت به صورت انسانی کامل و نورانی محشور می گردد.

56 - سوره مبارکه واقعه : هر کس این سوره را برای وسعت روزی خود بخواند، اثر عجیبی دارد. باید از شب شنبه شروع کرده تا شب جمعه ، سه بار و در شب جمعه هشت بار بخواند و تا مدت پنج هفته این کار را ادامه دهد.

57 - سوره مبارکه حدید: هر کس این سوره را جهت برآمدن حاجت ، در شب جمعه ، هفت بار بدون فاصله و پشت سر هم بخواند، اثر عجیبی دارد.

58 - سوره مبارکه مجادله : هر کس این سوره را تلاوت کند، در نامه عملش او را از حزب خدا ثبت کنند. کسی بر او فائق نشود و با او نتواند مجادله کند و در چشم مردم نیز معتبر و موقر باشد.

59 - سوره مبارکه حشر: هر کس این سوره را بخواند، تا وقتی که از دنیا برود عرش ، کرسی ، آسمانها، زمین ، فرشتگان و حیوانات بری و بحری و جوی بر او دعا کنند.

60 - سوره مبارکه ممتحنه : هر کس سوره

ممتحنه را در فرایض و نوافل بخواند، خداوند قلب او را به ایمان امتحان نموده نورانی می فرماید و فقیر نمی گردد.

61 - سوره مبارکه صف : هر کس این سوره را در نمازهای واجب و مستحب بخواند، در صف فرشتگان قرار می گیرد.

62 - سوره مبارکه جمعه : هر کس این سوره را در شب جمعه و در نماز جمعه بخواند، خداوند او را به تعداد روزهای سال ، ده حسنه به او عنایت می فرماید و به بهشت می فرستد.

63 - سوره مبارکه منافقون : در مصباح است که قرائت کردن این سوره ، انسان را از شر شرک و نفاق حفظ می نماید.

64 - سوره مبارکه تغابن : هر کس این سوره را در نماز خود بخواند، در قیامت قرآن ، شفیع او می شود.

65 - سوره مبارکه طلاق : هر کس این سوره را در فریضه (نماز واجب) بخواند، حق تعالی او را از ترس قیامت در پناه خود گیرد و از آتش دوزخ نگهدارد و در بهشتش داخل نماید.

66 - سوره مبارکه تحریم : هر کس این سوره را بخواند، حق تعالی او را توبه نصوح کرامت فرماید. اگر در نمازهای واجب خود بخواند، روز قیامت از حزن و اندوه مصون باشد.

67 - سوره مبارکه ملک : هر کس این سوره را قرائت کند، مانند کسی است که شب قدر را احیاء داشته و از عذاب قبر نیز محفوظ است .

68 - سوره مبارکه قلم : هر کس این سوره را در نمازهای خود بخواند، خداوند او را از فقر و عذاب ایمن می فرماید.

69 - سوره مبارکه الحاقه

: هر کس این سوره را در فرایض و نوافل بخواند، ایمان او کامل می گردد، تا خدا را ملاقات کند.

70 - سوره مبارکه معارج : هر کس سوره معارج را تلاوت کند، در قیامت از گناه او پرسش نمی شود و با پیغمبر (صلی الله علیه و آله و سلم) به بهشت می رود ان شاء اللّه .

71 - سوره مبارکه نوح : هر کس این سوره را با ایمان به خدا بخواند، خداوند او را با ابرار محشور فرماید.

72 - سوره مبارکه جن : هر کس سوره جن را بخواند، خداوند او را از شر جن و سحر و کید آنها مصون دارد و با پیغمبر (صلی الله علیه و آله و سلم) محشور می فرماید.

73 - سوره مبارکه مزمل : هر کس این سوره را در نماز عشاء تلاوت کند، خداوند او را سعادت دنیا و آخرت عنایت کند.

74 - سوره مبارکه مدثر: هر کس سوره مدثر را بخواند، در دنیا شقی نگردد و خداوند او را با پیغمبر (صلی الله علیه و آله و سلم) محشور فرماید.

75 - سوره مبارکه قیامه : هر کس این سوره را قرائت کند، از صراط و میزان ، با موفقیت بگذرد و در قبر نیز بهترین صورت پیدا کند.

76 - سوره مبارکه دهر: هر کس این سوره را هر صبح پنج شنبه بخواند، خداوند او را حورالعین بهشت عنایت می کند.

77 - سوره مبارکه مرسلات : هر کس سوره مرسلات را با معرفت بخواند، میان او و پیغمبر (صلی الله علیه و آله و سلم) خدا، معارفه رخ دهد.

78 - سوره

مبارکه نباء: هر کس این سوره را قرائت کند، خداوند او را از شراب بهشتی سیراب گرداند و هر کس یک سال ، هر روز، این سوره را بخواند؛ به مکه مشرف می گردد.

79 - سوره مبارکه نازعات : هر کس این سوره را بخواند، جوان و شاداب از دنیا می گذرد، جوان مبعوث می گردد و جوان به بهشت می رود.

80 - سوره مبارکه عبس : هر کس این سوره را تلاوت کند، روز قیامت ، شاد و خندان باشد و زیر سایه عرش خدا قرار گیرد.

81 - سوره مبارکه تکویر: هر کس این سوره را تلاوت کند، حق تعالی او را از رسوایی قیامت ، در پناه خود گیرد.

82 - سوره مبارکه انفطار: کسی که این سوره و سوره انشقاق را بخواند، خداوند عزوجل ، او را از حاجتی محجوب نمی فرماید و مانعی او را از خداوند عظم شاءنه منع نمی نماید.

83 - سوره مبارکه مطففین : هر کس این سوره را در نماز فریضه خود بخواند، از آتش دوزخ ایمن گشته آتش او را نبیند، او آتش را نبیند، بر پل جهنم نگذرد و روز قیامت او را حسابرسی نکنند.

84 - سوره مبارکه انشقاق : هر کس این سوره را بخواند، حق تعالی او را در پناه خود گیرد و نامه او را به دست راستش داده و از اصحاب یمین باشد.

85 - سوره مبارکه بروج : هر کس این سوره را در نمازهای واجب تلاوت کند، با پیغمبران محشور می گردد.

86 - سوره مبارکه طارق : هر کس این سوره را در فرایض خود بخواند، در بهشت ، در صف

اصحاب پیغمبران باشد.

87 - سوره مبارکه اعلی : هر کس سوره اعلی را تلاوت کند، به تعداد هر حرفی که بر ابراهیم و موسی و محمد (صلی الله علیه و آله و سلم) نازل شده است ، خداوند به او اجر دهد.

88 - سوره مبارکه غاشیه : هر کس این سوره را در نماز واجب و مستحب خود بخواند، به رحمت دنیا و آخرت پوشیده گردد.

89 - سوره مبارکه فجر: هر کس این سوره را در نمازهای فجر بخواند، چون متعلق به حضرت سیدالشهداء (علیه السلام) می باشد، در قیامت با آن حضرت (علیه السلام) محشور گردد.

90 - سوره مبارکه بلد: هر کس این سوره را در نمازها بخواند، در دنیا، در زمره صالحین و در آخرت با شهداء و نبیین محشور گردد.

91 - سوره مبارکه الشمس : هر کس این سوره را تلاوت کند، گویا بر آنچه خورشید تابیده تصدیق کرده و بهشت جای او باشد.

92 - سوره مبارکه اللیل : هر کس این سوره را تا چهل شب ، هر شب ، چهل مرتبه بخواند، و وقتی به آیه و ما لاءحد عنده من نعمه تجزی رسید، سه بار تکرار کند و جهت برآمدن حاجت و وسعت روزی اثر عجیب دارد، به گونه ای که عقل حیران بماند.

93 - سوره مبارکه الضحی : هر کس این سوره را بخواند، حق تعالی او را از جمله کسانی گرداند که به سعادت شفاعت پیغمبر (صلی الله علیه و آله و سلم) رسیده به آن خشنود گشته به بهشت درآید و به شمار هر یتیمی و هر سائلی او را ده حسنه

باشد.

94 - سوره مبارکه انشراح : ابی بن کعب از رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) روایت کرده است که هر کس آن را بخواند، چون مزد کسی باشد که مرا ملاقات کرده ، مرا از غم شاد کرده و شفاعت او بر من است .

95 - سوره مبارکه تین : هر کس این سوره را به شرط ایمان در نمازها بخواند، خداوند از او راضی شود و او را به بهشت می برد.

96 - سوره مبارکه علق : هر کس این سوره را تا موقعی که از دنیا برود، قرائت کند، شهید از دنیا رفته و در صف مجاهدین فی سبیل اللّه محسوب می گردد.

97 - سوره مبارکه قدر: هر کس این سوره را بلند بخواند، از مجاهدین است و هر کس ده بار تلاوت کند، خداوند هزار گناه او را می آمرزد.

98 - سوره مبارکه البینه : هر کس این سوره را بخواند، از شرک ، بری است و در دین محمد (صلی الله علیه و آله و سلم) محشور می گردد.

99 - سوره مبارکه زلزله : هر کس سوره زلزله را تلاوت کند، به زلزله دنیا و آخرت گرفتار نمی شود.

100 - سوره مبارکه عادیات : هر کس این سوره را قرائت کند، ثواب همه کسانی را دارد که در مزدلفه برای حج جمع شده اند و با امیرالمؤ منین محشور گردد.

101 - سوره مبارکه قارعه : هر کس این سوره را بخواند، از عذاب و فتنه دجال و جهنم ایمن می گردد.

102 - سوره مبارکه تکاثر: هر کس این سوره را در نماز واجب قرائت کند،

ثواب صد شهید دارد و در نماز مستحب ، ثواب پنجاه شهید دارد.

103 - سوره مبارکه عصر: هر کس این سوره را در نوافل بخواند، روز قیامت ، خندان محشور گردد، تا وارد بهشت شود.

104 - سوره مبارکه همزه : هر کس این سوره را در نمازها بخواند، خداوند او را از فقر دور و رزق او را وسیع گرداند.

105 - سوره مبارکه فیل : هر کس این سوره را تلاوت کند، روز قیامت ، همه موجودات شهادت دهند که او صالح است .

106 - سوره مبارکه قریش : هر کس این سوره را قرائت کند، خداوند روز قیامت ، او را سواره و نورانی وارد محشر کند.

107 - سوره مبارکه ماعون : هر کس این سوره را چهل و یک بار بخواند، فقر از خانه او برود، فرزندان او محتاج نشوند و خواننده آن در حفظ حمایت خدا تا روز دیگر باشد.

108 - سوره مبارکه کوثر: جهت حصول توانگری و بی نیازی از خلق ، روز چهارشنبه دو رکعت نماز حاجت خوانده پس از سلام ، چهل بار سوره کوثر بخواند. در حدیثی آمده است که هر کس این سوره را در نمازهای واجب و مستحب خودش بخواند، خداوند در روز قیامت از آب کوثر به او می دهد تا بیاشامد.

109 - سوره مبارکه کافرون : هر کس این سوره را در نمازها بخواند، مانند کسی است که ربع قرآن را خوانده باشد و خداوند گناهان او و والدین او را بیامرزد.

110 - سوره مبارکه نصر: هر کس این سوره را در نمازها قرائت کند، خداوند او را در همه جا یاری فرماید.

111 -

سوره مبارکه تبت : هر کس این سوره را بخواند، ثواب ایمان به کتب آسمانی و پیغمبران را دارد.

112 - سوره مبارکه توحید: هر کس این سوره را در نمازها بخواند، مانند آن است که ثلث قرآن را خوانده باشد و به تعداد مؤ منین ثواب دارد و خدا جمیع خیر دنیا و آخرت را به او عنایت فرماید.

113 - سوره مبارکه فلق : هر کس این سوره و سوره ناس را بخواند، خداوند به او بشارت بهشت عنایت کند و از بلیات دنیا و آخرت مصون بماند. در حدیثی آمده است که هر کس سوره فلق و ناس را بخواند، گویا تمام کتاب هایی را که خداوند آنها را بر انبیاء نازل کرده خوانده است .

114 - سوره مبارکه ناس : هر کس این سوره را جهت مال دنیا، هلاکت دشمن و دفع بلیات دنیا بخواند، به مراد رسد(27).

آدابی که روح را زنده می کنند

1 - سخن گفتن با علما

2 - دیدار با رفقا(28)

آدابی که دل را روشن می کند

1 - بسیار ((قل هو اللّه)) خواندن

2 - کم خوردن

3 - هم نشینی با علما

4 - نماز شب

5 - رفتن به مساجد برای نماز(29)

آدابی که موجب نور دل می شوند

1 - خوردن سرکه ، به وانار

2 - شستن سر با سدر

3 - خضاب کردن

4 - مسواک زدن

5 - گفتن ((لا اله الا اللّه))

6 - خواندن سوره ناس

7 - تسبیح حضرت فاطمه (علیها السلام)

8 - مکرر گفتن این ذکر:

توکلت علی الحی الذی لایموت و الحمداللّه الذی لم یتخذ صاحبه و لا ولدا و لم یکن له شریک فی الملک و لم یکن له ولی من الذل و کبره تکبیرا.(30)

آدابی که موجب رقت قلب می شوند

1 - خوردن عدس

2 - خوردن انجیر

3 - دست کشیدن بر سر یتیم

آدابی که موجب قوت قلب می شوند

1 - شانه کردن مو در حال نشسته

2 - استعمال عطر و بوی خوش

3 - خوردن به

مکروهاتی که موجب قساوت قلب می شوند

1 - به در خانه سلطان رفت و آمد کردن

2 - ریختن خاک داخل قبر فامیل

3 - چهل روز متوالی گوشت خوردن

4 - پس از خوردن فورا خوابیدن

5 - با زن ها بسیار آمیزش کردن

6 - با زن ها زیاد صحبت کردن

7 - زیاد خندیدن

8 - شکار کردن

9 - پرخوری کردن

10 - ترک ذکر خدا

11 - درازی آرزو

12 - پرحرفی کردن (31)

آدابی که موجب زیادی عقل می شوند

1 - مسواک کردن

2 - استعمال بوی خوش

3 - مسافرت کردن

4 - تجارت کردن

5 - مشاوره کردن

6 - حجامت کردن

7 - خوردن شنبلیله

8 - خوردن سرکه

9 - خوردن کندر

10 - خوردن کرفس

11 - خوردن ترنج

12 - خوردن به

13 - خوردن سداب

14 - خوردن کدو

15 - خوردن چغندر

مکروهاتی که باعث کمی عقل می شوند

1 - شوخی و مزاح کردن زیاد

2 - پرهیز از خوردن گوشت تا چهل روز

3 - بول کردن در آب ایستاده (راکد)

4 - زیاد خوردن گوشت حیوانات وحشی

5 - دست کشیدن از تجارت (32)

آدابی که موجب زیادی حافظه می شوند

1 - مسواک زدن

2 - تلاوت قرآن

3 - حجامت کردن

4 - خوردن عسل

5 - خوردن کندر

6 - خوردن کرفس

7 - گرفتن ناخن در روز دوشنبه

8 - روزه گرفتن

9 - مخلوط کردن زعفران ، سعد و عسل با هم و هر روز دو مثقال از آنها خوردن (33)

مکروهاتی که حافظه را کم می کنند

1 - خواندن نوشته قبرها

2 - راه رفتن بین دو زن

3 - بول کردن در آب راکد

4 - حجامت کردن درگودی پشت

5 - خوردن نیم خورده موش

6 - خوردن پنیر

7 - خوردن گشنیز

8 - خوردن سیب ترش (34)

9 - زنده رها کردن شپش

10 - غذا خوردن در حال جنابت

11 - بازی با آلت

12 - خوردن گوشت حیوانی که هنگام سر بریدن نام خدا را نبرده باشند(35)

آدابی که نور چشم را زیاد می کنند

1 - قرآن خواندن ، نه از حفظ

2 - پوشیدن کفش زرد

3 - سرمه کشیدن

4 - خضاب نمودن با حنا

5 - تراشیدن موی سر از بیخ

6 - مسواک نمودن

7 - شستن دست بعد از خوردن غذا

8 - نگاه کردن به سبزه و گیاهان سبز

9 - نگاه کردن در آب روان و دریا

10 - نگاه کردن به صورت زیبا

11 - خواندن نماز شب

12 - گرفتن ناخن ها در روز پنج شنبه

13 - خواندن آیه الکرسی

14 - خوردن مرزه همراه با نمک

15 - خوردن سیاه دانه با گردو

16 - خوردن گوشت

17 - خوردن پیاز

18 - خوردن به

19 - خوردن کندر

مکروهاتی که موجب کمی نور چشم می شوند

1 - کندن موهای زیر بغل

2 - زیادی موی سر

3 - پوشیدن کفش سیاه

4 - خوردن ماهی (36)

آدابی که عمر را طولانی می کنند

1 - خوشنود کردن پدر و مادر

2 - وضوی کامل گرفتن

3 - حفظ صحت بدن

4 - خوش گفتاری با مردم

5 - خوبی و نیکی به مردم

6 - خوش رفتاری با همسایه

7 - احسان کردن به خانواده

8 - با وضو بودن

9 - زیارت امام حسین (علیه السلام)

10 - خواندن نماز شب

11 - تلاوت قرآن

12 - تزویج با دختران باکره

13 - غسل کردن با آب گرم

14 - خوردن سیب در سحرها

15 - طول دادن به نشستن بر سر سفره غذا در موقع اطعام به دیگری

16 - خودداری از بریدن درختان نر، مگر در موقع ضرورت

17 - هجده بار ((یاحی))گفتن بعد از هر نماز

18 - احترام و بزرگ داشتن پیران و بزرگان

19 - طولانی کردن رکوع و سجود در نماز

مکروهاتی که عمر را تباه می کنند

1 - خوردن غذا بر روی غذا

2 - نوشیدن آب در حال ناشتا

3 - آمیزش با پیرزن

4 - جماع در حمام (37)

آدابی که موجب وسعت رزق می شوند

1 - صدقه دادن

2 - شستن دست پیش از غذا

3 - شستن ظرف خوراک و غذا

4 - خوش خلقی

5 - خوشرفتاری با همسایه

6 - احسان کردن زیاد به والدین

7 - خوبی نیت

8 - جاروب کردن خانه

9 - شستن سر با خطمی

10 - شانه کردن مو

11 - جارو کردن درب خانه

12 - گذاشتن سرکه در خانه

13 - گرامی داشتن ناتوان ها

14 - میانه روی در اقتصاد

15 - خلال کردن

16 - انگشتر عقیق در دست کردن

17 - انگشتر یاقوت در دست کردن

18 - انگشتر فیروزه در دست کردن

19 - استغفار کردن

20 - خواندن آیه الکرسی

21 - خواندن سوره ((یس))

22 - خواندن زیارت عاشورا

23 - قرائت سوره ((واقعه)) در هر شب

24 - توکل بر خدا

25 - خوردن کاسنی

26 - صبح زود به دنبال کسب رفتن

27 - مداومت در وضو و طهارت

28 - عفت کلام

29 - میهمانی دادن

30 - وضو گرفتن قبل از غذا

31 - کم حرفی

32 - دعای دیگران بر سر سفره

33 - اقامه نماز با حالت خشوع

34 - خط زیبا

35 - دعا بر پدر و مادر

36 - حضور در مسجد، قبل از اذان

37 - حرف نزدن در توالت

38 - حرف حق زدن

39 - گرفتن ناخن و شارب هر جمعه

40 - خواندن نماز شب

41 - جواب دادن اذان گو (هر چه او می گوید، تکرار کند. ممکن است مراد، نماز اول وقت باشد. چون اذان گو مردم را به نماز دعوت می کند و اجابت او رفتن به نماز است .)

42 - گفتن سی

بار سبحان اللّه و بحمده و سبحان اللّه العظیم و بحمده

43 - گفتن صد مرتبه لا اله الا اللّه الملک الحق المبین هر روز

44 - سلام کردن و ((قل هو اللّه)) خواندن ، بعد از داخل شدن به منزل

45 - گفتن لاحول و لا قوه الا بالله

46 - انجام مستحبات نماز صبح و نماز وتر در نماز شب

47 - خواندن سوره ((تبارک الذی)) هر روز صبح

48 - جمع بین دو نماز مغرب و عشاء و ظهر و عصر

49 - دعا کردن برادر مؤ من ، مؤ منی را در خلوت

50 - خواندن سوره ((صافات)) در روزهای جمعه

51 - تعقیب خواندن بعد از نماز صبح و عصر

52 - خوردن ریزه های طعام از کنار سفره

53 - روشن کردن چراغ ، قبل از غروب

54 - مداومت بر قرائت سوره ((قدر))(38)

مکروهاتی که موجب فقر و تنگدستی می شوند

1 - غذا خوردن در حال جنابت

2 - ایستاده شانه زدن

3 - خوابیدن پیش از طلوع آفتاب

4 - مشخص نکردن درآمد و خرج و عدم اعتدال در زندگی

5 - گوش دادن زیاد به آواز

6 - ادرار در حمام

7 - خلال کردن با چوب گز

8 - گذاشتن خاکروبه در خانه

9 - خوابیدن بین نماز مغرب و عشا

10 - خوابیده غذا خوردن

11 - وجود تار عنکبوت در خانه

12 - عدم شستشوی دست ها در وقت غذا خوردن

13 - اهانت به خرده های نان

14 - نشسته گذاشتن ظروف

15 - قرار ندادن سرپوش روی ظرف آب

16 - خریدن نان از فقرا

17 - لعنت کردن اولاد

18 - سوزاندن پوست پیاز و سیر

19 - نشستن بر درگاه و آستانه خانه

20 - به حال برهنه برخاستن از بستر و بول کردن

21

- جارو کردن خانه هنگام شب

22 - جارو کردن خانه با پارچه یا لباس

23 - شستن اعضاء بدن در مستراح و بیت الخلاء

24 - خشک کردن اعضای با دامن یا آستین لباس

25 - غذا خوردن بعد از آروغ زدن (در حال سیری)

26 - شستن دست ها با خاک

27 - دوختن لباس در حالی که بر بدن است

28 - پدر و مادر را با اسم صدا زدن

29 - جلوتر از بزرگان و پیرها راه رفتن

30 - چراغ را با نفس (فوت) خاموش کردن

31 - نوشتن با قلم شکسته و گره دار

32 - عمامه پیچیدن در حال نشستن

33 - در حالت ایستاده شلوار پوشیدن

34 - ناخن را با دندان چیدن

35 - وضو گرفتن در مستراح و آبریزگاه

36 - شانه کردن با شانه شکسته

37 - دعا نکردن برای پدر و مادر

38 - سبک شمردن نماز

39 - تنبلی و سستی در کارها

40 - عجله کردن در خروج از مسجد

41 - صبح زود به بازار رفتن

42 - دیر از بازار خارج شدن و تا هنگام شب ماندن

43 - رد کردن فقیر در هنگام شب

44 - اظهار فقر و تنگدستی نمودن

45 - زیاد حرف زدن

46 - زندگی کردن در خانه کوچک (39)

آدابی که موجب صحت بدن می شوند

1 - روزه گرفتن

2 - مسافرت کردن

3 - خودداری کردن از انداختن آب دهان در مسجد

4 - کم خوردن

5 - خوردن آب به حال ایستاده در روز

6 - نخوردن طعام مگر وقتی که گرسنه باشد

7 - دست کشیدن از خوردن در حالی که هنوز سیر نشده باشد

8 - جویدن طعام به طور کامل پیش از فرو دادن

9 - دفع بول و غایط در وقت خواب

10 - کم

آب خوردن

11 - خوردن میوه در اوایل فصل آنها

12 - حفظ نمودن خود از سرما در فصل پاییز و حفظ نکردن از سردی هوا در بهار

13 - خوردن بیست و یک دانه مویز سرخ هر صبح ناشتا

14 - خوردن آب باران

15 - شستشوی دست ها پیش از خوردن غذا

16 - ریختن آب سرد به قدمها بعد از خارج شدن از حمام

17 - خوردن سه کف از آب گرم حمام

18 - به جا آوردن حج و عمره

19 - خواندن نماز شب

مکروهاتی که موجب بیماری بدن می شوند

1 - خوردن بین نهار و شام

2 - ایستاده آب خوردن در شب

3 - شام نخوردن

4 - پرخوری

5 - آشامیدن آب در بین غذا خوردن

6 - نشستن در آفتاب

7 - خوردن گوشت خام

8 - نشستن در جای نمناک

9 - آب خوردن زیاد

10 - بالا رفتن از پله ها

11 - مجامعت با زن سالخورده

12 - زیاد ماهی خوردن

13 - خوردن چوبک

14 - غم و غصه خوردن (40)

آدابی که موجب نشاط و مسرت می شوند

1 - خواندن سوره ((یس))

2 - تراشیدن موی زیر شکم

3 - اسب سواری

4 - کمک به مسلمانان

5 - هنگام غسل

6 - ناخن گرفتن

7 - شستشوی بدن

8 - مسواک زدن

9 - شانه زدن به ریش

10 - وضو گرفتن

11 - استعمال بوی خوش

12 - نظر کردن به سبزه و گیاه

13 - پوشیدن کفش زرد رنگ

14 - تراشیدن موی پشت گردن

15 - پوشیدن لباس پاکیزه

16 - شستن سر با سدر

17 - زدودن غصه از دل مؤ من

18 - شستن سر

19 - گفتن لا حول و لا قوه الا بالله

20 - استغفار نمودن

21 - بسیار گفتن ((یا رؤ وف یا رحیم))

22 - زیارت امام حسین (علیه السلام)

23 - خوردن انگبین

24 - خوردن گوشت

25 - خوردن زیتون

26 - خوردن به

27 - خوردن انگور سیاه

28 - خوردن میوه جات در اوایل فصلشان

29 - شانه کشیدن به سینه پس از شانه کردن سر یا ریش (41)

مکروهاتی که موجب غم و اندوه می شوند

1 - پوشیدن کفش سیاه رنگ

2 - نشستن در آستانه در

3 - گذشتن از میان گوسفندان

4 - ایستاده شلوار پوشیدن

5 - پاک کردن دست و رو با دامن (لباس)

6 - میل و رغبت به دنیا(42)

7 - کندن موی ریش با دندان

8 - غذا خوردن با دست چپ

9 - راه رفتن روی پوست تخم مرغ

10 - طهارت گرفتن با دست راست

11 - بازی کردن با ریگ

12 - به بازی بردن میمون (43)

آدابی که باعث آمرزش انسان می شوند

1 - مصافحه کردن با مؤ من

2 - جارو کردن مسجد

3 - روشن کردن چراغ در مسجد

4 - عیادت مریض

5 - مریض شدن

6 - شرکت در تشییع مسلمان

7 - روزه مستحبی گرفتن

8 - غذا دادن به گرسنه

9 - صلوات فرستادن

10 - زیاد سجده کردن

11 - به دست کردن انگشتر عقیق سرخ (44)

12 - احترام به مهمان مؤ من

آدابی که موجب امن از عذاب قبر می شوند

1 - یاد دادن و یاد گرفتن خیر

2 - تمام کردن رکوع در نماز

3 - شاد کردن قلب مؤ من

4 - لباس پوشاندن به مؤ من

5 - خواندن سوره ((و الذاریات))

6 - خواندن سوره ((نساء)) هر جمعه

7 - خواندن سوره ((حم زخرف))

8 - خواندن آیه الکرسی

9 - چهار مرتبه حج رفتن

10 - مردن در روز جمعه (45)

آدابی که فشار قبر را از زنان بر می دارد

1 - صبر کردن بر غیرت شوهر

2 - صبر کردن بر بد خلقی شوهر

3 - بخشیدن مهریه به شوهر؛ خداوند برای هر یک از این زنان پاداش هزار شهید و عبادت یک سال را می نویسد(46)

مؤ من همیشه پنج چیز برای انجام آداب به همراه دارد

1 - سجاده

2 - تسبیح سی و چهار دانه

3 - مسواک

4 - شانه

5 - انگشتر عقیق (47)

آداب ازدواج و احکام خانواده

اشاره

ازدواج یک مسئولیت است و انسان باید مسئولیت خویش را به بهترین وجه انجام دهد.

امام صادق (علیه السلام) فرمودند: ((هنگامی که یوسف صدیق (علیه السلام) برادرش ، بنیامین را دیدار کرد، پرسید: ای برادر، چگونه توانستی پس از من با زنی ازدواج کنی ؟! بنیامین جواب داد: پدرم به من دستور داد و گفت که اگر می توانم نسلی داشته باشم که زمین را با تسبیح الهی زنده کند، چنان نمایم .))

همین مفهوم در روایتی از پیامبر (صلی الله علیه و آله و سلم) نیز رسیده است : ((چه چیز مؤ من را باز می دارد از این که خانواده ای بگیرد تا خداوند نسلی را روزی او کند که زمین را با ((لا اله الا اللّه)) سنگین سازد؟)).

به همین دلیل عزب (مجرد بودن) مکروه است . در حدیثی از پیامبر صل الله علیه و آله آمده است : ((پست ترین مردگان شما عزب ها هستند.))

عده ای از ترس فقر ازدواج را به ازدواج می اندازند. این عده نمی دانند که ترسشان از فقر، خود، سوءظنی به خدا است . چرا که در آیه کریمه آمده است :

وانکحوا الایامی منکم و الصالحین من عبادکم و امامکم ان یکونوا فقرا یعنهم اللّه من فضله و اللّه واسع علیم (48) ((مردان و زنان بی همسر را همسر دهید و همچنین اگر غلامان و کنیزان صالح و درستکاری فقیر و تنگدست باشند، خداوند آنها را با فضل خود بی نیاز می سازد و خداوند گشایش دهنده

و آگاه است .

بنا براین اگر ترس از فقر مانع ازدواج شود، در واقع بدگمانی نسبت به شان خداوند خواهد بود(49).

آداب انتخاب همسر

1 - دینداری مهم ترین ویژگی همسر است . امام صادق (علیه السلام) می فرمایند: ((هر گاه مردی به سبب جمال یا مال زنی با او ازدواج کند به همان واگذار می شود و هر گاه به خاطر دینش با او ازدواج کرد، خداوند مال و جمال را نیز به او عطا کند.))(50)

2 - اسلام ازدواج با فامیل را تشویق می کند. امام زین العابدین (علیه السلام) می فرمایند: ((کسی که برای خدا وصله رحم ازدواج کند، خداوند تاج فرشتگان را بر سر او می نهد.))(51)

3 - اسلام همواره تشویق می کند که مرد با زنی ازدواج کند که توانایی بچه دار شدن را داشته باشد، نه زنی که نازا باشد، ولو آن که آن زن ، زیبا و خوش سیما باشد.

امام محمد باقر (علیه السلام) می فرمایند: ((بدانید که زن سیاه اگر زایا باشد نزد من محبوب تر از زن زیبای نازا است .))(52) البته اسلام از جنبه زیبایی نیز غافل نیست و دستور می دهد که مرد مسلمان با زن زیبایی ازدواج کند که مؤ من باشد و فرزند بسیار آورد(53).

4 - خردمندی از دیانت است . لذا از نظر شرع مکروه است که انسان زن نادان و احمقی را به همسری بگیرد. امیرالمومنین (علیه السلام) می فرمایند: ((از ازدواج با زن احمق بپرهیزید. زیرا همراهی با او موجب بلا و فرزندش موجب تباهی است .))(54)

مستحبات و مکروهات مراسم ازدواج و زفاف

1 - خواندن خطبه پیش از عقد مستحب است و بهتر است شامل حمد و ثنای خداوند و توصیه به تقوا باشد. شایسته است هر آنچه را زن و شوهر و حضار نیاز

دارند، مانند اصول دین و محاسن اخلاق و آداب در خطبه یادآوری شود(55).

2 - در حدیثی از امام صادق (علیه السلام) منقول است که هر گاه کسی اراده خواستگاری کرد، دو رکعت نماز بگزارد و حمد اللهی بگوید و دعای وارده برای طلب ازدواج و همسر نیکو را بخواند(56).

3 - در حدیثی معتبر آمده است که مستحب است ازدواج در شب واقع شود(57).

4 - در حدیثی آمده است که خوب است عقد در ماه شوال خوانده شود(58). 5 - خوب است هنگام عقد، قمر در عقرب نباشد. چرا که اگر چنین باشد، زن و مرد عاقبت نیکو نبینند(59).

6 - از امیرالمؤ منین (علیه السلام) منقول است که روز جمعه برای خواستگاری و نکاح خوب است (60).

7 - مستحب است که در موقع ازدواج گواهانی را بر آن گرفت تا نسب و ارث ثابت گردد(61).

8 - مستحب است در ازدواج (آن هم به دور از زیاده روی و ریا) ولیمه داده شود و باید از این طعام به فقرا نیز داده شود و تنها به توانگران و شخصیت ها محدود نشود. از پیامبر (صلی الله علیه و آله و سلم) روایت شده است که فرمودند: ((اطعام هنگام ازدواج از سنتهای پیامبران است .)) همچنین فرمودند: ((ولیمه در روز نخست ، حق است ، در روز دوم نیکی و افزون بر آن ریا و شهرت طلبی است .))

9 - مستحب است که دادن ولیمه در روز و ازدواج در شب باشد.

10 - اسلام خوش نمی دارد ساعات گرمی برای زفاف برگزیده شود.

11 - ازدواج هنگام محاق ماه (روزهای پایانی ماه های قمری) نیکو

نیست . امام حسن عسگری (علیه السلام) می فرماید: ((کسی که هنگام محاق ماه ازدواج کند باید تسلیم سقط جنین شود.))

12 - مستحب است که مرد هنگام آمیزش و دخول ، وضو داشته باشد و دعاهای وارده را بخواند.

13 - هنگام نزدیکی شایسته نیست که زن را به شتاب اندازد و تا وقتی که نیاز زن برآورده نشده ، نباید او را رها سازد.

14 - مستحب است اگر مردی با دیدن زنی دیگر غریزه اش به هیجان آمد، سراغ همسر خویش برود و از او کام بگیرد. امام علی (علیه السلام) فرمودند: ((هر گاه از شما زنی را دید که از او خوشش آمد، از زن خود کام گیرد. زیرا زن او همان دارد که آن زن دارد. پس نباید در قلبش برای شیطان راهی قرار دهد که نگاه او را از زنش متوجه آن دیگری کند)).

پیامبر (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: ((ای علی ! با شهوت زن دیگری با همسرت نزدیکی مکن . زیرا در این صورت من بیم دارم که اگر نطفه فرزندی منعقد گردد، کودک شما نامرد و بی عقل باشد.))(62)

15 - برخی از فقها هنگام میل و رغبت زن ، آمیزش با او را مستحب می دانند و حدیث پیامبر (صلی الله علیه و آله و سلم) را می آورند که به مردی فرمود: ((آیا با روزه وارد صبح شدی ؟ عرض کرد: خیر. فرمود: پس تهیدستی را اطعام کردی ؟ عرض کرد: خیر. پیامبر (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمودند: پس نزد همسرت برو و با او آمیزش کن

که آن برای تو به منزله صدقه است .))

16 - نگاه کردن به شرمگاه همسر در هنگام آمیزش کراهت دارد.

17 - سخن گفتن در حال آمیزش کراهت دارد. چرا که برای فرزند، لالی را در پی دارد.

18 - نگاه کردن به فرج زن در هنگام آمیزش مکروه است . زیرا برای فرزند، کوری به بار می آورد.

19 - آمیزش در زیر آسمان نیز مکروه است .

20 - مستحب است که هر یک از زن و شوهر پس از جماع برای پاک کردن خود از دستمالی جداگانه استفاده کنند و یک دستمال به کار نبندند. پیامبر اسلام (صلی الله علیه و آله و سلم) به حضرت علی (علیه السلام) می فرمایند: ((با همسرت نزدیکی مکن مگر آن که تو دستمالی داشته باشی و او دستمالی و خود را با یک دستمال تمیز نکنید تا مبادا شهوت روی شهوت قرار نگیرد که این کار دشمنی میان شما را در پی دارد.))

21 - به هنگام حصر- یعنی نیازی که انسان را به شتاب اندازد - جماع کراهت دارد. امام صادق (علیه السلام) فرمودند: ((انسانی که خضاب کرده جماع نمی کند. راوی عرض کرد: فدایت گردم ! چرا انسان خضاب کرده جماع نمی کند؟ فرمودند: زیرا در حصر است .

22 - بلافاصله بعد از خوردن غذا و با شکم پر نباید همبستر شد. امام صادق (علیه السلام) فرمودند: ((سه چیز بدن را ویران می کند و چه بسا آدمی را بکشد: با شکم پر به حمام رفتن ، با شکم پر با همسر آمیزش کردن و ازدواج با پیرزنان .))(63)

23 - از امام باقر (علیه

السلام) پرسیدند: ((آیا زمانی وجود دارد که جماع حلال در آن مکروه باشد؟)) حضرت (علیه السلام) فرمودند: ((آری ، بین طلوع فجر و طلوع آفتاب ، از غروب آفتاب تا غروب شفق (سرخی آسمان)، در شب و روز خسوف و کسوف (ماه گرفتگی و خورشید گرفتگی)، در شب یا روزی که باد سیاه یا سرخ یا زرد بوزد و هنگامی که زمین لرزه پیش آید، جماع حلال مکروه است .))

24 - پیامبر (صلی الله علیه و آله و سلم) از این که در شب اول ماه های قمری همبستری کنند، نهی می فرماید و به علی (علیه السلام) می فرمایند: ((ای علی ! در شب اول ماه ، شب نیمه ماه و شب آخر ماه همبستری مکن ! زیرا هر کس چنین کند، بیم آن می رود که فرزندش کودن گردد.))

25 - از نظر اسلام کراهت دارد که مرد بلافاصله بعد از بازگشت از سفر، شبانگاه بر خانواده اش وارد شود. پس بهتر است تا صبح شکیبایی کند.

26 - کراهت دارد که مرد شب مسافرت که غالبا با اضطراب همراه است و احتمال ضعف می رود با همسرش همبستر شود. پیامبر (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمودند: ((ای علی هنگامی که برای سفرهای کوتاه به مدت سه شبانه روز از خانه خارج می شوی با همسرت درنیامیز که اگر فرزندی از شما پدید آید، یار ستمگر خواهد شد.))

27 - اسلام دستور می دهد که همبستر شدن در پنهان صورت پذیرد، نه در حضور هوو یا فرزندی که صدای آنها را می شنود و اندامشان را می

بیند.

از امام صادق (علیه السلام) روایت شده است که فرمودند: ((پیامبر (صلی الله علیه و آله و سلم) فرموده است : سوگند به خدایی که جان من در ید قدرت اوست ، اگر مردی با زنش درآمیزد در حالی که کودکی بیدار آن دو را می بیند و صدایشان را می شنود و صدای نفسهای زن و شوهر به گوش او می رسد، این کودک روی رستگاری نخواهد دید؛ پس اگر پسر باشد، زناکار خواهد شد، و اگر دختر شد، زانیه خواهد شد)). این حدیث می افزاید: ((هر گاه علی بن الحسین (علیه السلام) آهنگ همبستر شدن داشت ، در را می بست و پرده ها را می انداخت و خدمتگزاران را بیرون می کرد.))

28 - جماع کردن روی بام ساختمان یا در برابر خورشید یا زیر درختان میوه دار مکروه است .

29 - همبستر شدن رو به قبله یا پشت به قبله ، و در حال برهنگی کامل و در کشتی یا بر سر راه کراهت دارد.

30 - جماع کردن در حالت ایستاده نیز مکروه است . زیرا در احادیث آمده است که این عمل ، کار دراز گوشهاست .

31 - جماع کردن پس از احتلام (جنب شدن) نیز مکروه است . از احادیث استفاده می شود که این کار باعث پدید آمدن فرزند دیوانه می شود.

32 - اسلام دستور می دهد که هنگام مباشرت و جماع به خدا توجه شود و از شر شیطان به او پناه برده شود.

33 - اسلام توصیه می کند که پیش از مباشرت با زن حامله

، وضو گرفته شود.

34 - اسلام از این که مرد برای مدتی با همسرش آمیزش جنسی نداشته باشد، نهی کرده است . چه بسا این کار موجب فساد و تباهی زن گردد.

35 - نزدیکی کردن از پشت زنان کراهت دارد(64).

36 - جماع کردن در شب اول ماه رمضان مستحب است .

37 - جماع کردن در شب عید فطر کراهت دارد که اگر فرزندی بوجود آید، شری بسیار از او ظاهر شود.

38 - جماع کردن در شب عید قربان کراهت دارد که اگر فرزندی بوجود آید، شش انگشت یا چهار انگشت در دست خواهد داشت .

39 - جماع کردن در بین اذان و اقامه مکروه است که اگر فرزندی بوجود آید، در ریختن خون جری خواهد شد.

40 - جماع کردن در شب مکروه است که اگر فرزندی حاصل شود، شوم باشد و در رویش نشان سیاهی پدید آید.

41 - آمیزش در شب دوشنبه مستحب است ، چرا که اگر فرزندی پدید آید، حافظ قرآن و راضی به قسمت خدا باشد.

42 - نزدیکی نمودن در شب سه شنبه استحباب دارد. زیرا اگر فرزندی حاصل شود، دهانش خوشبو، دلش رحیم ، دستش جوانمرد و زبانش از غیبت و بهتان پاک باشد.

43 - آمیزش و نزدیکی در شب پنج شنبه مستحب است و اگر فرزندی حاصل شود، حاکمی از حکام شریعت یا عالمی از علما باشد و اگر در روز پنج شنبه ، وقتی که آفتاب در میان آسمان باشد نزدیکی شود و فرزندی پدید آید، شیطان نزدیک او نشود تا پیر شود و خداوند سلامتی در دنیا و دین را به او روزی می کند.

44 - مجامعت در

شب جمعه مستحب است و اگر فرزندی حاصل شود، خطیب و سخنگو گردد و اگر در روز جمعه بعد از عصر جماع شود و فرزندی به وجود آید از دانایان مشهور شود.

45 - جماع کردن در ساعات اول شب کراهت دارد. زیرا اگر فرزندی به وجود آید، بیم آن است که ساحر شود و دنیا را بر آخرت ترجیح دهد.

46 - در حدیثی از امیرالمؤ منین (علیه السلام) منقول است که هر گاه کسی را دردی در بدن به هم رسد یا حرارت بر مزاجش غالب شود، پس با زن خود جماع کند تا ساکن شود.

47 - جماع کردن در حالی که انگشتری همراه مرد یا زن باشد که نام خدا بر آن نقش کرده باشند، کراهت دارد(65).

48 - جماع کردن در سفر در صورتی که آب غسل نداشته باشند، مکروه است (66). لازم به ذکر است که اسلام در دوران بارداری مراقبتهای زیادی را را برای مادر چه از نظر معنوی ، چه بهداشتی و چه تغذیه سفارش کرده است ؛ همچنین اسلام سفارشاتی از نظر معنوی و تغذیه پدر، جهت پدر شدن دارد.

آداب و سنن ولادت

1 - از سنتها و آداب اسلام پیرامون نوزاد، گفتن اذان و اقامه در دو گوش اوست . پیامبر (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: ((کسی که خداوند به او فرزندی داد، باید در گوش راستش اذان و در گوش چپ او اقامه گوید که این کار او را از شیطان رجیم محفوظ می دارد.))

2 - مستحب است که پیش از اذان و اقامه کام کودک را با خرما بگیرند؛ چنان که پیامبر (صلی الله

علیه و آله و سلم) با حسن و حسین (علیهما السلام) چنین کرد.

3 - عقیقه کردن نوزاد بعد از تولد مستحب است ؛ یعنی این که گوسفند، گاو یا شتری را قربانی نمایند و پس از ذبح ، آنچه خواستند با آن انجام دهند.

4 - از امام صادق (علیه السلام) نقل است که مکروه است پدر و مادر نوزاد از گوشت عقیقه بخورند.

5 - اسلام دستور می دهد که پسر را در روز هفتم ولادت ختنه کنند و فرزندی هم که ختنه شده به دنیا آمده باشد را مستحب است که تیغ از موضع ختنه بگذرانند.

6 - مستحب است هنگام ختنه و عقیقه دعای وارده خوانده شود(67).

7 - رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمودند: ((اول چیزی که زن زائیده باید بخورد رطب است ؛ چنان که حق تعالی به حضرت مریم بعد از زائیدن حضرت عیسی (علیه السلام) فرمود که رطب بخورد)). این کار باعث می شود فرزند او بردبار شود(68).

8 - مکروه است که نوزاد را در ابتدای ولادت در جامه زرد بپیچند و سنت آن است که او را در جامه سفید بپیچند.

9 - مستحب است که در روز هفتم ، سر نوزاد را بتراشند و موی سرش را با نقره یا طلا بکشند و آن نقره و طلا را صدقه بدهند.

10 - مستحب است عقیقه پسر، نر و عقیقه دختر، ماده باشد.

11 - مستحب است که اگر نوزاد دختر است ، در روز هفتم گوش (نرمه گوش) او را سوراخ نمایند(69).

12 - مستحب است که بعد از ولادت به شرط ایمنی از

ضرر، نوزاد را بشویند(70).

آداب نام گذاری فرزند

1 - دین اسلام می گوید که کودک را پیش از تولد - حتی اگر سقط شود - نامگذاری کنند. امیرالمؤ منین (علیه السلام) می فرمایند: ((پیش از آنکه فرزندتان به دنیا آید او را نام گذاری کنید. اگر نمی دانید که دختر است یا پسر، او را به نام هایی بنامید که هم برای پسر است و هم برای دختر. فرزند سقط شده وقتی در روز قیامت پدرش را دیدار کند به او می گوید: تو بر من نامی ننهادی ، در حالی که پیامبر (صلی الله علیه و آله و سلم) محسن را پیش از تولد نام نهاد))(71).

2 - مستحب است که نام ، نیکو باشد و این نخستین احسان از سوی پدر بر فرزند است . امام باقر (علیه السلام) می فرمایند: راست ترین اسم ها آن است که با عبودیت همراه باشد و بهترین اسامی از آن پیامبران است))؛ پس اسم هایی مثل عبدالرحمن ، عبدالکریم ، عبداللّه و... راست ترین اسامی و محمد، ابراهیم ، نوح ، عیسی و موسی بهترین نام ها هستند. پیامبر (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: ((خاندانی نیست که در میان آنها نام پیامبری باشد، مگر آنکه خداوند عزوجل فرشته ای را برای آنها گماشته که بام و شام ، آنها را تقدیس می کند)).

3 - مستحب است فرزند پسر - بر پایه سنت امامان - تا هفت روز (محمد) نامیده شود و سپس اگر خواستند، می توانند هر نامی را که دوست دارند بر او بگذارند. پیامبر (صلی الله علیه و آله

و سلم) در حدیث شریفی می فرمایند: ((خداوند به هر کس سه پسر بدهد و نام یکی از آن سه را ((محمد)) نگذارد با من بی مهری کرده است)). در حدیثی از ابوالحسن (علیه السلام) رسیده است : ((فقر به خانه ای وارد نمی شود که در آن نام محمد، علی ، حسن ، حسین ، جعفر، طالب و یا عبداللّه باشد و این چنین است که اگر در میان زنان نام فاطمه یافت شود))(72).

4 - بر پایه روایت منقول از امام صادق (علیه السلام)، اسلام خوش نمی دارد کسی با نام غیر حقیقی همچون حکم ، حکیم ، خالد و مالک نامیده شود(73).

آداب شیردهی و تربیت فرزند

1 - از امام صادق (علیه السلام) نقل است که فرمودند: ((مدت شیرخوارگی بیست و یک ماه است و کمتر از آن ستم بر کودک است)) (74).

2 - امیرالمومنین (علیه السلام) می فرمایند: ((بنگرید چه کسی به کودکانتان شیر می دهد که کودک با آثار روانی همان شیر به جوانی می رسد)).

3 - پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: ((نگذارید زن احمق یا زنی که چشم او ضعیف است به فرزندانتان شیر دهد که شیر اثر وضعی دارد))(75).

4 - امام باقر (علیه السلام) می فرمایند: ((به کودکانتان از شیر زن زیبا و خوشرو بخورانید، نه شیر زن زشت رو را که شیر، اثر وضعی دارد))(76).

5 - برای شیر دادن بچه بهتر از هر کس مادر اوست و سزاوار است که مادر برای شیر دادن از شوهر خود مزد نگیرد؛ خوب است که شوهر مزد بدهد(77).

6 - مستحب است

دایه ای که برای طفل می گیرند، دوازده امامی ، دارای عقل و عفت و صورت نیکو باشد(78).

7 - مکروه است دایه ای بگیرند که بچه ای که دارد از زنا به دنیا آمده باشد(79).

8 - مستحب است از زن ها جلوگیری کنند تا هر بچه ای را شیر ندهند. زیرا ممکن است فراموش شود که به چه کسانی شیر داده اند و بعدا دو نفر محرم با یکدیگر ازدواج نمایند(80).

9 - مستحب است پدر و مادر درباره از شیر گرفتن فرزند با یکدیگر مشورت و رایزنی کنند(81).

10 - اسلام به والدین توصیه می کند که گریه کودکانشان را تحمل کنند و آنها را از آن که به خاطر گریه ، کودکان خود را بزنند، منع می کند. پیامبر اسلام (صلی الله علیه و آله و سلم) در روایتی فرمودند: ((به خاطر گریه ، کودکان خود را نزنید. گریه آنها در طول چهار ماه ، شهادت به یگانگی اللّه است و در چهار ماه دیگر درود بر پیامبر (صلی الله علیه و آله و سلم) و خاندان او و در چهار ماه بعد دعا برای پدر و مادرشان می باشد))(82).

11 - سنت پیامبر (صلی الله علیه و آله و سلم) شیر دادن به کودک را تشویق می کند. پیامبر (صلی الله علیه و آله و سلم) در حدیث شریفی پیرامون اجر زن شیرده فرمودند: ((هر گاه زنی کودکی را شیر دهد، هر مکیدن کودک برابر است با آزاد کردن فرزندی از فرزندان اسماعیل و هر گاه از شیر دادن او فارغ شد، فرشته ای بزرگوار به پهلوی او می زند و

می گوید: کار را از سر گیر که خداوند تو را بخشیده است))(83).

12 - امام صادق (علیه السلام) به زن شیرده توصیه می کنند که از دو پستان به نوزاد شیر دهد. چرا که شیر یکی از پستان ها به منزله خوراک (طعام) و دیگری به منزله آب برای کودک است (84).

اسلام در مورد تربیت کودکان سفارشاتی دارد که عبارتند از:

1 - اسلام ، خیر خوبی را برای فرزندان توصیه می کند و دستور می دهد که آنها را دوست بدارند و به وعده هایی که به آنها می دهند، وفا کنند. چرا که در حدیثی از پیامبر (صلی الله علیه و آله و سلم) آمده است که کودکان گمان می کنند که شما روزی آنها را می دهید(85).

2 - اسلام توصیه می کند که فرزندان خود را ببوسید. مردی نزد پیامبر (صلی الله علیه و آله و سلم) آمد و عرض کرد: من هرگز فرزندم را نبوسیده ام . وقتی رفت پیامبر (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمودند: ((این مرد نزد من از اهالی دوزخ است)). در حدیثی دیگر از پیامبر (صلی الله علیه و آله و سلم) نقل شده است : ((هر کس فرزند خود را ببوسد، خداوند حسنه ای برای او می نویسد))(86).

3 - اسلام توصیه کرده است که میان کودکان برابری و عدم تمایز برقرار کنید. پیامبر (صلی الله علیه و آله و سلم) مردی را دید که یکی از دو پسرش را می بوسد و دیگری را رها می کند. پس به فرمودند: ((آیا میان آن دو برابری برقرار

نمی کنی ؟ !))(87)

4 - پیامبر (صلی الله علیه و آله و سلم) درباره ادای حقوق کودکان الگوی جهانیان است . در روایتی آمده است که رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) نماز ظهر را با مردم گذارد و دو رکعت پایانی را سبک برگزار کرد. وقتی پیامبر از نماز فارغ شد، مردم گفتند: آیا در نماز چیزی پیش آمد؟ فرمودند: چه چیزی ؟ گفتند: دو رکعت پایانی نماز را سبک برگزار کردید ! پیامبر (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمود: ((آیا گریه کودک را نشنیدید؟(88))) .

5 - اسلام برای تربیت ، سه مرحله مقرر کرده است و هر مرحله هفت سال است . امام صادق (علیه السلام) می فرمایند: ((بچه هفت سال بازی می کند، هفت سال علم و قرآن می آموزد و هفت سال حلال و حرام را می آموزد)). همچنین می فرمایند: ((بگذار فرزندت به شش سالگی برسد و سپس هفت سال او را نزد خود نگهدار و چنان که می خواهی او را ادب کن . پس اگر پذیرفت و شایستگی یافت ، چه بهتر، وگرنه او را رها کن (89))) .

6 - در روایتی آمده است که اگر پسران شش ساله شدند، می باید با یکدیگر در یک لحاف نخوابند. همچنین در روایت دیگر وارد شده است که پسران و دختران که ده ساله شوند، رختخواب ایشان را باید جدا کنند(90).

7 - حضرت صادق (علیه السلام) فرمودند: ((به فرزندان خود به زودی احادیث را یاد بدهید که مخالفان ایشان را گمراه نکنند(91))).

8 - رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم

) فرمودند: ((حق فرزند پسر بر پدر آن است که نام نیک برایش تعیین کند و به او قرآن بیاموزد؛ او را ختنه کند و به شنا یاد دهد و اگر فرزندش دختر است ، نام نیک برایش تعیین کند و به او سوره ((نور)) را یاد دهد؛ سوره ((یوʕ)) نیاموزد و او را در بالاخانه ها جا ندهد و او را زود به خانه شوهر فرستد.)) پس حضرت فرمودند: ((هر که فرزند خود را فاطمه نامید، او را دشنام ندهد، نفرین نکند و کتک نزند(92))).

9 - در حدیثی از حضرت امیرالمومنین (علیه السلام) آمده است : ((چربی و کثافت دست و صورت اطفال را در هر شب ، پیش از خواب بشویید که شیطان می آید و ایشان را بو می کند و آنها در خواب می ترسند و ملائکه نویسندگان اعمال ، متاءذی (اذیت) می شوند(93))).

10 - از مسائلی که پدر و مادر باید در تربیت فرزندان دقت و رعایت کنند، یاد دادن ادب ، نظافت و بهداشت است و باید فرزندان را با این مسائل اسلامی بار آورند(94).

آداب دوران بارداری

1 - ماه اول ، هر روز ناشتا به مقدار دو عدد خرما بخورد و به آن سوره ((قدر)) بخواند.

2 - ماه دوم ، هر روز ناشتا کمی عناب بخورد و به آن سوره ((توحید)) بخواند.

3 - ماه سوم ، هر روز یک عدد سیب بخورد و به آن سوره ((آیه الکرسی)) بخواند.

4 - ماه چهارم ، هر روز انجیر بخورد و به آن سوره ((تین))بخواند.

5 - ماه پنجم ، هر روز یک عدد تخم مرغ بخورد و به آن

سوره ((حمد)) بخواند.

6 - ماه ششم ، هر روز انار بخورد و به آن سوره ((اءنا فتحنا)) بخواند.

7 - ماه هفتم ، هر روز به بخورد و به آن سوره ((یس)) بخواند.

8 - ماه هشتم ، هر روز مقداری نبات و زعفران را بکوبد و به آن سوره ((نصر)) بخواند.

9 - ماه نهم ، هر روز شیر و خرما بخورد و به آن سوره ((دهر)) بخواند.

زمانی که نوزاد تکان خورد، سوره توحید بخواند و صلوات بفرستد. همچنین در طول دوران بارداری هر روز دعای عهد، زیارت عاشورا و دعای توسل را بعد از نماز صبح بخواند.

هر روز چهار مرتبه سوره توحید بخواند و در طول این دوران یک بار این قرآن را ختم کند و در ماه آخر برای راحتی زایمان ، سوره مریم را بخواند. ضمنا در طول این دوران باید چهل روز سوره یوسف و چهل روز سوره انعام را بخواند.

آداب تخلی

اشاره

1 - مستحب است که در موقع تخلی جایی بنشیند که کسی او را نبیند(95).

زیرا پیغمبر (صلی الله علیه و آله و سلم) هرگز در حال تخلی دیده نشد(96).

2 - موقع وارد شدن به مکان تخلی ، اول پای چپ را بگذارد و موقع بیرون آمدن ، اول پای راست را بگذارد(97). اگر شخص در بیابان است و قصد تخلی دارد، مستحب است که پای چپ را قدم آخرش بسوی محل تخلی قرار دهد؛ یعنی اول پای راست را به طرف آن محل بردارد و سپس پای چپ را(98).

3 - مستحب است که در حال تخلی سر را بپوشاند(99). در بعضی روایات آمده است که علاوه بر پوشاندن سر، حایل

دیگری مانند عبا یا مثل آن را بر روی چیزی که بر سر گذاشته است ، بکشد. درست شبیه کسی که شرم و حیا می کند. انسان باید این کار را به جهت حیا و شرم از دو ملک راست و چپ انجام دهد(100).

4 - مستحب است که در هنگام نشستن ، سنگینی بدن را بر پای چپ بیندازد(101) و پای راست را باز کند(102).

5 - مستحب است که پیش از خواب بول نماید(103).

6 - مستحب است که پیش از جماع و بعد از بیرون آمدن منی بول نماید(104).

7 - بهتر است بعد از خارج شدن غائط، خود را اول با سنگ و سپس با آب پاک کند تا دست به نجاست نخورد(105).

8 - اگر روبروی ماه یا خورشید نشسته است ، عورتش را کج کند تا مقابل آن دو نباشد.

9 - خواندن دعاهایی که از ائمه علیهم السلام رسیده است در هنگام داخل شدن در بیت الخلاء، هنگام تخلی ، وقت دیدن آب ، وقت پاک کردن محل بول و غائط، وقت کشیدن دست به شکم ، وقت برخاستن از جای خود و هنگام بیرون آمدن از بیت الخلاء سفارش شده است . (تفسیر این دعاها در رساله های علمیه و مفاتیح الجنان آمده است .)

10 - استبرا نمودن بعد از خارج شدن بول که این عمل برای مردهاست . استبرا یعنی خواستن و طلب پاکی مجرای بول ؛ به این طریق که انگشت وسط دست چپ را نزدیک به مخرج غائط گذاشته و سه مرتبه به قوت تا بیخ آلت بکشند، سپس انگشت اشاره را زیر آلت و انگشت شست را بالای آن

گذاشته و تا ختنه گاه سه مرتبه بکشند و سپس سه مرتبه سر آلت را فشار دهند.

11 - سه بار ((اح اح)) کردن در حال انجام عمل استبرا تا کمک به استبرا نماید.

12 - استنجا (محل بول یا غائط را شستن) با دست چپ . زیرا خداوند دست چپ را برای کارهای پایین قرار داده است ؛ همان طور که دست راست را برای کارهای بالا، مانند خوردن و وضو گرفتن ، قرار داده است . اما اگر مانعی در میان باشد که نتواند با دست چپ استنجا کند، استفاده از دست راست اشکالی ندارد(106).

13 - استنجا با آب سرد که این کار بواسیر را دفع می کند(107).

14 - اگر در بیت الخلاء عطسه کرد، حمد بگوید و صلوات بفرستد(108).

مکروهات تخلی

1 - نشستن روبروی خورشید و ماه در موقع تخلی ، مگر این که عورت خود را بپوشاند(109).

2 - نشستن روبرو(110) یا پشت به باد(111).

3 - نشستن در جاده ، خیابان و کوچه و نشستن دم درب خانه و زیر درختی که میوه می دهد(112). زیرا ملائکه در وقت میوه دار بودن درخت بر آن درختان می باشند و میوه را از ضرر جانوران نگه می دارند(113). همچنین نشستن در راهی که به سوی آب است ؛ یعنی محلی که مردم برای بردن آب به آنجا می آیند؛ مثل کنار رودخانه ها و سر چاهها و چشمه ها. نیز در اطراف و در حریم خانه که ملک صاحب آن خانه نیست ، تخلی کراهت دارد؛ وگرنه اگر در ملک تخلی کند، حرام است (114).

4 - خوردن در موقع تخلی (115). زیرا خوردن در

حال تخلی پستی و خواری نفس است ؛ یعنی این کار باعث پست نمودن نفس است (116).

5 - توقف زیاد در موقع تخلی (117). زیرا باعث بواسیر می شود.

6 - تطهیر کردن با دست راست .

7 - حرف زدن در حال تخلی ، مگر در حال ضرورت و یا وقتی که ذکر خدا می گوید(118).

8 - ایستاده بول کردن (119). زیرا ممکن است شیطان عقل را فاسد کند(120).

9 - بول کردن در زمین سخت و سوراخ لانه جانوران ؛(121) به خاطر اذیت شدن حیوانات یا جن (122).

10 - بول کردن در آب ، خصوصا آب راکد(123). زیرا حیوانات کوچک در آب می باشند که آنها به وسیله بول اذیت می شوند(124).

11 - خودداری کردن از بول و غائط؛ ولی اگر ضرر برساند، نباید خودداری کند(125).

12 - بول کردن به سمت هوا از جای بلند، مانند پشت بام (126).

13 - غائط کردن در جایی مثل محل اجتماع که باعث شود مردم او را لعن کنند(127).

14 - مسواک کردن در حال تخلی . زیرا باعث بوی بد و گندی دهان می شود(128).

15 - سلام کردن به شخصی که در حال تخلی است (129).

16 - استنجا با استخوان ، سرگین و سایر مطعومات و خصوصا نان که کراهت شدید دارد.

17 - استنجا با دست چپ در صورتی که به آن انگشتری باشد که اسم خدا یا ائمه علیهم السلام بر آن حک شده باشد.

18 - همراه بردن قرآن و انگشتری که اسم خدا یا ائمه معصومین علیهم السلام روی آن حک شده باشد در محل تخلی .

19 - استنجا بوسیله آبی که به غیر از نجاست بویش متغیر

شده باشد(130).

آداب وضو

اشاره

1 - مستحب است که مصرف آب بیش از یک مد نباشد؛ (حدود 750 گرم) (131)

2 - مسواک کردن ؛ هر چند با انگشت باشد(132). بهتر است که با شاخه سبز شاخه ای که هنوز خشک نشده است ، مسواک نمود. (چوب ادراک) (133) چرا که مسواک نمودن ، دهان را پاکیزه ، بلغم را برطرف و حافظه را زیاد می کند و باعث خشنودی حق تعالی است . گفته اند که دو رکعت نماز بعد از مسواک زدن از هفتاد رکعت نماز به غیر مسواک با فضیلت تر است (134).

3 - اگر از ظرف وضو می گیرد، آن را سمت راست خود قرار دهد و رو به قبله بنشیند(135).

4 - وقتی نگاهش به آب افتاد این دعا را بخواند: الحمدلله الذی جعل الماء طهورا و لم یجعله نجسا؛ حمد و سپاس شایسته خدایی است که آب را پاک کننده قرار داد و آن را نجس و ناپاک نساخت (136).

5 - گفتن نام خدا ؛ (بسم اللّه و بالله)(137).

6 - شستن دست ها قبل از شروع وضو(138) و گفتن : اللهم اجعلنی من التوابین و اجعلنی من المتطهرین ؛ خدایا مرا از توبه کاران و از پاکیزه کنندگان قرار بده (139).

7 - سه بار مضمضه کردن (گرداندن آب در دهان). بهتر است که آب را بیرون بریزد(140) و بگوید: ((اللهم لقنی حجتی یوم القاک و اطلق لسانی بذکرات ؛ خدایا دلیلم را روزی که ملاقات می کنم تو را به دهانم گذار و زبانم را به ذکر خودت گویا کن !))(141)

8 - سه بار استنشاق کردن ؛ یعنی آب در بینی

کردن و بیرون ریختن و بگوید: اللهم لاتحرم علی ریح الجنه واجعلنی ممن یشم ریحها و روحها و طیبها؛ خدایا بوی بهشت را بر من حرام مکن و مرا از کسانی قرار بده که بو، نسیم و عطر بهشت را می بویند.(142)

9 - دو بار شستن صورت و دست ها(143).

10 - هنگام شستن صورت بگوید: اللهم بیض وجهی یوم تسود الوجوه و لاتسود وجهی یوم تبیض الوجوه خدایا مرا رو سفید کن روزی که صورت ها سیاه می شوند و سیاه مکن رویم را روزی که چهره ها سفید می شوند!)) (144)

11- با دست راست یک کف آب بردارد و در کف دست چپ بریز و سپس روی دست راست بریزد(145) و بگوید: اللهم اعطنی کتابی بیمینی و الخلد فی الجنان ظهری و لا تجعلها مغوله الی عنقی و اءعوذ الی عنقی و اءعوذ بک من مقطعات النیران ؛ خدایا نامه اعمالم را به دست چپم مده و آن را از پشتم نیز مده و آن را به گردنم نبند! پناه می برم به تو از تکه های آتش !))(146)

13 - مردها در شستن اول ، آب را بر پشت آرنج بریزند و در شستن دوم بر پیش آرنج قسمت داخلی بریزند؛ بر عکس زن ها(147).

14 - مستحب است که آب روی قسمت بالای آرنج ریخته شود(148).

15 - مستحب است که آب را بر عضو بریزد، نه عضو را در آب فرو ببرد.

16 - مستحب است که هنگام شستن ، دست را بر اعضا بکشد؛ هر چند بدون کشیدن دست ، شسته شود.

17 - مستحب است که هنگام شستن صورت ، چشم ها را باز بگذارد(149).

18

- مستحب است که در موقع مسح سر بگوید: اللهم غشنی رحمتک و برکاتک ؛ خدایا رحمت و برکاتت مرا فرا گیرد !

19 - سزاوار است که هنگام مسح پاها بگوید: اللهم ثبتنی علی الصراط یوم تزل الاقدام واجعل سعیی فیما یرضیک عنی یا ذاالجلال و الاکرام خدایا مرا بر صراط پا بر جا بدار؛ روزی که پاها بلغزد و سعی و تلاش مرا در راهی قرار بده که از من بپسندی ای صاحب جلال و اکرام !

20 - مستحب است که بعد از اتمام وضو، بگوید: اللهم انی اسئلک تمام الوضوء و تمام الصلوه و تمام رضوانک و الجنه . الحمداللّه رب العالمین خدایا از تو درستی وضو و نماز و کمال رضوان و بهشت را می خواهم . حمد برای خداست ؛ خدایی است که پروردگار جهانیان است .

21 - خواندن سوره قدر؛ سه مرتبه بعد از وضو.

22 - استعمال بوی خوش (150).

مکروهات وضو

1 - کمک گرفتن از دیگران در مقدمات قریبه وضو؛ مثل ریختن آب در دست وضو گیرنده .

2 - وضو گرفتن در محل استنجا؛ مثلا در توالت .

3 - وضو گرفتن از ظرفی که طلاکوب یا نقره کوب است یا نقش صورت بر آن می باشد.

وضو گرفتن با آب های زیر مکروه می باشد:

الف) آبی که در آفتاب گرم شده باشد.

ب) آبی که در غسل واجب به کار رفته باشد.

ج) آب متعفن .

د) آب چاهی که حیوانی در آن افتاده قبل از کشیدن آب چاه به مقدار معین .

ه) آبی که در آن مار یا عقرب یا قورباغه مرده باشد.

و) آب نیم خورده زن حائض .

ز) آب نیم خورده موش ، اسب ، قاطر، الاغ و حیوان نجاستخوار و مردارخوار، بلکه آب نیم خورده همه حیوانات حرام گوشت (151).

آداب غسل

مستحبات غسل جنابت

1 - استبرا به بول پیش از غسل جنابت ؛ در صورتی که جنابت به علت خروج منی باشد.

2 - سه مرتبه شستن دو دست تا مرفق یا نصف ذراع یا تا بند دست . در این خصوص فرقی میان غسل ترتیبی و ارتماسی نیست .

3 - سه مرتبه مضمضه (گرداندن آب در دهان) و استنشاق کردن (آب در بینی کردن و بیرون ریختن) پس از شستن دو دست ؛ البته یک مرتبه نیز کفایت می کند.

4 - دست کشیدن بر اندام برای اینکه یقین پیدا شود که آب به همه جای بدن رسیده است .

5 - سه بار هر یک از اعضا را غسل دادن .

6 - ذکر نام خداوند متعال با گفتن ((بسم اللّه)) یا بسم اللّه الرحمن الرحیم که ذکر دومی بهتر است .

7 - خواندن دعایی که در حال انجام غسل روایت شده است به این که بگوید: اللهم طهر قلبی و تقبل سعیی واجعل ما عندک خیرالی واشرح صدری و اجر علی لسانی مدحتک و الثناء علیک ، اللهم اجعله لی طهورا و شفاء و نورا انک علی کل شیی ء قدیر؛ البته اگر این دعا پس از تمام شدن غسل خوانده شود، بهتر است .

8 - رعایت کردن موالات (پی در پی شستن) و شستن از بالا به پایین در غسل ترتیبی .

9 - مستحب است که زنان موهای بافته سر خود را هنگام غسل

باز کنند(152).

10 - برای غسل از یک صاع (سه کیلو) آب استفاده شود، نه بیشتر(153).

مکروهات مربوط به شخص جنب

1 - خوردن و آشامیدن ؛ ولی اگر وضو بگیرد، خوردن و آشامیدن مکروه نیست و با شستن دست یا مضمضه و یا استنشاق کردن ، کراهت آن رفع نمی شود. اگر چه این کراهت کاهش می یابد.

2 - خواندن بیش از هفت آیه از سوره های که سجده واجب ندارند. (یعنی ثواب آن کاهش می یابد).

3 - رساندن جایی از بدن به جلد و حاشیه و میان خطهای قرآن .

4 - همراه داشتن قرآن .

5 - خضاب کردن به حنا و مانند آن .

6 - مالیدن روغن به بدن .

7 - خوابیدن ؛ البته اگر وضو بگیرد یا اگر آب ندارد به جای وضو یا غسل ، تیمم کند، خوابیدن به این حال مکروه نیست .

8 - آمیزش کردن پس از آن که محتلم شده باشد(154).

9 - عبور از مسجد، اما عبور از مسجدالنبی و مسجدالحرام حرام است (155).

مستحبات غسل میت

1 - مستحب است که زن ، شوهر خود و شوهر زن خود را غسل ندهد(156).

2 - مستحب است که تمام بدن میت پیش از شروع به غسل ، پاک باشد(157).

3 - در غسل ترتیبی مستحب است که هر یک از سه قسمت بدن میت را در آب فرو نبرند، بلکه آب را روی آن بریزند(158).

4 - مستحب است که میت در حال غسل رو به قبله خوابانده شود، به نحوی که محتضر را می خوابانند(159).

5 - قبل از غسل دادن میت ، مستحب است که او را وضو بدهند(160).

6 - مستحب است که میت را بر روی تخته یا تخت بخوابانند.

7 - مستحب است که پیراهن میت را از طرف پاهایش بیرون آورند، هر

چند که مستلزم پاره کردن لباس باشد، البته اگر بخواهند به این دستور عمل کنند، باید از ورثه که مالک پیراهن میت هستند، اجازه بگیرند.

8 - بهتر است میت را در زیر سایه (زیر سقف و یا خیمه و امثال آن) غسل دهند.

9 - بهتر است عورت میت را بپوشانند، هر چند کسی به آن نظر نکند و یا غسل دهنده کسی باشد که نگاه کردن او به عورت میت حلال باشد.

10 - مستحب است که انگشتان و مفاصل میت را با مدارا نرم کنند.

11 - مستحب است که قبل از غسل دادن میت ، دستهایش را تا نصف ذارع بشویند.

12 - مستحب است که سر میت را با کف سدر یا خطمی بشویند.

13 - بهتر است قبل از غسل دادن میت ، عورت او را با سدر یا اشنان بشویند.

14 - در غسل اول و دوم به طور ملایم دست بر شکم او بکشند، مگر آن که میت زنی حامله باشد.

15 - مستحب است که دست ها و عورت های میت را سه بار بشویند.

16 - مستحب است که هر عضوی از اعضای میت را در هر غسلی سه بار بشویند که در نتیجه روی هم ، بیست و هفت بار می شود.

17 - خوب است که بعد از فراغت از غسل ، اندام میت را با پارچه ای نظیف خشک کنند و از این قبیل آداب که در روایات وارد شده است (161).

18 - بدن میت را بر بلندی بگذارند تا آب غسل به او برنگردد، بلکه طرف پاهایش سرازیر باشد تا آب غسل زیر او جمع نشود(162).

19 - مستحب است آب

غسل میت را در چاه نجاست (چاه توالت) نریزند و افضل آن است که در گودالی مخصوص آن بریزند(163).

20 - مستحب است غسل دهنده سوار بر میت نشود؛ یعنی او را در میان دو پای خود نگیرد(164).

21 - مستحب است میت را برای غسل ننشانند(165).

22 - مستحب است ناخن میت را نگیرند و مویش را شانه نکنند، اما اگر این دو کار را کردند، واجب است مو و ناخن جدا شده را در کفنش گذاشته و با میت دفن شود(166). ان شاء اللّٰه آداب مربوط به کفن ، دفن و نماز میت خواهد آمد.

غسلهای مستحبی

1 - غسلهای زمانی ؛ یعنی به جهت زمان خاصی مستحب هستند: مثل شب قدر، روز عرفه و...

2 - غسلهای مکانی ؛ یعنی به جهت رفتن به مکان معینی مستحب می شوند: مثل رفتن به مسجدالحرام .

3 - غسلهای عملی ؛ یعنی به جهت انجام کار خاصی مستحب هستند: مثل غسل احرام عمره یا حج .

غسلهای مستحبی زمانی

1 - غسل جمعه که از مستحبات مؤ کد است ؛ وقت این غسل از طلوع فجر دوم روز جمعه تا ظهر جمعه و از بعد از ظهر جمعه تا غروب جمعه است . همچنین از اول روز شنبه تا آخر آن روز هم به عنوان قضا انجام می شود. و لکن از بعد از ظهر تا غروب جمعه اگر نیت ادا و قضا نکند و به نیت قربت به جا بیاورد به احتیاط نزدیک تر است . همچنین مستحب است هنگام غسل جمعه بگوید: اشهد و ان لا اله الا اللّٰه وحده لا شریک له و ان محمدا عبده و رسول اللهم صل علی محمد و آل محمد و اجعلنی من التوابین و اجعلنی من المتطهرین .

2 - غسلهای شب های ماه مبارک رمضان ، یعنی شب های فرد: یکم ، سیم ، پنجم ، هفتم ... و همه شب های دهه آخر رمضان و از همه مؤ کدتر غسل

شب های قدر و شب پانزدهم ، هفدهم ، بیست و پنجم ، بیست و هفتم ، و بیست و نهم است . همچنین در شب بیست و سوم یک غسل دیگر در آخر شب مستحب است . وقت همه این غسل ها تمام مدت شب است و

انجام آن قبل از غروب آفتاب بهتر است ، مگر در غسل های دهه آخر که بهتر است بین نماز مغرب و عشا انجام شود

3و4 - غسل روز عید قربان و روز عید فطر؛ وقت این دو غسل از طلوع فجر تا ظهر است .

5 - غسل روز هشتم و نهم ذی الحجه ؛ غسل روز نهم (روز عرفه) در هنگام ظهر بهتر است .

6 - غسل ایام سه گانه رجب ؛ یعنی اول ، نیمه و آخر رجب .

7 - غسل روز عید غدیر که انجام آن در اوایل روز بهتر است .

8 - غسل روز مباهله ؛ روز بیست و چهارم ذی الحجه .

9 - غسل روز دحوالارض ؛ یعنی روز بیست و پنجم ذی القعده .

10 - غسل روز مبعث ؛ یعنی بیست و هفتم رجب .

11 - غسل شب نیمه شعبان .

12 - غسل روز میلاد رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) یعنی هفدهم ربیع الاول .

13 - غسل روز نوروز.

14 - غسل روز نهم ربیع الاول (167).

غسلهای مستحبی مکانی

1 - غسل ورود به حرم مکه (شهر مکه و قسمتی از اطراف آن تا حدودی که مشخص شده است ، منطقه حرم می باشد که دارای احترام و احکام خاصی است).

2 - غسل ورود به شهر مکه .

3 - غسل رفتن به مسجدالحرام .

4 - غسل رفتن به مدینه منوره .

5 - غسل رفتن به مسجدالنبی (صلی الله علیه و آله و سلم).

6 - غسلهای دیگری که هنگام ورود به سایر مشاهد مشرفه انجام می شود(168).

غسلهای مستحبی فعلی

الف) غسلهایی که برای کارهایی که می خواهد انجام دهد:

1 - غسل برای احرام بستن .

2 - غسل برای طواف کردن .

3 - غسل برای زیارت .

4 - غسل برای وقوف در عرفات .

5 - غسل برای ذبح و کشتن شتر.

6 - غسل برای تراشیدن سر در منی .

7 - غسل برای دیدن هر یک از امامان و اهل بیت علیهم السلام در خواب . امام کاظم (علیه السلام) فرمودند: ((هر گاه خواستی یکی از امامان علیهم السلام را در خواب ببینی ، سه شب پشت سر هم غسل کن و با آن امام مناجات کن و به یاد او باش که اگر چنین کنی ، او را در خواب می بینی)).

8 - غسل برای نماز حاجت .

9 - غسل برای استخاره .

10 - غسل برای عمل معروف ام داود.

11 - غسل برای برداشتن تربت شریف امام حسین (علیه السلام) از محل آن .

12 - غسل برای سفر، مخصوصا زیارت ابی عبداللّه الحسین (علیه السلام).

13 - غسل برای نماز طلب باران .

14 - غسل برای توبه از هر معصیت و برای

تظلم و شکایت از کسی به درگاه خداوند از ظلمی که به او کرده است . چنین کسی غسل می کند و سپس در زیر آسمان دو رکعت نماز می خواند و عرضه می دارد: اللهم ان فلان بن فلان ظلمنی و لیس لی احد اصول به علیه غیرک فاستوف لی ظلامتی الساعه الساعه بالاسم الذی اذا سائلک به المضطر اجبته فکشفت ما به من ضر و مکنت له فی الارض و جعلته خلیفتک علی خلقک فاسئلک ان تصلی علی محمد و آل محمد و ان تستو فی ظلامتی الساعه الساعه ؛ بار الها ! فلانی پسر فلانی به من ظلم کرده و من کسی جز تو را سراغ ندارم که علیه او به وی پناهنده شوم . پروردگارا ! پس انتقام مرا الساعه الساعه از او بگیر ! به آن اسمت که مضطر وقتی تو را به آن اسم سوگند می دهد و از تو حاجت می خواهد، اجابتش می کنی و گرفتاریش را برطرف می کنی و به او در زمین زندگی بدون مزاحمتی دادی و خلیفه خودت بر خلق کردی . من نیز از تو درخواست می کنم که نخست بر محمد و آل محمد درود بفرستی و سپس انتقام مرا در همین ساعت و همین ساعت از او بگیری !)).

15 - غسل برای ایمنی از شر ظالم و برطرف شدن ترس از او. چنین کسی غسل می کند و دو رکعت نماز به جا می آورد. سپس جامه خود را تا به زانو بالا می زند و دو زانو را به محل نماز نزدیک می کند و صد مرتبه می گوید: یا حی یا

قیوم یا لا اله الا انت برحمتک اءستغیث فصل علی محمد و آل محمد و اءن تلطف لی و اءن تغلب لی و اءن تمکرلی و اءن تخدع لی و اءن تکید لی و ان تکفینی مؤ ونه فلان بن فلان بلامؤونه ؛ ای خدای حی و قیوم ! ای کسی که جز تو هیچ معبودی نیست ! من به رحمت تو پناهنده شدم . پس بر محمد و آل محمد درود فرست و به من لطفی فرما و به نفع من بر دشمنم غلبه کن و به نفع من علیه او مکر و خدعه کن و زحمت قطع ، یعنی فلانی پسر فلانی را از من بردار و خودت او را از من دفع کن !)).

ب) غسلهایی مستحبی برای کارهایی که قبلا انجام داده است :

1 - غسل برای کشتن وزغ .

2 - غسل برای کشتن مارمولک .

3 - غسل برای دیدن شخصی که به دار آویخته شده ؛ البته این در صورتی است که به خاطر دیدن او از خانه خارج شده و عمدا به تماشای او رفته باشد.

4 - غسل برای این که در خواندن نماز آیات در خسوف و کسوف عمدا کوتاهی کرده است ؛ در صورتی که تمام قرص آن گرفته باشد.

5 - غسل برای این که به میت بعد از آنکه او را غسل داده اند، دست زده است (169).

غسلهای مستحبی دیگر

1 - غسل دادن بچه ای که تازه به دنیا آمده .

2 - غسل زنی که برای غیر شوهرش بوی خوش استعمال کرده است .

3 - غسل کسی که در حال مستی خوابیده است (170).

4 - غسل برای

حاجت خواستن از خدا.

5 - غسل برای نشاط جهت عبادت کردن (171).

آداب تیمم

1 - مستحب است چیزی که بر آن تیمم می شود، گردی داشته باشد که به دست بماند.

2 - مستحب است بعد از زدن دست بر چیزی که گرد دارد، دست را بتکاند که گرد آن بریزد(172).

3 - مستحب است برای تیمم ، نقطه بلندتر زمین را انتخاب کند(173).

4 - تیمم به زمین شوره زاری که زیادی نمک آن به قدری است که اسم زمین بر آن صادق است ، مکروه می باشد.

5 - تیمم کردن بر رمل (ریگ) و ماسه مکروه است (174).

آداب نماز

اشاره

1 - استفاده از انگشتر عقیق (175).

2 - پوشیدن لباس پاکیزه (176).

3 - شانه کردن موها(177).

4 - مسواک کردن قبل از نماز.

5 - خود را برای نماز خوشبو نمودن (178).

6 - خواندن نماز در اول وقت ؛ هر چه به اول وقت نزدیکتر باشد، بهتر است ، مگر آنکه تاءخیر آن از جهاتی بهتر باشد؛ مثلا صبر کند، تا نماز را به جماعت بخواند(179).

7 - خواندن نماز به جماعت .

8 - گفتن اذان و اقامه به گونه ای که بین اذان و اقامه به اندازه یک سجده فاصله بیندازد و دعاهای وارده را بخواند(180).

9 - همراه داشتن عمامه با تحت الحنک در نماز(181).

10 - پوشیدن لباس سفید و عبا برای نماز(182).

مستحبات و مکروهات اذان و اقامه

1 - بلند کردن صدا در اذان و اقامه برای مرد مستحب است ؛ به گونه ای که بلندی صدا در اقامه ، بلندتر از صدای اذان نباشد(183).

2 - مستحب است که زن موقع نبودن مرد نامحرم کلمات اذان و اقامه را آهسته بگوید.

3 - مستحب است که نمازگزار اذان را آرام و شمرده بگوید؛ (یعنی کلمات اذان را آشکارا ادا کند، به طوری که شنونده بتواند حروفش را بشمارد)

(184). و همچنین مستحب است که وقف کردن در آخر هر بخش اذان را کمی طول بدهد(185).

4 - به سرعت گفتن اقامه مستحب است ؛ آن به این معنی که وقف در آخر هر بخش را طول ندهد(186).

5 - مستحب است که اذان گو در جایی بلند، مانند مناره ، بایستد تا صدایش به نمازگزاران برسد(187).

6 - مستحب است که اذان گو در وقت گفتن اذان و اقامه ، مخصوصا در اقامه رو به قبله

باشد و کراهت دارد که انسان در گفتن بعضی جملات اذان روی خود را به طرف راست یا چپ بچرخاند(188).

7 - سخن گفتن در بین جمله های اذان و اقامه مخصوصا در بین جمله های اقامه مکروه است (189).

8 - مستحب است که اذان گو در وقت گفتن اذان با طهارت و وضو باشد(190).

9 - مستحب است که انسان وقتی صدای اذان را می شنود آن را همراه مؤ ذن آهسته تکرار کند(191).

10 - اگر مؤ ذن صدا را در گلو بیندازد، چنانچه غنا نشود، مکروه است (192).

11 - اگر نماز جماعت داخل مسجد باشد و او بخواهد در بام مسجد نماز بخواند مستحب است اذان و اقامه بگوید(193).

12 - اگر نمازگزار بین اذان و اقامه بقدری فاصله دهد که اذانی را که گفته است ، اذان این این اقامه حساب نشود، مستحب است که اذان و اقامه را دوباره بگوید(194).

13 - اگر نمازگزار بین اذان و اقامه و نماز بقدری فاصله دهد که اذان و اقامه آن نماز حساب نشود، مستحب است که دوباره برای آن نماز،اذان و اقامه بگوید(195).

14 - اگر پیش از آنکه نمازگزار به اندازه رکوع خم شود، یادش بیاید که اذان یا اقامه را فراموش کرده است ، چنانچه وقت نماز وسعت دارد، مستحب است که برای گفتن اذان و اقامه نماز خود را بشکند(196).

مستحبات تکبیره الاحرام

1 - مستحب است بعد از تکبیره الاحرام بگوید: یا محسن قد اءتاک المسیی ء و قد اءمرت المحسن ان یتجاوز عن المسیی ء انت المحسن و اءنا المسیی ء بحق محمد و آل محمد صل علی محمد و آل محمد و تجاوز عن قبیح

ما تعلم منی ؛ ای خدایی که به بندگان احسان می کنی ! بنده گنهکار به در خانه تو آمده است و تو خود امر کرده ای که نیکوکار که از گنهکار بگذرد؛ تو نیکوکاری و من گنهکار. به حق محمد و آل محمد (صلی الله علیه و آله و سلم) رحمت خود را بر محمد و آل محمد فرست و از بدیهایی که می دانی از من سر زده است ، بگذر !(197)

2 - مستحب است موقع گفتن تکبیر اول نماز و تکبیرهای بین نماز، دستها را تا مقابل گوشها بالا ببرد(198).

3 - مستحب است هنگام بالا آوردن دست ها تا مقابل گوشها انگشتان دست بسته باشد و کف دست رو به قبله قرار گیرد(199).

4 - مستحب است گفتن شش تکبیر که با تکبیره الاحرام جمعا هفت تکبیر شود؛ به این نحو که یا قبل از گفتن تکبیره الاحرام ، شش تکبیر بگوید یا بعد از آن و یا بین قبل و بعد تقسیم کند(200). (دعاهای وارده برای این تکبیرها در جلد 1 ترجمه تحریرالوسیله ، مساءله دوم ، صفحه 249 آمده است .)

5 - برای امام جماعت مستحب است که تکبیره الاحرام را با صدای بلند بگوید، به طوری که قابل شنیدن برای افراد پشت سر او باشد(201).

6 - برای امام جماعت مستحب است که شش تکبیر دیگر را آهسته بگوید(202).

مستحبات قیام

1 - در قیام ، هنگام خواندن حمد و سوره ، مستحب است که دست ها و انگشتان حرکت نکند(203).

2 - در حال ایستادن ، مستحب است که بدن راست نگه داشته شود و شانه ها پایین انداخته شود(204).

3 - مستحب است

که نمازگزار در حال ایستادن ، دست ها را روی رانها بگذارد و انگشتها را به هم بچسباند(205).

4 - مستحب است که نمازگزار در حال ایستادن جای سجده را نگاه کند(206).

5 - مستحب است که نمازگزار سنگینی بدن را به طور مساوی روی دو پا بیندازد و با خضوع و خشوع باشد(207).

6 - مستحب است که نمازگزار پاها را پس و پیش نگذارد(208).

7 - مستحب است که مرد پاها را سه انگشت باز تا یک وجب فاصله دهد، اما زن سزاوار است پاها را به هم بچسباند(209).

مستحبات و مکروهات قرائت و ذکر

1 - در نماز جمعه و در نماز ظهر جمعه مستحب است که در رکعت اول بعد از حمد، سوره جمعه و در رکعت دوم بعد از حمد، سوره منافقون خوانده شود(210).

2 - کسی که به هیچ قسم نمی تواند صحیح نماز را یاد بگیرد، احتیاط مستحب آن است که نماز را به جماعت به جا آورد(211).

3 - احتیاط مستحب است که در نماز، وقف به حرکت و وصل به سکون ننماید(212).

4 - مستحب است که نمازگزار در رکعت سوم و چهارم بعد از تسبیحات اربعه استغفار کند؛ مثلا بگوید: استغفر اللّه ربی و اتوب الیه یا بگوید: ((اللهم اغفرلی))(213).

5 - مستحب است که نمازگزار در رکعت اول ، پیش از خواندن حمد، بگوید: اعوذ بالله من الشیطان الرجیم (214).

6 - مستحب است که در رکعت اول و دوم نماز ظهر و عصر (بسم اللّه الرحمن الرحیم) بلند و حمد و سوره شمرده و آهسته خوانده شود و در آخر هر آیه وقف شود؛ یعنی به آیه بعد چسبانده نشود. همچنین در حال خواندن حمد و

سوره به معنای آیه توجه شود(215).

7 - مستحب است این که نمازگزار اگر نماز را به جماعت می خواند، بعد از تمام شدن حمد امام و اگر فرادی می خواند، بعد از آن که حمد خودش تمام شد، بگوید: الحمد اللّه رب العالمین (216).

8 - مستحب است بعد از خواندن سوره ((قل هو اللّه احد)) یک یا دو یا سه مرتبه گفته شود: ((کذالک اللّه ربی)) یا سه مرتبه کذالک اللّه ربنا(217).

9 - سزاوار است که نمازگزار بعد از خواندن سوره ، کمی صبر کند و سپس تکبیر پیش از رکوع یا قنوت را بگوید(218).

10 - مستحب است که در تمام نمازها، در رکعت اول ، سوره ((اءنا اءنزلناه)) و در رکعت دوم هم سوره ((قل هواللّه احد)) خوانده شود(219).

11 - مستحب است در نماز صبح ، سوره ((عم یتسائلون)) یا سوره ((هل اءتی)) و یا ((غاشیه))، ((قیامت)) و نظائر آن ، یعنی سوره هاییکه به مقدار یکی از این سور، آیه دارد خوانده شود(220).

12 - مستحب است که در نماز ظهر سوره ((سبح اسم ربک الاعلی)) یا سوره شمس و در نماز عصر و مغرب سوره ((اذا جاء نصر اللّه)) یا سوره ((الهیکم التکاثر)) خوانده شود(221).

13 - مستحب است که در نماز و عشای شب جمعه برای رکعت اول ، سوره جمعه و برای دوم ، سوره ((اعلی)) و در نماز ظهر و عصر جمعه برای رکعت اول ، سوره جمعه و برای رکعت دوم ، سوره منافقون قرائت شود(222).

14 - مستحب است که نمازگزار در نماز صبح روز جمعه در رکعت اول ، سوره

جمعه و در رکعت دوم ، سوره توحید را بخواند و در نماز مغرب شب جمعه در رکعت اول ، سوره جمعه و در رکعت دوم ، سوره توحید را بخواند(223).

15 - مستحب است که نمازگزار در قرائت رعایت ترتیل را نماید و کلمات را آرام ، شمرده و واضح بخواند(224).

16 - مستحب است که نمازگزار در جاهایی که علمای تجوید، وقف در آن جاها را معتبر دانسته اند، وقف کند(225).

17 - مستحب است که نمازگزار در هنگام خواندن سوره ، وقتی به آیه رحمت رسید، از خدا طلب رحمت بنماید و اگر به آیه عذاب جهنم و بلا رسید، از خدا طلب پناه از عذاب کند(226).

18 - اگر نمازگزار ترس از آن دارد که وقتی سوره طولانی می خواند، وقت تنگ شود و نماز دومش قضا شود، مستحب است که سوره کوتاه قرائت کند(227).

19 - مستحب است که نمازگزار در نافله نمازهای شب (نافله مغرب ، عشا و نماز شب) قرائت را بلند و در نافله نمازهای روز (نافله صبح ، ظهر و عصر) آهسته بخواند(228).

20 - کراهت دارد که در هر رکعت از نمازهای واجب ، بیش از یک سوره قرائت شود(229).

21 - مکروه است که انسان در تمام نمازهای یک شبانه روز، سوره ((قل هو اللّه احد)) را نخواند(230).

22 - خواندن سوره ((قل هو اللّه احد)) با یک نفس مکروه است (231).

23 - مکروه است که انسان سوره ای را که در رکعت اول خوانده ، در رکعت دوم نیز بخواند. (مگر این که در هر دو رکعت ، سوره ((قل هو اللّه احد)) را قرائت کند.)(232)

مستحبات و مکروهات رکوع

1 - مستحب است

که ذکر رکوع ، سه ، پنج یا هفت مرتبه و یا بیشتر قرائت شود(233).

2 - کسی که نمی تواند ایستاده یا نشسته رکوع کند و تنها می تواند در حال نشسته ، کمی خم شود یا در حال ایستاده با سر اشاره کند، احتیاط مستحب آن است که بعد از نمازی که برای رکوع آن با سر اشاره کند نماز دیگری هم بخواند و هنگام رکوع ، بنشیند و هر قدر می تواند برای رکوع خم شود(234).

3 - مستحب است که نمازگزار قبل از رکوع ، در حالی که راست ایستاده تکبیر بگوید(235).

4 - مستحب است هنگام رکوع ، زانوها به عقب داده شود و پشت صاف نگهداشته شود؛ گردن نیز کشیده و مساوی پشت باشد(236).

5 - مستحب است که انسان هنگام رکوع ،بین دو قدم خود را نگاه کند(237).

6 - مستحب است که هنگام رکوع ، پیش از ذکر یا بعد از آن صلوات فرستاده شود.

7 - مستحب است که نمازگزار بعد از رکوع هنگامی که برخاست و راست ایستاد، در حال آرامی بدن بگوید: ((سمع اللّه لمن حمده))(238).

8 - مستحب است که زنها در رکوع ، دست را از زانو بالاتر بگذارند و زانوها را به عقب ندهند(239).

9 - مستحب است که انسان پیش از گذاشتن دست چپ بر زانوی چپ ، دست راست را بر زانوی راست بگذارد(240).

10 - مستحب است که نمازگزار در هنگام رکوع ، انگشتان کف دست خود را از هم باز کرده و آنها را از زانوهای خود پر کند(241).

11 - مستحب است که پیش از گفتن ذکر رکوع ، دعای وارده خوانده شود(242).

12 - مستحب

است که نمازگزار در حالت رکوع ، آرنج ها را باز کند(243).

13 - مکروه است که نمازگزار در حال رکوع ، سر را به زیر انداخته و دستها را به پهلو بچسباند و یا دستها را در بین دو زانوی خود قرار دهد(244).

14 - مکروه است که نمازگزار در حال رکوع ، دو دست خود را زیر جامه های خود پنهان کند(245).

مستحبات و مکروهات سجده

1 - مستحب است که انسان بعد از رکوع برای رفتن به سجده ، تکبیر بگوید(246).

2 - مستحب است هنگامی که مرد می خواهد به سجده برود اول دست ها را و زن اول زانوها را به زمین بگذارد.

3 - مستحب است که انسان بینی خود را روی مهر یا چیزی که سجده بر آن صحیح است ، بگذارد.

4 - مستحب است که نمازگزار در حال سجده ، انگشتان دست را به هم چسبانده و برابر گوش بگذارد، به گونه ای که سر آنها رو به قبله باشد.

5 - مستحب است که انسان در سجده دعا کرده و از خدا حاجت بخواهد و این دعا را بخواند: یا خیر المسؤ لین و یا خیر المعطین ارزقنی و ارزق عیالی من فضلک فانک ذوالفضل العظیم ؛ ای بهترین کسی که از سؤ ال می کنند! و ای بهترین عطا کنندگان ! روزی بده من و عیال من از فضل خودت . پس بدرستی که دارای فضل بزرگی .

6 - مستحب است نمازگزار بعد از سجده بر ران چپ خود بنشیند و روی پای راست را بر کف پای چپ بگذارد.

7 - مستحب است که نمازگزار بعد

از هر سجده ، وقتی نشست و بدنش آرام گرفت ، تکبیر بگوید.

8 - مستحب است بعد از سجده اول ، وقتی بدن آرام گرفت ، گفته شود: استغفر اللّه ربی و اتوب علیه .

9 - مستحب است که نمازگزار سجده را طول بدهد و در موقع نشستن نیز دست ها را روی ران ها بگذارد.

10 - مستحب است که نمازگزار برای رفتن به سجده دوم در حال آرامش بدن ((اللّه اکبر)) بگوید.

11 - مستحب است که در سجده ها صلوات بفرستد(247).

12 - مستحب است که نمازگزار در هنگام بلند شدن ، دستها را بعد از زانوها، از زمین بردارد.

13 - مستحب است که مردها آرنجها و شکم را به زمین نچسبانند و بازوها را از پهلو جدا نگه دارند؛ همچنین زنها آرنجها و شکم را بر زمین بگذارند و اعضای بدن را به یکدیگر بچسبانند(248).

14 - مستحب است که انسان در سجده واجب قرآن ، ذکر بگوید و دعایی را که وارد شده ، ((لا اله الا اللّه حقا حقا...))، بخواند(249).

15 - مستحب است که محل سجده نمازگزار به گونه ای باشد که همه پیشانی روی آن قرار گیرد(250).

16 - مستحب است که در سجده شکر باز و قفسه سینه و شکم خود را به زمین بچسباند(251).

17 - مستحب است که انسان در سجده شکر، صد بار ((شکرالله)) یا ((شکرا شکرا)) و یا سه بار بلکه یک بار (همین ذکر را) بگوید(252).

18 - مستحب است که انسان بعد از سجده دوم بنشیند(253).

19 - مستحب است که ذکر سجده بیش از اندازه واجب گفته شود؛ البته عدد فرد فضیلتش بیشتر است تا زوج (254).

- خواندن دعا، قبل از ذکر سجده مستحب است . (دعایی که از ائمه علیهم السلام نقل شده : ((اللهم لک سجدت و...)))(255).

21 - قرآن خواندن در سجده مکروه است (256).

22 - فوت کردن محل سجده برای رفع گرد و غبار کراهت دارد(257).

مستحبات تشهد و سلام

1 - مستحب است که نمازگزار در حال تشهد، بر ران چپ خود بنشیند و روی پای راست را بر کف پای چپ بگذارد.(258)

2 - مستحب است که پیش از تشهد بگوید: ((الحمدلله)) یا بگوید:بسم اللّه و بالله و الحمدلله و خیر الاسماء لله .(259)

3 - مستحب است که نمازگزار در حالت تشهد، دستها را بر ران ها گذاشته و انگشت ها را به یکدیگر بچسباند.(260)

4 - نگاه کردن به دامان خود، مستحب است .(261)

5 - مستحب است که انسان بعد از تمام شدن تشهد بگوید: و تقبل شفاعته و ارفع درجته (262).

6 - مستحب است که در حالی که نشسته و بدنش آرام است ، بگوید: السلام علیک ایها النبی و رحمه اللّه و برکاته .(263)

مستحبات قنوت

1 - مستحب است که انسان در هر نماز واجب و مستحب ، پیش از رکوع رکعت دوم ، قنوت بخواند.(264)

2 - خواندن قنوت پیش از رکوع در نماز وتر مستحب است .(265)

3 - مستحب است که نمازگزار هنگام قنوت ، دستها را تا مقابل صورت بلند نماید.

4 - مستحب است که کف دست ها را رو به آسمان گرفته و به قصد رجاء، انگشتان دست ها را به جز ابهام ، به هم بچسباند.

5 - مستحب است که هر دو کف دست ، پهلوی هم و متصل به هم قرار گیرد.(266)

6 - مستحب است که نگاه انسان در هنگام قنوت ، به کف دستهایش باشد. (267)

7 - مستحب بلکه بهتر است در قنوت گفته شود: لا اله الا اللّه الحلیم الکریم لا اله الا اللّه العلی العظیم سبحان اللّه رب السموات السبع و رب الاءرضین السبع و

ما فیهن و ما بینهن و رب العرش العظیم و الحمد لله رب العالمین .(268)

8 - مستحب است که قنوت بلند خوانده شود؛ ولی در نماز جماعت اگر امام جماعت صدای او را بشنود بلند خواندن قنوت ، مستحب نیست . (269)

9 - اگر نمازگزار قنوت را فراموش کرده و پیش از آن که به اندازه رکوع خم شود یادش بیاید، مستحب است که بایستد و قنوت را بخواند.(270)

10 - مستحب است که اگر نمازگزار در رکوع ، یادش بیاید که قنوت را نخوانده است ، بعد از رکوع قضا کند.(271)

11 - اگر نمازگزار در سجده ، یادش بیاید که قنوت را نخوانده ، مستحب است که بعد از سلام ، قنوت را قضا کند.(272)

12 - مستحب است که ماءموم در قنوت از امام متابعت کند؛ اگر چه ماءموم در رکعت دوم به جماعت نرسیده باشد.(رکعت اول ماءموم باشد). (273)

آداب مخصوص زنان در نماز

1 - مستحب است که زن خود را با زیور آلات بیاراید.(274)

2 - مستحب است که خضاب داشته باشد.

3 - مستحب است که صدایش را پنهان کند.(275)

4 - مستحب است که در حال ایستاده ، پاها را به هم بچسباند.(276)

5 - مستحب است که با دست خود پستان ها را به سینه بچسباند.(277)

6 - مستحب است که در حال رکوع ، دست را بر روی ران ها بگذارد. (278)

7 - مستحب است که در رکوع زانوها را همچون مردان ، تا به آخر به عقب نبرد.(279)

8 - مستحب است که وقتی می خواهد به سجده برود، اول بنشیند.(280)

9 - مستحب است که در هنگام سجده ، شکم و سینه را بر زمین انداخته و مانند مردان ، تجافی

نکند.(281)

10 - مستحب است که در هر بار نشستن ، به حالت تربع بنشیند؛ یعنی پای راست را زیر ران چپ و پای چپ را زیر ران راست بگذارد. (به اصطلاح چهار زانو بنشیند).(282)

11 - مستحب است که زن ها در وقت خواندن تشهد، ران ها را به هم بچسبانند.(283)

تعقیبات نماز

از حضرت علی (علیه السلام) منقول است که هر کس از شما از نماز فارغ شد باید دستها را بلند کند به سوی آسمان و خود را در دعا به تعب افکند.(284)

1 - مستحب است که انسان بعد از نماز، مقداری مشغول تعقیب و خواندن ذکر و دعا و قرآن شود.(285)

2 - بهتر است انسان پیش از آنکه از جای خود حرکت کند و وضو، غسل و تیمم او باطل شود، رو به قبله تعقیب را بخواند.(286)

3 - مستحب است که تعقیب هایی که بسیار سفارش شده است را بخواند؛ مثل تسبیح حضرت زهرا (علیها السلام) (34 مرتبه اللّه اکبر، 33 مرتبه الحمدلله ، 33 مرتبه سبحان اللّه).(287)

4 - مستحب است که انسان بعد از نماز، سجده شکر نماید و بهتر آن است که در سجده شکر صد مرتبه یا سه مرتبه یا یک مرتبه ((شکرا لله)) یا ((شکرا))یا ((عفوا)) بگوید.(288)

5 - مستحب است که انسان بعد از تسبیح حضرت زهرا (علیها السلام) یک مرتبه ((لا اله الا اللّه)) بگوید.(289)

6 - مستحب است که برای خواندن تسبیح حضرت زهرا (علیها السلام) از تسبیح تربت امام حسین (علیه السلام) استفاده کند.(290)

7 - مستحب است که انسان برای خواندن تسبیح حضرت زهرا (علیها السلام)، از رشته تسبیح کبود

(به رنگ آسمان) استفاده کند.

8 - مستحب است که نمازگزار بعد از اتمام نماز، سه مرتبه دست را تا روبروی صورت بلند کرده و به زانو (یا نزدیک زانو) برگرداند و با هر یک مرتبه ، یک بار ((اللّه اکبر)) بگوید.(291)

9 - مستحب است که انسان بعد از بلند کردن دست ها برای دعا آنها را بر سر و روی خود بکشد.(292)

چرا که مروی است از امام باقر (علیه السلام) که هر بنده ای که دستها را به سوی خدا بلند کند، حق تعالی شرم می کند که دستهای او را خالی برگرداند...(293)

10 - مستحب است که نمازگزار بعد از نماز، پیش از آنکه پاهای خود را بگرداند، سه مرتبه این دعا را بخواند که خدا گناهان او را بیامرزد؛ اگر چه در زیاد بودن مانند کف دریا باشد. استغفر اللّه الذی لا اله الا هو الحی القیوم ذوالجلال و الاکرام و اتوب الیه .(294)

11 - سنت است که بعد از نماز گفته شود: اللهم صل علی محمد و آل محمد و اءجرنی من النار و اءدخلنی الجنه و زوجنی الحور العین خدایا! رحمت فرست بر محمد و آل محمد و پناهم ده از آتش و داخل کن مرا در بهشت و تزویج ده مرا با حورالعین .(295)

12 - مستحب است که نمازگزار بعد از نماز، آیه الکرسی ، سوره و آیه هایی را که در روایات توصیه شده است ، بخواند.(296)

13 - مستحب است که نمازگزار بعد از نماز صبح ، ده مرتبه بگوید: سبحان اللّه العظیم و بحمده و لا حول و لا قوه الا بالله العلی العظیم (297)

14 - مستحب

است که بعد از هر نمازی ، تسبیحات اربعه خوانده شود.

شیخ طوسی و ابن بابویه و حمیری به سندهای صحیح ، از حضرت امام صادق (علیه السلام) روایت کرده اند که روزی رسول اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) به اصحاب خود فرمودند: آیا اگر آنچه دارید از جامه ها و ظرفها و جمع کنید و بر روی هم بگذارید به آسمان می رسد؟ گفتند: نه یا رسول اللّه (صلی الله علیه و آله و سلم)؛ حضرت فرمودند: آیا می خواهید تعلیم کنم به شما چیزی را که اصلش در زمین است و شاخه هایش در آسمان . گفتند: بلی یا رسول اللّه (صلی الله علیه و آله و سلم)! حضرت در ادامه فرمودند: بعد از هر نماز سی نوبت بگویید: سبحان اللّه و الحمدلله و لا اله الا اللّه واللّه اکبر(298).

15 - مستحب است که بعد از نماز گفته شود: یا من یفعل ما یشاء و لا یفعل ما یشاء اءحد غیره .

(ای کسی که انجام می دهد هر چه را می خواهد و انجام نمی دهد کسی جز او هر چه را که او بخواهد(299)).

16 - حضرت امام صادق (علیه السلام) فرمودند: هر کس بعد از فارغ شدن از نماز پیش از آنکه زانوهای خود را از جای حرکت دهد، ده مرتبه این تهلیل را بخواند، حق تعالی چهل هزار هزار (چهل میلیون) گناه او را محو کرده و چهل هزار هزار (چهل میلیون) حسنه برای او می نویسد و چنان باشد که دوازده مرتبه قرآن را ختم کرده باشد: اشهد ان لا الا

اللّه وحده لا شریک له الها واحدا اءحدا صمدا لم یتخذ صاحبه و لا ولدا گواهی می دهم که نیست معبود بر حقی جز خدای یکتا که شریک ندارد. معبود یگانه ای است و یکی است ، بی نیاز است و برای خودش همسر و فرزندی نمی گیرد.(300)

در فضیلت این تهلیل ، روایات بسیار وارد شده است ؛ خصوصا در تعقیب نماز صبح ، شام و هنگام طلوع و غروب آفتاب .(301)

17 - مستحب است که انسان بعد از نماز ریش خود را با دست راست خود گرفته و دست چپ را به سوی آسمان گشوده سه مرتبه بگوید: یا ذاالجلال و الاکرام ارحمنی من النار پس سه مرتبه بگوید: اءجرنی من العذاب الاءلیم و سپس هر دو دست را به سوی آسمان گشوده سه مرتبه بگوید: یا عزیز یا کریم یا رحمن یا غفور یا رحیم و سپس پشت دست ها را به سوی آسمان بگرداند و سه مرتبه بگوید: ((اءجرنی من العذاب الاءلیم)) پس بگوید: و صلی اللّه محمد و آله و الملائکه و الروح (302).

18 - گر کسی بعد از نماز مغرب ، سه مرتبه آیات زیر را بخواند، آنچه از ثواب در روز گذشته از او فوت شده باشد در می یابد و نمازش قبول می گردد و اگر کسی بعد از هر نماز واجب و مستحب آن را بخواند، برای او به عدد تمام ستارگان آسمان و قطرات باران و برگ درختان و ذرات خاک زمین ، حسنات نوشته می شود و هنگامی که بمیرد به هر حسنه ، ده حسنه در قبر به او داده می شود: فسبحان

اللّه حین تمسون و حین تصبحون و له الحمد فی السموات و الارض و عشیا و حین تظهرون یخرج الحی من المیت و یخرج المیت من الحی و یحیی الارض بعد موتها و کذلک تخرجون سبحان ربک رب العزه عما یصفون و سلام علی المرسلین و الحمدلله رب العالمین منزه است خدا، هنگامی که شب و هنگامی که صبح می کنید و حمد از آن اوست در آسمانها و زمین و شب هنگام و نیمه روز شما. خارج می کند زنده را از مرده و مرده را از زنده و زنده می کند زمین را بعد از مردنش و شما همچنان بیرون می آیید. منزه باد پروردگارت ! پروردگار عزت ، از آنچه وصف کنند و درود بر رسولان و حمد از آن خداست ، پروردگار جهانیان .(303)

تعقیبات مخصوص نماز صبح

تعقیب نماز صبح بیشتر از سایر نمازهاست .

از حضرت رسول (صلی الله علیه و آله و سلم) نقل است که هر کس از طلوع صبح تا طلوع آفتاب در مصلای خود قرار گیرد و به تعقیب مشغول باشد، خدا او را از آتش دوزخ مستور می گرداند. همچنین در حدیثی دیگر فرموده اند که ثواب حج ، برای او نوشته می شود.(304)

تعقیبات نماز صبح عبارتند از:

1 - گفتن هفتاد مرتبه استغفر اللّه ربی و اتوب الیه .(305)

2 - خواندن یازده مرتبه سوره ((قل هو اللّه احد)).(306)

3 - گفتن صد مرتبه ماشاءا کان لا حول و لا قوه الا بالله العلی العظیم آنچه خدا خواست می شود و نیست جنبش و توانی ، جز از خدای والا و بزرگ . (307)

4 - خواندن سوره قدر؛ از امام محمد

باقر (علیه السلام) نقل شده است که هر کس هفت مرتبه سوره قدر را بخواند، بعد از طلوع فجر، هفتاد صف از ملائکه هفتاد صلوات بر او بفرستند و هفتاد مرتبه بر او ترحم کنند.(308)

5 - گفتن ده مرتبه سبحان اللّه العظیم و بحمده و لا حول و لا قوه الا بالله العلی العظیم .(309)

6 - خواندن صد مرتبه بسم اللّه الرحمن الرحیم لا حول و لا قوه الا بالله العلی العظیم .(310)

7 - از حضرت امام صادق (علیه السلام) روایت شده است که هر کس بعد از نماز صبح و پیش از تکلم بگوید: ((رب صل علی محمد و اءهل بیته)) خداوند روی او را از آتش جهنم نگاهدارد.(311)

8 - مستحب است که مسافر، بعد از هر نماز شکسته ، سی مرتبه بگوید:سبحان اللّه و الحمد لله و لا اله الا اللّه و اللّه اکبر، بلکه بهتر است شصت مرتبه این ذکر را بگوید.(312)

برای آگاهی از تعقیبات نماز ظهر، عصر، مغرب و عشا به کتابهای مفصل دعا و مفاتیح الجنان رجوع نمایید.

مستحبات دیگر در باب نماز

1 - اگر لباس نمازگزار در حال ایستاده ، عورت را می پوشاند، ولی ممکن است در حالت دیگر نپوشاند، مستحب است که با آن لباس ، نماز نخواند.(313)

2 - مستحب است کسی که نشسته نماز می خواند، در حال خواندن حمد و سوره ، مربع بنشیند (چهار زانو).(314)

3 - مستحب است که نمازگزار عاجز، در حال رکوع (که نشسته انجام می دهد) دو زانو بنشیند.(315)

4 - مستحب است نمازگزاری که نشسته نماز می خواند، در حالت رکوع بر روی دو پاشنه پای خود ننشیند بلکه باسنش را از

روی دو پاشنه پایش بلند کرده و صورتش برابر با جلوی دو زانویش شود. (316)

5 - احتیاط مستحب است که اگر نمازگزار بعد از سجده دوم ، شک بین چهار و شش و بیشتر از شش کرد، بنا را بر چهار بگذارد و نماز را تمام کرده و دو سجده سهو به جا آورد و نماز را هم دوباره بخواند.(317)

6 - اگر کسی بعد از سلام ، در صورتی که از حالت نماز خارج نشده ، یادش بیاید که دو سجده را فراموش کرده ، بعد از این که دو سجده را به جا آورد و تشهد و سلام را نیز تکرار کرد و برای سلامی که اول گفته دو سجده سهو به جا آورد، مستحب است که اصل نماز را هم اعاده نماید. (318)

7 - اگر انسان احتمال دهد که نماز قضایی دارد یا نمازهایی را که خوانده ، صحیح نبوده ، مستحب است که برای احتیاط، قضای آن را به جا آورد. (319)

8 - اگر انسان نمازهایی از او قضا شده و می داند که کدام یک جلوتر قضا شده ، احتیاط مستحب آن است که به ترتیب نمازهایش را قضا کند.(320)

9 - مستحب است که بچه ممیز را (بچه ای که خوب و بد را می فهمد) به نماز خواندن و عبادتهای دیگر عادت کند؛ همچنین مستحب است که او را به قضای نمازها نیز وادار نمایند.(321)

10 - اگر نمازگزار نداند که بدن یا لباس او نجس است و بعد از نماز بفهمد، احتیاط مستحب آن است که اگر وقت دارد دوباره نماز را به جا آورد.(322)

11 - بنا بر احتیاط مستحب ، باید زن

عقب تر از مرد بایستد و جای سجده او از جای ایستادن مرد کمی عقب تر باشد.(323)

مکروهاتی دیگر در باب نماز

1 - مکروه است که انسان در نماز، صورت را کمی به طرف راست و چپ بگرداند.

2 - مکروه است که انسان در نماز، چشم ها را ببندد.(324)

3 - مکروه است که نمازگزار در نماز، چشم ها را به طرف راست و چپ بگرداند.(325)

4 - مکروه است که نمازگزار در نماز، با ریش و دست خود بازی کند و انگشت ها را داخل هم نماید.(326)

5 - انداختن آب دهان در نماز کراهت دارد.(327)

6 - نگاه کردن به خط قرآن یا کتاب یا خط انگشتری در نماز کراهت دارد.(328)

7 - کراهت دارد که موقع خواندن حمد و سوره و گفتن ذکر، برای شنیدن حرف کسی ساکت شد، بلکه هر کاری خضوع و خشوع را در نماز از بین می برد مکروه است .(329)

8 - هنگامی که انسان خوابش می آید، مکروه است نماز بخواند.(330)

9 - مکروه است که انسان موقع خودداری از بول و غایط، نماز بخواند.(331)

10 - پوشیدن جوراب تنگ که پا را فشار دهد در نماز، مکروه است .(332)

11 - مکروه است که نمازگزار در نماز، دهن دره کند.

12 - مکروه است که نمازگزار در نماز، انگشتان خود را بشکند.(333)

13 - کراهت دارد که انسان در نماز آه بکشد، به گونه ای که مشتمل بر یک حرف باشد.

14 - ناله کردن در نماز به طوری که مشتمل بر یک حرف باشد مکروه است . (334)

15 - شکستن نماز به خاطر مالی که اهمیت ندارد، مکروه است .(335)

16 - پوشیدن لباس سیاه ، چرک ، تنگ ، لباس

شرابخوار و لباس کسی که از نجاست پرهیز نمی کند، برای نماز مکروه است .(336)

17 - پوشیدن لباسی که نقش صورت روی آن است ، برای نماز کراهت دارد.(337)

18 - باز بودن دکمه های لباس در نماز، کراهت دارد.(338)

19 - به انگشت کردن انگشتری که نقش صورت بر روی آن حک شده است ، مکروه می باشد.(339)

20 - خواندن نماز واجب در خانه کعبه و بر بام آن مکروه است ؛ و در حالت ناچاری مانعی ندارد.(340)

21 - چیزی بر دهان بستن ، هم برای مرد و هم برای زن مکروه است . (341)

22 - پیچیدن جامه بر خود در نماز، مکروه است .(342)

آداب نماز جماعت

فضیلت نماز جماعت

مستحب است که نمازهای واجب مخصوصا نمازهای یومیه را به جماعت بخوانند و در نماز صبح ، مغرب و عشا، برای همسایه مسجد و کسی که صدای اذان را می شنود بیشتر سفارش شده است .(343)

در روایتی آمده است که اگر یک نفر به امام جماعت اقتدا کند، هر رکعت از نماز آنان ثواب صد و پنجاه نماز و اگر دو نفر اقتدا کنند، هر رکعتی ثواب ششصد نماز دارد و هر چه بیشتر شوند، ثواب نمازشان بیشتر می شود تا به ده نفر برسند، عده آنان که از ده گذشت اگر تمام آسمانها کاغذ و دریاها مرکب و درختها قلم و جن و انس و ملائکه نویسنده شوند، نمی توانند ثواب یک رکعت آن را بنویسند.(344)

در اینجا بعضی از آداب نماز جماعت را متذکر می شویم :

1 - مستحب است که انسان صبر کند تا نماز را به جماعت بخواند و نماز جماعت از نماز اول وقت که فرادی (تنها) خوانده

شود بهتر است . همچنین نماز جماعتی را که مختصر بخوانند از نماز فرادی که آن را طول بدهند، بهتر می باشد.(345)

2 - وقتی که نماز جماعت بر پا می شود، مستحب است کسی که نمازش را فرادی خوانده ، دوباره نمازش را به جماعت بخواند.(346)

3 - بعد از تکبیر امام اگر صف جلو، آماده نماز و تکبیر گفتن آنان نزدیک باشد، کسی که در صف بعد ایستاده می تواند تکبیر بگوید، ولی احتیاط مستحب آن است که صبر کند تا تکبیر صف جلو تمام شود.(347)

4 - احتیاط مستحب آن است که جای سجده ماءموم با جای کسی که جلوی او ایستاده ، فاصله ای نداشته باشد.(348)

5 - اگر موقعی که انسان مشغول خواندن نماز مستحبی است جماعت بر پا شود، چنان چه اطمینان ندارد که اگر نماز را تمام کند به جماعت برسد، مستحب است که نماز را رها کرده و مشغول جماعت شود. همچنین اگر اطمینان نداشته باشد که به رکعت اول می رسد مستحب است که به همین دستور رفتار نماید.(349)

6 - اگر موقعی که انسان مشغول خواندن نماز سه رکعتی یا چهار رکعتی است نماز جماعت بر پا شود، چنانچه به رکوع رکعت سوم نرفته و اطمینان ندارد که اگر نماز را تمام کند به جماعت برسد، مستحب است که به نیت نماز مستحبی ، نماز را دو رکعتی تمام کرده و خود را به جماعت برساند.(350)

7 - اگر ماءموم در رکعت اول و دوم نماز صبح ، مغرب و عشا صدای امام را نشنود، مستحب است که حمد و سوره را آهسته بخواند.(351)

8 - مستحب است که ماءموم در رکعت

اول و دوم نماز ظهر و عصر، به جای حمد و سوره ذکر بگوید.(352)

9 - اگر ماءموم یک مرد باشد، مستحب است که طرف راست امام بایستد و اگر یک زن باشد، در طرف چپ امام ، به گونه ای که جای سجده اش مساوی با زانو یا قدم امام باشد.(353)

10 - اگر ماءموم یک مرد و یک زن یا یک مرد و چند زن باشند، مستحب است که مرد، طرف راست امام و باقی پشت سر امام بایستند و اگر چند مرد یا چند زن باشند پشت سر امام بایستند و اگر چند مرد و چند زن باشند مردها عقب امام و زن ها پشت مردها بایستند.(354)

11 - اگر امام و ماءموم هر دو زن باشند، احتیاط آن است که امام کمی جلوتر بایستد.(355)

12 - مستحب است که امام در وسط صف بایستد.(356)

13 - مستحب است که اهل علم و کمال و تقوی در صف اول بایستند. (357)

14 - مستحب است که صف های جماعت منظم باشد.(358)

15 - مستحب است که بین کسانی که در یک صف ایستاده اند فاصله نباشد و شانه آنان هم ردیف با یکدیگر باشد.(359)

16 - مستحب است که بعد از گفتن ((قد قامت الصلاه)) ماءمومین برخیزند.(360)

17 - مستحب است امام جماعت رعایت حال ماءمومی را که از دیگران ضعیف تر است بکند و عجله نکند تا افراد ضعیف به او برسند.(361)

18 - مستحب است که امام جماعت ، قنوت ، رکوع و سجود را طول ندهد، مگر آنکه بداند همه کسانی که به او اقتدا کرده اند، مایل به این کار هستند.(362)

19 - مستحب است که امام جماعت در

حمد و سوره و ذکرهایی که بلند می خواند، صدای خود را به قدری بلند کند که دیگران بشنوند؛ ولی باید بیش از اندازه صدا را بلند نکند.(363)

20 - اگر امام در رکوع بفهمد کسی تازه رسیده و می خواهد اقتدا کند، مستحب است که رکوع را دو برابر همیشه طول بدهد و بعد برخیزد، اگر چه بفهمد کس دیگری هم برای اقتدا وارد شده است .(364)

21 - مستحب است که برای بر پا کردن جماعت امامی که قرائتش بهتر است ، از امام های دیگر مقدم شود.(365)

مکروهات نماز جماعت

1 - اگر در صف های جماعت جا برای ایستادن باشد، مکروه است که انسان تنها بایستد.(366)

2 - مکروه است که ماءموم ذکرهای نماز را طوری بگوید که امام بشنود.(367)

3 - مسافری که نماز ظهر، عصر و عشا را دو رکعت می خواند، مکروه است که در این نمازها به کسی که مسافر نیست اقتدا کند.(368)

4 - کسی که مسافر نیست ، مکروه است که در نمازهای ظهر، عصر و عشا به مسافر اقتدا کند.(369)

5 - کراهت دارد کسی که مرض جذام یا پیسی دارد، برای ماءموم سالم امامت کند.(370)

6 - کراهت دارد کسی که حد و تازیانه خورده و توبه کرده است ، امامت کند.(371)

7 - کراهت دارد مسلمانی که در بلاد کفر ساکن است ، برای مسلمانی که در بلاد اسلامی ساکن است ، امامت کند.(372)

8 - مکروه است کسی که تیمم کرده ، برای کسی که با وضو و یا با غسل می باشد، امامت کند.

9 - اگر برای امام جماعت در اثناء نماز، اتفاقی افتد

(حدثی از او سر بزند یا بی هوش شود) که نتواند نماز را تمام کند، از آن جایی که باید کسی از ماءمومین به جای او گماشته شود برای امامت ، کراهت دارد که به جای او ماءمومی گماشته شود که در اثناء نماز رسیده ، بلکه سزاوار است ماءمومی که از اول اقامه نماز حاضر بوده ، به نیابت از امام نماز را ادامه دهد.(373)

10 - مکروه است بعد از این که مؤ ذن جمله ((قد قامت الصلوه)) را گفت ، امام و ماءموم صحبت کنند.(374)

11 - کراهت دارد کسی که کور است ، برای کسی که بینا است ، امامت کند.(375)

دو رکعت است و مثل نماز صبح می باشد. این نماز دارای دو قنوت است . قنوت اول قبل از رکوع رکعت اول و قنوت دوم پس از رکوع رکعت دوم است . نماز جمعه دارای دو خطبه است که مانند اصل نماز، واجب بوده و باید توسط امام جمعه ایراد شود. بدون این دو خطبه ، نماز جمعه محقق نمی شود و واجب است دو خطبه را قبل از نماز جمعه بخواند.(376)

آداب و مستحبات نماز جمعه عبارتند از:

1 - مستحب است که در هنگام خطبه نماز جمعه ، مردم ساکت باشند و از حرف زدن بپرهیزند، که صحبت کردن در وقت خطبه ها مکروه است . (377)

2 - مستحب است که امام حمد و سوره را با صدای بلند بخواند.(378)

3 - در رکعت اول بعد از حمد ((سوره جمعه)) و در رکعت دوم ، مستحب است که سوره ((منافقون)) خوانده شود.(379)

4 - مستحب است که دو خطبه نماز جمعه

، در وقت ظهر خوانده شود.(380)

5 - در خطبه اول مستحب است که حمد الهی ، به لفظ جلاله (اللّه) باشد.(381)

6 - مستحب است که در خطبه دوم ، امام جمعه پس از درود بر پیغمبر (صلی الله علیه و آله و سلم) به ائمه معصومین نیز درود بفرستد و برای مومنین استغفار کند.(382)

7 - مستحب است که خطبه های منسوب به امیرالمومنین (علیه السلام) یا آنچه از ائمه معصومین علیهم السلام وارد شده انتخاب شود.(383)

8 - شایسته است امام خطیب ، بلیغ باشد و به تناسب اوضاع و احوال سخن بگوید و عبارات فصیح و روان به کار برد. مصالح اسلام و مسلمین را تشخیص بدهد. چنان شجاع باشد که در راه خدا از ملامت و نکوهش احدی بیم به خود راه ندهد، از پرگویی و شوخی و بیهوده گویی بپرهیزد.(384)

9 - مستحب است که امام خطیب در زمستان و تابستان ، عمامه داشته باشد.(385)

10 - مستحب است که امام خطیب در زمستان و تابستان ، ردایی از برد یمنی یا (عدنی) بپوشد و خود را بیاراید.(386)

11 - مستحب است که امام خطیب ، تمیزترین لباس های خود را بپوشد و خود را خوش بو کند، به طوری که با وقار و سکینه باشد.(387)

12 - مستحب است که امام قبل از خطابه ، هنگامی که مؤ ذن اذان می گوید او بر منبر نشسته باشد، تا اذان به پایان برسد.(388)

13 - مستحب است که امام جمعه هنگام صعود به منبر خطابه ، روبروی مردم بایستد و سلام کند، مردم نیز با چهره های خود از او استقبال کنند.(389)

14 - مستحب

است که امام خطیب ، به چیزی از قبیل کمان و شمشیر (اسلحه) و عصا تکیه کند.(390)

15 - مستحب است که مردم نیز خود را روبروی امام خطیب قرار دهند. (391)

16 - مستحب است که امام خطیب در هنگام موعظه و سفارش به تقوا، صدای خود را چنان بلند نماید که همه حاضرین مواعظ او را بشنوند. در مجامع بزرگ نیز توسط بلندگوها به خطبه بپردازد تا تشویق و تحذیر و مسائل مهمه را به گوش همگان برساند.(392)

17 - مستحب است که امام در حال خطبه ، سخنی غیر مربوط به خطبه ها نگوید.(393)

18 - مستحب است که امام و مستمعین در حال خطبه ، واجد طهارت کامل (که برای نماز معتبر است) باشند.(394)

19 - مستحب است که ماءمومین در حال خطبه ، روبروی امام بوده و بیش از مقداری که در نماز می توانند خود را از قبله منحرف کنند، رو بر نگردانند.(395)

20 - احتیاط مستحب آن است که قبل از اقامه نماز جمعه مطمئن شوند مطمئن شوند که در کمتر از حد مقرر، نماز جمعه دیگری قبل از آنها و یا مقارن آنها برگزار نشده و نمی شود.(396) (حد مقرر یک فرسخ است ؛ نباید در فاصله ای کمتر از یک فرسخی آن نماز جمعه دیگری منعقد شود). (397)

21 - مستحب است که امام جمعه از شبهات اجتناب کند.

22 - مستحب است که امام جمعه ، مواظب بر نمازهای خود در وقتشان باشد.

23 - مستحب است که امام جمعه محرمات حتی مکروهات را ترک نماید.

24 - مستحب است که امام جمعه بر انجام اوامر الهی حتی مستحبات حریص باشد.

25 - مکروه است که

خطیب در حال خطبه سخن دیگر غیر از خطبه بگوید.(398)

26 - حرف زدن ماءمومین در هنگام ایراد خطبه ها مکروه است .(399)

آداب نماز آیات

اشاره

نماز آیات به واسطه چهار چیز واجب می شود: اول : گرفتن خورشید، دوم : گرفتن ماه ، اگر چه مقدار کمی از خورشید و ماه گرفته شود و کسی هم از آن نترسد. سوم : زلزله اگر چه کسی هم نترسد. چهارم : رعد و برق و بادهای سیاه و سرخ و مانند اینها، در صورتی که بیشتر مردم بترسند.(400)

دستورالعمل نماز آیات

نماز آیات دو رکعت است و در هر رکعت پنج رکوع دارد. دستور آن نیز این است که انسان بعد از نیت تکبیر بگوید و یک حمد و یک سوره تمام بخواند و به رکوع برود و سر از رکوع بردارد و دوباره یک حمد و یک سوره بخواند. باز به رکوع برود تا پنج مرتبه ، بعد از بلند شدن از رکوع پنجم ، دو سجده نماید و برخیزد. رکعت دوم را هم مثل رکعت اول به جا آورد و تشهد بخواند و سلام دهد.(401)

همچنین می تواند به جای خواندن سوره تمام ، یک سوره را پنج قسمت کند و یک آیه یا بیشتر از آن را بخواند و به رکوع برود و سر بردارد و بدون این که حمد بخواند، قسمت دوم از همان سوره را بخواند و به رکوع برود؛ همین طور تا پیش از رکوع پنجم سوره را تمام نماید.(402)

آداب نماز آیات عبارتند از:

1 - در نماز آیات مستحب است که به جای اذان و اقامه ، سه مرتبه به قصد امید ثواب ، بگوید: ((الصلاه))(403)

2 - مستحب است که نمازگزار بعد از رکوع پنجم و دهم بگوید: ((سمع اللّه لمن حمده)).(404)

3 - مستحب است نمازگزار پیش از

هر رکوع و بعد از آن تکبیر بگوید؛ ولی بعد از رکوع پنجم و دهم ، گفتن تکبیر مستحب نیست .(405)

4 - مستحب است که انسان پیش از رکوع دوم ، چهارم ، ششم ، هشتم و دهم ، قنوت بخواند و اگر فقط یک قنوت ، پیش از رکوع دهم بخواند کافی است .(406)

5 - مستحب است که حمد و سوره نماز آیات به (بلند) خوانده شود.(407)

6 - در نماز آیات مخصوصا برای کسوف خورشید مستحب است که انسان نمازش را طول بدهد.(408)

7 - مستحب است که در نماز آیات خصوصا در کسوف خورشید، سوره های طولانی مانند یس ، روم و کهف و امثال آن خوانده شود.(409)

8 - مستحب است که نمازگزار بعد از نماز آیات تا باز شدن قرص ، در محل نماز بنشیند و مشغول دعا و ذکر شود.(410)

9 - اگر تا باز شدن قرص وقت است مستحب است که نماز را دوباره خواند.(411)

10 - مستحب است که نماز آیات به جماعت خوانده شود.(412)

11 - برای قضای نماز آیات ، مستحب است که نمازگزار غسل کند.(413)

آداب مسجد

اشاره

1 - رفتن به مسجد با حالت وقار و آرامش .

2 - در وقت بیرون رفتن از خانه به قصد مسجد بگوید: بسم اللّه الذی خلقنی فهو یهدین والذی هو یطعمنی و یسقین و اذا مرضت فهو یشفین والذی یمیتنی ثم یحیین والذی اءطمع اءن یغفرلی خطیئتی یوم الدین رب هب لی حکما و اءلحقنی بالصالحین واجعل لی لسان صدق فی الاخرین واجعلنی من ورثه جنه النعیم واغفر لاءبی به نام خدایی که مرا آفرید، پس مرا راهنمایی کرد و به من خوراک داد و

به من آب نوشاند و چون بیمار شدم ، شفایم بخشید؛ آن که مرا بمیراند و سپس زنده ام کند و آن که طمع دارم تا گناهانم را در روز جزا بیامرزد. پروردگارا ! مقامی به من ببخش و مرا به نیکان برسان و برای من زبان راستگویی در پسینیان مقرر کن ! مرا از وارثان بهشت پر از نعمت قرار بده و پدرم را بیامرز !(414).

3 - هنگام داخل شدن در مسجد ته کفش و چیزهایی که همراه دارد، مثل عصا و... را نگاه کند تا نجاستی به آن نباشد.(415)

4 - هنگام داخل شدن در مسجد، اول پای راست را بگذارد.(416)

5 - هنگام داخل شدن در مسجد بگوید: بسم اللّه و بالله و من اللّه و الی اللّه و خیر الاءسماء کلها لله توکلت علی اللّه و لا حول و لا قوه الا بالله اللهم صل علی محمد و آل محمد وافتح لی اءبواب رحمتک و توبتک و اءغلق عنی اءبواب معصیتک واجعلنی من زوارک و عمار مساجدک و ممن یناجیک فی اللیل و النهار و من الذین هم فی صلواتهم خاشعون و ادحرعنی الشیطان الرجیم و جنود ابلیس اءجمعین به نام خدا، به ذات خدا، از خدا و به سوی خدا و بهترین نام ها همه از آن خداست . توکل می کنم بر خدا جنبش و نیرویی نیست ، مگر به وسیله خدا. خدایا ! بر محمد و آل محمد رحمت بفرست و درهای رحمت و توبه ات را بر من بگشا و درهای گناه را بر من ببند و مرا از زائرانت و آبادکنندگان مسجدهایت و از کسانی که تو را در شب و

روز راز می گویند و از کسانی که در نمازشان خاشع اند، قرار بده و از من شیطان رجیم و لشکر ابلیس را جمیعا بران !(417).

6 - قبل از نشستن در مسجد، نماز تحیت (که حداقل دو رکعت است) بخواند؛(418) به قصد تحیت و احترام مسجد. البته اگر نماز واجب یا مستحب دیگری هم خوانده شود کافی است ؛(419) حتی اگر چند دفعه هم داخل مسجد شود، مستحب است که در هر دفعه نماز تحیت بخواند، اگر چه فاصله دفعات با یکدیگر خیلی کم باشد.(420)

7 - مستحب است کسی که به مسجد می رود لباس پاکیزه و قیمتی بپوشد و خود را خوش بو نماید.(421)

8 - موقع بیرون آمدن از مسجد، اول پای چپ را بیرون بگذارد.(422)

9 - بهتر است نمازگزار از همه زودتر وارد مسجد شود و دیرتر از همه خارج شود.(423)

10 - تمیز کردن مسجد و روشن کردن چراغ آن .(424)

11 - مستحب است که زن در خانه اش نماز بخواند و فضیلتش بیشتر از نماز در مسجد است ، مگر این که خود را کاملا از نامحرم حفظ کند که در این صورت بهتر است در مسجد نماز بخواند.(425)

12 - ساختن مسجد و تعمیر مسجدی که رو به خرابی باشد، مستحب است .(426)

13 - مستحب است که مسجد را بی سقف بسازند یا لااقل قسمتی از آن را بی سقف بسازند.(427)

14 - مستحب است که وضوخانه و مستراح در بیرون مسجد باشد.(428)

15 - ساختن مناره برای اذان گفتن مستحب است . (البته در کنار دیوار مسجد و متصل به آن ، نه در وسط مسجد).(429)

16 - مستحب است که مناره بلندتر

از دیوار مسجد (پشت بام مسجد) ساخته نشود، بلکه مساوی با آن باشد. (430)

17 - زیاد به مسجد رفتن و رفتن به مسجدی که نمازگزار ندارد، مستحب است .(431)

18 - غذا نخوردن ، مشورت نکردن ، همسایه نشدن ، زن نگرفتن و زن ندادن به کسی که در مسجد حاضر نمی شود از مستحبات می باشد. (432)

مکروهات مربوط به مسجد

1 - عبور از مسجد به عنوان محل عبور، بدون آن که در آنجا نماز بخواند. (433)

2 - انداختن آب بینی و دهان در مسجد.(434)

3 - بالا بردن مناره ها بالاتر از پشت بام مسجد.(435)

4 - خوابیدن در مسجد، مگر در حال ناچاری .(436)

5 - فریاد زدن در مسجد و صدا را بلند کردن ، مگر برای اذان .(437)

6 - خرید و فروش در مسجد.(438)

7 - خواندن شعری که نصیحت و مانند آن نباشد(439) و سخن گفتن از امور دنیا در مسجد.(440)

8 - طلب کردن گمشده ای در مسجد.(441)

9 - رفتن به مسجد برای کسی که پیاز، سیر و مانند اینها را خورده است و بوی دهانش مردم را اذیت می کند.

10 - راه دادن بچه (بچه غیر ممیز و بچه ای که اطمینان به طهارت او نیست) و راه دادن دیوانه هم به مسجد مکروه است .(442)

11 - نقاشی چیزهایی که روح ندارد، مثل گل و بوته در مسجد.(443)

12 - کراهت دارد موقعی که امام جماعت مشغول به نماز واجب است و یا نماز جماعت در حال اقامه یا در شرف اقامه است ، نماز تحیت خوانده شود.(444)

13 - بلند ساختن دیوار مساجد، بلندتر از معمول و عرف ، مکروه است . (445)

14 - کشتن شپش در مسجد مکروه است

و اگر آن را بکشد، باید با ریختن خاک آن را دفن کند.(446)

15 - ساختن تیر و تراشیدن آن در مسجد مکروه است .(447)

16 - اگر همسایه مسجد عذری نداشته باشد، مکروه است در غیر مسجد نماز بخواند.(448)

17 - قضاوت کردن در مسجد کراهت دارد. زیرا ممکن است قاضی خطا کند؛ در حالی که مسجد مکان شریفی است که سزاوار است در آن خطا واقع نشود. اما این که حضرت علی (علیه السلام) در مسجد کوفه محلی برای قضاوت داشتند به خاطر آن است که ایشان معصوم بودند و خطایی از او سر نمی زد.(449) البته شاید هم بتوان گفت که قضاوتی مکروه است که با کشمکش ، سر و صدا، فحش و ناسزا همراه باشد یا قضاوتی مکروه است که دائمی باشد و یا قضاوتی که قاضی فقط به جهت آن به مسجد بیاید.(450)

18 - تعطیل کردن مساجد مکروه است .(451)

ترتیب اولویت مساجد از نظر ثواب

1 - مسجدالحرام .

2 - مسجدالنبی در مدینه منوره .

3 - مسجد.

4 - مسجد بیت المقدس

5 - مسجد جامع هر شهر.

6 - مسجد محله .

7 - مسجد بازار.(452)

- خواندن نماز در حرم امامان علیهم السلام مستحب ، بلکه بهتر از مسجد است و خواندن نماز در حرم امیرالمومنین (علیه السلام) برابر با دویست هزار نماز است .(453)

مکان های مکروه برای اقامه نماز

1 - حمام .

2 - زمین نمک زار.

3 - مقابل دری که باز است .

4 - جاده ، خیابان و کوچه ؛ اگر برای کسانی که عبور می کنند زحمت نباشد و اگر زحمت باشد، حرام است ، ولی نماز باطل نیست .

5 - مقابل آتش و چراغ .

6 - آشپزخانه و هر کجا که کوره آتش باشد.

7 - مقابل چاه و چاله ای که محل بول است .

8 - روبروی عکس و مجسمه انسان یا حیوان ، مگر آن که روی آن پرده بکشند.

9 - جایی که عکس باشد؛ هر چند روبروی نمازگزار نباشد.

10 - اطاقی که شخص جنب در آن باشد.

11 - مقابل قبر، روی قبر و بین دو قبر.

12 - قبرستان .(454)

13 - رختکن حمام .

14 - محل ریختن زباله .

15 - محل کشتن گوسفند و امثال آن .

16 - جایی که در آن ادرار می کنند؛ هر چند پشت بام باشد.

17 - محلی که مخصوص نگه داشتن مسکرات است .

18 - محل استراحت شتر، اسب ، قاطر، الاغ ، گاو و گوسفند.

19 - روی لانه مورچه .

20 - مجرای آب ؛ هر چند فعلا احتمال آمدن آب داده نشود.

21 - در سرزمینی که در قرون گذشته عذاب خدا در آن جا نازل شده

است .

22 - روی یخ و برف .

23 - آتشکده زرتشتیان ، بلکه در هر مکانی که برای افروختن آتش درست شده باشد.

24 - مقابل قرآن و کتابی که باز باشد.

25 - مقابل دیواری که رطوبت مستراح در آن ظاهر شده باشد، مگر آن که آن را بپوشانند.(455)

نمازهای مستحبی

اشاره

امام موسی بن جعفر (علیه السلام) می فرمایند: انجام نمازهای مستحبی ، مؤ منان را به خداوند نزدیک می نماید.(456)

در اینجا بعضی از نمازهای مستحبی را با دستورالعملشان ذکر می کنیم ؛ ان شاءاللّه که با به جا آوردن هر یک از آنها، به خداوند نزدیک تر شویم .

نمازهای مستحبی شبانه روز

نافله های شبانه روز

الف) نافله های روزانه :

1 - نافله نماز صبح ، قبل از نماز صبح ، دو رکعت می باشد.

2 - نافله نماز ظهر، قبل از نماز ظهر، هشت رکعت می باشد.

3 - نافله نماز عصر، قبل از نماز عصر، هشت رکعت می باشد.

4 - نافله نماز مغرب ، بعد از نماز مغرب ، چهار رکعت است .

5 - نافله نماز عشا، بعد از نماز عشا، دو رکعت است .(457)

ب) نافله های شب :

1 - هشت رکعت نماز شب .

2 - دو رکعت نماز شفع .

3 - یک رکعت نماز وتر.

پس تعداد نافله ها سی و چهار رکعت ، می باشد.

تمام نمازهای مستحبی به صورت دو رکعتی خوانده می شود؛ مگر نماز وتر در نماز شب که یک رکعت است و نماز اعرابی ، که به صورت یک دو رکعتی و دو چهار رکعتی ، خوانده می شود.(458)

در نمازهای مستحبی ، غیر از چند نماز، خواندن سوره واجب نیست . (459)

نباید نافله ظهر و عصر را در سفر خواند؛ ولی نافله عشا را به نیت این که شاید مطلوب باشد، می توان به جا آورد.(460)

نماز مستحبی را می شود در حال راه رفتن و سواری خواند؛ در این حال لازم نیست رو به قبله باشد.(461)

نماز شب :

مجموعا یازده رکعت است :

الف) هشت رکعت آن

دو رکعت ، دو رکعت ، مانند نماز صبح خوانده می شود که به نیت نماز شب می باشد.

ب) دو رکعت آن ، نماز شفع است . بهتر است که در رکعت اول آن بعد از حمد، سوره ناس و در رکعت دوم بعد از حمد، سوره فلق خوانده شود.

ج) یک رکعت آن نماز وتر است . بعد از حمد، سه بار سوره توحید، یک بار سوره فلق و یک بار هم سوره ناس خوانده می شود. می توان یک سوره تنها نیز خواند. سپس دستها را به قنوت برداشته و برای چهل مؤ من دعا و طلب مغفرت نموده و هفتاد مرتبه گفته شود: ((استغفر اللّه ربی و اتوب الیه)) آنگاه هفت بار گفته شود: ((هذا مقام العائذبک من النار)) این است مقام کسی که از آتش قیامت به تو پناه می برد. پس از آن سیصد مرتبه گفته می شود: ((العفو)) و سپس بگوید: رب اغفرلی و ارحمنی و تب علی انک اءنت التواب الغفور الرحیم .(462)

وقت نماز شب ، از نیمه شب تا فجر صادق است و هنگام سحر، از سایر مواقع بهتر است (تمام ثلث آخر شب ، سحر محسوب می شود). افضل از آن ، خواندن نماز شب ، نزدیکیهای فجر است .(463)

مستحب است که نماز شب را بلند بخوانند، تا اگر از خانواده اش کسی می خواهد برای نماز شب برخیزد، بیدار شود. بدیهی است که در صورت ریا، دیگر استحبابی بر بلند خواندن مترتب نخواهد بود.(464)

نماز غفیله

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمود: هنگام غفلت نماز مستحبی بخوانید، گر چه دو

رکعت نماز کوتاه باشد، زیرا این دو رکعت انسان را به بهشت وارد می کند. عرض شد یا رسول اللّه (صلی الله علیه و آله و سلم) هنگام غفلت چه وقت است ؟ فرمود: میان مغرب و عشا.

کیفیت نماز غفیله

امام صادق (علیه السلام) فرمود: میان مغرب و عشا، دو رکعت نماز بخوانید؛ در رکعت اول بعد از حمد، این آیه را بگوید: و ذالنون اذ ذهب مغاضبا فظن اءن لن نقدر علیه فنادی فی ظلمات اءن لا اله الا اءنت سبحانک انی کنت من الظالمین فاستجبناله و نجیناه من الغم و کذالک ننجی المؤ منین و ذوالنون (صاحب ماهی ، منظور حضرت یونس است) چون خشمگین رفت ، پنداشت هرگز بر او تنگ نخواهیم گرفت . پس در ظلمات ندا کرد: جز تو خدایی نیست ، تو منزهی ! همانا من از ستمکارانم . پس او را اجابت کردیم و از غم رهایی اش دادیم و مومنین را این چنین رها می گردانیم .

سپس در رکعت دوم بعد از حمد، آیات زیر را بگوید: و عنده مفاتیح الغیب لا یعلمها الا هو و یعلم ما فی البر و البحر و ما تسقط من ورقه الا یعلمها و لا حبه فی ظلمات الاءرض و لا رطب و لا یابس الا فی کتاب مبین و کلیدهای غیب نزد اوست و جز او کسی آن را نمی داند و آنچه در خشکی و دریاست می داند و برگی بر زمین نمی افتد و هیچ دانه ای در تاریکیهای زمین نیست ، مگر آن که از آن آگاه است . و تر و خشکی نیست مگر که

در کتاب روشن ثبت شده است .

بعد دستها را به قنوت برداشته و این دعا را می خواند: اللهم انی اسئلک بفاتیح الغیب التی لا یعلمها الا انت ان تصلی علی محمد و آل محمد و ان تفعل بی کذا و کذا.

و به جای این کلمات (کذا و کذا) حاجات خود را به هر زبانی که بتواند از خدا بخواهد و پس از آن بگوید: اللهم انت ولی نعمتی و القادر علی طلبتی تعلم حاجتی فاءسئلک بحق محمد و آله علیه و (علیهم السلام) لما قضیتها لی بارالها ! تو را به اسرار غیب ، که جز تو کسی آن را نمی داند، سوگند می دهم که بر محمد و دودمان او درود فرستی و درباره من چنین و چنان کن . بارالها ! تو ولی نعمت منی و به برآوردن نیاز من توانایی داری و حاجت مرا می دانی . سوگند به حق محمد و آلش که بر او و بر آنان درود باد که حاجت مرا برآوری .(465)

نماز ائمه معصومین علیهم السلام

اشاره

1 - نماز حضرت رسول (صلی الله علیه و آله و سلم)

دو رکعت است ؛ در هر رکعت بعد از حمد، پانزده مرتبه سوره قدر و در هر یک از رکوع و بعد از سر برداشتن از آن و در سجود و بعد از سر برداشتن از آن و در سجده دوم و بعد از سر برداشتن از آن پانزده مرتبه سوره قدر خوانده می شود و بعد از آن ، رکعت دوم نیز مثل رکعت اول انجام می شود.

2 - نماز حضرت علی (علیه السلام)

چهار رکعت است به دو تشهد و دو سلام

. در هر رکعت بعد از حمد، پنجاه مرتبه سوره توحید خوانده می شود.

3 - نماز حضرت فاطمه (علیها السلام)

دو رکعت است ؛ در رکعت اول بعد از حمد، صد مرتبه سوره قدر و در رکعت دوم بعد از حمد صد مرتبه سوره توحید خوانده و بعد از فارغ شدن از نماز تسبیحات حضرت زهرا (علیها السلام) انجام می شود. این نماز افضل نمازهای مستحبی است و در اول شب ذی الحجه مؤ کد است . نماز دیگر آن است که چهار رکعت نماز خوانده شود و به دو سلام ، در رکعت اول بعد از حمد ((پنجاه مرتبه سوره توحید)) و در رکعت دوم بعد از حمد ((العادیات)) پنجاه مرتبه و در رکعت سوم بعد از حمد ((اذا زلزلت)) پنجاه مرتبه و در رکعت چهارم بعد از حمد ((اذا جاء نصراللّه)) پنجاه مرتبه خوانده شود.

4 - نماز امام حسن (علیه السلام)

در روز جمعه خوانده می شود و چهار رکعت است و مانند نماز امیرالمومنین (علیه السلام) می باشد. نماز دیگر در روز جمعه خوانده می شود و آن هم چهار رکعت است ؛ در هر رکعت بعد از یک حمد، بیست و پنج مرتبه توحید خوانده می شود.

5 - نماز امام حسین (علیه السلام)

چهار رکعت است ؛ در هر رکعت سوره فاتحه پنجاه مرتبه ، سوره توحید پنجاه مرتبه ، در رکوع ، فاتحه و توحید هر یک ده مرتبه و چون از رکوع سر برداشته شود هر یک ده مرتبه و همچنین دو سجده اولی و در بین دو سجده و در سجده دوم هر

یک ده مرتبه و چون از چهار رکعت نماز فارغ و سلام گفته شد، این دعا باید خوانده شود: اللهم انت الذی اءستجبت لادم و حواء... تا آخر دعا که طولانی است .

6 - نماز امام زین العابدین (علیه السلام)

چهار رکعت است ؛ در هر رکعت حمد یک مرتبه و توحید صد مرتبه باید خوانده شود.

7 - نماز حضرت محمد باقر (علیه السلام)

دو رکعت است ؛ در هر رکعت ، یک مرتبه حمد و سبحان اللّه و الحمدلله و لا اله الا اللّه و اللّه اکبر صد مرتبه قرائت می شود.

8 - نماز حضرت صادق (علیه السلام)

دو رکعت است ؛ در هر رکعت حمد یک مرتبه و آیه ((شهد اللّه ...)) صد مرتبه ذکر می شود.

9 - نماز امام کاظم (علیه السلام)

دو رکعت است ؛ در هر رکعت ، حمد یک مرتبه و توحید دوازده مرتبه خوانده می شود. دعای آن حضرت در مفاتیح الجنان آمده است .

10 - نماز امام رضا (علیه السلام)

شش رکعت است ؛ در هر رکعت ، حمد یک مرتبه و بعد از حمد ((هل اءتی علی الانسان ...)) ده مرتبه قرائت می شود. (دعای حضرت در مفاتیح الجنان ذکر شده است).

11 - نماز حضرت جواد (علیه السلام)

دو رکعت است ؛ در هر رکعت ، حمد یک مرتبه و توحید هفتاد مرتبه است . (دعای حضرت در مفاتیح الجنان ذکر شده است).

12 - نماز حضرت هادی (علیه السلام)

دو رکعت است ؛ در رکعت اول ، حمد و یس و در رکعت دوم حمد و الرحمن خوانده می شود.

13 - نماز امام حسن

عسگری (علیه السلام)

چهار رکعت است ؛ دو رکعت اول بعد از حمد، پانزده مرتبه سوره زلزلت و در دو رکعت آخر بعد از حمد، پانزده مرتبه توحید خوانده می شود.

14 - نماز حضرت صاحب الزمان (عج)

دو رکعت است ؛ در هر رکعت ، حمد یک مرتبه و ((ایاک نعبد و ایاک نستعین)) صد مرتبه تکرار می شود؛ بعد از آن ، ادامه سوره حمد و سوره توحید خوانده می شود. سپس دعای فرج قرائت می شود: اللهم عظم البلاء و برح الخفاء....(466)

مختصری از تاریخچه مسجد مقدس جمکران

شیخ حسن بن مثله جمکری می گوید: من شب سه شنبه هفدهم ماه مبارک رمضان سال 393 و به قولی 373 در خانه خود خوابیده بودم که ناگاه جماعتی از مردم به در خانه من آمدند. مرا از خواب بیدار کردند و گفتند: برخیز و طلب مهدی (عج) را اجابت کن که تو را می خواند. مرا به محلی که اکنون ((مسجد جمکران)) است آوردند. نگاه کردم . تختی دیدم که فرشی نیکو بر آن گسترده شده و جوانی سی ساله روی آن تخت تکیه بر بالش کرده و پیرمردی هم پیش او نشسته است . پیرمرد حضرت خضر (علیه السلام) بود، که مرا پیش خود نشاند. حضرت مهدی (علیه السلام) مرا به نام خواند و فرمود: برو به حسن مسلم - که در این زمین کشاورزی می کند - بگو که این زمین شریفی است و حق تعالی آن را از زمینهای دیگر برگزیده است و دیگر نباید در آن کشاورزی کنند. حسن مثله گفت : سیدی و مولای ! لازم است که من دلیل

و نشانه ای داشته باشم والا مردم حرف مرا قبول نمی کنند. آقا فرمودند: تو برو آن رسالت را انجام بده ! ما خودمان نشانه هایی بر آن قرار می دهیم . پیش سید ابوااحسن برو و به او بگو: حسن مسلم را احضار کند و سود چند ساله را که از زمین به دست آورده است وصول کند و با آن پول ، مسجد را بنا کنند. به مردم نیز بگو به این مکان رغبت کنند و آن را عزیز دارند. و چهار رکعت نماز در آن گزارند. دو رکعت اول به نیت نماز تحیت مسجد است ، که در هر رکعت آن یک مرتبه سوره حمد و هفت مرتبه سوره توحید خوانده می شود و در حالت رکوع و سجود هم هفت مرتبه ذکر را تکرار کنند.

دو رکعت دوم به نیت نماز امام صاحب الزمان (عج) خوانده می شود؛ بدین صورت که سوره حمد را شروع می کنیم و چون به ((ایاک نعبد و ایاک نستعین)) می رسیم ، این آیه شریفه را صد مرتبه تکرار می کنیم و بعد از آن بقیه سوره حمد را می خوانیم . بعد از پایان حمد، سوره توحید را یک بار می خوانیم و به رکوع می رویم . ذکر رکوع را هفت مرتبه پشت سر هم تکرار می کنیم و ذکر هر کدام از سجده ها نیز هفت مرتبه است . رکعت دوم نیز به همین گونه است . چون نماز به پایان رسید و سلام داده شد یک بار گفته می شود ((لا اله الا اللّه)) و به دنبال آن تسبیحات

حضرت زهرا (علیها السلام)، خوانده و بعد از آن به سجده رفته و صد بار صلوات فرستاده می شود.

امام مهدی (علیه السلام) فرمودند: ((هر کس این دو رکعت نماز (نماز امام صاحب الزمان) را در این مکان (مسجد جمکران) بخواند، مانند آن است که دو رکعت نماز در کعبه خوانده باشد)).(467)

نماز هدیه معصومین علیهم السلام

1 - هشت رکعت نماز در روز جمعه به جا آورد؛ یعنی بعد از هر دو رکعت ، سلام بگوید. چهار رکعت آن را هدیه به حضرت رسول (صلی الله علیه و آله و سلم) و چهار رکعت دیگر را به حضرت فاطمه (علیها السلام) هدیه نماید.

2 - در روز دوشنبه چهار رکعت نماز بخواند و به حضرت امیرالمومنین (علیه السلام) هدیه نماید.

3 - هر روز از هفته را چهار رکعت بخواند و به امامی هدیه کند، به ترتیب آن ها تا آنکه در روز پنج شنبه چهار رکعت به امام جعفر صادق (علیه السلام) هدیه گرداند.

4 - در روز شنبه چهار رکعت به حضرت امام موسی (علیه السلام) هدیه کند.

5 - هر روز چهار رکعت نماز بخواند و به امامی هدیه نماید؛ به ترتیب ، تا روز پنج شنبه چهار رکعت را هدیه امام عصر (علیه السلام) کند و مابین هر دو رکعت از این نمازها، این دعا را بخواند: اللهم انت السلام منک السلام ... که در مفاتیح الجنان آمده است .(468)

حداقل آن دو رکعت است که ثواب آن به آن معصومی که به زیارتش رفته اند، هدیه می شود. وقت آن نیز بعد از داخل شدن به حرم و سلام کردن به معصوم (علیهم السلام) یعنی بعد از زیارت او است . ناگفته نماند که تاءخیر نماز از زیارت در صورتی است که از نزدیک امام را زیارت کند؛ ولی اگر از دور و از شهر خودش بخواهد زیارت کند باید نماز را قبل از زیارت بخواند. افضل مکان ها در حرم ، بالای

سر حضرت است .

1 - نماز زیارت حضرت رسول (صلی الله علیه و آله و سلم)

از راه دور: چهار رکعت نماز زیارت است به دو سلام . (فرقی نمی کند چه سوره ای بخواند) بعد از نماز نیز تسبیح حضرت فاطمه زهرا (علیها السلام) بگوید.(469)

2 - نماز زیارت ائمه بقیع علیهم السلام

شیخ طوسی در تهذیب فرمود: بعد از آن هشت رکعت نماز زیارت بخوان . یعنی برای هر امامی دو رکعت .(470)

3 - نماز امیرالمومنین (علیه السلام)

شش رکعت نماز به جا آور! دو رکعت آن را هدیه به امیرالمومنین (علیه السلام) کن ! در رکعت اول بعد از حمد، سوره رحمن بخوان و در رکعت دوم سوره یس . بعد از نماز تسبیح حضرت زهرا (علیها السلام) را بخوان ، از خدا طلب آمرزش و برای خود دعا کن . و چهار رکعت دیگر را به نیت هدیه به حضرت آدم و نوح بخوان ، سجده شکر به جا آور.(471)

4 - نماز بعد از زیارت عاشورا

دو رکعت است و مانند نماز صبح خوانده می شود.

سه نماز دیگر

اشاره

نماز جعفرطیار(472)

از مستحبات مؤ کد و از نمازهای مشهور بین عامه و خاصه است . از چیزهایی است که پیغمبر (صلی الله علیه و آله و سلم) به خاطر محبت و بزرگواری نسبت به پسر عموی خود هنگام بازگشت از سفرش به او عطا فرمود. همچنین از امام صادق (علیه السلام) نقل است که در روز فتح خیبر، هنگامی که جعفر از حبشه آمد، پیغمبر (صلی الله علیه و آله و سلم) به او فرمود: آیا جایزه ای به تو ندهم ؟

آیا بخششی به تو نداشته باشم ؟ آیا به تو هدیه ای نکنم ؟ پس جعفر گفت : چرا یا رسول اللّه (صلی الله علیه و آله و سلم) ! حضرت صادق (علیه السلام) فرمود: مردم گمان کردند که پیغمبر به او طلا یا نقره می دهد، لذا گردنها را کشیدند تا ببینند چه می دهد. پس پیغمبر (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمود: چیزی به تو عطا می کنم که اگر آن را هر روز انجام دهی ، برایت از دنیا و آنچه در آن است ، بهتر خواهد بود و اگر هر دو روز یک مرتبه به آن عمل کنی ، خداوند گناه بین آن دو روزت را مورد مغفرت قرار می دهد، یا اگر در هر جمعه یا هر ماه یا هر سالی عمل نمایی خداوند گناه بین آنها را می بخشد. با فضیلت ترین وقت خواندن نماز جعفر طیار روز جمعه ، وقت بالا آمدن آفتاب است .

کیفیت نماز:

این نماز چهار رکعت است ؛ دو سلام دارد (دو تا دو رکعتی). نمازگزار در هر رکعت ، حمد و سوره می خواند. پس پانزده مرتبه می گوید: سبحان اللّه و الحمد لله و لا اله الا اللّه و اللّه اکبر. همین تسبیح را ده مرتبه در رکوع و همچنین ده مرتبه بعد از سر برداشتن از رکوع و ده مرتبه در سجده اول و ده مرتبه بعد از سربرداشتن از سجده اول و ده مرتبه در سجده دوم و ده مرتبه بعد از سر بلند نمودن از سجده دوم می گوید.

مستحبات نماز جعفر طیار

1 - در رکعت اول بعد

از حمد، سوره زلزال و در رکعت دوم ، سوره عادیات و در رکعت سوم ، سوره نصر و در رکعت چهارم ، سوره توحید بخواند.

2 - مستحب است که نمازگزار در سجده دوم رکعت چهارم ، بعد از تسبیحات بگوید: یا من لبس العز و الوقار یا من تعطف بالمجد و تکرم به یا من لا ینبغی التسبیح الا له یا من احصی کل شیی علمه یا ذالنعمه و الطول یا ذالمن و الفضل یا ذالقدره و الکرم ، اءسئلک بمعاقد العز من عرشک و منتهی الرحمه بکتابک و باءسمک الاءعظم الاءعلی و کلماتک التامات اءن تصلی علی محمد و آل محمد و افعل بی کذا و کذا

سپس حاجت هایش را بگوید. (به فارسی هم می تواند حاجتش را درخواست کند.)

3 - بعد از فارغ شدن از نماز، مستحب است دعایی را که شیخ طوسی و سید بن طاووس از مفضل بن عمر نقل کرده اند، بخواند.(473) در حدیث رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) در مورد مقام کسی که نماز جعفر طیار بخواند، آمده است که اگر انسان مانند ریگ بیابان و کف دریا گناه داشته باشد، حق تعالی گناههای او را می آمرزد.(474)

نماز حضرت سلمان

ده رکعت است ؛ به صورت پنج نماز دو رکعتی به شرح زیر خوانده می شود:

1 - در هر رکعت بعد از حمد، سه بار سوره توحید و سه بار سوره کافرون قرائت می شود.

2 - بعد از هر دو رکعت ، دست ها را بلند کرده این دعا را می خوانند: لا اله الا اللّه وحده لا شریک له ، له الملک له الحمد

یحیی و یمیت و هو حی لا یموت بیده الخیر و هو علی کل شیی قدیر سپس این دعا را می خوانند: اللهم لا مانع لما اءعطیت و لا معطی لما منعت و لا ینفع ذا الجد منک الجد پس دستها را به روی خود می کشند.(475)

نماز عید غدیر

دو رکعت است که در هر رکعت بعد از حمد، ده مرتبه سوره توحید، ده مرتبه آیه الکرسی و ده مرتبه سوره قدر خوانده می شود. بهتر است این نماز نزدیک ظهر به جا آورده شود و قبل از آن غسل انجام گیرد.

امام صادق (علیه السلام) فرمودند: کسی که این نماز را بخواند، ثواب صد هزار حج و صد هزار عمره را می برد و هر حاجتی از خدا درخواست کند خداوند آن را برآورده می نماید.(476)

نمازهای ایام هفته

1 - نماز شب شنبه

از رسول اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) نقل شده است : هر کس در شب شنبه ، چهار رکعت نماز بخواند، به نحوی که در هر رکعت سوره حمد، یک مرتبه و سوره توحید هفت مرتبه ، نوشته شود برای او ثواب هر رکعت ، هفتصد حسنه و عطا کند خدای تعالی به او شهرهایی در بهشت .

2 - نماز روز شنبه

از رسول اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) نقل شده است که فرمود: هر که در روز شنبه ، چهار رکعت نماز بخواند در هر رکعت حمد، یک مرتبه و سوره کافرون سه مرتبه و بعد از فارغ شدن ، یک مرتبه آیه الکرسی را بخواند، خدای عز و جل از برای او، به هر حرفی ثواب یک شهید بنویسد. (477)

3 - نماز شب یکشنبه

شش رکعت است ؛ هر رکعتی بعد از حمد، هفت مرتبه سوره توحید دارد.

4 - نماز روز یکشنبه

وقت چاشتگاه که آفتاب بالا آمده باشد، دو رکعت نماز می خوانی . در رکعت اول بعد از حمد، سه مرتبه سوره کوثر و در

رکعت دوم بعد از حمد، سه مرتبه سوره توحید را می خوانی .(478)

5 - نماز شب دوشنبه

دو رکعت است ؛ که نمازگزار باید در هر رکعت بعد از حمد، آیه الکرسی و سوره توحید، فلق و ناس هر یک را یک مرتبه خوانده و بعد از فارغ شدن از نماز، ده مرتبه استغفار نماید. برای او، ده حج و ده عمره خالص از طرف خدای عزوجل نوشته شود.

6 - نماز روز دوشنبه

چهار رکعت است ؛ در رکعت اول بعد از حمد، یک مرتبه آیه الکرسی ، در رکعت دوم یک مرتبه حمد، یک مرتبه سوره توحید و در دو رکعت دیگر رکعت اول بعد حمد سوره فلق یک مرتبه و رکعت دوم بعد از حمد سوره ناس یک مرتبه خوانده شود و بعد از فارغ شدن از نماز ده مرتبه استغفار نماید.(479)

7 - نماز شب سه شنبه

دو رکعت است ؛ رکعت اول بعد از حمد، یک مرتبه سوره قدر و رکعت دوم بعد از حمد، هفت مرتبه سوره توحید دارد.

8 - نماز روز سه شنبه

دو رکعت است که در هر رکعت ، حمد یک مرتبه و سوره والتین و سوره توحید و فلق و ناس هر کدام یک مرتبه خوانده می شوند.(480)

9 - نماز شب چهارشنبه

دو رکعت است ؛ در هر رکعت بعد از حمد، آیه الکرسی و سوره قدر و نصر یک مرتبه و سوره توحید سه مرتبه قرائت می شود.

10 - نماز روز چهارشنبه

دو رکعت است و در هر رکعتی بعد از حمد، سوره زلزلت یک مرتبه و سوره توحید سه مرتبه خوانده می شود. کسی که این نماز را بخواند، خداوند از

او تاریکی قبر را تا روز قیامت رفع کند.(481)

11 - نماز شب پنج شنبه

شش رکعت است ؛ در هر رکعت بعد از سوره حمد، آیه الکرسی و سوره کافرون هر کدام یک مرتبه و سوره توحید را سه مرتبه و بعد از تمام شدن ، سه مرتبه آیه الکرسی را بخواند.

12 - نماز روز پنج شنبه

دو رکعت است ؛ در هر رکعت ، حمد یک مرتبه و سوره نصر و کوثر هر کدام پنج مرتبه و بعد از عصر، چهل مرتبه سوره توحید را بخواند و چهل مرتبه استغفار نماید. کسی که این نماز را بخواند، به عطا شود حسنات ، به تعداد آنچه در بهشت و جهنم است .(482)

13 - نماز شب جمعه

از رسول اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) نقل شده است کسی که دو رکعت نماز بخواند و در هر رکعت ، حمد یک مرتبه و سوره توحید هفتاد مرتبه و بعد از نماز، هفتاد مرتبه ((استغفر اللّه)) بگوید. قسم به آن کسی که مرا مبعوث کرده ! به حق کسی که این عمل را انجام دهد و استغفار کند برای تمام امت من ، خداوند دعای او را مستجاب کند و تمام امت را وارد بهشت کند.

14 - نماز روز جمعه

از امیرالمومنین (علیه السلام) حدیث است هر که در این روز، هشت رکعت نماز به جا آورد هنگامی که به قدر یک تیزه آفتاب بلند شده باشد یا بیشتر، خدای تعالی برای او هزار درجه در بهشت بلند نماید.

نماز روز جمعه به نقل از امیرالمومنین (علیه السلام) چهار رکعت است . نمازگزار باید در هر

رکعت حمد و آیه الکرسی را پانزده مرتبه بخواند و چون از نماز فارغ شد هفتاد مرتبه ((استغفر اللّه)) و پنجاه مرتبه ((لا حول و لا قوه الا بالله)) بگوید.(483)

نماز ماههای سال

نمازهای مشترک هر ماه

1 - نماز شب اول هر ماه :

دو رکعت است و در هر رکعت بعد از حمد، سوره انعام خوانده می شود. (484)

2 - نماز روز اول هر ماه :

مستحب است که در روز اول هر ماهی ، نماز خوانده شود. وقت آن از اول صبح تا مغرب بوده و آن دو رکعت است . در رکعت اول بعد از حمد، سی مرتبه سوره توحید و در رکعت دوم بعد از حمد، سی مرتبه سوره قدر بخواند. بعد از نماز نیز هر مقداری که می تواند صدقه بدهد. با این عمل ، سلامتی آن ماه را برای خویش خریده است .(485)

نمازهای ماه رجب

فضیلت ماه رجب :

نبی گرامی اسلام (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمود رجب ماه بزرگ خداست و ماهی در فضیلت و حرمت به آن نمی رسد، جنگ و مبارزه با کافران در این ماه حرام است . همچنین اضافه نمود: رجب ماه خدا، شعبان ماه من و رمضان ماه امت من است .(486)

امام کاظم (علیه السلام) فرمود: رجب نام نهری در بهشت است که از شیر سفیدتر و از عسل شیرین تر می باشد؛ هر کسی یک ماه رجب را روزه بدارد، از آن نهر بیاشامد.(487)

1 - نماز در هر شب ماه رجب :

دو رکعت است ؛ نمازگزار باید بعد از حمد، سه مرتبه سوره کافرون و یک مرتبه سوره توحید بخواند و چون سلام داد دست ها را بلند کند و بگوید: لا اله الا اللّه وحده لا شریک له ، له الملک و له الحمد یحیی و یمیت و هو حی لا یموت بیده الخیر و هو علی کل

شیی قدیر و الیه المصیر و لا حول و لا قوه الا بالله العلی العظیم لا حول و لا قوه الا بالله اللهم صل علی محمد النبی الامی و آله

و دست ها را به صورت خود بکشد. ثواب این نماز، ثواب شصت حج و شصت عمره می باشد.(488)

2 - نماز اولین شب جمعه رجب :

اولین شب جمعه این ماه ((لیله الرغائب)) نام دارد که دارای فضیلت بسیاری است . دستور این نماز چنین است : روز پنج شنبه را روزه گرفته و بین نماز مغرب و عشاء دوازده رکعت نماز دو رکعتی به ترتیب زیر خوانده شود:

الف) در هر رکعت بعد از حمد، سه مرتبه سوره قدر و سیزده مرتبه سوره اخلاص خوانده شود.

ب) بعد از نمازها گفته شود: اللهم صل علی محمد النبی الامی و آله .

ج) پس سجده کرده و هفتاد مرتبه گفته شود: سبوح قدوس رب الملائکه و الروح سپس از سجده برخاسته و قرائت شود: رب اغفر و ارحم و تجاوز عما تعلم انک انت العلی العظیم .

د) بار دیگر به سجده رفته و هفتاد مرتبه ذکر گردد: سبوح قدوس رب الملائکه و الروح و در خاتمه نیازمندیهای خود از خداوند طلب شود.(489)

3 -نماز در روز جمعه رجب :

از رسول اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) آمده است : کسی که چهار رکعت نماز بخواند و ما بین ظهر و عصر جمعه ، در هر رکعت سوره حمد یک مرتبه ، آیه الکرسی هفت مرتبه و سوره توحید پنج مرتبه و بعد از نماز ده مرتبه بگوید: استغفر اللّه الذی لا اله الا هو

و اءساءله التوبه بنویسد برای او خدای تعالی هر روز هزار حسنه تا بمیرد و عطا می فرماید خدا به او به اندازه هر آیه که قرائت کرده شهری در بهشت از یاقوت سرخ و به هر حرفی قصری در بهشت از در سفید و تزویج می فرماید خدای تعالی به او حورالعین ، و راضی می شود از او به رضایی که سختی و غضبی بعد از او نباشد و نوشته می شود از عبادت کنندگان و ختم عمرش به سعادت و مغفرت است .(490)

4 - نماز در روز اول رجب :

نماز حضرت سلمان که رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) به او فرمود: این نماز را بخوان ! که ده رکعت است و به صورت پنج نماز دو رکعتی و به شرح زیر خوانده می شود:

الف) در هر رکعت بعد از حمد، سه بار سوره اخلاص و سه بار سوره کافرون را بخواند.

ب) بعد از هر دو رکعت دستها را بلند کرده و این دعا را بخواند: لا اله الا اللّه وحده لا شریک له ، له الملک و له الحمد یحیی و یمیت و هو حی لا یموت بیده الخیر و هو علی کل شیی قدیر.

ج) سپس بگوید: اللهم لا مانع لما اءعطیت و لا معطی لما منعت و لا ینفع ذا الجد منک الجد. پس دست ها را روی خود بکشد.(491)

5 - نماز یک شب در رجب :

از رسول اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) روایت شده که فرمود: هر کس در یک شب از ماه رجب دو رکعت نماز، و

در این دو رکعت صد مرتبه سوره توحید را بخواند، ثواب آن این است که صد سال روزه گرفته است در راه خدا و عطا کند خدا به او صد قصر در بهشت و در هر قصری در جوار یکی از پیغمبران علیهم السلام .(492)

نماز شب های ماه رجب

1 - نماز شب اول :

بعد از نماز مغرب ، بیست رکعت به جا آورد؛ هر دو رکعت به یک سلام . و در هر رکعت سوره حمد و توحید یک مرتبه خوانده شود.(493)

2 - نماز شب دوم :

ده رکعت است و در هر رکعت حمد و سوره کافرون را یک مرتبه بخواند. (494)

3 - نماز شب سوم :

ده رکعت است ؛ در هر رکعت ، حمد یک مرتبه و سوره نصر را پنج مرتبه بخواند. کسی که این نماز را بخواند بنا می کند خدا برای او قصری در بهشت که عرض و طولش هفت مرتبه از دنیا وسیع تر است و ندا می کند یک منادی از آسمان ، که بشارت باد دوست خدا را به کرامت عظیمی و رفاقت نبیین و صدیقین و شهداء و صالحین .(495)

4 - نماز شب چهارم :

صد رکعت است : یعنی پنجاه نماز دو رکعتی ، در هر رکعت اول ، بعد از حمد سوره فلق و در هر رکعت دوم بعد از حمد، سوره ناس یک مرتبه خوانده می شود.

5 - نماز شب پنجم :

شش رکعت است ؛ حمد یک مرتبه و سوره توحید بیست و پنج مرتبه ذکر می گردد. رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمود: کسی که این نماز را به جا آورد خدا به

او عطا می کند ثواب چهل پیغمبر و چهل شهید و می گذرد بر صراط مثل برق درخشنده بر یک اسبی از نور.

6 - نماز شب ششم :

دو رکعت است و در هر رکعت بعد از حمد، آیه الکرسی را هفت مرتبه ، بخواند.

7 - نماز شب هفتم :

چهار رکعت است و در هر رکعت بعد از حمد، سوره توحید، ناس و فلق هر یک سه مرتبه و بعد از نماز ده مرتبه صلوات و ده مرتبه تسبیحات اربعه قرائت می شود.

8 - نماز شب هشتم :

بیست رکعت است و در هر رکعت بعد از حمد، سوره فلق و ناس هر یک سه مرتبه بخواند.

9 - نماز شب نهم :

دو رکعت است ؛ در هر رکعت بعد از حمد، پنج مرتبه سوره تکاثر قرائت می گردد.(496)

10 - نماز شب دهم :

دوازده رکعت است و بعد از نماز مغرب خوانده می شود. و باید بعد از حمد، سه مرتبه سوره توحید بخواند.(497)

11 - نماز شب یازدهم :

دوازده رکعت است ؛ که باید حمد یک مرتبه و دوازده مرتبه آیه الکرسی ذکر شود.

12 - نماز شب دوازدهم :

دو رکعت است و حمد یک مرتبه ، آیه ((آمن الرسول)) تا آخر سوره بقره ، که این دو آیه را باید ده مرتبه در هر رکعت بخواند.

13 - نماز شب سیزدهم (شب ولادت حضرت علی (علیه السلام)

ده رکعت است ؛ در هر رکعت اول بعد از حمد، سوره عادیات و در رکعت دوم بعد از حمد، سوره تکاثر را بخواند. (پنج تا دو رکعت). پیامبر اسلام (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمود: بیامرزد

خدا گناهانش را، و اگر عاق والدین بوده باشد راضی می شود خداوند سبحان از او، در قبر منکر و نکیر نزدیکش نمی آیند و نمی ترسانند او را، و می گذرد بر صراط مثل برق جهنده ، و نامه عملش را به دست راستش می دهند و سنگین می شود میزانش ، و عطا کرده می شود در جنت فردوس هزار شهر.

14 - نماز دیگر شب سیزدهم :

دو رکعت است و در هر یک بعد از حمد، سوره یس و ملک و اخلاص خوانده شود.(498)

15 - نماز شب چهاردهم :

سی رکعت است ؛ در هر رکعت بعد از حمد، سوره توحید و آیه آخر سوره کهف ، یعنی ((قل انما اءنا بشر مثلکم)) را تا آخر سوره بخواند.(499)

16 - نماز شب پانزدهم :

دوازده رکعت است ؛ بعد از حمد، هر سوره ای که خواستی بخوان و وقتی که از نماز فارغ شدی ، سوره حمد را یک مرتبه و سوره فلق ، ناس و توحید و آیه الکرسی ، هر یک را چهار مرتبه بخوان و بعد از تسبیحات اربعه ، چهار مرتبه بگو: اللّه اللّه ربی لا اشرک به شیئا ما شاء اللّه لا حول و لا قوه الا بالله العلی العظیم .(500)

17 - نماز روز پانزدهم :

رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) به سلمان فرمود: ده رکعت ، در هر رکعت ، حمد یک مرتبه و سوره توحید و کافرون هر یک را سه مرتبه بخوان . وقتی که سلام نماز را دادی ، دست ها را به سوی آسمان بلند کن و بگو:لا اله الا اللّه

وحده لا شریک له ، له الملک و له الحمد یحیی و یمیت و هو حی لا یموت بیده الخیر و هو علی کل شیی قدیر الها واحدا فردا صمدا لم یتخذ صاحبه و لا ولدا. پس دست ها را به صورتت بکش .(501)

18 - نماز شب شانزدهم :

سی رکعت است و در هر رکعت بعد از حمد، سوره توحید را ده مرتبه بخوان .(502)

19 - نماز شب هفدهم :

مثل شب قبل ، سی رکعت است ، در هر رکعت بعد از حمد، ده مرتبه سوره توحید را بخوان .(503)

20 - نماز شب هجدهم :

دو رکعت می باشد؛ در هر رکعت بعد از حمد، سوره توحید، فلق و ناس هر یک را، ده مرتبه بخوان .(504)

21 - نماز شب نوزدهم :

چهار رکعت می باشد و بعد از حمد، پانزده مرتبه آیه الکرسی و پانزده مرتبه سوره توحید را بخوان .(505)

22 - نماز شب بیستم :

دو رکعت است و بعد از حمد در هر رکعت سوره قدر را بخوان .

23 - نماز شب بیست و یکم :

شش رکعت است ؛ در هر رکعت بعد از حمد، ده مرتبه سوره کوثر و ده مرتبه سوره توحید را بخوان .(506)

24 - نماز شب بیست و دوم :

هشت رکعت است و در هر رکعت بعد از حمد، هفت مرتبه سوره کافرون را بخوان و بعد از فارغ شدن از نماز، ده مرتبه بر محمد و آل محمد

صلوات بفرست و ده مرتبه استغفار کن .

در روایت برای این نماز، ثواب هفتاد پیغمبر منظور شده است .(507)

25 - نماز شب بیست و

سوم :

دو رکعت است ؛ در هر رکعت بعد از حمد، پنج مرتبه سوره ((والضحی)) را بخوان .

رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمود: خداوند به کسی که این نماز را به جا آورد به عدد هر حرف و مؤ منی درجه در بهشت عطا می فرماید و عطا می کند خدا به او ثواب هفتاد حج و ثواب کسی که هزار مریض را عیادت کرده باشد و ثواب کسی که هزار حاجت مسلمی را برآورده باشد.(508)

26 - نماز شب بیست و چهارم :

چهل رکعت است ؛ در هر رکعت بعد از حمد، آیه ((آمن الرسول بما انزل الیه)) و سوره توحید را یک مرتبه بخوان .

پیامبر (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمود: خدای تعالی برای او هزار حسنه قرار دهد و محو می کند از او هزار سیئه و مرتفع می شود از برای او هزار درجه و از آسمان هزار ملک نازل می شود که دست های خود را بلند کرده و صلوات می فرستند بر او، و خدا سلامتی دنیا و آخرت را روزی او می کند و مثل این است که درک کرده باشد شب قدر را.

27 - نماز شب بیست و سوم :

بیست رکعت است ؛ بین نماز مغرب و عشا. در هر رکعت بعد از حمد، آیه ((آمن الرسول)) و سوره توحید را یک بار بخوان .(509)

28 - نماز شب بیست و ششم :

دوازده رکعت است . بعد از حمد، چهل مرتبه و بنا به روایتی چهار مرتبه سوره توحید را بخوان .

رسول خدا (صلی الله علیه و آله

و سلم) فرمود: ملائکه با او مصاحفه می کنند و کسی را که ملائکه با او مصافحه کنند، ایمن است از ماندن بر صراط و حساب و میزان .(510)

29 - نماز شب بیست و هفتم (شب بعثت پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم)):

دوازده رکعت است ؛ در هر رکعت حمد و معوذتین (ناس و فلق) و توحید را چهار مرتبه بخوان و بعد از نماز چهار مرتبه بگو: لا اله الا اللّه و اللّه اکبر و الحمد لله و سبحان اللّه و لا حول و لا قوه الا بالله العلی العظیم . پس دعا کن به هر چه بخواهی .(511)

30 - نماز روز بیست و هفتم :

دوازده رکعت می باشد و در هر رکعت ، حمد و هر سوره که بخواهد، بخواند و بعد از فارغ شدن از دوازده رکعت ، سوره حمد را و سوره توحید، فلق و ناس هر یک را چهار مرتبه بخواند و بگوید: لا اله الا اللّه و اللّه اکبر و سبحان اللّه و الحمد اللّه و لا حول و لا قوه الا بالله العلی العظیم .

و چهار مرتبه بگوید: ((اللّه اللّه ربی لا اشرک به شیئا)) و چهار مرتبه بگوید: ((لا اشرک بربی احدا)).(512)

31 - نماز شب بیست و هشتم :

دوازده رکعت است و در هر رکعت بعد از حمد، ده مرتبه سوره اعلی و ده مرتبه سوره قدر را بخواند و بعد از اتمام رکعات ، صد مرتبه بر محمد و آل محمد صلوات بفرستد و صد مرتبه استغفار کند. رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمود: هر

کسی که این نماز را به جا آورد، خدا از برای او ثواب عبادت ملائکه را می نویسد.(513)

32 - نماز شب بیست و نهم :

مانند نماز شب بیست و هشتم می باشد.

33 - نماز شب سی ام

ده رکعت است ؛ در هر رکعت بعد از حمد، سوره توحید را ده مرتبه بخوان . رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمود: کسی که این نماز را به جا آورد، عطا می کند خدا به او در جنت فردوس ، هفت شهر را و از قبرش در حالی که صورتش مثل ماه شب چهارده است خارج می شود و می گذرد بر صراط، مثل برق خاطف و از آتش نجات می یابد.

نماز دیگر شب سی ام ، همان نماز حضرت سلمان است .(514)

نماز ماه شعبان

فضیلت ماه شعبان :

این ماه بسیار شریف و منسوب به حضرت پیغمبر (صلی الله علیه و آله و سلم) است . آن حضرت این ماه را روزه می داشت و متصل به ماه رمضان می کرد. شعبان ماه من است . امیرالمومنین (علیه السلام) می فرمود: هر کس شعبان را روزه بدارد برای محبت پیغمبر خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) و تقرب به سوی خدا، خدا او را دوست دارد و نزدیکش سازد و به کرامت خود در روز قیامت ، و بهشت را بر او واجب گرداند.(515)

اعمال این ماه زیاد است ؛ از جمله نماز در روز و شب ماه شعبان .

نماز در هر پنج شنبه از ماه شعبان :

دو رکعت می باشد؛ در هر رکعت بعد از حمد، صد مرتبه سوره توحید

خوانده می شود و نمازگزار باید بعد از سلام ، صد بار صلوات بفرستد. (516)

نماز شب های ماه شعبان

1 - نماز شب اول :

دوازده رکعت است ؛ در هر رکعت بعد از حمد، پانزده مرتبه سوره توحید خوانده می شود. رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمود: خدا عطا می فرماید به او ثواب دوازده هزار شهید، و برای او ثواب عبادت دوازده سال را می نویسد، و خارج می شود از گناهان ، مثل روزی که از مادر متولد شده است .(517)

2 - نماز شب دوم :

پنجاه رکعت می باشد؛ در هر رکعت بعد از حمد، سوره توحید و معوذین یک مرتبه خوانده می شود.

3 - نماز شب سوم :

دو رکعت است و در هر رکعت بعد از حمد، بیست و پنج مرتبه سوره توحید خوانده می شود.

4 - نماز شب چهارم :

چهل رکعت است ؛ در هر رکعت بعد از حمد، بیست و پنج مرتبه سوره توحید قرائت می شود. رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمود: هر کسی که این نماز به جا آورد، می نویسد خدا برای او به هر رکعتی ، ثواب هزار هزار (یک میلیون) سال عبادت و برای او بنا می کند به هر سوره ، هزار هزار (یک میلیون) شهر و به او ثواب هزار هزار (یک میلیون) شهید را عطا می فرماید.(518)

5 - نماز شب پنجم :

دو رکعت می باشد و در هر رکعت بعد از حمد، پانصد مرتبه سوره توحید خوانده و بعد از نماز هفتاد مرتبه صلوات فرستاده می شود.(519)

6 - نماز شب ششم :

چهار رکعت می

باشد که در هر رکعت بعد از حمد، پنجاه مرتبه سوره توحید خوانده می شود.(520)

7 - نماز شب هفتم :

دو رکعت است و در رکعت اول بعد از حمد، صد مرتبه سوره توحید و در رکعت دوم بعد از حمد، صد مرتبه آیه الکرسی قرائت می شود.(521)

8 - نماز شب هشتم :

دو رکعت می باشد؛ در رکعت اول بعد از حمد، آیه ((آمن الرسول)) تا آخر سوره پنج مرتبه و پانزده مرتبه سوره توحید و در رکعت دوم بعد از حمد، آیه آخر سوره کهف یک مرتبه و پانزده مرتبه سوره توحید ذکر می گردد.

9 - نماز شب دهم :

چهار رکعت است ؛ و در هر رکعت بعد از حمد، ده مرتبه سوره نصر خوانده می شود. رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمود: کسی که این نماز را به جا آورد، البته حرام می کند خدا جسد او را بر آتش و به او به هر آیه ، ثواب دوازده شهید از شهدای بدر را و ثواب علما عطا می کند.

10 - نماز شب دهم :

چهار رکعت است ؛ در هر رکعت بعد از حمد، آیه الکرسی یک مرتبه و سوره کوثر نیز سه مرتبه قرائت می شود. ثواب این نماز صد هزار حسنه ، صد هزار درجه بالا رفتن ، صد هزار در برای او باز شدن ، و آمرزیدن پدر و خود و همسایگانش می باشد.(522)

11 - نماز شب یازدهم :

هشت رکعت می باشد؛ در هر رکعت بعد از حمد، ده مرتبه سوره کافرون قرائت می گردد. خداوند به این شخص به هر رکعتی ، باغی از

باغهای بهشت را عطا می کند.(523)

12 - نماز شب دوازدهم :

دوازده رکعت می باشد که در هر رکعت بعد از حمد، ده مرتبه سوره تکاثر خوانده می شود. ثواب این نماز، آمرزش چهل ساله گناهان او و بلند شدن چهل درجه برای او و استغفار چهل هزار ملک برای او و ثواب کسی که شب قدر را درک کرده باشد می باشد.

13 - نماز شب سیزدهم :

دو رکعت می باشد و در هر رکعت بعد از حمد، سوره ((والتین)) یک مرتبه خوانده می شود.

14 - نماز شب چهاردهم :

چهار رکعت است ؛ در هر رکعت بعد از حمد، پنج مرتبه سوره والعصر تکرار می گردد. ثواب این نماز، ثواب نمازگزاران از زمان آدم تا روز قیامت و برانگیخته شدن او در حالی که صورتش از خورشید و ماه نورانی تر می باشد و موجب آمرزش او می گردد.(524)

15 - نماز شب پانزدهم (شب میلاد امام زمان (عج)):

چهار رکعت است و ما بین نماز مغرب و عشا و در هر رکعت بعد از حمد، ده مرتبه توحید (به روایتی یازده مرتبه) خوانده می شود. بعد از نماز ده مرتبه گفته می شود: ((یا رب اغفرلنا)) و نیز ده مرتبه ((یا رب ارحمنا)) و باز ده مرتبه ((یا رب تب علینا)) و بیست و یک مرتبه سوره توحید و سپس می گویند: سبحان الذی یحیی و الموتی و یمیت الاحیاء و هو علی کل شیی قدیر. در پایان نیز ده مرتبه ذکر می شود: استجاب اللّه له و قضی حوائجه فی الدنیا و الاخره و اعطاه اللّه کتابه بیمینه و کان فی حفظ اللّه

الی قابل .(525)

16 - نماز شب شانزدهم :

دو رکعت می باشد و در هر رکعت بعد از حمد، یک مرتبه آیه الکرسی و پانزده مرتبه سوره توحید قرائت می گردد. که ثوابش ، بنای هزار قصر در بهشت است .(526)

17 - نماز شب هفدهم :

دو رکعت است ؛ در هر رکعت بعد از حمد، هفتاد و یک مرتبه سوره توحید خوانده و بعد از نماز، هفتاد مرتبه استغفار می گردد.(527)

18 - نماز شب هجدهم :

ده رکعت است و در هر رکعت بعد از حمد، پنج مرتبه سوره توحید ذکر می گردد.(528)

19 - نماز شب نوزدهم :

دو رکعت می باشد و بعد از حمد، پنج مرتبه آیه ((قل اللهم مالک الملک)) (529) قرائت می شود. از ثواب های این نماز، خارج شدن والدین می باشد از آتش ، اگر در آتش باشند.(530)

20 - نماز شب بیستم :

چهار رکعت است ؛ در هر رکعت بعد از حمد، پانزده مرتبه سوره نصر خوانده می شود. رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمود: کسی که این نماز را بخواند قسم را آنچنان کسی که مرا بر حق به پیغمبری مبعوث کرد ! خارج نمی شود از دنیا تا مرا در خواب ببیند و می بیند جایگاه خود را در بهشت و باکرام البرره محشور می شود.(531)

21 - نماز شب بیست و یکم :

هشت رکعت می باشد و در هر رکعت بعد از حمد، سوره توحید و معوذتین (ناس و فلق) یک مرتبه ذکر می گردد.(532)

22 - نماز شب بیست و دوم :

دو رکعت است و در هر رکعت بعد از حمد، سوره کافرون و توحید،

پانزده مرتبه خوانده می شود.(533)

23 - نماز شب بیست و سوم :

سی رکعت است ؛ در هر رکعت بعد از حمد، یک مرتبه سوره زلزلت قرائت می شود.

24 - نماز شب بیست و چهارم :

دو رکعت است ؛ در هر رکعت بعد از حمد، ده مرتبه سوره نصر خوانده می شود.

25 - نماز شب بیست و پنجم :

ده رکعت می باشد؛ در هر رکعت بعد از حمد، یک مرتبه سوره تکاثر خوانده می شود. ثواب این نماز، ثواب هفتاد پیغمبر است .(534)

26 - نماز شب بیست و ششم :

ده رکعت می باشد؛ در هر رکعت بعد از حمد، ده مرتبه آیه ((آمن الرسول))قرائت می گردد. خداوند به این شخص در روز قیامت ، شش نور عطا می کند.(535)

27 - نماز شب بیست و هفتم :

دو رکعت است ؛ در هر رکعت بعد از حمد، ده مرتبه سوره اعلی را خوانده می شود.(536)

28 - نماز شب بیست و هشتم :

چهار رکعت می باشد و در هر رکعت بعد از حمد، یک مرتبه سوره توحید، ناس و فلق قرائت می شود.(537)

29 - نماز شب بیست و نهم :

ده رکعت است ؛ در هر رکعت بعد از حمد، ده مرتبه سوره تکاثر، ده مرتبه معوذتین (ناس و فلق) و ده مرتبه سوره توحید خوانده می شود. از ثواب

این نماز، گذشتن از صراط مثل برق است .

30 - نماز شب سی ام :

دو رکعت است و در هر رکعت بعد از حمد، ده مرتبه سوره اعلی خوانده و بعد از سلام ، صد مرتبه صلوات فرستاده می شود. رسول خدا (صلی الله علیه و آله و

سلم) فرمود: قسم به آنچنان کسی که مرا به حق به پیغمبری مبعوث کرد! به درستی که بلند می کند خدا برای او هزار هزار (یک میلیون) شهر در جنت النعیم و اگر جمع شوند اهل آسمانها و زمین که ثوابش را شمارش کنند، نتوانند و بر می آورد برای او هزار حاجت .(538)

نمازهای ماه مبارک رمضان

فضیلت ماه مبارک رمضان :

رمضان ماه خدا، ماه اسلام و تسلیم ، طهارت و پاکیزگی ، آزمایش و تصفیه ناخالصیها و ماه قیام برای خداست .(539)

اعمال ماه رمضان فراوان است . یکی از اعمال این ماه نماز است . از امام صادق (علیه السلام) روایت شده است که هزار رکعت نماز در تمام ماه مبارک رمضان وارد شده است .(540)

1 - نماز شب اول ماه رمضان :

دو رکعت است ؛ در هر رکعت ، حمد و سوره انعام خوانده می شود.(541)

2 - نماز اول ماه :

دو رکعت است که کیفیت آن در ماه رجب بیان شد.(542)

3 - نماز هر شب ماه رمضان :

دو رکعت می باشد که در هر رکعت آن ؛ پس از حمد، سه مرتبه سوره توحید خوانده و بعد از سلام گفته می شود: سبحان من هو حفیظ لایفعل ، سبحان من هو رحیم لایعجل ، سبحان من هو قائم لایسهو سبحان من هو دائم لایلهو پس از آن تسبیحات چهارگانه ، هفت مرتبه خوانده می شود: سبحان اللّه و الحمدلله و لا اله الا اللّه اللّه اکبر و سپس گفته می شود: سبحانک سبحانک سبحانک یا عظیم غفرلی الذنب العظیم . پس ده مرتبه بر پیغمبر (صلی الله علیه و آله و سلم)

و آل محمد (صلی الله علیه و آله و سلم) صلوات فرستاده می شود.

ثواب این نماز، آمرزش هفتاد هزار گناه است .(543)

4 - نماز روز اول ماه :

دو رکعت است ؛ در رکعت اول ، سوره حمد و فتح و در رکعت دوم ، سوره حمد و یک سوره دلخواه خوانده می شود.(544)

5 - نماز شب های قدر:

دو رکعت می باشد، مانند نماز صبح . با این تفاوت که در هر رکعت ، بعد از حمد، هفت مرتبه سوره توحید قرائت و پس از سلام نماز، هفتاد مرتبه ذکر می شود: ((استغفر اللّه و اتوب الیه)).(545)

6 - نماز دیگر شب های قدر:

صد رکعت است و می توان به جای این صد رکعت ، شش روز از نمازهای قضای خود را به جا آورد؛ به این ترتیب که از ظهر روز اول شروع نموده و در عشای روز ششم ختم کرد.(546)

7 - هزار رکعت در تمام شب های ماه رمضان :

به این نحو که از شب اول تا شب بیستم ، در هر شب بیست رکعت (ده تا دو رکعت مثل نماز صبح) هر دو رکعت به یک سلام . از شب بیست و یکم تا آخر ماه هر شب سی رکعت به همان روش خوانده شود. همچنین در هر یک از شب های احیاء (نوزدهم ، بیست و یکم و بیست و سوم) صد رکعت به ترتیب مذکور به جا آورده شود.(547)

نمازهای شب های ماه رمضان

تمام این نمازها دو رکعت ، دو رکعت ، خوانده می شوند.

1 - نماز شب اول :

چهار رکعت است و در هر رکعت یک مرتبه حمد و پانزده مرتبه

سوره توحید خوانده شود.(548)

2 - نماز روز اول :

دو رکعت می باشد که در رکعت اول ، سوره حمد و فتح و در رکعت دوم ، سوره حمد و سوره ای دلخواه قرائت می شود.(549)

3 - نماز شب دوم :

چهار رکعت است و در هر رکعت بعد از حمد، بیست مرتبه سوره قدر خوانده می شود.(550)

4 - نماز شب سوم :

دو رکعت می باشد؛ در هر رکعت بعد از حمد، پنجاه مرتبه سوره توحید ذکر می شود.

5 - نماز شب چهارم :

هشت رکعت است ؛ که در هر رکعتی بعد از حمد، بیست مرتبه سوره قدر خوانده می شود.

6 - نماز شب پنجم :

دو رکعت است و در هر رکعت بعد از حمد، پنجاه مرتبه سوره توحید خوانده و بعد از سلام صد مرتبه صلوات فرستاده می شود.

7 - نماز شب ششم :

چهار رکعت است و در هر رکعت بعد از حمد، سوره تبارک قرائت می گردد.

8 - نماز شب هفتم :

چهار رکعت است ؛ در هر رکعت بعد از حمد، سیزده مرتبه سوره قدر قرائت می شود.

9 - نماز شب هشتم :

دو رکعت می باشد و در هر رکعت بعد از حمد، ده مرتبه سوره توحید خوانده و بعد از نماز هزار مرتبه ((سبحان اللّه)) گفته می شود.

10 - نماز شب نهم :

شش رکعت است و بین نماز مغرب و عشا خوانده می شود. در هر رکعت بعد از حمد، هفت مرتبه آیه الکرسی قرائت و بعد از نماز، پنجاه مرتبه صلوات فرستاده می شود.(551)

11 - نماز شب دهم :

بیست رکعت می باشد؛ در هر رکعت بعد از حمد، سی مرتبه سوره توحید

خوانده می شود.(552)

12 - نماز شب یازدهم :

دو رکعت است ؛ در هر رکعت بعد از حمد، بیست مرتبه سوره کوثر قرائت می گردد.

13 - نماز شب دوازدهم :

هشت رکعت می باشد که در هر رکعت بعد از حمد، سی مرتبه سوره قدر ذکر می شود.(553)

14 - نماز شب سیزدهم :

چهار رکعت می باشد و در هر رکعت بعد از حمد، بیست و پنج مرتبه سوره توحید خوانده می شود. ثواب این نماز، عبور از صراط مثل برق است . (554)

15 - نماز شب چهاردهم :

شش رکعت است ؛ در هر رکعت بعد از حمد، سی مرتبه سوره زلزلت قرائت می گردد. حضرت علی (علیه السلام) فرمود: هر کس این نماز را بخواند، خدای تعالی جان کندن و سؤ ال منکر و نکیر را برای او آسان گرداند.(555)

16 - نماز شب پانزدهم :

چهار رکعت است ؛ در دو رکعت اول بعد از حمد، صد مرتبه سوره توحید و در دو رکعت دوم ، بعد از حمد، پنجاه مرتبه توحید خوانده می شود.(556)

17 - نماز شب شانزدهم :

دوازده رکعت است که در هر رکعت بعد از حمد، دوازده مرتبه سوره تکاثر قرائت می شود.(557)

18 - نماز شب هفدهم :

دو رکعت می باشد؛ در رکعت اول بعد از حمد، یک مرتبه سوره توحید و در رکعت دوم بعد از حمد، صد مرتبه سوره توحید خوانده و بعد از سلام صد مرتبه ((لا اله الا اللّه)) گفته می شود. ثواب این نماز، هزار هزار (یک میلیون) حج و هزار جهاد است .

19 - نماز شب هجدهم :

چهار رکعت است که در هر رکعت بعد از حمد،

بیست و پنج مرتبه سوره کوثر خوانده می شود.(558)

20 - نماز شب نوزدهم :

پنجاه رکعت می باشد که در هر رکعت بعد از حمد، پنجاه مرتبه سوره زلزلت قرائت می شود. (بنا به قولی یک مرتبه خوانده می شود).(559)

21 - نماز شب بیستم :

هشت رکعت می باشد؛ در هر رکعتی بعد از حمد، سوره ای دلخواه یک مرتبه خوانده می شود.

22 - نماز شب بیست و یکم :

مثل شب بیستم عمل می شود.(560)

23 - نماز شب بیست و دوم :

مانند شب بیستم است .(561)

24 - نماز شب بیست و سوم :

همانند شب بیستم می باشد.(562)

25 - نماز شب بیست و چهارم :

مانند نماز شب بیستم می باشد.(563)

26 - نماز شب بیست و پنجم :

هشت رکعت است ؛ در هر رکعت بعد از حمد، ده مرتبه سوره توحید خوانده می شود.

27 - نماز شب بیست و ششم :

هشت رکعت است ؛ در هر رکعت بعد از حمد یک سوره دلخواه قرائت می گردد.(564)

28 - نماز شب بیست و هفتم :

چهار رکعت می باشد که در هر رکعت بعد از حمد، سوره تبارک و در صورت عدم حفظ این سوره ، بیست و پنج مرتبه سوره توحید خوانده می شود.(565)

29 - نماز شب بیست و هشتم :

شش رکعت است ؛ در هر رکعت بعد از حمد، ده مرتبه آیه الکرسی و ده مرتبه سوره کوثر و ده مرتبه سوره توحید خوانده و صلوات فرستاده می شود. (بنابر قولی صد مرتبه صلوات فرستاده می شود).(566)

30 - نماز شب بیست و نهم :

دو رکعت است که در هر رکعت بعد از حمد، بیست مرتبه سوره توحید خوانده می شود.(567)

31

- نماز شب سی ام :

دوازده رکعت می باشد و در هر رکعت بعد از حمد، بیست مرتبه سوره توحید قرائت و بعد از سلام ، صد مرتبه صلوات فرستاده می شود.(568)

32 - نماز شب آخر رمضان :

ده رکعت می باشد؛ در هر رکعت ، حمد یک مرتبه و سوره توحید ده مرتبه خوانده و در رکوع و سجود ده مرتبه گفته می شود: سبحان اللّه و الحمدلله و لا اله الا اللّه و اللّه اکبر. بعد از هر دو رکعت ، تشهد قرائت و سلام داده می شود. بعد از فارغ شدن از تمام ده رکعت و سلام دادن ، هزار مرتبه استغفار کرده سر به سجده گذارده و گفته می شود: یا حی یا قیوم یا ذالجلال و الاکرام یا رحمن الدنیا و الاخره و رحیمهما یا اءرحم الراحمین یا اله الاولین و الاخرین اغفر لنا ذنوبنا و تقبل منا صلوتنا و صیامنا و قیامنا. (569)

نمازهای ماه شوال

شب اول این ماه (شب عید فطر) از شب های پر برکت و پر فضیلت است و کمتر از شب قدر نیست .(570) اعمالی نیز دارد که ان شاءاللّه در ادامه خواهد رسید.

اما نمازهای این ماه :

1 - نماز شب اول :

دو رکعت است ؛ در رکعت اول بعد از حمد، هزار مرتبه توحید و در رکعت دوم ، یک مرتبه توحید خوانده و بعد از سلام نماز سر به سجده گذاشته و صد مرتبه گفته می شود: ((اءتوب الی اللّه)) (به سوی خدا باز می گردم) و سپس می خواند: یا ذاالمن و الجود یا ذاالمن و الطول یا مصطفی محمد صلی الله علیه وآله

صل علی محمد و اله و افعل بی کذاو کذا و به جای آن حاجات خود را می طلبند(571)

2 - نماز روز اول شوال (روز عید فطر):

این نماز در زمان حضور امام (علیه السلام) واجب است . (اعمال این روز در ادامه خواهد آمد) نماز عید فطر دو رکعت می باشد که نمازگزار در رکعت اول ، بعد از خواندن حمد و سوره باید پنج تکبیر بگوید و بعد از هر تکبیر یک قنوت بخواند و بعد از قنوت پنجم تکبیر دیگری بگوید و به رکوع برود و دو سجده به جا آورده و برخیزد. سپس در رکعت دوم ، چهار تکبیر بگوید. بعد از هر تکبیر، قنوت خوانده و تکبیر پنجم را بگوید و به رکوع برود. بعد از رکوع بعد از رکوع دو بار سجده کرده و تشهد بخواند و نماز را سلام دهد(572)

برای قنوت نماز عید فطر، بهتر است دعای وارده را نیز بخواند: اللهم اهل الکبریاء والعظمه و اهل الجود و الجبروت ...(573)

مستحب است که در نماز عید فطر، قرائت را بلند بخوانند.(574)

همچنین بهتر است که در رکعت اول ، سوره اعلی و در رکعت دوم سوره شمش خوانده شود.(575)

نمازهای ماه ذی القعده

ذی القعده از ماههای حرام است و این ماه به اجابت دعا معروف است . (576)

نمازهای این ماه عبارتند از:

1 - نماز روز یکشنبه ماه ذی القعده

از انس بن مالک روایت شده که رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) روز یکشنبه در ماه ذی القعده فرمود: مردم ! کدام یک از شما می خواهید توبه کند؟ گفتیم : یا رسول اللّه ما، همه می خواهیم توبه کنیم

. پس فرمود: غسل کنید و وضو گرفته چهار رکعت نماز بخوانید؛ در هر رکعت ، حمد یک مرتبه و سوره توحید را سه مرتبه و سوره ناس و فلق هر کدام را یک مرتبه بخوانید. پس بعد از نماز، هفتاد مرتبه بگویید: ((استغفر اللّه ربی و اتوب الیه)) و ختم کنید به لا حول و لا قوه الا بالله العلی العظیم پس بگویید: یا عزیز یا غفار اغفرلی ذنوبی و ذنوب جمیع المؤ منین و المؤ منات فانه لا یغفر الذنوب الا انت . سپس فرمود: نیست از امت من بنده ای که این عمل را به جا آورد، مگر این که ندا شود به او از آسمان : ای بنده خدا عمل را از سر بگیر که توبه تو قبول شد و گناهانت آمرزیده شد... و با ایمان بمیرد و دلش گرفته نشود و قبرش گشاده و نورانی گردد و والدینش از او راضی شوند و مغفرت شامل والدین او، و به ذریه او گردد و توسعه رزق پیدا کند و ملک الموت در وقت مردن با او مدارا کند و به آسانی جان او بیرون شود.(577)

2 - نماز روز بیست و پنجم ذی القعده :

دو رکعت است و در وقت چاشت خوانده می شود؛ در هر رکعت بعد از حمد، پنج مرتبه سوره ((والشمس)) و ((ضحی)) خوانده و بعد از سلام نماز گفته می شود: لا حول و لا قوه الا بالله العلی العظیم پس دعا کرده و می خوانند: یا مقیل العثرات اءقلنی عثرتی یا مجیب الدعوات اءجب دعوتی یا سامع الاءصوات اسمع صوتی و ارحمنی و تجاوز

عن سیئاتی یا ذاالجلال و الاکرام یا اءرحم الراحمین .(578)

نمازهای ماه ذی الحجه

1 - نماز ده شب اول :

دهه اول این ماه بسی فضیلت و شرافت دارد. دهه اول این ماه بسیار با ارزش است ، تا آنجا که رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) فرموده اند: روزهای پاکتر از این دهه ، نزد خداوند نیست .(579)

کیفیت نماز ده شب اول این است که در هر شب از دهه اول ، مابین نماز مغرب و عشا دو رکعت نماز به جا می آورند. در هر رکعت پس از حمد، سوره توحید و سپس آیه :و واعدنا موسی ثلاثین لیله و اتممناها بعشر فتم میقات ربه اءربعین لیله و قال موسی لاخیه هارون اخلفنی فی قومی و اءصلح و لا تتبع سبیل المفسدین .

(ما به موسی ، سی شب مهلت دادیم و ده شب دیگر بر آن افزودیم و دیدار با خدایش چهل شب کامل گردید. موسی به هارون برادرش گفت : جانشین من در قبیله ام باش ، آرامش را برقرار ساز و پیروی از راه بدکاران مکن)(580) را می خوانند تا شریک ثواب حاجیان گردند، بدون اینکه از ثواب آنان چیزی کاسته شود.

2 - نماز حضرت فاطمه (علیها السلام) در روز اول ذی الحجه :

چهار رکعت می باشد و به دو سلام ، مانند نماز امیرالمومنین (علیه السلام) که در هر رکعت ، حمد یک مرتبه و توحید پنجاه مرتبه خوانده و بعد از سلام ، تسبیح آن حضرت را ذکر می کنند و می گویند: سبحان ذی العز الشامخ المنیف سبحان ذی الجلال البانخ العظیم سبحان

ذی الملک الفاخر القدیم سبحان من یری اثر النمله فی الصفا سبحان من یری وقع الطیر فی الهواء سبحان من هو هکذا و لا هکذا غیره .(581)

3 - نماز روز اول ذی الحجه :

دو رکعت است و نیم ساعت پیش از زوال ؛ در هر رکعت ، حمد یک مرتبه و هر یک از توحید و آیه الکرسی و قدر را ده مرتبه قرائت می کنند.(582)

4 - نماز روز عرفه (روز نهم):

چون وقت زوال شد، زیر آسمان برود و نماز ظهر و عصر را با رکوع و سجود نیکو به عمل آورد؛ چون فارغ شود دو رکعت نماز بخواند و رکعت اول بعد از حمد، سوره توحید و در رکعت دوم بعد از حمد، سوره کافرون بخواند. سپس به گناهان خویش اقرار و اعتراف کند و آنگاه بگوید: ((سبحان الذی فی السماء...)).(583)

5 - نماز روز دهم (عید قربان):

مثل نماز عید فطر است . همچنین مستحب است که در نماز عید قربان ، قرائت را بلند خوانده (584) و بر زمین سجده کنند.(585)

6 - نماز شب هجدهم (شب عید غدیر):

سید در اقبال دوازده رکعت نماز به یک سلام ، به کیفیتی مخصوص برای این شب با دعایی نقل کرده است .(586)

7 - نماز روز هجدهم (عید غدیر):

دو رکعت است و بعد از نماز به سجده برود و صد مرتبه ((شکرا لله)) بگوید؛ سپس سر برداشته و این دعا را بخواند: ((اللهم انی اسئلک ...)). (587)

8 - نماز روز هجدهم :

دو رکعت است و نیم ساعت پیش از زوال (ظهر)؛ در هر رکعت ، یک مرتبه حمد و ده مرتبه توحید، آیه الکرسی و قدر

خوانده می شود.

ثواب این نماز صد هزار حج و صد هزار عمره و برآورده شدن حوائج دنیا و آخرت است .(588)

9 - نماز روز بیست و پنجم (روز مباهله):

دو رکعت و مانند نماز صبح می باشد. بعد از آن باید هفتاد بار استغفار نمود.

10 - نماز روز آخر ماه :

دو رکعت است ؛ در هر رکعت بعد از حمد، ده مرتبه توحید و آیه الکرسی خوانده و بعد از سلام نماز گفته می شود: اللهم ما عملت هذه السنه من عمل نهیتنی عنه و لم ترضه و نسیته و لم تنسه و دعوتنی الی التوبه بعد اجترائی علیک اللهم فانی استغفرک منه فاغفرلی و عملت من عمل یقربنی الیک فاقبله منی و لا تقطع رجائی منک یا کریم .(589)

نمازهای ماه محرم

محرم ماه غصه و اندوه اهل بیت و ماه اقامه تعزیه و مجالس سوگ ، به خاطر بزرگداشت یاد اباعبداللّه الحسین (علیه السلام) و یارانش است . ماه آشنا شدن به روح مذهب و مرام حسین (علیه السلام) و پی بردن به دعوتهای آموزنده قرآن و مکتب تشیع و تربیت روح ملت با روش و طریقت سرور آزادگان است . از امام رضا (علیه السلام) روایت است که چون ماه محرم داخل می شد، کسی پدرم را خندان نمی دید.(590)

1 - نماز شب اول :

از رسول اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) روایت شده است : کسی که در شب اول ماه محرم ، دو رکعت نماز بخواند و در هر رکعت بعد از حمد، یازده مرتبه سوره توحید را خوانده و آن روز را روزه بدارد، موجب امنیت

است و گویا تمام سال بر کار نیک مداومت داشته است .(591)

2 - نماز روز اول :

از امام رضا (علیه السلام) منقول است که حضرت رسول (صلی الله علیه و آله و سلم) روز اول ماه محرم ، دو رکعت نماز می کرد و چون فارغ می شد دستها را بلند می کرد و این دعا را سه بار می خواند: اللهم انت الا له القدیم و هذه سنه جدیده فاسئلک فیها العصمه من الشیطان و القوه علی هذه النفس الاماره بالسوء.

(بارالها تو خدایی ! قدیم و جاودانی و این سال ، سال نو است . از تو می خواهم که از شیطان مصون بمانم و بر نفس اماره چیره گردم).(592)

3 - نماز شب دهم :

این شب ، نمازهای بسیار با فضیلتی دارد از آن جمله : چهار رکعت است و در هر رکعت بعد از حمد، پنجاه بار سوره اخلاص خوانده شود و پس از پایان نماز، هفتاد مرتبه بگوید: سبحان اللّه و الحمد لله و لا اله الا اللّه و اللّه اکبر و لا حول و لا قوه الا بالله العلی العظیم .(593)

4 - نماز دیگر شب دهم :

چهار رکعت است و در آخر شب خوانده می شود. در هر رکعت بعد از حمد، آیه الکرسی ، توحید، فلق و ناس را ده مرتبه و بعد از سلام نیز صد مرتبه توحید را بخواند.(594)

5 - نماز دیگر شب دهم :

صد رکعت نماز است ؛ در هر رکعت ، یک مرتبه حمد و سه مرتبه توحید خوانده و بعد از نماز نیز ذکر خدا بسیار بگوید و صلوات بسیار بفرستد.(595)

نمازهای ماه صفر

نماز

روز سوم صفر:

دو رکعت می باشد که در رکعت اول بعد از حمد، سوره فتح خوانده و در رکعت دوم بعد از حمد، توحید و بعد از سلام صد مرتبه صلوات بفرستد و صد مرتبه بگوید: ((اللهم العن آل ابی سفیان)) و صد مرتبه استغفار کرده و سپس حاجت خود را بخواهد.(596)

نمازهای ماه ربیع الاول

1 - نماز روز دوازدهم :

دو رکعت است ؛ در رکعت اول بعد از حمد، سه مرتبه سوره کافرون و در رکعت دوم بعد از حمد، سه مرتبه سوره توحید بخواند.(597)

2 - نماز روز هفدهم :

دو رکعت است که در هر رکعت بعد از حمد، ده مرتبه سوره قدر و در مرتبه سوره توحید بخواند و بعد از سلام در مصلای خود (محلی که نماز خوانده) بنشیند و این دعا را بخواند: ((اللهم انت حی لا تموت ...)).(598)

نمازهای ماه جمادی الآخر

نماز در هر وقت از ماه :

سید بن طاووس نقل کرده است که در این ماه در هر وقت که خواهد چهار رکعت نماز بخواند، یعنی به دو سلام . در رکعت اول بعد از حمد، یک مرتبه آیه الکرسی و بیست و پنج مرتبه سوره قدر بخواند و در رکعت دوم بعد از حمد، یک مرتبه سوره تکاثر و بیست و پنج مرتبه سوره توحید و در رکعت سوم بعد از حمد، یک مرتبه سوره کافرون و بیست و پنج مرتبه سوره فلق بخواند و در رکعت چهارم بعد از حمد، یک مرتبه سوره نصر و بیست و پنج مرتبه ناس قرائت کند و بعد از سلام ، هفتاد مرتبه بگوید: سبحان اللّه و الحمد لله و لا اله الا اللّه و اللّه اکبر. هفتاد مرتبه نیز صلوات بفرستد. پس سه مرتبه بگوید: یا حی یا قیوم یا ذالجلال و الاکرام یا اللّه یا رحمن یا رحیم یا ارحم الراحمین .

سپس هر حاجت که دارد از حق تعالی طلب نماید. هر کس چنین کند خدا خودش را و مالش را و زنان و فرزندان او

را و دین و دنیای او را تا سه سال دیگر حفظ کند و اگر در این سال بمیرد بر شهادت بمیرد یعنی ثواب شهیدان را داشته باشد.(599)

نمازهای رفع بیماری

اشاره

1 - نماز برای شفا از هر بیماری

سه روز را روزه بدار و در روز سوم ، نزدیک ظهر غسل کن و به درگاه حق برو، خرقه ای نظیف با خود بردار و چهار رکعت نماز بخوان . هر چه خواهی از قرآن در آن قرائت کن و تا می توانی شکسته دل باش . پس از نماز نیز لباس خود را در آور و خرقه را بپوش و گونه راست را بر زمین بگذار و بگو: یا واحد یا ماجد یا کریم یا حنان یا قریب یا مجیب یا ارحم الراحمین صل علی محمد و آله واکشف ما بی من ضر و معزه و البسنی العافیه فی الدنیا و الاخراه و امنن علی بتمام النعمه و اذهب ما بی فانه قد آذانی و غمنی .

امام صادق (علیه السلام) فرمود: ((...بر این دعا مداومت کن که خدا شفایت بخشد)).(600)

2 - نماز برای رفع تب

دو رکعت است و مانند نماز صبح می باشد. صورت راست را بر زمین گذارده و ده بار بگوید: یا فاطمه بنت محمد استشفع بک الی اللّه فیما نزل بی ؛ ای فاطمه دختر محمد (صلی الله علیه و آله و سلم) ! از این عارضه تو را نزد خدا شفیع قرار می دهم و از تو شفاعت می جویم .(601)

3 - نماز برای رفع بیماری چشم

دو رکعت است . بعد از نماز بگو: یا اللّه یا رحمن یا رحیم یا سمیع

الدعوات یا معطی الخیرات اعطنی خیر الدنیا و خیر الاخره و قنی شر الدنیا و شر الاخره و اذهب عنی ما اجد فقد عاظنی الامر و احزننی .(602)

4 - نماز برای رفع نابینائی

دو رکعت است ؛ پس از نماز بگو: اللهم انی اءسئلک و اءرغب الیک اتوجه الیک بنبیک نبی الرحمه یا محمد انی اتوجه بک الی اللّه ربی و ربک اءن یرد علی بصری .(603)

5 - نماز درد گردن

دو رکعت است ؛ در هر رکعت ، حمد یک بار و سوره زلزلت سه بار خوانده می شود.

6 - نماز درد سینه

چهار رکعت می باشد؛ در هر رکعت ، حمد یک بار و در رکعت اول ، سوره انشراح یک بار و در رکعت دوم ، سوره توحید را سه بار بخوان و در رکعت سوم سوره والضحی یک بار و در رکعت چهارم آیه یعلم خائنه الاعین و ما تخفی الصدور خوانده شود(604)(605)

7 - نماز درد سر

دو رکعت است که در هر رکعت ، حمد یک بار و توحید سه مرتبه و این آیه را: قال رب انی وهن العظم منی واشتعل الراس شیبا و لم اءکن بدعائک رب شقیا(606) بخوان .(607)

8 - نماز درد پا

دو رکعت است ، در هر رکعت ، یک بار حمد و آیه ((آمن الرسول)) را بخواند.(608)

مجموعه ای دیگر از نمازهای مستحبی

1 - نماز طلب باران (استسقا)

استسقا به معنی طلب باران و آبیاری از خداوند است . مستحب است که این نماز در هنگام کم شدن آب چاهها و چشمه ها و نباریدن باران ، خوانده شود. این نماز دو رکعت می باشد و مانند نماز عیدین است (عید فطر و عید

قربان). در هر رکعت ، یک حمد و یک سوره توحید و در رکعت اول ، پنج مرتبه تکبیر و در رکعت دوم چهار تکبیر دارد. پس از هر تکبیر در هر رکعت ، یک قنوت است . بهتر است در قنوت دعایی خوانده شود که طلب باران در آن است .(609)

مستحبات نماز استسقا

1 - بلند خواندن حمد و سوره .

2 - مستحب است که سوره اعلی در رکعت اول و سوره شمس در رکعت دوم خوانده شود.

3 - مستحب است که نماز را بعد از گرفتن سه روز روزه ، بخوانند یعنی امام امر کند مردم را که سه روز روزه بگیرند و آنگاه به صحرا روند برای نماز، به این نحو که روز اول روزه ، شنبه و آخرش دوشنبه باشد و یا روز اول چهارشنبه و آخرش جمعه باشد.

4 - مستحب است که نماز باران ، پس از توبه مردم از گناهان به سوی خدا و بعد از تطهیر اخلاق خود از صفات پست نفسانی باشد.

5 - بیرون رفتن امام جماعت همراه با نمازگزار به صحرا، در نهایت وقار و آرامش و خشوع و حالت نیاز و انتخاب جایی تمیز برای نماز، و داشتن حالتی نیازمندانه و ترحم انگیز مثلا پا برهنه بودن ، مستحب می باشد.

6 - مستحب است که منبر را با خود به صحرا ببرند.

7 - مستحب است که مؤ ذن ها همراه مردم باشند.

8 - مستحب است که پیران و کودکان و چهارپایان را نیز با خود ببرند.

9 - مستحب است که بچه ها را از مادرانشان جدا سازند تا گریه ها و ضجه ها زیاد شود

و سبب نزول رحمت گردد.

10 - مستحب است که پیشنماز، بعد از نماز، ردای خود را دگرگون سازد، یعنی قسمت راست را به سمت چپ و سمت چپ را به راست بگرداند و با صدای بلند صد مرتبه تکبیر به طرف راست و صد بار تسبیح به سمت چپ بگوید. همچنین صد بار حمد و شکر خدا بگوید، مردم نیز همصدا با او ذکر بگویند و آنگاه دعا کند، مردم هم دعا کنند و آمین بگویند و بسیار ناله و تضرع نمایند.

11 - بهتر است در دعاها، از آنچه از امامان معصوم علیهم السلام نقل شده استفاده شود، از جمله دعای نوزده در صحیفه سجادیه .

12 - مستحب است که دعای حضرت علی (علیه السلام) در مورد باران را بخوانند.

13 - چنانچه بعد از خواندن نماز با آن همه مقدمات ، دعای ایشان مستجاب شد و باران بارید و سیراب شدند، پس مطلوب حاصل است ؛ اگر در استجابت دعا تاءخیر افتاد و باران نبارید، دوباره و سه باره به صحرا برگردند و نماز بخوانند و از رحمت خداوند ماءیوس نشوند چون برای پیغمبران گذشته همه چنین اتفاقی افتاده که در بار اول باران نباریده و بار دوم یا سوم باریده است .(610)

14 - بهتر است که نماز باران در وقت نماز عید (یعنی از طلوع خورشید تا ظهر) خوانده شود.(611)

15 - مستحب است که علاوه بر دگرگون کردن عبا، قسمت بالای عبا را پایین و پایین را بالا قرار دهد و نیز وارونه بپوشد.(612)

2 - نماز دیدن پیغمبر (صلی الله علیه و آله و سلم) در خواب

دو رکعت است و بعد

از نماز عشا به هر سوره ای که بخواهد، بخواند. سپس صد بار بگوید: بسم اللّه الرحمن الرحیم یا نور النور یا مدبر الامور بلغ منی روح محمد و ارواح آل محمد تحیه و سلاما.(613)

3 - نماز برای آمرزش گناهان

دو رکعت می باشد؛ در هر رکعت ، شصت مرتبه سوره توحید را بخواند. (614)

4 - نماز اموات

امام صادق (علیه السلام) هر شب برای فرزندش و هر روز برای پدر و مادر خود، دو رکعت نماز می گذارد؛ در رکعت اول ، سوره قدر و در رکعت دوم ، سوره کوثر می خواندند.(615)

5 - نماز وحشت

مستحب است که در شب اول قبر، دو رکعت نماز وحشت برای میت بخوانند؛ در رکعت اول ، سوره حمد و آیه الکرسی و در رکعت دوم ، بعد از حمد، ده مرتبه سوره قدر را بخواند. بعد از سلام نماز نیز بگوید: اللهم صل علی محمد و آل محمد وابعث ثوابها الی قبر فلان . به جای کلمه فلان ، اسم میت را بگوید.(616)

6 - نماز رفع عذاب قبر و روز قیامت

کسی که روز اول رجب ، ده رکعت نماز بخواند و در هر رکعت ، یک مرتبه حمد و سه مرتبه توحید بخواند از فتنه قبر و عذاب روز قیامت محفوظ می ماند. در شب اول رجب نیز بعد از نماز مغرب ، بیست رکعت به حمد و توحید خواندن برای رفع عذاب قبر نافع است .

7 - نماز دیگر در رفع عذاب قبر

شیخ طوسی در مصباح متهجد از حضرت رسول (صلی الله علیه و آله و سلم) روایت کرده است که هر کسی که

در شب جمعه دو رکعت نماز بخواند و در هر رکعت ، یک مرتبه حمد و پانزده مرتبه سوره زلزلت قرائت کند حق تعالی او را از عذاب و از هوسهای روز قیامت ایمن گرداند.

8 - چند نماز دیگر در رفع عذاب قبر

الف) سی رکعت می باشد که در شب نیمه رجب می خوانند؛ در هر رکعت ، حمد یک مرتبه و توحید ده مرتبه قرائت می شود.

ب) در شب شانزدهم و هفدهم رجب نیز به همین ترتیب عمل می شود.

ج) در شب اول شعبان صد رکعت به حمد و توحید بخواند و بعد از نماز، پنجاه مرتبه توحید بخواند.

د) در شب بیست و چهارم شعبان دو رکعت نماز به جا آورد؛ در هر رکعت حمد یک مرتبه و سوره نصر را ده مرتبه بخواند.

ه) روز نیمه رجب ، پنجاه رکعت ، به حمد، توحید، فلق و ناس بخواند.

و) صد رکعت نماز در شب عاشورا بخواند.(617)

9 - نماز لباس نو

امیرالمومنین (علیه السلام) فرمود: ((هر گاه خداوند به مؤ منی ، جامه تازه بپوشاند، سپس وضو گیرد و دو رکعت نماز و در آن حمد، آیه الکرسی ، توحید و قدر بخواند و بعد از نماز حمد کند خدای را، که او را پوشانید و در نزد مردم زینت داد. سپس گوید: ((لا حول و لا قوه الا بالله)) در آن جامه گناه نمی کند و به هر نخی که باشد، فرشته ای برای تقدیس می کند و برایش آمرزش خواهد و بر او ترحم کند)).(618)

10 - نماز انتخاب همسر

حضرت رضا (علیه السلام) فرمود: ((هر گاه که خواستی ازدواج

کنی ، از خدا خیر بخواه ؛ سپس اقدام کن . دو رکعت نماز بگذار و دست ها را به درگاه خدا بردار و بگو: خداوندا! من در اندیشه زناشویی ام ، همسری برایم فراهم کن که از نظر اندام و اخلاق ، پاکدامن ، نگهدار مال و آبروی شوهر و از نظر زیبایی و فرزندآوری سرآمد زنان باشد)).(619)

11 - نماز زفاف

از حضرت امام باقر (علیه السلام) منقول است که چون عروس را نزد تو بیاورند، بگو که پیش از آن وضو بسازد و تو هم وضو بساز و دو رکعت نماز بخوان و بگو که او نیز دو رکعت نماز بگذارد؛ پس حمد الهی بگو و صلوات بر محمد و آل محمد بفرست .(620)

12 - نماز شکر

نمازی است که در وقت حاصل شدن نعمت یا دفع بلا و مرض خوانده شود. امام صادق (علیه السلام) فرمود: چون خداوند به تو نعمتی دهد یا از تو نعمتی را دفع نماید، دو رکعت نماز بخوان و در رکوع و سجود اول (بعد از ذکر) می گویی : ((الحمد لله شکرا شکرا و حمدا)) و در رکوع و سجود دوم می گویی الحمد لله الذی استجاب دعائی و اءعطانی مسئلتی بعد دعای علی بن الحسین (علیه السلام) را از صحیفه بخوان .(621)

13 - نماز باطل کردن سحر

بر ظرف پاک ، به زعفران بنویسد: اعوذ بکلمات اللّه و اءسمائه کلها عامه من شر الساعه و الهامه و العین و من شر حاسد اذا حسد با حمد و توحید و معوذتین (ناس و فلق) و سه آیه از اول سوره بقره و آیه اللهم

اله واحد... تا... یعقلون و آیه الکرسی و ((آمن الرسول ...)) تا آخر سوره و ده آیه از اول سوره آل عمران و ده آیه از اول سوره نساء و مائده و انعام و اعراف و آیه سخره و آیه قال موسی ماجئتم به السحر ان اللّه سیبطله و الق ما فی یمینک تلقف ما صنعوا و دو آیه از اول سوره صافات را بنویسد. سه بار نیز بشوید و با آب آن وضو سازد و سه کف از آن بر روی و جسم بمالد و دو رکعت نماز بخواند و جهت سحر (و امراض) شفا بطلبد.(622)

14 - نماز رفع خصومت

میان کسی از اهل مدینه و دیگری خصومت خطرناکی واقع شد. وی خدمت امام صادق (علیه السلام) آمد و آن را بیان کرد حضرت فرمود: فردا هر گاه بخواهی بین و قبر و منبر، دو رکعت یا چهار رکعت نماز بخوان و اگر خواهی در خانه ات بخوان و از خدا بخواه کمک کند و بر اول مسکینی که دیدی ، چیز نفیسی تصدیق بنما. آن مرد گوید: چنان کردم و حاجتم برآورده شد و خدا زمین مرا به من رد کرد.

15 - نماز رفع عسرت و سختی

چون کسی را سختی ای روی دهد که ناامید شود، ثلث آخر شب (جمعه بهتر است) با وضوی کامل دو رکعت نماز به جا آورد، بعد هفتاد بار بخواند: یا اءبصر الناضرین یا اءسرع الحاسبین یا اءسمع السامعین یا اکرم الاکرمین یا ارحم الراحمین یا احکم الحاکمین . سپس دست ها را برداشته و حاجات خودش را از قاضی الحاجات بخواهد که ان شاء

اللّه برآورده می شود.(623)

16 - نماز قضای دین

در تاریکی شب دو رکعت نماز بخوان . در رکعت اول ، حمد و آیه الکرسی و در رکعت دوم ، حمد و آخر سوره حشر را بخوان ؛ لو اءنزلنا هذا القرآن علی جبل لراءیته خاشعا پس قرآن مجید را روی سر خود بگذار و بگو بحق هذا القرآن و بحق من اءرسلته به و بحق کل مؤ من مدحته فیه و بحقک علیهم فلا احد اءعرف بحقک منک و سپس ده مرتبه بگو ((بک یا اللّه))، ده مرتبه بگو: ((یا محمد))، ده مرتبه ((یا علی))، و ده مرتبه ((یا فاطمه)) ده مرتبه ((یا حسن)) ده مرتبه ((یا حسین)) ده مرتبه ((یا علی بن الحسین)) ده مرتبه ((یا محمد بن علی)) ده مرتبه ((یا جعفر بن محمد)) ده مرتبه ((یا موسی بن جعفر)) ده مرتبه ((یا علی بن موسی)) ده مرتبه ((یا محمد بن علی)) ده مرتبه ((یا علی بن محمد)) ده مرتبه ((یا حسن بن علی)) ده مرتبه ((بالحجه)) بگو. پس حاجت خود را بطلب .(624)

17 - نماز وصیت

حضرت رسول (صلی الله علیه و آله و سلم) به آن وصیت فرموده است و دو رکعت می باشد؛ بین نماز مغرب و عشا خوانده می شود. در رکعت اول ، حمد و سیزده مرتبه سوره زلزلت و در رکعت دوم ، حمد و پانزده مرتبه سوره توحید را بخوانند.(625)

18 - نماز تحیت مسجد

دو رکعت است و مثل نماز صبح می باشد، و برای احترام به مسجد خوانده می شود.

19 - نماز هنگام سفر

دو رکعت

است . بعد از نماز دعایی هم که پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) آن را توصیه کرده اند بخواند: اللهم انی استودعک نفسی و اهلی و مالی و ذریتی و دنیایی و آخرتی و امانتی و خاتمه عملی ؛ خدایا ! من و عیال و فرزندان و دنیا و آخرت و عاقبت امرم را به تو می سپارم و تو از آنها مواظبت و نگهداری بفرما !))(626)

در کتاب عوارف المعارف روایت شده است : ((چون رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) از سفر مراجعت می فرمود ابتدا داخل مسجد می شد و دو رکعت نماز می خواند، سپس به خانه تشریف می برد)).(627)

20 - نماز نوروز

چهار رکعت است ؛ یعنی هر دو رکعت به یک سلام خوانده می شود. در رکعت اول بعد از حمد، ده مرتبه سوره قدر و در رکعت دوم بعد از حمد، ده مرتبه سوره کافرون و در رکعت سوم بعد از حمد، ده مرتبه سوره توحید و در رکعت چهارم بعد از حمد، ده مرتبه سوره فلق و ناس را بخوان (628).

21 - نماز استخاره

استخاره ای که به واسطه شش تکه کاغذ انجام می گیرد. چون اراده کاری کردی ، تمامی شش کاغذ را آماده کن . در سه تکه از آن بنویس : بسم اللّه الرحمن الرحیم خیره من اللّه العزیز الحکیم لفلان بن فلان افعل ... در سه تکه دگر نیز همان دعا را می نویسی و به جای ((افعل))، ((لا تفعل)) بنویس . سپس آن کاغذها را زیر سجاده خود بگذار و دو رکعت نماز بخوان بعد .

از فارغ شدن از نماز، سجده کن و در سجده صد مرتبه بگو: ((اءستخیر اللّه برحمته خیره فی عافیه)) پس سر از سجده بردار و نشسته بگو اللهم خرلی فی جمیع اموری فی یسر منک و عافیه پس دست می زنی به کاغذها و آنها را به هم مخلوط می کنی و یکی ، یکی بیرون می آوری . اگر سه ((افعل)) پشت سر هم بیرون آمد، آن عمل مورد نظر را به جا می آوری . و اگر سه ((لا تفعل)) بیرون آمد به جا نیاور و اگر یکی ((افعل)) بیرون آمد و دیگری ((لا تفعل)) پنج رقعه بیرون بیاور و به آن نگاه کن . هر گاه سه ((افعل)) و دو ((لا تفعل)) آمد عمل را انجام بده و اگر به عکس است ، انجام نده .(629)

ساعات خوب استخاره

روز یکشنبه از صبح تا ظهر و از عصر تا مغرب .

روز دوشنبه تا طلوع آفتاب و از نهار تا ظهر و از ظهر تا عشا.

روز سه شنبه از نهار ظهر تا عصر و از عصر تا عشا.

روز چهارشنبه تا ظهر و از عصر تا عشا.

روز پنج شنبه تا طلوع آفتاب و از ظهر تا عشا.

روز جمعه تا طلوع آفتاب و از ظهر تا عصر.

روز شنبه تا نهار و از ظهر تا عصر، نیکو است .(630)

22 - نماز برای انجام کار

امام صادق (علیه السلام) فرمود: هر گاه قصد کاری داری دو رکعت نماز بخوان ، سپس حمد و ثنای خدا را نما و صلوات بفرست و بگو: اللهم ان کان هذا الامر خیرا لی فی دینی و دنیای

فیسره لی و ان کان علی غیر ذلک فاصرفه عنی ؛ خداوندا! اگر این کار برای دین و دنیای من خیر است ، برایم میسر کن ، وگرنه آن را از من دور کن !(631)

23 - نماز استغفار

رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمود: ((چون روزی ات کم شود و کارت به پراکندگی گراید، حاجتت را به درگاه حق ببر و نماز استغفار را ترک مکن . نماز استغفار دو رکعت است ؛ در هر رکعت ، حمد و سوره قدر را بخوان و بعد از قرائت پانزده بار بگو: ((استغفر اللّه)) و بعد به رکوع که رفتی آن را ده بار بگو و مثل نماز جعفر، نماز را تمام کن که همه کارهایت - ان شاء اللّه - به اصلاح آید !)).(632)

24 - نماز توبه

اول غسل کن و وضو بگیر و چهار رکعت نماز بخوان . در هر رکعت ، یک مرتبه حمد، سه مرتبه سوره توحید و یک مرتبه معوذتین (فلق و ناس) را بخوان و بعد از نماز، هفتاد مرتبه استغفار و ختم به : لا حول و لا قوه الا بالله العلی العظیم بکن و بعد از بگو: یا عزیز یا غفار اغفرلی ذنوبی و ذنوب جمیع المؤ منین و المؤ منات فان لایغفر الذنوب الا انت پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمود: نیست هیچ بنده ای از امت من که این عمل را انجام دهد، مگر اینکه منادی از آسمان ندا کند: ای بنده خدا عملت را از سر بگیر که توبه

تو مقبول است و گناه تو آمرزیده شده است ! فرشته دیگر صدا کند از زیر عرش ، ای بنده ! مبارک باد بر تو و اهل تو و ذریه تو. دیگری صدا کند دشمنان تو از تو راضی خواهند شد در روز قیامت . و دیگری صدا کند که ای بنده ما با ایمان می میری و دین از تو گرفته نخواهد شد و قبر تو گشاده و منور خواهد شد. دیگری صدا کند که ای بنده پدر و مادر تو از تو خشنود خواهند شد اگر چه غضبناک بوده باشند و پدر و مادر و ذریه تو بخشیده خواهند شد و خودت در دنیا و آخرت در وسعت روزی خواهی بود. حضرت جبرئیل (علیه السلام) ندا می کند: من وقت مرگت با ملک الموت می آیم و به تو مهربانی می کنم . صدمه نمی زند به تو اثر مرگ و روح تو به آسانی از بدنت خارج می شود. عرض کردند: یا رسول اللّه ! اگر کسی این عمل را در غیر ذی القعده به جا آورد، چطور می شود؟ فرمود: همان طور است که وصف کردم و فرمودند: این کلمات را جبرئیل در معراج به من یاد داد.(633)

25 - نماز استغاثه به حضرت فاطمه (علیها السلام)

روایت شده است که هر گاه حاجتی داری ، دو رکعت نماز به جا آور و پس از سلام ، سه مرتبه تکبیر بگو و پس از تسبیحات حضرت فاطمه (علیها السلام) به سجده برو، یکصد مرتبه بگو: یا مولاتی یا فاطمه اءغیثینی و جانب راست صورت را بر زمین بگذار و صد

مرتبه همان را تکرار کن . باز هم به سجده برو و صد مرتبه بگو و حاجت خود را یاد کن ، که به خواست خداوند حاجتت برآورده می شود.(634)

26 - نماز استغاثه

وقتی خواستی بخوابی ، نزد خود ظرف آب تمیزی بگذار و رویش را بپوشان و هنگامی که برای نماز شب بیدار شدی ، سه جرعه از آن بنوش و با بقیه آن وضو بگیر و رو به قبله ، اذان و اقامه بگو و دو رکعت نماز به هر سوره ای که خواهی ، بخوان . در رکوع و بعد از آن و در سجده اول و بعد از آن و در سجده دوم و بعد از آن ، در هر یک بیست و پنج مرتبه بگو: یا غیاث المستغیثین . در رکعت دوم نیز مثل رکعت اول ، آن را انجام بده و بعد از سلام رو به آسمان کن و سی مرتبه بگو: من العبد الذلیل الی المولی الجلیل . سپس حاجتت را بخواه که برآورده می شود، ان شاء اللّه . (635)

27 - نماز برای حاجت خیلی مهم

امام صادق (علیه السلام) فرمود: ((چون حاجت مهمی داشتی ، سه روز پشت سر هم روزه بگیر؛ چهارشنبه و پنج شنبه و جمعه . در روز جمعه غسل کرده لباس نو بپوش و به بالاترین اتاق های خانه برو و دو رکعت نماز بخوان . پس دست به آسمان بردار و بگو: خداوندا! به درگاه تو روی نیاز آورده ام ، چون می دانم که تو یگانه و بی نیازی و جز تو کسی بر حاجت من توانایی ندارد!))(636)

28 - نماز برای طلب

عفو

هر گاه در خود احساس سستی و بی میلی (به عبادت) پیدا کردی ، نماز عفو بخوان و آن دو رکعت است ؛ در هر رکعت ، یک بار حمد و یک بار سوره قدر بخوان بعد از آن پانزده بار بگو: ((رب عفوک رب عفوک)). در رکوع نیز همین را ده بار بگو و نماز خود را مانند جعفر تمام کن .(637)

29 - نماز برای رفع وسوسه

از امام صادق (علیه السلام) نقل شده است که بر هیچ مؤ منی چهل روز نمی گذرد، مگر این که گرفتار وسوسه می شود؛ پس دو رکعت نماز خوانده و از آن به خدا پناه برد. حضرت آدم (علیه السلام) به خداوند از حدیث نفس شکایت کرد، جبرئیل نازل شد و گفت : ((لا حول و لا قوه الا بالله)) آدم (علیه السلام) آن را گفت و حدیث نفس از او برطرف شد و این اصل نزول جمله ((لا حول و لا قوه الا بالله)) است .

30 - نماز رفع غم و هم

از حضرت امام رضا (علیه السلام) روایت شده است که دو رکعت نماز بخوان و در هر رکعت بعد از حمد، سیزده بار سوره قدر را بخوان . چون فارغ شدی سجده کن و بگو: اللهم یا فارج الهم و کاشف الغم و مجیب دعوه المضطرین و رحمن الدنیا و رحیم الاخره صل علی محمد و آل محمد وارحمنی رحمه تطفی بها عنی غضبک و سخطک و تغنینی بها غما سواک . بعد گونه راست را بر زمین بچسبان و بگو: یا مذل کل جبار عنید و یا

معز کل ذلیل و حقک قد بلغ المجهود منی فی اءمر کذا ففرج عنی . پس گونه چپ را به زمین چسبانده و بگو مانند آن را، بعد به سجود برگرد و مانند آن را بگو، خداوند غم او را فرج دهد و حاجت او را روا کند.(638)

31 - نماز یاری خواستن

از امام صادق (علیه السلام) حدیث است که هر وقت خواهی وضوی کامل بگیر و دو رکعت نماز بخوان و بعد از گونه هایت را بر زمین بنه و چند مرتبه بگو: ((یا رباه)) که نفست تمام شود و بعد بگو: ((ای آن که عاد و ثمود را هلاک کردی و پیش از آن قوم نوح را که راه ظلم و طغیان سپردند و مؤ تکفه را که به راه هوی و هوس رفتند، نابود ساختی و عذاب آنها را فرا گرفت ! اگر فلان کس در این کاری که با من کرد نسبت به من ظالم است مهلتش را سر آور و درباره او حکمی به کار ببر! ای اءقرب الاقربین !))(639)

32 - نماز برای ازدیاد روزی

از نبی اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) روایت شده است که دو رکعت نماز بخوان ، در رکعت اول ، سوره حمد یک بار، سوره کوثر سه بار و در رکعت دوم ، حمد یک بار و معوذتین هر کدام سه بار خوانده شود.(640)

33 - نماز طلب فرزند

از امیرالمؤ منین (علیه السلام) نقل است که اگر از خدا فرزند می خواهی ، وضوی کاملی بگیر و دو رکعت نماز خوب بخوان و بعد از آن به سجده برو و هفتاد

و یک بار ((استغفر اللّه)) بگو! سپس با همسرت آمیزش کن و بگو: ((خداوندا! فرزندی به من بده که نام پیغمبر تو محمد (صلی الله علیه و آله و سلم) را بر او نهم !)) خداوند به او فرزندی خواهد داد.(641)

34 - نماز پدر برای فرزند

چهار رکعت می باشد که در رکعت اول ، سوره حمد یک بار و ده بار بگوید: ((ربنا واجعلنا مسلمین ...))؛ خداوندا! مرا تسلیم خود قرار بده و از ذریه ما امتی مسلمان پدید آور و مناسک به بنما و توبه ما را بپذیر که تو، بخشنده و مهربانی !))(642)

در رکعت دوم نیز یک حمد و ده بار: رب اجعلنی مقیم الصلوه و من ذریتی ربنا و تقبل دعاه ربنا اغفر و لوالدی و للمؤ منین یوم یقوم الحساب (643) خوانده می شود.

در رکعت سوم ، حمد یک بار خوانده و سپس ده بار گفته می شود: ربنا هب لنا من اءزواجنا و ذریاتنا قره اءعین واجعلنا للمتقین اماما.(644)

همچنین در رکعت چهارم ، یک حمد خوانده و ده بار گفته می شود: ((رب اءوزعنی)) خداوندا توفیقم ده که نعمتهایی را که به من و والدینم داده ای شکرگزاری کنم و عمل صالحی که موجب خشنودی تو باشد به جا آورم ، ذریه مرا به اصلاح آور! من به تو باز می گردم و من از مسلمین می باشم .

بعد از سلام نماز ده بار آیه 74 از سوره فرقان باید خوانده شود.(645)

35 - نماز فرزند برای والدین

دو رکعت است ؛ در رکعت اول ، یک حمد و ده بار: رب اغفرلی و لوالدی للمؤ منین یوم یقوم

الحساب و در رکعت دوم حمد و ده بار: رب اغفرلی و لوالدی و لمن دخل بیتی مومنا و للمؤ منین و المؤ منات (646) بخوان . بعد از سلام نیز ده بار بگو: ((رب ارحمهما کمار بیانی صغیرا)).(647)(648)

36 - نماز گرسنه

از امام صادق (علیه السلام) روایت است که گرسنه دو رکعت نماز بخواند و بگوید: ((رب اءطعمنی فانی جامع)). خداوند بی درنگ اطعامش می کند. از آن حضرت نقل است که پشت سر مؤ من دعا کردن ، روزی را جلب و بلا را رفع می کند.(649)

37 - نماز زیادی حافظه

از امام صادق (علیه السلام) روایت است که سوره حمد و آیه الکرسی و نیز سوره های قدر، یس ، واقعه ، حشر، تبارک و توحید را با زعفران بنویس ، بعد با آب زمزم ، باران یا آب تمیز بشوی ؛ بعد دو مثقال کندر و ده مثقال عسل در آن بریز و آن را شب در زیر آسمان بگذار و بر روی ظرف آن سرپوش آهنی بگذار. سپس در آخر شب دو رکعت نماز بخوان ، در هر رکعت ، پنجاه بار حمد و توحید بخوان و پس از نماز آن را بنوش که برای حافظه بسیار مفید و مجرب است . ان شاء اللّه تعالی .

38 - نماز برای حفظ قرآن

در شب یا روز جمعه چهار رکعت ، نماز بگزار و در رکعت اول ، حمد و سوره یس و در رکعت دوم ، سوره دخان و در رکعت سوم ، سوره سجده و در رکعت چهارم ، سوره تبارک را بخوان ؛ بعد از سلام ، خدا

را حمد و ثنا بگو و بر محمد (صلی الله علیه و آله و سلم) و آل او درود بفرست و صد بار برای مؤ منان استغفار کن و بعد بگو: ((خداوندا! مرا برای همیشه از گناهان حفظ کن و بازدار از این که خود را در کارهای بیهوده به رنج افکنم !))

39 - نماز برای پیدا شدن گمشده

دو رکعت می باشد؛ بعد از نماز دستها را به آسمان بردار و بگو: یا عالم الغیب و السائر یا مطاع یا سلیم یا اللّه یا اللّه یا اللّه یاهازم الاحزاب لمحمد یا کائد فرعون لموسی یا منجی عیسی من اءیدی الظلمه یا مخلص قوم نوح من القری یا راحم عبده یعقوب یا کاشف ضر اءیوب یا منجی ذی النون من الظلمات یا فاعل کل خیر یاهادیا الی کل خیر یا آمرا بکل خیر.... پس بر محمد و آلش درود فرست .(650)

40 - نماز برای پیدا شدن مرکب

دو رکعت است ؛ بعد از نماز بگو: ((خداوندا! تو که گمشده را باز می گردانی و از گمراهی به هدایت می آوری ، گمشده ام را به من بازگردان که آن از احسان توست)).(651)

آداب روزه

اشاره

1 - مستحب است که روزه دار، نماز مغرب و عشاء را پیش از افطار کردن بخواند. ولی اگر کسی منتظر اوست یا میل زیادی به غذا دارد که نمی تواند با حضور قلب ، نماز بخواند، بهتر است اول افطار کند ولی به قدری که ممکن است نماز را در وقت فضصیلت آن به جا آورد.(652)

2 - برای مساف 0ری که در سفر، کاری را که روزه را باطل می کند

انجام داده باشد و پیش از ظهر به وطنش یا به جایی که می خواهد ده روز بماند برسد، مستحب است که اگر چه روزه نیست از کاری که روزه را باطل می کند، خودداری نماید.

3 - همچنین برای مسافری که بعد از ظهر به وطنش یا به جایی که می خواهد ده روز در آنجا بماند برسد، مستحب است کاری که روزه را باطل می کند، انجام ندهد.

4 - همچنین برای مریضی که پیش از ظهر خوب شود و کاری که روزه را باطل می کند، انجام داده باشد، مستحب است از کاری که روزه را باطل می کند، خودداری نماید.

5 - همچنین برای مریضی که بعد از ظهر خوب شده است ، مستحب است از کاری که روزه را باطل می کند، خودداری کند. این عمل مستحبی ، برای زنی هم که در بین روز از خون حیض یا نفاس پاک شود، صدق می کند. کافری هم که در روز ماه رمضان ، مسلمان شود، مستحب است این عمل را انجام دهد.(653)

6 - اگر به علت بیماری و یا حیض و نفاس روزه رمضان امسال از مکلف فوت شود و قبل از آن که آن را قضاء کند، از دنیا برود مستحب است برایش نایبی را استیجار کنند.(654)

7 - در روزه مستحبی اگر برادر مؤ من شخص مکلف ، او را به غذا دعوت کرد، مستحب است دعوت او را قبول کند و در بین روز افطار کند.

8 - مستحب است که انسان برای روزهای مستحبی سفارش شده ، اگر نتوانست آنها را به جا بیاورد قضا کند و اگر اصلا نتوانست روزه

بگیرد برای هر روز، یک مد طعام یا 6/12 نخود نقره به فقیر بدهد.

روزه های مستحبی

روزه تمام روزهای سال ، غیر از روزهای حرام و مکروه (که ان شاء اللّه خواهد آمد) مستحب است ؛ ولی برای بعضی از روزها بیشتر سفارش شده است . از آن جمله است :

1 - پنج شنبه اول و پنج شنبه آخر هر ماه و چهارشنبه اولی که بعد از روز دهم ماه است .

2 - سیزدهم و چهاردهم و پانزدهم هر ماه (ایام البیض).

3 - تمام ماه رجب و شعبان و بعضی از این دو ماه اگر چه یک روز باشد.

4 - روز عید نوروز.

5 - روز بیست و پنجم (دحوالارض) و بیست و نهم ذی القعده .

6 - روز اول تا روز نهم ذی حجه (روز عرفه).

7 - عید سعید فطر (18 ذی حجه).

8 - روز اول و سوم محرم .

9 - میلاد مسعود پیغمبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) (17 ربیع الاول). (655)

10 - روز مبعث حضرت رسول اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) (27 رجب).(656)

11 - روز بیست و چهارم ذی حجه (روز مباهله).(657)

12 - روزه هر پنج شنبه و جمعه .(658)

مکروهات مربوط به روزه

1 - دوا ریختن به چشم .

2 - سرمه کشیدن در صورتی که مزه یا بوی آن به حلق برسد.

3 - انجام دادن هر کاری که باعث ضعف شود؛ مثل خون گرفتن و حمام رفتن .

4 - انفیه کشیدن اگر نداند که به حلق می رسد، مکروه می باشد ولی اگر بداند به حلق می رسد، جایز نیست .

5 - بو کردن گیاههای معطر.

6 - نشستن زن در آب .

7 - استعمال شیاف .

8

- تر کردن لباسی که در بدن است .

9 - کشیدن دندان و هر کاری که به واسطه آن از دهان ، خون بیاید.

10 - مسواک کردن با چوب تر.

11 - مکروه است که انسان بدون قصد بیرون آمدن منی ، زن خود را ببوسد یا کاری کند که شهوت خود را به حرکت در آورد.(659)

12 - سخن بیهوده گفتن ، یعنی کلامی که فایده دینی برای او ندارد مکروه است همچنین گوش دادن به چنین کلامی کراهت دارد.(660)

13 - مسافر و کسی که از روزه گرفتن عذر دارد، مکروه است در روز ماه رمضان جماع نماید و در خوردن و آشامیدن کاملا خود را سیر کند.(661)

14 - سفری که به خاطر فرار از روزه باشد، مکروه است .(662)

روزه های مکروه

روزه عید فطر و قربان حرام می باشد. همچنین روزه گرفتن در روزهایی که در زیر آمده است ، مکروه می باشند:

1 - روزه روز عاشورا، مکروه است .

2 - روزه روزی که انسان شک دارد روز عرفه است یا عید قربان ، مکروه است .

3 - روزه روز عرفه در صورتی که باعث ضعف او شود و نتواند دعاهای روز عرفه را بخواند، مکروه است .(663)

4 - روزه گرفتن استحبابی میهمان ، بدون اجازه میزبان کراهت دارد.(664)

5 - روزه گرفتن مستحبی فرزند، بدون اذن پدر مکروه می باشد.(665)

6 - روزه گرفتن با وجود نهی مادر، مکروه می باشد.(666)

7 - روزه گرفتن استحبابی زن بدون اذن شوهر همچنین روزه گرفتن بنده و کنیز بدون اذن مولی مکروه می باشد.(667)

1 - اگر انسان از غیر کسب ، مالی بدست آورد مثلا چیزی به او ببخشند؛ و این مال از مخارج سالش زیاد آمد مستحب است که خمس آن را بدهد. (668)

2 - اگر انسان ارثی از خویشاوندی دور ببرد و نداند چنین خویشی دارد، و از مخارج سالش نیز زیاد بیاید، مستحب است خمس آن را بدهد.(669)

3 - چیزی را که انسان ، بابت زکات به فقیر می دهد، لازم نیست به او بگوید که زکات است ؛ بلکه اگر فقیر خجالت بکشد، مستحب است به طوری که دروغ نشود به اسم پیشکش بدهد، ولی باید قصد زکات نماید. (670)

4 - بعد از جدا کردن زکات ، لازم نیست فورا آن را به مستحق بدهد؛ ولی اگر به کسی که می شود زکات داد، دسترسی دارد، احتیاط مستحب است که دادن زکات را به تاءخیر نیندازد.(671)

5 -

مستحب است که انسان زکات گاو، گوسفند و شتر را به فقیرهای آبرومند بدهد، در دادن زکات نیز خویشان خود را بر دیگران ، و اهل علم و کمال را بر غیر آنان و کسانی را که اهل سؤ ال نیستند بر اهل سوال ، مقدم بدارد. اگر دادن زکات به فقیری که از جهت دیگری بهتر است ، مستحب می باشد زکات را به او بدهد.(672)

6 - بهتر است که زکات را آشکارا و صدقه مستحبی را مخفی بدهند. (673)

7 - اگر کسی موقع غروب شب عید فطر، زکات فطره بر او واجب نیست ، تا بیش از ظهر روز عید، شرطهای واجب شدن فطره در او پیدا شود، مستحب است که زکات فطره را بپردازد.(674)

8 - کسی که فقط به اندازه یک صاع (تقریبا سه کیلو) گندم و مانند آن دارد، مستحب است که زکات فطره را بدهد.(675)

9 - احتیاط مستحب است که زکات فطره را فقط به فقرای شیعه بدهد. (676)

10 - مستحب است که در دادن زکات فطره ، خویشان فقیر خود را بر دیگران مقدم دارد، بعد همسایگان فقیر را، سپس اهل علم فقیر را؛ ولی اگر دیگران از جهتی برتری داشته باشند، مستحب است که آنها را مقدم بدارد.(677)

11 - مکروه است که انسان از مستحق ، درخواست کند که زکاتی را که از او گرفته به او بفروشد.(678)

آداب خرید و فروش

اشاره

1 - مستحب است که انسان آگاه باشد از احکام شرعی تجارتی که مشغول آن است برای این که عقد صحیح و فاسد را از یکدیگر بشناسد. (679)

2 - مستحب است که انسان بین مشتریان خود فرق نگذارد و با همه مشتریان به

یک نحو رفتار کند و در نرخ جنس با همه آنها، به انصاف رفتار کند.(680)

3 - مستحب است که اگر مشتری یا فروشنده از معامله ای که کرده اند، پشیمان شدند و از دیگری درخواست بهم زدن معامله را کردند، دیگری بپذیرد و معامله را بر هم بزند.(681)

4 - مستحب است که با بایع (فروشنده) متاع خود را برای جلب مشتری ناآگاه که از باطن کار خبر ندارد، زینت ندهد. ولی اگر زینت متاع در بین مردم مطلوب باشد، مانعی ندارد.(682)

5 - مستحب است که اگر متاع ، عیبی دارد آن را برای مشتری بیان کند چه عیب ظاهری باشد و چه عیب باطنی .(683)

6 - مستحب است که در خرید و فروش ، هیچ یک از مشتری و فروشنده سوگند نخورند.(684)

7 - مستحب است که در خرید و فروش سختگیری نشود و آسان گرفته شود (به اصطلاح عامیانه چانه زده نشود.) خصوصا در خریدن وسایل عبادت مثل چیزهایی که برای حج می خرند (لباس احرام ، گوسفند قربانی) یا پارچه کفن و سجاده و تسبیح که در اینها آسان گرفتن ، ثوابش بیشتر و استحبابش شدیدتر است .(685)

8 - مستحب است که مشتری بعد از خریداری ، سه مرتبه تکبیر بگوید و سپس شهادتین را یاد کند. همچنین سزاوار است که بعد از تکبیر و شهادتین ، این دعا را بخواند ((اللهم انی اشتریته ...)) یعنی پروردگارا ! من این متاع را خریده ام و از خیر تو در آن می طلبم ، پس برای من در آن خیری قرار ده ، خداوندا ! من این مال را خریداری کرده ام و از فضل

تو در آن می طلبم ، پس برای من در آن ربحی (سودی) قرار ده ، خدایا ! من این مال را خریده ام و در آن از رزق و روزی تو می طلبم ، پس برای من در این مال ، روزی قرار ده .(686)

9 - مستحب است که هر یک از بایع (فروشنده) و مشتری ، مال دیگری را کمتر بگیرد و مال خود را زیادتر بدهد.(687)

10 - مستحب است که هر یک از بایع و مشتری ، متاع خود را تعریف و متاع دیگری را بدگویی نکند.(688)

11 - مستحب است که از مشتریان مؤ من ، موقعی که آذوقه و خوراک برای خود و خانواده اشان خریداری می کنند، سود گرفته نشود.(689)

12 - مستحب است از کسی که بایع به او وعده احسان و نیکی داده است ، سود گرفته نشود؛ مثلا بایع (فروشنده) به مشتری بگوید: (بیا از من بخر که احسان به تو می کنم) در این صورت مستحب شدید است که سودی از مشتری گرفته نشود.(690)

13 - مستحب است که چه برای تاجر و چه غیر تاجر، چه بازاری و چه مردم عادی ، زود به بازار نرود و دیر از بازار نیاید. به این دلیل که در روایت آمده است که بازار، جای شیاطین است ؛ همان طور که مسجد جای ملائکه هاست .(691)

14 - مستحب است که با مردمان پست فطرت ، معامله نشود.

15 - مستحب است که با کسانی که در کسبشان برکت نیست و به اصطلاح معروف ، شانس ندارند و به هر کاری دست می زنند نفعی در آن نمی بینند

و دنیا از آنها رو برگردانده است ، معامله نشود.

16 - مستحب است که با کسانی که مرض و نقص بدنی دارند مثل کور، لنگ و کسی که مرض خوره یا پیسی دارد، معامله نشود.

17 - مستحب است که با کفار ذمی که در ذمه حکومت اسلامی می باشند، معامله نشود.

18 - مستحب است با کسانی که اموالشان شبه ناک است مثل ستمکاران ، معامله نشود.

19 - مستحب است کسی که وزن نمودن یا کیل نمودن را بلد نیست ، عهده دار این کار نشود.

20 - مستحب است که از طلوع فجر (سپیده صبح) تا طلوع آفتاب ، خرید و فروش و تجارت نکنند؛ زیرا وقت مزبور، وقت دعا و مسئلت از خداوند متعال است .

21 - مستحب است که مؤ من در معامله برادر مؤ منش وارد نشود چه در خرید و چه در فروش .

22 - مستحب است که صحرانشین و یا روستانشین ناآشنا، متاعی را که از محل خود، برای فروختن به شهر می آورد، یک شهرنشین ، وکیل برای فروش آن نشود.

23 - مستحب است که به پیشواز کاروانی که از روستا حرکت کرده و به طرف شهر می آید نروند و با آنها خرید و فروش نکنند (قبل از رسیدن کاروان به شهر)(692).

24 - مستحب است که طعام (گندم ، جو، خرما، کشمش ، روغن حیوان ، روغن زیتون و نمک) را به امید اینکه گران شود بفروشند، احتکار نکنند. البته در صورت نیاز مردم به طعام ، احتکار حرام می باشد(693).

25 - مستحب است که در اجناسی که در بعضی از شهرها، عددی فروخته می شوند -

مثل تخم مرغ و گردو - ربا گرفته نشود(694).

26 - برای مشتری مستحب است که متاع کشیدنی یا پیمانه ای را قبل از تحویل گرفتن آن نفروشد(695).

27 - تجارت کردن در جایی که غرض از تجارت و خرید و فروش این است که خانواده اش را در رفاه و آسایش بیشتر قرار دهد، مستحب می باشد(696).

28 - در موردی که شخص بخواهد به مؤ منین ، سود و نفع برساند، تجارت کردن مستحب است (697).

29 - تجارت کردن در موردی که شخص بخواهد به وسیله تجارت ، به فقرایی که احتیاجشان به حد اضطرار نرسیده ، نفعی برساند، مستحب است (698).

30 - مستحب است که انسان در طلب رزق و روزی میانه رو باشد، نه تنبلی و سهل انگاری کند و نه حرص بورزد(699).

مکروهات خرید و فروش

1 - مکروه است که فروشنده ، جنس خود را ستایش کند(700).

2 - مکروه است که مشتری جنسی را که می خواهد بخرد، مذمت کند(701).

3 - مکروه است که هنگام خرید و فروش ، هر یک از مشتری یا فروشنده ، سوگند یاد کنند؛ چرا که سوگند دروغ حرام است (702).

4 - کراهت دارد که فروشنده جنس را در جایی که در اثر تاریکی یا دلیل نقص کالا مشخص نمی شود، بفروشد(703).

5 - کراهت دارد که بدون ضرورت و احتیاج ، از مؤ من سود گرفته شود(704).

6 - سود گرفتن از کسی که به وی وعده احسان داده شده است ، کراهت دارد؛ مگر آنکه چاره ای از گرفتن فائده و سود نداشته باشد(705).

7 - مکروه است که معامله را بین طلوع فجر و طلوع خورشید، انجام دهند.

8 - مکروه است

که انسان قبل از سایر کسبه ، داخل بازار شود و بعد از همه بیرون برود(706).

9 - کراهت دارد که انسان با فرومایگان و کسانی که از بیهوده سخن گفتن و نحوه قضاوت دیگران درباره خود پروا ندارند، معامله کند(707).

10 - کراهت دارد که انسان بدون داشتن تخصص و آگاهی متعرض کیل و وزن مکیل و موزون و شمارش شمردنیها و مساحت متر کردنیها شود(708).

11 - مکروه است که بعد از عقد معامله ، خریدار از فروشنده بخواهد قیمت معین شده را کم کند(709).

12 - وارد شدن در معامله ای که قبلا مؤ منی گفتگویش را انجام داده و می خواهد آنرا بخرد، مکروه است (710).

13 - از خرید و فروش ها و تجارت مکروه ، صرافی کردن است ؛ چرا که در روایت آمده است که صراف به واسطه عمل مزبور، از ربا محفوظ نیست (711).

14 - کفن فروشی نیز کراهت دارد. علت کراهت آن این است که کفن فروش همواره آرزوی مرگ مردم یا شیوع بیماری عمومی از قبیل وبا که مرگ عده ای را به دنبال دارد، می کند تا بدان وسیله ، سود برد(712).

15 - غلام فروشی نیز کراهت دارد. در روایتی از پیغمبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) چنین وارد شده است که : ((بدترین (کم خیرترین و کم برکت ترین) مردم ، کسی است که مردم فروشی کند(713).))

16 - احتکار طعام از تجارتهای مکروه است در صورتی که مردم به آن احتیاج نداشته باشند وگرنه حرام می باشد(714).

17 - از شغلها و تجارتهای مکروه دیگر ذبح

کردن حیوانات است (البته قصابی کردن برای فروش گوشت ، مکروه نمی باشد). به دلیل این که در روایت آمده است که این کار، سبب سنگدلی و بی رحمی می شود و در روایت وارد شده است کسی که سنگدل باشد، از رحمت خدا دور است (715).

18 - از تجارتهای مکروه دیگر، جهاندن حیوان نر بر ماده است ؛ بدلیل پستی تکسب به آن (که به این صورت است : کسی که حیوان نر دارد آن را اجاره دهد برای جهاندن بر ماده تا آبستن شود و در عوض آن مزد بگیرد.)

19 - معامله با مالی که اطفال بدست می آورند، مکروه است البته در صورتی که معلوم نباشد طفل ، مال را از چه راهی بدست آورده است (از راه حلال یا حرام). زیرا این احتمال وجود دارد که این مال از راه حرام باشد(716).

20 - معامله کردن با کسی که از حرام اجتناب نمی کند، یعنی در معاملاتش نسبت به حرام بی باک است ، کراهت دارد(717).

21 - از شغلهای مکروه این است که شخص کار خود را، خرید و فروش گندم و جو و مانند اینها قرار دهد(718).

1 - سفر باید با سلامتی ، جهاد با غنیمت و حج با بی نیازی همراه باشد. در حدیث شریفی به نقل از امام جعفر صادق (علیه السلام) آمده است سافروا تصحوا و جاهدا تغنموا و حجوا تستغنوا. ((سفر کنید تا سالم بمانید و جهاد کنید تا غنیمت بگیرد و حج کنید تا بی نیاز گردید(719))).

2 - پیش از سفر باید همراه بگزینی . اسلام چندین ویژگی برای همراهان سفر برشمرده است

:

الف) دوستت همسنگ تو باشد. در حدیثی آمده است که نباید همراه کسی شوی که بر تو انفاق می کند؛ زیرا موجب خواری مؤ من است .

ب) به مسافر، فرمان داده شده است که دوستانش کمتر از هفت نفر باشند. در حدیثی آمده است که بهترین دوستان نزد خدا، چهار تن هستند و هیچ گروهی از هفت تن ، تجاوز نکردند، مگر آن که غوغایشان فزونی یافت .

ج) دستور شده است که با دوستان به مهربانی رفتار کنید.(720)

3 - دستور داده شده است به مسافر که برای سفرش ، توشه بردارد. این کار از شرافت مرد به شمار آمده است . در حدیثی آمده است که شش امر از جوانمردی است - سه امر در حضر و سه امر در سفر - در حضر تلاوت قرآن و آباد کردن مساجد و برادر دینی گرفتن و خوش اخلاقی و شوخی در اموری که خدا عصیان نشود، در حدیث دیگری آمده است هنگامی که علی بن الحسین (علیه السلام) قصد سفر حج یا عمره می کرد، بهترین توشه را از بادام ، شکر، آشامیدنی ترش و شیرین برمی گرفت .

از امام صادق (علیه السلام) نقل شده است که فرمود: ((لقمان در سفارشهای خود به پسرش می گفت : پسرم ! با شمشیر، کفش ، عمامه ، خیمه ، مشک ، نخ و سوزن به سفر برو. داروهایی را با خود برگیر که تو و همراهانت را سود بخشد و با دوستانت همراهی کن ، مگر در معصیت خداوند.))

همچنین مستحب است که فرد قدری خاک شفا با خود بردارد(721).

4 - مستحب است که

مسافر بر خدا توکل کرده سفرش را بر اساس وسوسه های شیطانی و بدبینی هایی که اول در دل دامن می زند، به تاءخیر نیندازد(722).

5 - مستحب است برای مسافر که هر گاه به سفر می رود، این آیه را بخواند؛ زیرا حضرت صادق (علیه السلام) هر گاه پای در رکاب می نهاد، می گفت : سبحان الذی سخرلنا هذا و ما کنا له مقرنین و هفت بار می فرمود: ((سبحان اللّه)) هفت بار نیز می فرمود: ((الحمد اللّه)) هفت بار هم می فرمود: ((لا اله الا اللّه))(723).

6 - شایسته است شخص مسافر، به هزینه خود توجه داشته باشد(724).

7 - مسافرت باید به طور کلی با میانه روی همراه باشد؛ ولی در حج و عمره مستحب است که با گشاده دستی عمل گردد(725).

8 - هنگامی که مسافر وارد شهری شد، مستحب است که به هنگام دیدن شهر، دعایی رابخواند که در وصیت پیامبر (صلی الله علیه و آله و سلم) به علی (علیه السلام) آمده است : اللهم انی اسئلک خیرها و اعوذبک من شرها، اللهم حببنا الی اهلها و حبب صالحی اهلها الینا.

((خدایا! خیر آن را از تو می خواهم و از شر آن به تو پناه می برم ، خداوندا! ما را محبوب اهالی آن گردان ، و صالحان آن را دوست ما کن (726).))

9 - مستحب است که شخص برای بازگشت از سفر، شتاب کند. از امام سجاد (علیه السلام) نقل است که فرمود: ((سفر بخشی از دوزخ است ، پس هر گاه کسی سفرش را به انجام رساند، به شتاب به سوی خانواده اش

بازگردد(727).))

10 - مستحب است که انسان از همان راهی باز نگردد که رفته است ، بلکه چنانچه اگر دو راه وجود دارد راه دیگری را برگزیند(728).

11 - مستحب است که مسافر با هدیه ای به خانه باز گردد، ولو قدر و قیمت آن ناچیز باشد(729).

12 - مستحب است که مؤ منان به ویژه در سفر حج ، مسافرشان را یاری رسانند. همچنین مستحب است که مؤ منان به خانواده حاجیان توجه داشته باشند و آنان را زیارت کرده و در صورت نیاز به ایشان خدمت کنند. در روایتی آمده است : کسی که عهده دار خانواده و اموال یک حاجی گردد، همچون حاجی اجر می برد، گویی که خود شخصا به حج رفته است (730).

13 - مستحب است که به هنگام بازگشت حاجی به دیار خود، به دیدار او روند. در حدیثی آمده است : کسی که حاجی را دیدار کند و با او دست دهد، مانند کسی است که حجرالاسود را به دست گرفته است (731).

14 - در وصیت فراگیری از لقمان حکیم ، نکاتی آمده است که مسافر به ویژه حاجی را در این سفر الهی سود می رساند. از امام صادق (علیه السلام) روایت است که فرمود: ((لقمان به فرزندش گفت : هر گاه با گروهی سفر کردی ، در هر امر خود و ایشان ، زیاد رایزنی کن و لبخند فراوان بر چهره ظاهر ساز و در توشه ات میان آنها بخشنده باش . هر گاه تو را خواندند بدیشان پاسخ گو. هر گاه از توکمک طلبیدند، یاریشان رسان . سکوت فراوان به کار بند و نماز بسیار به جای

آور. در مرکب ، آب و توشه به همراهانت ایثار کن و هر گاه تو را به گواهی بر حقی خواستند بدیشان گواهی ده . هر گاه از تو مشورت جستند، اندیشه ات را کامل به کار انداز. قبل از درنگ و تفکر تصمیم مگیر. در مشورت زود پاسخ مگو، تا ابعاد گوناگون آن را نیک بدانی . در حالی بخواب ، بخور و نماز بگزار، که اندیشه و حکمتت را در مشورت به کار می بندی . کسی که نصیحتش را برای کسی که از او مشورت خواسته ، خالص نگرداند، خداوند اندیشه اش را از او بستاند و امانت را از او برگیرد. هر گاه دوستانت را دیدی که راه می روند، تو نیز با آنها راه برو. هر گاه که دیدی که ایشان کار می کنند، تو نیز با آنان به کار بپرداز و هر گاه صدقه و قرض دادند تو نیز بده .

سخن کسی را که از تو بزرگتر است بشنو. هر گاه به تو فرمانی دادند، یا از تو چیزی خواستند، در پاسخ ایشان ((آری)) گو و از گفتن ((نه)) بپرهیز؛ چرا که ((نه)) ناتوانی است و موجب نکوهش . هر گاه در راه سرگردان شدید، فرود آیید و هر گاه تردید کردید، بایستید و تدبیری بیاندیشید. اگر یک نفر را تنها دیدید، پیرامون راه از او مپرسید و از وی راهنمایی مجویید؛ زیرا یک نفر در بیابان مشکوک است ، شاید که جاسوس دزدان باشد یا شیطانی که شما را به تحیر کشد. از دو شخص نیز بپرهیزید، مگر این که نظرتان غیر از این باشد،

چه ، عاقل هنگامی که به چشم ، چیزی را ببیند حق را از آن باز شناسد و حاضر، چیزی را می بیند که غایب نمی بیند.

پسرم ! هر گاه وقت نماز شد، آن را برای چیزی به تاءخیر مینداز. نماز بگزار و راحت شو که آن دینی است بر عهده تو. نماز را به جماعت برپا کن ، اگر چه بر نوک پیکانی . اگر خواستید فرود آیید، در سرزمینی فرود آیید که رنگش نکوتر و خاکش نرمتر و گیاهش بیشتر باشد و هر گاه فرود آمدی ، پیش از آن که بنشینی ، دو رکعت نماز بگزار و زمینی را که بدان درآمدی وداع گو و به آن و اهالیش درود فرست ؛ زیرا هر سرزمینی را فرشتگانی است . اگر پیش از آنکه خوراکی بخوری ، توانستی ، آن را با دادن صدقه آغاز کنی ، پس این کار را انجام بده . مادام که سواره هستی ، قرآن بخوان و به هنگام کار تسبیح بگو. به هنگام بیکاری دعا بخوان . از حرکت در اول شب بپرهیز و در آخر شب ، ره بپوی و مبادا که در راه ، صدای خویش بلند کنی (732).

15 - از حضرت صادق (علیه السلام) نقل است که کسی نباید سفر کند، مگر برای سه چیز: سفری که توشه آخرت در آن حاصل شود، یا سفری که باعث مرمت امور معاش و زندگی گردد، یا سفری که برای سیر و لذت حلال باشد.

16 - در حدیثی آمده است که محمد بن مسلم از حضرت صادق (علیه السلام) پرسید که به زمینی می روم

که در آنجا به غیر از برف و یخ چیزی نیست . در ادامه حدیث آمده است که حضرت فرمودند: به چنین زمینی نرو، که دینت در آنجا هلاک می شود(733).

17 - در احادیث آمده است که روزهای شنبه ، سه شنبه و پنج شنبه برای مسافرت خوب می باشند. سه شنبه ، روزی است که خداوند در آن روز، آهن را برای داوود (علیه السلام) نرم کرد. در روایت آمده است که اگر روز شنبه سنگی از کوهی بگردد، خداوند آن را به جای خود برگرداند و روز پنج شنبه هم روزی است که پیامبر (صلی الله علیه و آله و سلم) در آن روز به سفر می رفتند و می فرمودند که روز پنج شنبه را خدا و رسول و ملائکه دوست می دارند.

18 - از امام صادق (علیه السلام) منقول است که سفر کردن و سعی در حوائج در بامداد روز جمعه مکروه است ؛ چون ممکن است که از نماز باز بماند. اما بعد از نماز، برای تبرک خوب است .

19 - در روایتی آمده است که روز دوشنبه ، به دلیل رحلت پیامبر (صلی الله علیه و آله و سلم) در آن روز برای مسافرت خوب نمی باشد.

20 - در روایات معتبر آمده است که سفر کردن در هنگامی که در عقرب می باشد، عاقبت خوبی ندارد.

21 - روز چهارشنبه نیز برای مسافرت نیکو نیست .

22 - مستحب است که مسافر برای رفع نحوستهای سفر، صدقه بدهد و هنگام سفر دعاهای وارده را بخواند(734).

23 - مستحب است که مسافر موقع بیرون رفتن غسل کند و دعای

مربوطه را بخواند، همچنین دو رکعت نماز بگزارد. (در رکعت اول توحید و در رکعت دوم سوره قدر). بعد از نماز دعای وارده را نیز بخواند(735).

24 - مستحب است وقتی انسان برای مسافرت از خانه بیرون می رود عمامه به سر ببندد که در حدیثی از حضرت صادق (علیه السلام) آمده است هر کس این کار را انجام می دهد ضامن او هستم تا سالم به اهل خود برگردد. و از امام موسی (علیه السلام) آمده است که من ضامنم تا او را دزد و غرق شدن و سوختن پیش نیاید(736).

25 - پیامبر (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمود: اگر مسافرت شما پیاده می باشد خوب است که کمر را محکم بندید تا آن که پیاده رفتن بر شما آسان شود و در جایی دیگر فرمودند: بر شما باد به راه رفتن در شب که زمین در شب پیچیده می شود و از آن فرود میایید که محل درندگان و ماران است . از امیرالمؤ منین (علیه السلام) منقول است که هر کس در سفر راه را گم کرد فریاد بزند: ((یا صالح اءغثنی)) بدرستی که از برادران مؤ من شما از جنیان شخصی هست که صالح نام دارد به خاطر خدا در شهرها می گردد و چون صدای شما را می شنود جواب می گوید و شما را راهنمایی می کند(737).

26 - از حضرت امام جعفر صادق (علیه السلام) منقول است که چون حضرت رسول (صلی الله علیه و آله و سلم) در سفرها به سراشیبی می رسیدند ((سبحان اللّه)) می گفتند و چون

به سر بالا می رسیدند: ((اللّه اکبر)) می گفتند(738).

آداب غذا خوردن

1 - خوردن چاشت در بامداد.

2 - کوچک گرفتن لقمه هنگام خوردن غذا.

3 - خوب جویدن غذا.

4 - نگاه نکردن به دیگرانی که بر سر سفره نشسته اند.

5 - نخوردن غذای بسیار گرم .

6 - ندمیدن (فوت نکردن) در طعام گرم .

7 - خوردن غذای سرد.

8 - نبریدن نان با کارد.

9 - پاک نکردن استخوان .

10 - نخوردن غذا به کمتر از سه انگشت .

11 - دراز نکردن دست به ظرف دیگران بر سر سفره .

12 - لیسیدن انگشتان .

13 - نخوردن غذا در حال جنابت ؛ اگر می خواهید در حال جنابت آب یا غذا بخورد، وضو بگیرد.

14 - ترک نکردن خوردن غذا در شب .

15 - لیسیدن ظرف غذا.

16 - خوردن غذا با تمام انگشتان .

17 - پاک نکردن دست با دستمال ؛ وقتی چیزی از طعام به انگشتان چسبیده باشد.

18 - نخوردن غذا، مگر در حال گرسنگی .

19 - گفتن ((بسم اللّه الرحمن الرحیم)) هنگام شروع غذا.

20 - دست بکشد از غذا؛ وقتی که هنوز سیر نشده است .

21 - شستن دست ، قبل از خوردن غذا.

22 - نشستن روی پای چپ در هنگام خوردن غذا.

23 - پیش از مهمانان شروع نمودن به غذا توسط صاحب خانه .

24 - بهتر است هنگام غذا خوردن دو زانو بنشیند.

25 - خوردن غذا با دست راست .

26 - نخوردن غذا در حال خوابیده .

27 - چهار زانو نشستن سر سفره .

28 - تنها غذا نخوردن .

29 - غذا خوردن با خدمتکاران و غلامان .

30 - غذا خوردن بر روی زمین .

31 - غذا نخوردن

در حال راه رفتن .

32 - شستن دست ها بعد از غذا.

33 - در شستن دست ها قبل از غذا، اول صاحب خانه بشوید و بعد از آن هر که در طرف راست اوست ، اما در شستن دست ها بعد از غذا صاحب خانه آخر از همه دست را بشوید و اول هر کس در جانب چپ صاحب خانه است دست ها را بشوید.

34 - سنت است که همه در یک طشت دست ها را بشویند و آب را نریزند.

35 - خوردن نمک در اول و آخر غذا.

36 - غذا نخوردن در حال تکیه دادن .

37 - بعد از شستن دست قبل از خوردن غذا آن را با دستمال پاک نکند و بعد از شستن دست بعد از خوردن غذا آن را با دستمال پاک نماید.

38 - وقتی دست ها را بعد از غذا می شوید، آن را بر دیده ها بمالد.

39 - دست کشیدن از غذا بعد از همه توسط صاحب خانه .

40 - غذا نخوردن در حالی که کفش به پا دارد.

41 - بعد از غذا، شکر کردن خدا و گفتن ((الحمدلله رب العالمین)).

42 - خواندن دعای وارده هنگام شروع به خوردن غذا.

43 - حرف نزدن زیاد بر سر سفره غذا.

44 - خواندن دعاهای وارده بعد از غذا.

45 - بعد از غذا به پشت خوابیدن و پای راست را بر روی پای چپ گذاشتن .

46 - برداشتن و خوردن آنچه از غذا روی زمین افتاده باشد(739).

آداب آشامیدن آب

1 - سزاوار است که انسان در هنگام آشامیدن آب ، امام حسین (علیه السلام) و اهل بیت او را یاد و قاتلان آن

حضرت را لعنت کند. در حدیثی از امام صادق (علیه السلام) آمده است : ((هر کس این کار را انجام دهد، خداوند صدهزار حسنه برای او بنویسد و صدهزار گناه را از او پاک کند و صدهزار درجه برای او مقرر کند و چنان باشد که صد هزار بنده آزاد کرده باشد و حق تعالی در قیامت او را خوشحال و با اطمینان خاطر محشور گرداند.))

2 - امام صادق (علیه السلام) فرمودند: ((گاهی می شود که انسان آب می نوشد و خداوند او را به وسیله همان ﷺخوردن به بهشت می برد؛ به این که آب بخورد و در حالی که هنوز سیر نشده و تشنه می باشد آب را از لب بردارد و حمد خدا بگوید. سپس آب را بیاشامد و در صورتی که هنوز سیر نشده از لب باز گیرد و دوباره حمد خدا بگوید و باز آب را بخورد. پس ، حق تعالی به سبب این کار بهشت را بر او واجب می کند.))

3 - مستحب است که پیش از نوشیدن آب ((بسم اللّه)) بگوید و دمی بخورد و الحمدلله بگوید. پس ، باز ((بسم اللّه)) بگوید و بخورد و بعد از خوردن ((الحمدلله)) بگوید. در روایت است که هر کس این عمل را انجام دهد، مادامی که آب در شکم اوست ، تسبیح خدا می گوید و ثوابش برای او می باشد.

4 - سزاوار است که اگر انسان خواست در شب آب بیاشامد، سه مرتبه بگوید: ((علیک السلام من ماء زمزم و ماء الفرات)).

5 - سزاوار است که بسیار آب نخورد.

6 - سزاوار است که

آب را به سه نفس بخورد.

7 - مستحب است که در شب نشسته و در روز ایستاده آب بیاشامد.

8 - سزاوار است که با دهان به آب ندمد (فوت نکند).

9 - سزاوار است که آب را با دست راست بیاشامد.

10 - خوب است که آب را بمکد و کم کم بخورد و دهان را پر از آب نکند(740).

آداب حمام رفتن و نظافت

منقول است که عمر درباره حمام رفتن گفت : ((حمام بد خانه ای است ! عورت را ظاهر می کند و پرده آدمی را می درد.))، اما حضرت امیرالمؤ منین (علیه السلام) فرمود: ((حمام خانه خوبی است ! جهنم را به یاد انسان می آورد و چرک را از بدن می برد.))

1 - سزاوار است که انسان هر روز به حمام نرود. چرا که بدن را لاغر می کند و گرده ها را می گدازد.

2 - سزاوار است که انسان در زیر آسمان ، بدون لنگ غسل نکند. همچنین خوب است که بدون لنگ در نهرها داخل نشود. زیرا در روایت است که ملائکه در نهرها ساکن هستند.

3 - کراهت دارد با معده پر وارد حمام شود.

4 - انسان نباید در حمام ، آب سرد و خربزه بخورد.

5 - انسان نباید در حمام بر خود آب سرد بریزد. چرا که بدن را ضعیف می کند.

6 - سزاوار است که انسان هنگام بیرون آمدن از حمام آب سرد بر پایش بریزد. چرا که درد را از بدنش بیرون می کشد.

7 - سزاوار است بعد از بیرون آمدن از حمام سر را بپوشاند تا مبتلا به سردرد نشود.

8 - مستحب است که انسان در حمام جرعه ای از

آب گرم بخورد. در روایت است که این کار، مجرای بول را پاک می کند.

9 - به پشت خوابیدن در حمام خوب نیست . زیرا پیه گرده ها را می گدازد.

10 - شانه کردن مو در حمام باعث تنک شدن مو می شود.

11 - خوب نیست در حمام سر را با گل بشوید. چرا که غیرت را می برد. همچنین نباید سفال را بر بدن بمالد که مورث پیسی است .

12 - در حمام نباید لنگ را بر صورت و چهره بمالد. چرا که آبرو را می برد.

13 - قرآن خواندن در حالی که عریان است ، مکروه است ، مگر این که لنگ بسته باشد.

14 - مسواک کردن در حمام کراهت دارد. چرا که باعث ریزش دندان ها می شود.

15 - دارو کشیدن مستحب است . زیرا وقتی موی بدن بلند می شود، آب پشت را قطع می کند، یعنی فرزند به وجود نمی آید و ضعف و تنبلی می آورد. استفاده از نوره آب پشت را زیاد می کند، بدن را قوی می کند و پیه گرده ها را زیاد می کند و بدن را فربه می سازد.

16 - از بین بردن موی زیر بغل نیز با دارو و نوره مستحب است . زیرا در روایت آمده است که شیطان در آنجا پنهان می شود. همچنین کندن موی زیر بغل خوب نیست . چرا که دوش ها (شانه ها) را سست می کند. در حدیث آمده است که دارو گذاشتن زیر بغل بهتر از تراشیدن آن است .

17 - برای مرد کراهت دارد که تا چهل روز موی پشت زهار را از بین

نبرد و برای زن تا بیست روز.

18 - مستحب است که انسان هنگام استفاده از نوره بگوید: صلی اللّه علی سلیمان بن داود کما امر بالنوره . همچنین مستحب است که انسان دعاهای وارده دیگر را بخواند.

19 - نوره کشیدن در روز چهارشنبه کراهت دارد.

20 - مستحب است که بعد از نوره کشیدن بر بدن حنا بمالد(741).

آداب مربوط به لباس و کفش

1 - بلند بودن لباس بطوری که بر زمین کشیده شود، مکروه است .

2 - مستحب است رنگ لباس ، سفید باشد و بعد از سفید، زرد و بعد از زرد، سبز و بعد از آن سرخ کم رنگ .

3 - پوشیدن لباس به رنگ سرخ تیره ، خصوصا در نماز، مکروه است .

4 - رنگ سیاه برای جامه در همه حال کراهت شدید دارد؛ مگر در عمامه ، عبا، موزه .

5 - بهترین لباس ها لباسی است که از جنس پنبه و بعد از آن از جنس کتان باشد.

6 - پوشیدن زیر جامه در حالت ایستاده کراهت دارد.

7 - هنگام پوشیدن لباس های نو، خواندن دعای وارده مستحب است .

8 - مستحب است که انسان هنگام بیرون آوردن لباس ((بسم اللّه)) بگوید.

9 - مستحب است که مقنعه زنان تا نصف بازوی آنها بلند باشد؛ همچنان که مقنعه حضرت زهرا (علیها السلام) این طور بوده است .

10 - مستحب است که انسان شلوار را نشسته بپوشد.

11 - سزاوار است که رنگ کفش زرد باشد و پس از آن بهتر است سفید باشد.

12 - بهترین رنگ در موزه و چکمه رنگ سیاه است .

13 - مستحب است که انسان ابتدا کفش را به پای راست داخل کند

و در موقع بیرون آوردن ، ابتدا کفش پای چپ را بیرون آورد.

14 - پوشیدن یک لنگه کفش به طوری که پای دیگر برهنه باشد، مکروه است .

15 - موقع پوشیدن کفش مستحب است دعای وارده را بخواند(742).

16 - امیرالمؤ منین (علیه السلام) فرمود: ((هر گاه خداوند به مؤ منی جامه تازه پوشاند، وضو بگیرد و دو رکعت نماز بجا آورد که در آن حمد و آیه الکرسی و توحید و قدر بخواند و بعد از نماز خدا را به خاطر این که او را پوشانید و در نزد مردم زینت داد، حمد کند و بسیار این ذکر را بگوید: ((لا حول و لا قوه الا بالله)). پس در آن جامه گناه نمی کند و به هر اندازه که نخ در آن باشد، فرشته ای برای او تقدیس می کند و برایش آمرزش می خواهد و خدا بر او ترحم می کند(743).))

1 - پیامبر (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمودند: ((یکی از شیوه های گرامی داشتن برادر مؤ من آن است که تحفه او را قبول کند و حاضر است تا برایش بیاورد

به عنوان تحفه برای او مهیا سازد.))

2 - امام صادق (علیه السلام) فرمودند: ((وقتی برادر مؤ من به خانه تو آمد، او را به خوردن تکلیف کن . اگر قبول نکند، به آشامیدن تکلیف کن . اگر قبول نکند تکلیف کن که دست و رویش را با آب یا عرق خوشبو بشوید.))

3 - سزاوار است که مهمان روزه نگیرد، مگر به اجازه مهمان تا مبادا طعامی که برای او درست می کنند، ضایع شود.

4 - سزاوار

است که اهل خانه روزه نگیرند، مگر به اجازه مهمان تا مبادا او به سبب روزه ایشان شرم کند و طعام نخورد.

5 - پیامبر (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمودند: ((حد ضیافت و مهمانی سه روز است .)) همچنین فرمودند: ((آن قدر نزد برادر مؤ من خود نمانید که او را درهم شکنید و دیگر چیزی نداشته باشد تا خرج شما کند.))

6 - سزاوار است که صاحب خانه مهمان را از کار در خانه منع کند و خودش کارها را انجام دهد.

7 - سزاوار است که انسان میهمان را به هیچ کاری امر نکند.

8 - صاحب خانه باید هنگام آمدن میهمان ، او را کمک کند تا داخل خانه شود و هنگام رفتن ، او را مدد نکند. زیرا این عمل دلیل بر خست نفس است . همچنین سزاوار است که هنگام رفتن میهمان توشه ای همراه او کند؛ توشه ای نیکو و خوشبو.

9 - از جمله حق میهمان است که صاحب خانه هنگام رفتن میهمان تا در خانه همراه او برود.

10 - امام محمد باقر (علیه السلام) فرمودند: ((چون شخصی به خانه کسی برود، هر جا که صاحب خانه او را امر می کند، همان جا بنشیند. چرا که صاحب خانه امور مخفی خانه خود را بهتر می داند.))

11 - سزاوار است که انسان بر سر سفره ای که او را نطلبیده اند، حاضر نشود.

12 - میهمان نباید بر صاحب خانه فشار آورد و نباید بر او تحکم کند.

13 - صاحب خانه نباید از میهمان بپرسد که امروز چیزی خورده است یا

نه ، بلکه باید هر چه حاضر دارد نزد او بیاورد. امام صادق (علیه السلام) فرمودند: ((اگر کسی هزار درهم صرف طعامی کند و مؤ منی از آن بخورد، اسراف نکرده است .))

14 - از جمله حق میهمان بر گردن صاحب خانه آن است که برایش خلال دندان حاضر کند(744).

آداب خوابیدن

1 - خوابیدن بعد از طلوع فجر (اذان صبح) تا طلوع آفتاب کراهت دارد.

2 - خوابیدن بین نماز مغرب و عشا و بعد از عصر مکروه است .

3 - خوابیدن پیش از ظهر (در وقت گرمی هوا) و بعد از نماز ظهر تا عصر (خواب قیلوله) مستحب است .

4 - مستحب است که انسان پیش از خوابیدن ، وضو بگیرد.

5 - خوابیدن در حال جنابت مکروه است .

از امام علی (علیه السلام) منقول است : ((نخوابد مسلمانی در حالی که جنب باشد و نخوابد مگر با وضو. پس اگر برای غسل و وضو آب نیابد با خاک تیمم کند. زیرا روح مؤ من را در وقت خواب به آسمان می برند و حق تعالی او را قبول می نماید و بر او برکت می فرستد. پس اگر اجلش رسیده باشد، او را در گنجینه های رحمت خود می سپارد و اگر نرسیده است با امینان خود (ملائکه) به بدن او برمی گرداند.))

6 - خوابیدن در مسجد مکروه است .

7 - تنها خوابیدن کراهت دارد.

8 - خوابیدن در حالی که دست انسان چرب و آلوده به خوردنی باشد، کراهت دارد.

9 - مستحب است قبل از خوابیدن به بیت الخلاء رود.

10 - مستحب است که انسان بر دست راست و رو به

قبله بخوابد و دست راست را زیر صورت بگذارد.

11 - خوابیدن روی دست چپ و خوابیدن به رو، مکروه است . چرا که بر رو خوابیدن ، خوابیدن شیطان است . در روایت آمده است : ((هر وقت کسی را دیدید که بر رو خوابیده است او را بیدار کنید و مگذارید بر آن حال بخوابد.))

12 - مستحب است که انسان قبل از خواب ادعیه ای که از ائمه رسیده است را بخواند.

13 - خواندن سوره ((توحید)) و ((کافرون)) پیش از خواب ، مستحب است .

14 - خواندن سوره های ((یس))، ((واقعه)) و خواندن ((آیه الکرسی)) قبل از خواب ، مستحب است .

15 - گفتن تسبیح حضرت فاطمه (علیها السلام) هنگام خواب استحباب دارد.

16 - مستحب است که هنگام خواب سوره ((تکاثر)) خوانده شود.

17 - کسی که در وقت خوابیدن این آیه را بخواند، هر وقت از شب که بخواهد، بیدار می شود: قل انما اءنا بشر مثلکم یوحی الی انما الهکم اله واحد فمن کان یرجوا لقاء ربه فلیعمل عملا صالحا و یشرک بعباده ربه احدا(745).

1 - مستحب است که موقع سر بریدن گوسفند، دو دست و یک پایش را ببندند و پای دیگرش را باز بگذارند.

2 - مستحب است که موقع سر بریدن گاو، چهار دست و پایش را ببندند و دم آن را باز بگذارند.

3 - مستحب است که موقع کشتن شتر، دو دستش را از پایین تا زانو یا تا زیر بغل به یکدیگر ببندند و پاهایش را باز بگذارند.

4 - مستحب است که مرغ را پس از سر بریدن رها کنند تا پر و

بال بزند.

5 - مستحب است کسی که حیوان را می کشد رو به قبله باشد.

6 - مستحب است که پیش از کشتن حیوان جلویش آب بگذارند.

7 - مستحب است که کاری کنند تا حیوان کم تر اذیت شود؛ مثلا کارد را خوب تیز کنند و با عجله سر حیوان را ببرند(746).

8 - مستحب است که بعد از کشیدن کارد و ذبح گوسفند، پشم گوسفند و موی بز را با دست خود بگیرد تا بدن حیوان سرد بشود(747).

9 - مستحب است که شتر را ایستاده بکشند(748).

10 - مستحب است که کارد را وقتی تیز کردند تا وقت ذبح ، آن را به حیوان نشان ندهند و آن را از حیوان پنهان کنند(749).

11 - مکروه است که کارد را پشت حلقوم فرو کنند و به طرف جلو بیاورند که حلقوم از پشت بریده شود.

12 - مکروه است در جایی که حیوان را می کشند، حیوانی دیگر آن را ببیند.

13 - ذبح کردن حیوان در شب یا پیش از ظهر روز جمعه کراهت دارد، ولی در صورت احتیاج عیبی ندارد.

14 - کشتن چهار پایی که خود انسان آن را پرورش داده است ، مکروه است .

15 - مکروه است که قبل از سرد شدن بدن حیوان ، پوستش را بکنند(750).

16 - مکروه است که کارد را پشت و رو در دست گرفته و آن را به زیر حلقوم حیوان فرو کرده و از داخل ، چهار رگ حیوان را قطع کنند(751).

مستحبات و مکروهات حالت احتضار و بعد از مرگ

1 - مستحب است در حال احتضار شهادتین و اقرار به امامت ائمه اثنی عشر علیهم السلام و کلمات فرج را طوری برای محتضر بخوانند که محتضر

بشنود(752).

2 - در صورتی که جان کندن محتضر دشوار باشد، بهتر است ، در صورتی که اذیت نشود، بستر او را به جایی انتقال دهند که همواره در آن جا نماز می خوانده است (753).

3 - مستحب است که سوره های ، یس ، صافات ، احزاب ، آیه الکرسی ، آیه پنجاه و چهارم سوره اعراف و سه آیه آخر بقره بر بالین محتضر خوانده شود تا زودتر راحت گردد(754).

4 - مستحب است که بعد از مرگ چشم های میت را ببندند و لب و دهانش را روی هم نهاده و دو فک او را با دستمالی ببندند(755).

5 - بهتر است که بعد از مرگ ، دو دست میت را به طرف دو پهلویش بکشند(756).

6 - مستحب است که بعد از مرگ ، پاهای میت را بکشند تا راست قرار گیرد و پارچه ای روی او بیندازند(757).

7 - مستحب است که در شب چراغی کنار میت روشن کنند(758).

8 - مستحب است که مؤ منین را از مرگ میت خبردار کنند تا برای تشییع جنازه او حاضر شوند(759).

9 - مستحب است که در تجهیز میت ، یعنی غسل دادن ، کفن و دفن او عجله کنند، مگر آن که در مردن او شک داشته باشند و وضع او مشتبه باشد که باید در این صورت صبر کنند تا به مرگ او یقین حاصل نمایند(760).

10 - مستحب است که اگر میت در شب مرده است در محل جان دادنش چراغی روشن کنند(761).

11 - مستحب است این دعاها را طوری به محتضر تلقین کنند که بفهمد: اللهم اغفرلی الکثیر من معاصیک و اقبل منی الیسیر من طاعتک

یا من یقبل الیسیر و یعفو عن الکثیر اقبل منی الیسیر واعف عنی الکثیر انک انت العفو الغفور اللهم ارحمنی فانک رحیم (762).

12 - مستحب است او را پس از مردن در پارچه ای مانند چادر شب بپیچند. زیرا پیغمبر (صلی الله علیه و آله و سلم) و ائمه چنین می کردند(763).

13 - کراهت دارد که در حال جان کردن به بدن محتضر مس شود(764).

14 - کراهت دارد بر شکم محتضر چیزی سنگین نهاده شود(765).

15 - تنها گذاشتن او مکروه است .

16 - حاضر شدن شخص جنب و حائض بر بالین کسی که در حال احتضار است ، کراهت دارد(766).

17 - حرف زدن زیاد و گریه کردن نزد محتضر مکروه است .

18 - تنها گذاشتن زنان در نزد محتضر مکروه است (767).

آداب کفن و کفن کردن

1 - مستحب است کفن از مقدار واجب بیشتر باشد(768).

2 - مستحب است کفن میت از جامه ای نباشد که از پوست حیوان حلال گوشت یا از مو و پشم حیوان حلال گوشت درست شده باشد(769).

3 - مستحب است انسان در حال سلامتی کفن ، سدر و کافور خود را تهیه کند(770).

4 - مستحب است که علاوه بر سه قطعه واجب کفن قطعه دیگری به عنوان لفافه به درازای سه ذراع و نیم و پهنای یک وجب الی یک وجب و نیم به ران میت بپیچند، به طوری که چیزی از میانه خاصره تا سر زانوهای میت بیرون نماند(771).

5 - مستحب است برای پیچیدن لفافه از خاصره آغاز نموده و دو ران میت را به هم بچسبانند و آخر پارچه را از زیر دو پای میت بیرون آورده و در زیر

قسمت

نهایی لفافه فرو برند(772).

6 - مستحب است مقداری پنبه بین دو سرین میت بگذارند، به طوری که عورتین او را بپوشاند(773).

7 - مستحب است مقداری ذریره که نوعی بوی خوش است ، روی پنبه بگذارند و بعد پنبه را بین دو سرین قرار دهند(774).

8 - بهتر است ، اگر می ترسند که چیزی از مجرای غایط میت بیرون آید و کفن را آلوده کند، مجری را با مقداری از آن پنبه پر کنند، بلکه با مجرای حیض زن نیز چنین کنند؛ لازم به ذکر است که همه این اعمال را قبل از پیچیدن لفافه انجام می دهند(775).

9 - مستحب است بعد از قرار دادن میت در سرتاسری واجب و پیچیدنش ، لفافه دیگری (لفافه دوم) بر او بپوشانند و بهتر است که آن لفافه برد یمانی باشد.

10 - استحباب لفافه سوم مخصوصا در مورد زنان تقویت شده است .

11 - در مورد میت مرد مستحب است که پارچه ای به عنوان عمامه دور سر او بپیچند و دو طرف آن را زیر چانه میت قرار دهند؛ به این نحو که تحت الحنک سمت راست روی تحت الحنک سمت چپ قرار گیرد و مجددا سمت چپی را روی سمت راستی قرار داده و هر دو را به طرف سینه میت بکشند.

12 - در مورد میت زن مستحب است که به جای عمامه ، مقنعه ای بر سرشان نهاده و با لفافه ای به عنوان سینه بند پستان های ایشان را بسته در پشت میت گره بزنند.

13 - مستحب است کفن میت از پارچه خوبی تهیه شود و او را به نحو خوبی کفن کنند.

14 -

مستحب است که کفن را با مال پاک و حلال و بدون شبه تهیه و خریداری نمایند.

15 - بهتر است کفن از جنس پنبه و سفید رنگ باشد؛ سوای حبره که مستحب است سرخ رنگ باشد.

16 - مستحب است کفن پارچه ای باشد که شخص با آن احرام بسته و یا در آن نماز خوانده است .

17 - مستحب است که اگر کفن احتیاج به دوختن دارد از رشته های خود کفن گرفته و آن را بدوزند.

18 - مستحب است که مقداری از کافور و زیره را به هر یک از قطعه های کفن بپاشند.

19 - مستحب است که در حاشیه همه قطعات کفن و بر جریدتین (چوب تری که روی ترقوه میت می گذارند) بنویسد: ((فلانی پسر فلانی (یعنی نام میت و پدرش نوشته شود) شهادت می دهد به این که جز اللّه تعالی هیچ معبودی نیست و او یکتا است و شریکی ندارد. همچنین شهادت می دهد به این که محمد (صلی الله علیه و آله و سلم) فرستاده خداست و علی بن ابیطالب ، حسن ، حسین ، علی ، محمد، جعفر، موسی ، علی ، محمد، علی ، حسن و مهدی علیهم السلام امامان و سادات و قائدان اویند و این که قیامت و ثواب و عقاب حق است)).

20 - بهتر است بر کفن میت دعای جوشن کبیر بنویسند. البته بهتر این است که همه اینها در حاشیه نوشته شود که از نجس شدن ایمن باشد(776).

21 - مکروه است برای پیراهن میت که جامه دوم اوست ، آستین درست کنند(777).

22 - مکروه است که کفن به وسیله چاقو یا

قیچی آهنی بریده شود، بلکه سزاوار است با دست بریده شود(778).

مستحبات و مکروهات حنوط میت

حنوط یعنی مالیدن کافور به پیشانی ، کف دست ها، سر زانوها و سر دو انگشت بزرگ پاها که این عمل واجب می باشد.

1 - مستحب است که بر سر بینی میت کافور بمالند(779).

2 - مستحب است که در حنوط میت مراعات ترتیب بین اعضای سجود انجام گیرد. پس مستحب است اول کافور را به پیشانی میت بمالند(780).

3 - مستحب است که میت را پیش از کفن کردن حنوط نمایند.(781)

4 - مستحب است که قدری تربت حضرت سیدالشهداء (علیه السلام) را کافور مخلوط کنند، ولی باید به جاهایی که بی احترامی می شود، نرسانند(782).

5 - مستحب است که به زیر بغل ها، گودی روی سینه و مفاصل استخوان های میت کافور بمالند(783).

6 - مکروه است که میت را با مشک و عنبر و عود و عطرهای دیگر خوشبو کنند(784).

7 - مکروه است که مشک و عنبر و عود و عطرهای دیگر را با کافور مخلوط کنند(785).

مستحبات تشییع جنازه

1 - مستحب است که تشییع کنندگان هنگام تشییع جنازه بگویند: بسم اللّه و بالله و صلی اللّه علی محمد و آل محمد اللهم اغفر للمؤ منین و المؤ منات ؛ به نام خدا و به یاری او. خدا بر محمد و آل او درود بفرستد! بارالها ! مردان و زنان مؤ من را بیامرز !(786).

2 - مستحب است که جنازه را بر دوش خود حمل کنند، نه بر بالای حیوان باربر و امثال آن ، اما کراهت حمل آن بر بالای حیوان معلوم نیست (787).

3 - تشییع کننده بهتر است در حال خشوع و تفکر باشد. مستحب است که فکر کند که این خود اوست که از دنیا رفته

و بر بالای دوش حمل می شود. و دارد التماس می کند مرا برگردانید(788).

4 - مستحب است که تشییع جنازه ، با پای پیاده صورت گیرد(789).

5 - بهتر است تشییع کننده پیشاپیش جنازه نرود، بلکه یا عقب جنازه و یا در دو طرف آن حرکت کند. که اولی بهتر است (790).

6 - بهتر است تشییع کننده چهار طرف جنازه را به تناوب به دوش بگیرد و بهتر آن است که از سمت راست جلوی تابوت شروع نموده و آن را به دوش راست خود بگیرد و سپس سمت راست عقب را به دوش راست بگیرد؛ در نوبت سوم ، سمت چپ آخر تابوت را به دوش چپ حمل کند و در نوبت چهارم سمت چپ جلوی تابوت را به دوش چپ بگیرد(791).

7 - بهتر است صاحب مصیبت با پای برهنه تشییع کند و ردا یا عبای خود را زمین بگذارد و نپوشد و اگر آن را پوشید، طوری غیر معمولی بپوشد که با حالت داغدیدگان تناسب داشته باشد؛ خلاصه این که وضعی به خود بگیرد که همه تشیع کنندگان بفهمند که او صاحب مصیبت است .

مکروهات تشییع جنازه

1 - سوار شدن بر وسیله نقلیه در هنگام تشییع جنازه ؛ جز در صورت عذر و مراجعت (792).

2 - خندیدن و لهو و لعب (793).

3 - کنار گذاشتن ردا توسط کسی که صاحب مصیبت نباشد(794).

4 - راه رفتن به سرعت (795).

5 - بردن آتش در دنبال جنازه ، مگر آن که چراغی به منظور روشن کردن راه باشد(796).

6 - شرکت در تشییع جنازه برای زنان جوان کراهت دارد(797).

مستحبات نماز میت

1 - مستحب است کسی که می خواهد نماز میت بخواند، تمام چیزهایی که در نماز دیگر لازم است ، اعم از وضو، غسل ، تیمم و پاک بودن بدن و لباس و... را رعایت کند(798).

2 - مستحب است که اگر میت مرد است ، امام جماعت یا کسی که تنهایی بر او نماز می خواند، مقابل وسط قامت میت بایستد و اگر میت زن است ، مقابل سینه اش بایستد(799).

3 - بهتر است نمازگزار پا برهنه بر میت نماز بخواند(800).

4 - مستحب است نمازگزار در هر تکبیر دست ها را بلند کند(801).

5 - مستحب است که فاصله نمازگزار با میت به قدری کم باشد که اگر باد لباسش را حرکت دهد به جنازه برسد(802).

6 - بهتر است نماز میت به جماعت خوانده شود(803).

7 - مستحب است که امام جماعت تکبیر و دعاها را بلند بخواند و کسانی که با او نماز می خوانند، آهسته بخوانند(804).

8 - مستحب است که نمازگزار در نماز میتی که به جماعت خوانده می شود اگر چه ماءموم یک نفر باشد، پشت سر امام بایستد(805).

9 - مستحب است که نمازگزار به میت و مؤ منین زیاد دعا کند(806).

10 - پیش از

نماز سه مرتبه بگوید: الصلاه .

11 - بهتر است نماز را در جایی بخوانند که مردم برای نماز بیشتر به آنجا می روند.

12 - مستحب است که اگر زن حائض نماز میت را به جماعت می خواند در صفی تنها بایستد(807).

13 - خواندن نماز میت در مساجد به غیر از مسجدالحرام مکروه است (808).

14 - مکروه است بر میت چند مرتبه نماز بخوانند، ولی اگر میت اهل علم و تقوی باشد، کراهتی ندارد(809).

آداب دفن و بعد دفن

1 - گود کردن قبر تا چنبره گردن و یا به قدر قامت (810).

2 - ساختن لحد برای قبر. به این معنا که در زمین سخت از جانب دیوار سمت قبله اش به قدری که بدن میت در آن جای گیرد را خالی کنند و او را زیر لحد بخوابانند و در زمین سست و کف قبر حفره ای شبیه نهر بکنند به مقداری که بدن میت را فرا گیرد. آن گاه روی آن سقف بزنند(811).

3 - جنازه مرد را قبل از آن که در قبر سرازیر کنند، طرف پای قبر به زمین بگذارند و جنازه زن را پیش روی قبر، سمت قبله به زمین بگذارند(812).

4 - میت را یکباره در قبر نکنند، بلکه دو یا سه ذراع جلوتر بر زمین نهاده ، لحظه ای صبر کنند و آن گاه اندک اندک نزدیکش سازند و دوباره لحظه ای صبر کنند. پس از آن در لب قبر قرارش دهند تا او خود را برای سوال قبر آماده سازد. چون برای قبر هول عظیمی است . آن گاه او را به آرامی داخل قبر کنند.

5 - اگر میت مرد باشد، اول سر او را

وارد قبر سازند، اما اگر زن بود، او را به عرض داخل قبر کنند.

6 - مستحب است که همه گره های کفن را داخل قبر باز کنند.

7 - مستحب است که بند کفن را از صورت میت باز کنند، و گونه صورتش را روی خاک بگذارند و برای او از خاک بالشی درست کنند و خشت یا کلوخی را در پشتش بگذارند تا تکیه گاه بدنش باشد و به پشت نیفتد(813).

8 - مستحب است که قبر را با خشت یا سنگ بپوشانند تا خاک قبر روی میت نریزد(814).

9 - اگر بعد از نهادن سنگ ، گل درست کرده و روی آن بریزند تا محکم شود بهتر است (815).

10 - مستحب است کسی که میت را در قبر می گذارد با طهارت و سر برهنه باشد(816).

11 - مستحب است کسی که میت را در قبر می گذارد، دگمه های لباس خود را باز کرده و عمامه را از سر برداشته و ردا و کفش خود را بکند(817).

12 - مستحب است اگر میت زن است مباشر در پایین بردن او در قبر و باز کردن گره های کفن او شوهر یا یکی از محارم او باشد(818).

13 - مستحب است که دو چوب تر و تازه در قبر همراه میت بگذارند(819).

14 - مستحب است که مقداری از تربت سیدالشهداء (علیه السلام) زیر صورت یا در هر جای کفن میت قرار داده شود(820).

15 - سزاوار است که غیر ارحام با پشت دست خاک را در قبر بریزند(821) و بگویند: ((اءنا لله و اءنا الیه راجعون (822))).

16 - مستحب است دعاهایی که برای موارد ویژه وارد شده است را

بخوانند: مثل دعای هنگام بیرون آوردن میت از تابوت ، دعای روبرو شدن با قبر، دعای هنگام سرازیر کردن میت در قبر و دعای بعد از نهادن میت در قبر و بعد از نهادنش در لحد و...(823).

17 - سزاوار است که بعد از قرار دادن میت در لحد و قبل از بستن لحد عقاید حقه ، یعنی اصول دین و مذهب به آن قسمی که از امامان علیهم السلام وارد شده است را به میت تلقین کنند(824).

18 - مستحب است که قبر را بعد از دفن میت به مقدار چهار انگشت بسته یا باز از زمین بلند سازند(825).

19 - بهتر است قبر را چهار گوش درست کنند؛ به طوری که زاویه های آن قائمه باشد(826).

20 - مستحب است که ولی میت یا آن کسی که ولی میت به آن دستور می دهد، بعد از دفن میت و برگشتن تشییع کنندگان کنار قبر بنشیند و اصول دین و مذهب را با بلندترین صدا به میت تلقین کند؛ یعنی اقرار به توحید، رسالت سیدالمرسلین حضرت محمد (صلی الله علیه و آله و سلم) و امامت ائمه معصومین علیهم السلام و اقرار به حق بودن آنچه رسول خدا از جانب خدای تعالی آورده ، حقانیت قیامت و زنده شدن در آن روز، حسابرسی به اعمال و بهشت و دوزخ را تلقینش کند. اگر چنین کند، سوال نکیر و منکر - ان شاء اللّه - از او دفع می شود.

21 - بهتر است که نام میت را بر قبر یا بر چیزی از چوب و یا سنگ نوشته و بر بالای قبر میت نصب کنند.

22 - بهتر است

خویشاوندان را نزدیک به هم دفن کنند.

23 - سزاوار است بنای قبر را محکم بسازند(827).

24 - بهتر است میت را در نزدیک ترین قبرستان دفن کنند، مگر آن که قبرستان دورتر، از جهانی بهتر باشد(828).

25 - مستحب است که موقع وارد کردن میت به قبر پارچه ای روی قبر بگیرند(829).

26 - مستحب است که برای تلقین دادن میت دست راست را به شانه راست میت بزنند و دست چپ را به قوت بر شانه چپ میت بگذارند و دهان را نزدیک گوش او ببرند و به شدت حرکتش دهند و آن گاه دعاهای وارده برای تلقین را به او تلقین کنند(830).

27 - مستحب است کسی که میت را داخل قبر می گذارد بعد از اتمام کارش از طرف پای میت از قبر بیرون آید(831).

28 - سزاوار است که بعد از دفن و پوشاندن قبر روی آن آب بپاشند و بعد از پاشیدن آب ، کسانی که در آنجا حضور دارند، دست ها را بر قبر بگذارند و انگشت ها را باز کرده و در خاک فرو برند و هفت مرتبه سوره قدر را بخوانند و برای میت طلب آمرزش کنند(832).

29 - مستحب است که بعد از دفن صاحبان عزا سر سلامتی دهند، ولی اگر مدتی گذشته باشد که به واسطه آن سر سلامتی مصیبت یادشان می آید، ترک آن بهتر است (833).

30 - مستحب است تا سه روز برای اهل خانه میت غذا بفرستند(834).

31 - مستحب است که انسان در مرگ خویشان ، مخصوصا در مرگ فرزند صبر کند و هر وقت میت را یاد می کند اءنا لله و اءنا الیه راجعون بگوید و

برای میت قرآن بخواند و سر قبر پدر و مادر از خداوند حاجت بخواهد(835).

32 - مستحب است در شب اول قبر برای میت دو رکعت نماز وحشت بخوانند؛ به گونه ای که در رکعت اول بعد از حمد یک مرتبه ((آیه الکرسی)) و در رکعت دوم بعد از حمد ده مرتبه ((سوره قدر)) را بخوانند و بعد از نماز بگویند: اللهم صل علی محمد و آل محمد وابعث ثوابها الی قبر فلان که به جای ((فلان)) اسم میت را بگویند(836).

33 - مستحب است که نماز وحشت بعد از نماز عشا خوانده شود(837).

مکروهات دفن و بعد از دفن

1 - دفن کردن دو میت در یک قبر یا نهادن دو میت در یک تابوت (838).

2 - فرش کردن کف قبر با ساج (تخته)، مگر آن که زمین قبر خیس باشد(839).

3 - پائین رفتن پدر در داخل قبر فرزند. زیرا در این عمل بیم آن هست که بی تاب شود و اجرش ضایع گردد(840).

4 - رحم (خویشان)، خاک را بر قبر رحم خود بریزند که این کار کراهت دارد(841).

5 - پوشاندن و اندود کردن قبر با خاک دیگری غیر خاک خود قبر(842).

6 - تجدید بنای قبر بعد از خراب شدن آن ، مکروه است . مگر این که قبر متعلق به یکی از انبیا یا اوصیا علیهم السلام و یا یکی از صلحا و علما باشد(843).

7 - قبر را بیش از چهار انگشت باز، بلند ساختن (844).

8 - غذا خوردن در نزد صاحبان عزا و در منزلشان مکروه است (845).

آداب مربوط به قبرستان

1 - با وضو وارد قبرستان شدن .

2 - بدون سلام و دعا از قبرستان نگذشتن .

3 - حتی الامکان از روی قبرها راه نرفتن .

4 - در قبرستان حرف دنیا نزدن .

5 - در قبرستان خنده نکردن .

6 - در قبرستان بول نکردن .

7 - از حال اموات عبرت گرفتن و متذکر سفر آخرت شدن .

8 - نقش روی قبرها را نخواندن .

9 - بر روی قبر یا پهلوی قبر یا موازی قبر نماز نخواندن .

10 - به زیارت قبور علما و صالحین که در قبرستان هستند، رفتن .

11 - موقع فاتحه خواندن رو به قبله نشستن و دست بر بالای سر قبر گذاشتن .

12 - دور قبر طواف نکردن ،

مگر قبر پیغمبر (صلی الله علیه و آله و سلم) یا امام (علیه السلام).

13 - خیرات کردن و صدقه دادن برای اموات (846).

14 - تکیه ندادن بر قبر(847).

15 - ننشستن روی قبر(848).

خواص خوراکیها به زبان روایات

درمان با نمک

در کتاب کافی ، هشام بن سالم ، از امام صادق (علیه السلام) نقل می کند که پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) به علی (علیه السلام) فرمود: ((یا علی ! غذا را با نمک شروع کن و با نمک ختم نما؛ زیرا اگر کسی چنین کند، از هفتاد و دو نوع بلاء و بیماری ، از قبیل جنون و جذام و برص ، در امان خواهد بود.))

حضرت علی (علیه السلام) فرمود: ((ابتدای غذا نمک بخورید، اگر مردم می دانستند نمک چه خاصیتی دارد، هر آینه به جای داروهای مجرب دیگر، آن را انتخاب می کردند.))

همچنین فرمود: ((اگر در سر سفره غذا نمک نباشد، ملائکه حاضر نمی شوند؛ زیرا شروع کردن غذا با نمک ، باعث صحت بدن می شود.))

امام صادق (علیه السلام) فرمود: ((اگر کسی همراه اولین لقمه غذا، نمک بخورد، لکه های سیاه و سفید صورت را برطرف می سازد(849).))

درمان با حلیم

در کتاب کافی از امام صادق (علیه السلام) نقل شده است که فرمود:

امیرالمؤ منان (علیه السلام) فرمود: ((بر شما باد ! خوردن حلیم ، چرا که آدمی را به مدت چهل روز در عبادت ، با نشاط می کند و این همان مائده ای است که بر رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) نازل شده است .))

در کتاب عده ، از امام صادق (علیه السلام) نقل شده است که فرمود: ((یکی از پیامبران از ضعف بدن و عدم توانایی در جماع ، به خداوند شکایت کرد. خداوند او را به خوردن حلیم فرمان داد.))

در حدیثی دیگر، آن حضرت فرمود:

((روزی رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) از درد کمر به خداوند شکایت کرد، خداوند او را به خوردن حلیم فرمان داد.))

امام صادق (علیه السلام) فرمود: ((رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمود: روزی جبرئیل بر من نازل شد و مرا به خوردن حلیم دستور داد، تا این که نیرویم برای عبادت بیشتر شود و قوه باه را بیافزاید(850).))

درمان با عسل

در کتاب ((کافی)) و ((عده)) آمده است : امام صادق (علیه السلام) فرمود: ((مردم به هیچ چیز مانند عسل ، درمان نشده اند)).

از ابی الحسن (علیه السلام) نقل شده است که فرمود: ((به هیچ بیماری به اندازه عسل ، از چیز دیگری شفا و درمانی ندید.))

از ابی الحسن (علیه السلام) نقل شده است که فرمود: ((هر کسی در امور جنسی ناتوان گشت ، خوردن مخلوط عسل با شیر برای او نافع است .))

رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمود: ((هر کسی خواهان تقویت نیروی حافظه است ، عسل میل کند.))

همچنین ایشان در حدیثی دیگر فرمودند: ((بهترین آشامیدنیها، عسل است ، زیرا محافظ است و سردی سینه را از بین می برد))

امام کاظم (علیه السلام) به نقل از پدرانش ، از رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) نقل می کند و می فرماید: ((عسل موجب شفای هر بیماری می باشد، باد را می شکند و تب بر است (851).))

درمان با شیر

ابی الحسن اصبهانی می گوید: نزد امام صادق (علیه السلام) بودم ، مردمی به او عرض کرد: فدایت شوم ! در خود احساس ضعف می نمایم . امام (علیه السلام) فرمود: ((بر تو باد خوردن شیر! چرا که موجب رشد گوشت بدن می شود و استخوان ها را محکم می گرداند.))

امام باقر (علیه السلام) فرمود: ((شیر گوسفند سیاه ، بهتر از شیر گوسفند قرمز و قهوه ای و شیر گاو قهوای بهتر از شیر گاو قرمز است .))

منافع و زیانهای پنیر

یکی از یاران امام صادق (علیه السلام) در کتاب کافی نقل می کند و می گوید: مردی از امام صادق (علیه السلام) راجع به پنیر پرسید. ایشان فرمود: ((بیماری زا است و هیچ خاصیت درمانی ندارد))امام همین که موقع شام شد، آن مرد بر امام صادق (علیه السلام) وارد شد و مشاهده کرد که بر سر سفره آن گرامی پنیر وجود دارد، عرض کرد، هنگام روز، راجع به پنیر از شما سوال نمودم ، فرمودید: بیماری آور است و فائده درمانی ندارد، اما حالا می بینم بر سر سفره شما وجود دارد حضرت فرمود: ((در روز، زیان آور است اما هنگام شب نافع و برای قوه باه مفید می باشد.))

امام صادق (علیه السلام) فرمود: اگر پنیر و گردو با هم باشند، هر کدام سود درمان کننده ای دارند. اما اگر از یکدیگر جدا شوند، هر کدام زیان و بیماری می آورند.))

در کتاب دعوات راوندی آمده است که امام صادق (علیه السلام) فرمود: ((پنیر، غذایی خوب است ، نفس آدمی را خوشبو می کند. غذای خورده شده را هضم می

نماید و غذایی را که بعدا خورده می شود، گوارا می سازد(852))).

درمان با سرکه

در کتاب کافی ، ذکر شده است که امام صادق (علیه السلام) فرمود: ((سرکه ، باعث تقویت عقل می شود.))

رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) و امام صادق (علیه السلام) فرمودند: ((خانه ای که در آن سرکه باشد، فقیر نمی شود.))

امام صادق (علیه السلام) فرمود: ((سرکه انگور، جانوران شکم را نابود می سازد و دهان را محکم می گرداند.))

همچنین فرمود: ((سرکه ، قلب را روشن می سازد.))

باز هم می فرماید: ((سرکه ، لثه را محکم می کند، جانوران داخل شکم را می کشد و باعث تقویت عقل می شود(853).))

درمان با زیتون و روغن آن

امام صادق (علیه السلام) فرمود: ((رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمود: روغن زیتون بخورید، و به بدن بمالید که از درخت مبارکی می باشد.))

امام صادق (علیه السلام) فرمود: ((زیتون قوه باه را زیاد می کند.)) حضرت (علیه السلام) در جایی دیگر فرمودند: ((زیتون ، باد بدن را از بین می برد(854).))

درمان با جو

در کتاب مکارم ، از امام صادق (علیه السلام) نقل شده است که فرمود: ((غذای رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) نان جو، حلوایش خرما و خورشتش زیتون بود.))

امام صادق (علیه السلام) فرمود: ((اگر خدا، سراغ داشته که در غذای دیگر بیشتر از جو، شفادهندگی باشد، جو را غذای پیامبران قرار نمی داد(855).))

درمان با برنج

زراره می گوید: دایه حضرت موسی بن جعفر (علیه السلام) را مشاهده نمودم که به دهان آن حضرت برنج می گذاشت و اصرار داشت که حتما بخورد. متاءثر شدم و به حضور امام صادق (علیه السلام)، پدر آن بزرگوار، شرفیاب گشتم ، آن گرامی فرمود: ((گمان می کنم از رفتار دایه ابی الحسن موسی (علیه السلام)، متاءثر گشته ای ؟)) عرض کردم : ((آری ! پدر و مادرم به فدایت .)) فرمود: ((برنج ، غذای خوبی است . روده را باز کرده و فراخ می سازد. بواسیر را درمان می کند و ما بر مردمان عراق ، غبطه می خوریم که برنج و آب سرد می خورند؛ چرا که این دو، روده ها را فراخ کرده و بواسیر را درمان می سازند.))

خالد بن نجیح می گوید: از دل درد به امام صادق (علیه السلام) شکایت نمودم . به من فرمود: ((برنج را بشور، سپس آن را در سایه ، خشک کن بعد از آن ، مقداری بکوب ، هر روز از آن ، به اندازه ای که می توانی بخور!))

رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمود: ((سرور غذاهای دنیا و آخرت ، گوشت و برنج است .))

درمان با عدس و نخود

در کتاب کافی ، به نقل از امام رضا (علیه السلام) آمده است : ((نخود، برای درد کمر بسیار مفید است .)) امام صادق (علیه السلام) در کتاب کافی می فرماید: امیرالمؤ منین علی (علیه السلام) فرمود: ((خوردن عدس ، رقت قلب می آورد و اشک را جاری می گرداند.))

امام صادق (علیه السلام) فرمود: روزی یکی

، از قساوت قلب به رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) شکایت کرد، آن گرامی فرمود: ((بر تو باد خوردن عدس ! چرا که باعث رقت قلب و جاری شدن اشک می گردد.))

درمان با باقلا

امام صادق (علیه السلام) فرمود: ((خوردن باقلا، باعث جلوگیری از پوکی استخوان ، زیادی و تقویت مغز و تولید خون می گردد.))

همچنین فرمودند: ((باقلا را با پوستش بخورید، که باعث تقویت و دباغی معده می شود.))

ایشان در جایی دیگر فرمودند: ((خوردن باقلا، هیچ گونه بیماری و مرضی نمی آورد، بلکه شفا دهنده است (856).))

درمان با انگور

امام صادق (علیه السلام) فرمود: ((یکی از پیامبران از غم و اندوه به خداوند شکایت کرد. خداوند سبحان به او دستور داد تا انگور بخورد.))

همچنین فرمودند: ((وقتی طوفان و باران نوح پایان یافت و جسدهای مرده پدیدار شد، حضرت نوح (علیه السلام) منظره را مشاهده نمود، به شدت غمگین گشت و اندوهگین گردید. در این موقع خداوند متعال به وی وحی فرمود: انگور سیاه بخور تا غم و اندوهت فرو نشیند(857).))

درمان با انار و فواید آن

امام صادق (علیه السلام) فرمود: ((هر کس یک دانه انار بخورد، این دانه انار در مقابل ، شیطان وسوسه را به مدت چهل روز بیمار می گرداند.))

عبداللّه بن سنان می گوید: از امام صادق (علیه السلام) شنیدم که فرمود: ((بر شما باد خوردن انار شیرین ! زیرا اگر یک دانه از آن وارد معده شود، یک بیماری از بدن ، از بین می رود و شیطان وسوسه را نابود می سازد.))

در کتاب عده ، به نقل از خراسانی آمده است : ((خوردن انار شیرین ، قدرت جماع را افزوده و نوزاد را زیبا می کند.))

صالح بن عقبه می گوید: از امام صادق (علیه السلام) شنیدم که می فرمود: ((انار را با پیه آن بخورید؛ زیرا معده را دباغی کرده و ذهن آدمی را نیرو می بخشد.))

در جایی دیگر فرمودند: ((اناری نیست ، مگر آن که در آن ، دانه ای از بهشت باشد. هر گاه دانه ای از انار افتاد و یا پرتاب شد، آن را بخورید. چنین دانه ای در هر معده ای وارد شود، قطعا آن را چهل روز نورانی خواهد ساخت و شیطان وسوسه را دور

خواهد کرد.))

همچنین ایشان فرمودند: ((به کودکان خود انار بخورانید؛ زیرا موجب رشد سریع آنها می گردد.))

امام صادق (علیه السلام) فرمود: ((هر کس هنگام خوابیدن انار بخورد، تا صبح از شر در امان است (858).))

درمان با سیب

امام صادق (علیه السلام) فرمود: ((خوردن سیب ، معده را خوشبو می سازد.))

امام کاظم (علیه السلام) می فرمود: ((برای سیب ، منافع زیادی وجود دارد. نافع سم ، جادو، دیوانگی و بلغم می باشد و چیزی سریعتر از آن در درمان سود ندارد.))

امام صادق (علیه السلام) فرمود که امیرالمؤ منین (علیه السلام) فرمود: ((سیب بخورید، چرا که باعث قوی شدن معده می شود.))

ایشان فرمودند: ((اگر مردم می دانستند که سیب چه خواصی دارد، بیماران خود را هرگز با غیر از سیب درمان نمی کردند.))

باز هم در جایی دیگر می فرمایند: ((به بیماران تب دار خود، سیب بدهید بخورند، که چیزی سودمندتر از سیب وجود ندارد.))

ابن بکیر می گوید: روزی در مدینه ، خون دماغ شدم . از امام صادق (علیه السلام) پرسیده شد که چه چیزی خون دماغ را بند می آورد، فرمود: ((به او آب سیب بدهید.)) بعد از آن که نوشیدم ، خونریزی دماغم قطع شد. هر گاه مار یا عقرب یکی از مردم را نیش می زد، می فرمود: ((به او آب سیب بدهید.))

رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) در وصیتی به حضرت علی (علیه السلام) یکی از چیزهایی را که باعث فراموشی می شمارند، خوردن سیب ترش است .

ابی بصیر می گوید: از امام باقر (علیه السلام) شنیدم که می فرمود: ((هر گاه اراده کردی

که سیب بخوری ، قبل از خوردن ، آن را بو کن . اگر چنین کردی ، تمام بیماریها را از بدن تو خارج می کند(859)...))

درمان با به

امام صادق (علیه السلام) فرمود: ((هر کس یک دانه به بخورد، خداوند سبحان چهل روز حکمت را از سر زبان او جاری خواهد ساخت .))

رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) به جعفر فرمود: ((یا جعفر! به بخور که باعث تقویت قلب است و ترسو را شجاع می کند.))

امام صادق (علیه السلام) فرمود: ((هر کس به را ناشتا بخورد، فرزند او زیبا چهره می شود.))

ایشان فرمودند: ((به غم و اندوه را می زداید؛ همانگونه که دست ث عرق پیشانی را می زداید.))

امام صادق (علیه السلام) به نقل از پدرانش ، به نقل از امیرالمؤ منان حضرت علی (علیه السلام) فرمود: ((خوردن به ، قدرت مرد را می افزاید و ضعف او را می زداید.))

رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمود: ((خوردن به ، دل را زنده و بخیل را سخاوتمند و ترسو را شجاع می سازد.))

در جایی دیگر فرمودند: ((یا علی ! هر کس سه روز ناشتا، به خورد، ذهنش صاف ، تمام وجودش سرشار از حلم و علم می شود و از کید شیطان و سربازانش در امان خواهد ماند.))

رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمود: ((به بخورید و به دیگران نیز هدیه کنید؛ زیرا که چشمان را روشنی می بخشد و محبت را در قلب وارد می کند. آن را به باردارانتان بدهید؛ چرا که موجب زیبایی فرزند می شود.))

و در روایت

دیگری می فرماید: ((موجب نیکو شدن اخلاق و خوی فرزندانتان می گردد.))

امام رضا (علیه السلام) فرمود: ((بر شما باد خوردن به ! چرا که موجب زیادی عقل می شود.))

امام صادق (علیه السلام) فرمود: ((هر کس ناشتا به بخورد، خود و فرزندان آینده اش ، زیبا صورت می شود(860).))

درمان با گلابی

امام صادق (علیه السلام) فرمود: ((بر شما باد خوردن گلابی ! که به اذن خدا، قلب را جلا می دهد و دردهای بدن را آرام می سازد.))

امام صادق (علیه السلام) فرمود: ((خوردن گلابی ، معده را دباغی و قوی می کند. گلابی با به ، یک خاصیت دارد که با شکم سیر خورده شود، سودش بیشتر از شکم خالی است ، هر کس دچار ناراحتی قلب شود باید از آن بخورد و جانشین غذا نیز می باشد.))

مردی از درد قلب و گرفتگی آن به امام صادق (علیه السلام) شکایت نمود، آن حضرت به او فرمود: ((گلابی بخور خوب می شوی (861).))

درمان با انجیر

امام رضا (علیه السلام) فرمود: ((انجیر، بوی بد دهان را می برد، استخوانها را محکم می سازد، موجب رویش مو می شود، درمان بیماریها است و با آن ، نیاز به دارو نیست .))

سپس افزود: ((انجیر شبیه ترین میوه به میوه های بهشتی می باشد.))

امیرمومنان علی (علیه السلام) فرمود: ((خوردن انجیر، موجب نرمی مزاج می شود و برای بادهای قلنجی مفید است ، پس از آن به اندازه بخورید و در خوردن آن افراط نکنید.))

رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمود: ((انجیر را به صورت تازه و خشک شده بخورید؛ چرا که باعث زیادی قوه باه و درمان بواسیر و نقرس می گردد(862).))

درمان با خربزه

امام رضا (علیه السلام) فرمود: ((خوردن خربزه به صورت ناشتا، باعث فلج شدن می گردد، پناه بر خدا.))

امیرمؤ منان (علیه السلام)، به نقل از پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمود: ((خربزه بخورید که آب آن ، رحمت است و شیرینی آن ، از شیرینی بهشت می باشد.))

رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمود: ((خربزه ده صفت دارد: غذا، آب ، شوینده مثانه ، سرمابر، گل خوشبو، شستشو دهنده شکم ، مقوی و زیاد کننده قدرت جماع و باطراوت کننده صورت و پوست می باشد(863).))

درمان با کاسنی

امام صادق (علیه السلام) فرمود: ((کاسنی ، سرور سبزیجات است .))

ایشان به مردی فرمود: ((بر تو باد خوردن کاسنی ! چرا که قدرت جماع و آمیزش را افزوده و جنین را نیکو می گرداند و طبع آن گرم است و موجب می شود فرزند در رحم مادر، پسر باشد.))

یکی از صالحین می گوید: بعضی اوقات ، برخاستن برای اقامه نماز شب ، برای من دشوار می شد و این امر باعث ناراحتی من شده بود. در خواب امام زمان (عج) را دیدم که فرمود: ((بر تو باد خوردن کاسنی ! با خوردن آن ، این کار به خواست خداوند بر تو آسان می گردد.)) خوردن آن را زیاد نمودم ، خداوند این کار را برایم آسان نمود(864).

درمان با تره

از امام صادق (علیه السلام) درباره تره سئوال شد، فرمود: ((آن را بخورید؛ زیرا که در آن چهار خاصیت است : بوی دهان را خوشبو می کند، بادشکن است ، درمان کننده بواسیر و جذام نیز می باشد(865).))

درمان با کاهو

امام صادق (علیه السلام) فرمود: ((بر شما باد خوردن کاهو! زیرا که خون را صاف و پاکیزه می گرداند.))

ایشان فرمودند: ((بر تو باد خوردن کاهو! زیرا باعث قطع شدن خونریزی می شود.))

امیرالمؤ منین (علیه السلام)، به نقل از رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم)، فرمود: ((کاهو بخور! زیرا خواب آور است و غذا را هضم می کند(866).))

درمان با کدو

در کتاب عده ، از امام باقر یا امام صادق (علیهما السلام) آمده است که فرمودند: ((کدو، عقل و نیروی عقلی را زیاد می کند.))

رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمود: ((اگر خواستید طبخ و آشپزی کنید، بیشتر کدو بخورید، زیرا که قلب محزون را شاد و مسرور می گرداند.))

ایشان به حضرت علی (علیه السلام) فرمودند: ((کدو بخور! که هر کس بخورد، چهره اش زیبا و نیکو می گردد. کدو، غذای من و پیامبران قبل از من می باشد(867).))

درمان با هویج

امام صادق (علیه السلام) فرمود: ((خوردن هویج ، برای کلیه مفید و مقوی جنسی است .))

همچنین می فرماید: ((هویج برای قلنج و بواسیر نافع می باشد و نیز برای جماع مفید است (868).))

درمان با شلغم

امام صادق (علیه السلام) فرمود: ((هیچ کس نیست ، مگر آن که در او ریشه جذام باشد، پس آن را با شلغم ذوب کنید(869).))

همچنین شلغم ، قوه بینایی را زیاد و غرایز جنسی را تقویت و ادرار را نیز زیاد می کند(870).

درمان با بادنجان

امام صادق (علیه السلام) فرمود: ((بادنجان زیاد بخورید؛ چرا که برای طبیعت سودائی ، بسیار نافع است .))

ایشان فرمودند: ((بادنجان سرخ شده و بورانی را بخورید؛ چرا که از بیماری جذام جلوگیری می کند و درمان است .))

در جایی دیگر فرمودند: ((بادنجان را زیاد بخورید، آن هم هنگام بارور شدن درخت خرما، چرا که درمان کننده هر دردی است : چهره را بشاش و نورانی ، رگها را نرم و قدرت جماع را نیز زیاد می سازد(871).))

درمان با پیاز و سیر

ایشان فرمودند: ((پیاز، نفس دهان را خوشبو می کند و غم را می زداید و نیروی جنسی را تقویت می کند.))

ایشان فرمودند: ((پیاز، بیماری و ناخوشی را از بین می برد، رگها را قوی می گرداند، قدرت پاها را بالا می برد، نیروی جنسی را افزایش می دهد و تب بر است .))

حضرت (علیه السلام) در جایی دیگر می فرماید: ((پیاز بخورید، که در آن سه خصلت است : دهان را خوشبو می کند، لثه را محکم می گرداند، قوه باه را زیاد می کند و پوست صورت را شفاف می سازد.))

رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمود: ((اگر وارد شهر جدیدی شدید، از پیاز آن شهر بخورید که از بیماری وبا، مصون خواهید شد.))

از امام صادق (علیه السلام) راجع به منافع سیر، پیاز و تره سؤ ال شد، فرمود: ((خوب است خام خورده شوند.))

رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمود: ((سیر بخورید، و خود را با آن درمان سازید، چرا که درمان کننده هفتاد بیماری است .))

درمان با سیاهدانه

امام صادق (علیه السلام) فرمود: ((در سیاهدانه ، شفای هر بیماری است ، اما از آن برای تب ، سردرد، ورم چشم و درد معده و هر دردی استفاده می کنیم و به وسیله آن از خدا شفا می گیریم .))

درمان با گوشت کبوتر

امام محمد باقر (علیه السلام) فرمود: ((گوشت کبوتر، گوشت بابرکتی است . آن را به آدم مبتلا به یرقان ، بخورانید و بریان کنید(872).))

درمان با خرما

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمود: ((خرما را ناشتا بخورید که کرمهای شکم را می کشد(873).))

امام صادق (علیه السلام) فرمود: ((زنانتان را در حاملگی خرما بدهید، تا فرزندانتان زیبا شوند(874).))

درمان با گوشت بره

امام صادق (علیه السلام) فرمود: ((هر کس دچار ضعف قلب و بدن است ، باید گوشت بره با شیر بخورد.))

درمان با کشمش

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمود: ((بر شما باد به کشمش ! که سودا را برطرف می کند و بلغم را می خورد و تن را سالم و اخلاق را نیکو می کند و اعصاب را قوی کرده و ضعف و بیماری را از بین می برد.))

درمان با سنجد

امام صادق (علیه السلام) فرمود: ((سنجد، گوشت آن گوشت ، پوستش پوست و هسته اش استخوان را می رویاند. با این حال ، کلیه ها را گرم و معده را شستشو و پاکیزه میگرداند و نگهدار انسان از بواسیر و قطره ، قطره آمدن بول است . ساقها را نیرومند و عرق جزام را ریشه کن مینماید(875).))

1- نهج البلاغه ، فیض الاسلام ، حکمت 304،ص 1235

2- ترجمه المراقبات ، ص 257-230.

3- ترجمه المراقبات .

4- ترجمه المراقبات .

5- ترجمه المراقبات .

6- ترجمه المراقبات .

7- ترجمه المراقبات

8- ترجمه المراقبات

9- ترجمه المراقبات .

10- ترجمه المراقبات .

11- ترجمه المراقبات .

12- ترجمه المراقبات .

13- ترجمه المراقبات .

14- ترجمه المراقبات .

15- ترجمه المراقبات .

16- ترجمه المراقبات .

17- مفاتیح الجنان ، ص 93.

18- مفاتیح الجنان ، ص 50، فصل چهارم ، در فضیلت و اعمال شب و روز جمعه .

19- مفاتیح الجنان ، اعمال شب جمعه ، ص 52.

20- مفاتیح الجنان در اعمال روز جمعه ، ص 92-61.

21- حدث اصغر به هر امری که وضو را باطل کند و موجب وضو برای نماز شود گفته می شود و حدث اکبر به هر امری که موجب غسل برای نماز شود، مانند احتلام و جماع ، اطلاق می

گردد.

22- کسی که زیارتش می کنند.

23- مفاتیح الجنان ، در آداب زیارت ، ص 545-551.

24- مجمع البیان .

25- ثواب اعمال .

26- بحارالانوار، ج 92، ص 296.

27- مشکل گشای معنوی و تفسیر نورالثقلین .

28- مشکل گشای معنوی ، ص 236.

29- مشکل گشای معنوی ، ص 245.

30- داروخانه معنوی ، ص 192-

31- داروخانه معنوی ، ص 191-

32- داروخانه معنوی ، ص 190-

33- مشکل گشای معنوی ، ص 214.

34- داروخانه معنوی ، ص 190-

35- مشکل گشای معنوی ، ص 215.

36- داروخانه معنوی ، ص 180 و 181-

37- مشکل گشای معنوی ، ص 222.

38- مشکل گشای معنوی ، ص 214، 222 و 243- داروخانه معنوی ، ص 194-

39- مشکل گشای معنوی ، ص 213 و ص 240.

40- داروخانه معنوی ، ص 179 و 180-

41- مشکل گشای معنوی ، ص 215.

42- داروخانه معنوی ، ص 192

43- مشکل گشای معنوی ، ص 215.

44- داروخانه معنوی ، ص 200.

45- داروخانه معنوی ، ص 202.

46- مشکل گشای معنوی ، ص 245.

47- ص 228.

48- نور / 32

49- احکام خانواده و آداب ازدواج آیه اللّه مدرسی ، ص 248.

50- احکام خانواده و آداب ازدواج آیه اللّه مدرسی ، ص 253.

51- احکام خانواده و آداب ازدواج آیه اللّه مدرسی ، ص 253.

52- احکام خانواده و آداب ازدواج آیه اللّه مدرسی ، ص 253.

53- احکام خانواده و آداب ازدواج آیه اللّه مدرسی ، ص 254.

54- احکام خانواده و آداب ازدواج آیه اللّه مدرسی ، ص 258.

55- احکام خانواده و آداب ازدواج آیه اللّه مدرسی ، ص 259.

56- حلیه المتقین ، آداب نکاح ، فصل سوم ، ص 69.

57- حلیه المتقین ، آداب نکاح ، فصل سوم ،

ص 69.

58- حلیه المتقین ، آداب نکاح ، فصل سوم ، ص 69.

59- حلیه المتقین ، آداب نکاح ، فصل سوم ، ص 69.

60- حلیه المتقین ، آداب نکاح ، فصل سوم ، ص 69.

61- احکام خانواده و آداب ازدواج آیه اللّه مدرسی ، ص 260.

62- احکام خانواده و آداب ازدواج آیه اللّه مدرسی ، ص 263-260.

63- احکام خانواده و آداب ازدواج آیه اللّه مدرسی ، ص 265-263.

64- احکام خانواده و آداب ازدواج آیه اللّه مدرسی ، ص 269.

65- حلیه المتقین ، ص 75-73.

66- ترجمه تحریر الوسیله ، ج 4، ص 12-

67- احکام خانواده و آداب ازدواج آیه اللّه مدرسی ، ص 237-234.

68- حلیه المتقین ، احکام ایام حمل ، فصل هشتم ، ص 82.

69- حلیه المتقین ، ص 89-82.

70- ترجمه تحریرالوسیله ج 4، ص 108-

71- احکام خانواده و آداب ازدواج آیه اللّه مدرسی ، ص 232.

72- احکام خانواده و آداب ازدواج آیه اللّه مدرسی ، ص 233.

73- احکام خانواده و آداب ازدواج آیه اللّه مدرسی ، ص 234.

74- احکام خانواده و آداب ازدواج آیه اللّه مدرسی ، ص 74.

75- احکام خانواده و آداب ازدواج آیه اللّه مدرسی ، ص 74.

76- احکام خانواده و آداب ازدواج آیه اللّه مدرسی ، ص 75.

77- توضیح المسائل ، م 2487.

78- توضیح المسائل ، م 2488.

79- توضیح المسائل ، م 2488.

80- توضیح المسائل ، م 2489.

81- احکام خانواده و آداب ازدواج آیه اللّه مدرسی ، ص 76.

82- احکام خانواده و آداب ازدواج آیه اللّه مدرسی ، ص 238.

83- احکام خانواده و آداب ازدواج آیه اللّه مدرسی ، ص 239.

84- احکام خانواده و آداب ازدواج آیه اللّه مدرسی ، ص

.239

85- احکام خانواده و آداب ازدواج آیه اللّه مدرسی ، ص 241.

86- احکام خانواده و آداب ازدواج آیه اللّه مدرسی ، ص 242.

87- احکام خانواده و آداب ازدواج آیه اللّه مدرسی ، ص 242.

88- احکام خانواده و آداب ازدواج آیه اللّه مدرسی ، ص 243.

89- احکام خانواده و آداب ازدواج آیه اللّه مدرسی ، ص 243.

90- حلیه المتقین ، فصل یازدهم در آداب تربیت فرزندان ، ص 91.

91- حلیه المتقین ، فصل یازدهم در آداب تربیت فرزندان ، ص 91.

92- حلیه المتقین ، فصل یازدهم در آداب تربیت فرزندان ، ص 92.

93- حلیه المتقین ، فصل یازدهم در آداب تربیت فرزندان ، ص 93.

94- تربیت فرزند استاد مظاهری .

95- توضیح المسائل ، م 78.

96- النضید، ج 1، ص 139-

97- توضیح المسائل ، م 78.

98- النضید، ج 1، ص 139.

99- توضیح المسائل ، م 78.

100- النضید، ج 1، ص 139.

101- توضیح المسائل ، م 78.

102- النضید، ج 1، ص 140.

103- توضیح المسائل ، م 78.

104- حلیه المتقین ، فصل یازدهم در آداب تربیت فرزندان ، ص 91.

105- النضید، ج 1، ص 140.

106- النضید، ج 1، ص 140.

107- حلیه المتقین فصل یازدهم ، آداب بیت الخلاء، ص 143.

108- حلیه المتقین ، فصل یازدهم در آداب تربیت فرزندان ، ص 143.

109- توضیح المسائل ، م 79.

110- توضیح المسائل ، م 79.

111- النضید، ج 1، ص 143.

112- توضیح المسائل ، م 79.

113- حلیه المتقین ، فصل یازدهم آداب بیت الخلاء

114- النضید، ج 1، ص 143

115- توضیح المسائل ، م 79.

116- النضید، ج 1، ص 143.

117- توضیح المسائل ، م 79.

118- حلیه المتقین آداب بیت الخلاء.

119- توضیح المسائل ،

م 80.

120- النضید، ج 1، ص 143.

121- توضیح المسائل ، م 80.

122- النضید، ج 1، ص 143.

123- توضیح المسائل ، م 80.

124- النضید، ج 1، ص 143.

125- توضیح المسائل ، م 81.

126- النضید، ج 1، ص 143.

127- النضید، ج 1، ص 143.

128- النضید، ج 1، ص 143.

129- النضید، ج 1، ص 143.

130- حلیه المتقین آداب بیت الخلاء.

131- عروه الوثقی ، ج 1، فصل فی بعض مستحبات الوضوء، ص 198 تا 200.

132- عروه الوثقی ، ج 1، فصل فی بعض مستحبات الوضوء، ص 198 تا 200.

133- النضید، ج 1، ص 120 کتاب الطهاره .

134- حاشیه مفاتیح الجنان ، ص 36.

135- حاشیه مفاتیح الجنان ، ص 36.

136- مفاتیح الجنان ، ص 36.

137- النضید، ج 1، ص 120.

138- عروه الوثقی ، ج 1، فصل فی بعض مستحبات الوضوء، ص 198 تا 200.

139- توضیح المسائل ، م 264.

140- النضید، ج 1، ص 120.

141- مفاتیح الجنان ، ص 38.

142- مفاتیح الجنان ، ص 38.

143- النضید، ج 1، ص 120.

144- حاشیه مفاتیح الجنان ، ص 38.

145- عروه الوثقی ، ج 1، فصل فی بعض مستحبات الوضوء، ص 198 تا200.

146- حاشیه مفاتیح الجنان ، ص 39.

147- النضید، ج 1 ص 120.

148- عروه الوثقی ، ج 1، ص 198 تا 200.

149- عروه الوثقی ، ج 1، ص 198 تا 200.

150- مفاتیح الجنان .

151- عروه الوثقی ، ج 1، ص 200 تا 202.

152- النضید، ج 1، ص 159.

153- النضید، ج 1، ص 160.

154- احکام بانوان ، محمد وحیدی ، ص 133 به نقل از عروه الوثقی ، ج 1، ما یکره علی الجنب .

155- النضيد، ج 1، ص 154.

156- توضيح المسائل ، م

.559

157- توضیح المسائل ، م 564.

158- توضیح المسائل ، م 564.

159- ترجمه تحریر الوسیله ، ج 1، ص 108، مساءله 12.

160- ترجمه تحریر الوسیله ،ص 109 مساءله 13.

161- ترجمه تحریرالوسیله ، ج 1، ص 109 و 110.

162- النضید، ج 1، ص 235.

163- النضید، ص 236.

164- النضید،

165- النضید، ص 237.

166- النضید، ج 1، ص 237.

167- ترجمه تحریرالوسیله ، ج 1 ص 148، گفتار در غسل های مستحبی .

168- ترجمه تحریرالوسیله ، ج 1، ص 150.

169- ترجمه تحریرالوسیله ، ج 1، ص 148 تا 152.

170- توضیح المسائل ، م 644.

171- توضیح المسائل ، م 645.

172- توضیح المسائل ، م 698.

173- ترجمه تحریرالوسیله ، ج 1، ص 164، مساءله 8.

174- ترجمه تحریرالوسیله ، ج 1، ص 164، مساءله 8.

175- توضیح المسائل ، احکام نماز.

176- توضیح المسائل ، احکام نماز.

177- توضیح المسائل ، احکام نماز.

178- توضیح المسائل ، احکام نماز.

179- توضیح المسائل ، احکام نماز.751.

180- حاشیه مفاتیح الجنان ، آداب دخول نماز، ص 45.

181- توضیح المسائل ، م 864.

182- توضیح المسائل ، م 864.

183- النضید، ج 2، ص 226 مستحبات اذان و اقامه .

184- النضید، ج 2، ص 227 مستحبات اذان و اقامه .

185- لنضید، ج 2، ص 227 مستحبات اذان و اقامه .

186- لنضید، ج 2، ص 227 مستحبات اذان و اقامه .

187- لنضید، ج 2، ص 230 مستحبات اذان و اقامه .

188- لنضید، ج 2، ص 231 مستحبات اذان و اقامه .

189- لنضید، ج 2، ص 233 مستحبات اذان و اقامه .

190- لنضید، ج 2، ص 234 مستحبات اذان و اقامه .

191- النضید، ج 2، ص 234.

192- توضیح

المسائل ، م 921.

193- توضيح المسائل ، م 925.

194- توضيح المسائل ، م 933.

195- توضيح المسائل ، م 933.

196- توضيح المسائل ، م 1164.

197- توضيح المسائل ، م 945.

198- توضيح المسائل ، م 955.

199- چترجمه تحريرالوسيله ، ج 1، ص 250.

200- ترجمه تحريرالوسيله ، ج 1، ص 249.

201- ترجمه تحريرالوسيله ، ج 1، ص 250.

202- ترجمه تحريرالوسيله ، ج 1، ص 250.

203- توضيح المسائل ، م 967.

204- توضيح المسائل ، م 977.

205- توضيح المسائل ، م 977.

206- توضيح المسائل ، م 977.

207- توضيح المسائل ، م 977.

208- توضيح المسائل ، م 977.

209- توضيح المسائل ، م 977.

210- توضيح المسائل ، م 987.

211- توضیح المسائل ، م 997.

212- توضیح المسائل ، م 1004.

213- توضیح المسائل ، م 1014.

214- توضیح المسائل ، م 1017.

215- توضیح المسائل ، م 1017.

216- توضیح المسائل ، م 1017.

217- توضیح المسائل ، م 1017.

218- توضیح المسائل ، م 1017.

219- توضیح المسائل ، م 1018.

220- ترجمه تحریرالوسیله ، ج 1، ص 261، م 21.

221- ترجمه تحریرالوسیله ، ج 1، ص 261، م 21.

222- ترجمه تحریرالوسیله ، ج 1، ص 261.

223- ترجمه تحریرالوسیله ، ج 1، ص 262.

224- النضید، ج 2، ص 277.

225- النضید، ج 2، 279.

226- النضید، ج 2، ص 282.

227- النضید، ج 2، ص 285.

228- النضید، ج 2، ص 291.

229- ترجمه تحریرالوسیله ، ص 254، م 3.

230- توضیح المسائل ، م 1019.

231- توضيح المسائل ، م 1020.

232- توضيح المسائل ، م 1021.

233- توضيح المسائل ، 1029.

234- توضيح المسائل ، م 1038.

235- توضيح المسائل ، م 1043.

236- توضيح المسائل ، م 1043.

237- توضیح المسائل ، م 1043.

238- توضیح المسائل ، م 1043.

239- توضیح المسائل ، م 1044.

240- حاشیه مفاتیح الجنان ، آداب رکوع ، ص 52.

241- حاشیه مفاتیح الجنان ، آداب رکوع ، ص 52.

242- حاشیه مفاتیح الجنان ، آداب رکوع ، ص 53.

243- ترجمه تحریرالوسیله ، ج 1، ص 266، م 21.

244- ترجمه تحریرالوسیله ، ج 1، ص 266، م 21.

245- النضید، ج 2، ص 311.

246- توضیح المسائل ، م 1091.

247- توضیح المسائل ، م 1091.

248- توضیح المسائل ، م 1091.

249- توضیح المسائل ، م 1099.

250- ترجمه تحریرالوسیله ، ج 1، ص 272، م 9.

251- ترجمه تحریرالوسیله ، ص 277، م 8.

252- ترجمه تحریرالوسیله ، ص 277، م 8.

253- النضید، ج 2، ص 313.

254- النضید، ج 2، ص 313

255- النضید، ج 2، ص 314.

256- توضیح المسائل ، م 1092.

257- توضیح المسائل ، م 1092.

258- توضیح المسائل ، م 1103.

259- توضیح المسائل ، م 1103.

260- توضیح المسائل ، م 1103.

261- توضیح المسائل ، م 1103.

262- توضیح المسائل ، م 1103.

263- توضیح المسائل ، م 1105.

264- توضیح المسائل ، م 1117.

265- توضیح المسائل ، م 1117.

266- توضیح المسائل ، م 1118.

267- توضیح المسائل ، م 1117.

268- توضیح المسائل ، م 1119.

269- توضیح المسائل ، م 1120.

270- توضیح المسائل ، م 1121.

271- توضیح المسائل ، م 1121.

272- توضیح المسائل ، م 1121.

273- النضید، ج 2، ص 343.

274- ترجمه تحریرالوسیله ، ج 1، ص 273، م 10.

275- ترجمه تحریرالوسیله ، ج 1، ص 274.

276- ترجمه تحریرالوسیله ، ج 1، ص 274.

277- ترجمه تحریرالوسیله

، ج 1، ص 274.

278- ترجمه تحریرالوسیله ، ج 1، ص 274.

279- ترجمه تحریرالوسیله ، ج 1، ص 274.

280- ترجمه تحریرالوسیله ، ج 1، ص 274.

281- ترجمه تحریرالوسیله ، ج 1، ص 274.

282- ترجمه تحریرالوسیله ، ج 1، ص 274.

283- توضیح المسائل ، م 1104.

284- حاشیه مفاتیح الجنان ، ص 61.

285- توضیح المسائل ، م 1122.

286- توضیح المسائل ، م 1122.

287- توضیح المسائل ، م 1122.

288- توضیح المسائل ، م 1123.

289- حاشیه مفاتیح الجنان ، آداب تسبیح حضرت زهرا(س)، ص 70.

290- حاشیه مفاتیح الجنان ، آداب تسبیح حضرت زهرا(س)، ص 71.

291- حاشیه مفاتیح الجنان ، ص 76.

292- حاشیه مفاتیح الجنان ، آداب تسبیح حضرت زهرا(س)، ص 79.

293- حاشیه مفاتیح الجنان ، آداب تسبیح حضرت زهرا(س)، ص 79.

294- حاشیه مفاتیح الجنان ، آداب تسبیح حضرت زهرا(س)، ص 80.

295- حاشیه مفاتیح الجنان ، آداب تسبیح حضرت زهرا(س)، ص 86.

296- حاشیه مفاتیح الجنان ، آداب تسبیح حضرت زهرا(س)، ص 89.

297- حاشیه مفاتیح الجنان ، آداب تسبیح حضرت زهرا(س)، ص 94.

298- حاشیه مفاتیح الجنان ، ص 96.

299- حاشیه مفاتیح الجنان ، ص 101.

300- حاشیه مفاتیح الجنان ، ص 101.

301- حاشیه مفاتیح الجنان ، ص 102.

302- حاشیه مفاتیح الجنان ، ص 113.

303- حاشیه مفاتیح الجنان ، ص 120.

304- حاشیه مفاتیح الجنان ، ص 126 و ص 129.

305- حاشیه مفاتیح الجنان ، ص 130.

306- حاشیه مفاتیح الجنان ، ص 130.

307- حاشیه مفاتیح الجنان ، ص 131.

308- حاشیه مفاتیح الجنان ، ص 133.

309- حاشیه مفاتیح الجنان ، ص 135.

310- حاشیه مفاتیح الجنان ، ص 138.

311-

حاشيه مفاتيح الجنان ، ص 150.

312- توضيح المسائل ، م 1369.

313- توضيح المسائل ، م 793.

314- النضيد، ج 2، ص 335.

315- النضيد، ج 2، ص 336.

316- النضيد، ج 2، ص 336.

317- توضيح المسائل ، م 1165.

318- توضيح المسائل ، م 1270.

319- توضيح المسائل ، م 1374.

320- توضيح المسائل ، م 1378.

321- توضيح المسائل ، م 1389.

322- توضيح المسائل ، م 802.

323- توضيح المسائل ، م 886.

324- توضيح المسائل ، م 1157.

325- توضيح المسائل ، م 1157.

326- توضيح المسائل ، م 1157.

327- توضيح المسائل ، م 1157.

328- توضيح المسائل ، م 1157.

329- توضيح المسائل ، م 1157.

330- توضیح المسائل ، م 1158.

331- توضیح المسائل ، م 1158.

332- توضیح المسائل ، م 1158.

333- النضید، ج 3، ص 47.

334- النضید، ج 3، ص 48.

335- توضیح المسائل ، م 116.

336- توضیح المسائل ، م 865.

337- توضیح المسائل ، م 865.

338- توضیح المسائل ، م 865.

339- توضیح المسائل ، م 865.

340- توضیح المسائل ، م 891.

341- اسرارالصلوه ، ص 117.

342- النضید، ج 1، ص 115.

343- توضیح المسائل ، م 1399.

344- توضیح المسائل ، م 1400.

345- توضیح المسائل ، م 1402.

346- توضیح المسائل ، م 1403.

347- توضیح المسائل ، م 1418.

348- توضیح المسائل ، م 1435.

349- توضیح المسائل ، م 1449.

350- توضيح المسائل ، م 1450.

351- توضيح المسائل ، م 1462.

352- توضيح المسائل ، م 1466.

353- توضيح المسائل ، م 1480.

354- توضيح المسائل ، م 1480.

355- توضيح المسائل ، م 1481.

356- توضيح المسائل ، م 1482.

357- توضيح المسائل ، م 1482.

358- توضيح المسائل ، م 1483.

359- توضيح المسائل ،

م 1483.

360- توضيح المسائل ، م 1484.

361- توضيح المسائل ، م 1485.

362- توضيح المسائل ، م 1485.

363- توضيح المسائل ، م 1486.

364- توضيح المسائل ، م 1487.

365- النضيد، ج 3، ص 496.

366- النضيد، ج 3، م 1488.

367- النضيد، ج 3، م 1489.

368- النضيد، ج 3، م 1490.

369- النضيد، ج 3، م 1490.

370- النضيد، ج 3، ص 477.

371- النضيد، ج 3، ص 477.

372- النضيد، ج 3، ص 477.

373- النضيد، ج 3، ص 480.

374- النضيد، ج 3، ص 486.

375- النضيد، ج 3، ص 503.

376- توضيح المسائل احكام نماز جمعه ، م 23 و 26.

377- توضيح المسائل احكام نماز جمعه ، م 38.

378- توضیح المسائل احکام نماز جمعه ، م 23.

379- توضیح المسائل احکام نماز جمعه ، م 23.

380- توضیح المسائل احکام نماز جمعه ، م 27.

381- توضیح المسائل احکام نماز جمعه ، م 28.

382- توضیح المسائل احکام نماز جمعه ، م 28.

383- توضیح المسائل ، م 28.

384- توضیح المسائل احکام نماز جمعه ، م 29.

385- توضیح المسائل احکام نماز جمعه ، م 31.

386- توضیح المسائل احکام نماز جمعه ، م 31.

387- توضیح المسائل احکام نماز جمعه ، م 31.

388- توضیح المسائل احکام نماز جمعه ، م 31.

389- توضیح المسائل احکام نماز جمعه ، م 31.

390- توضیح المسائل احکام نماز جمعه ، م 31.

391- توضیح المسائل احکام نماز جمعه ، م 31.

392- توضیح المسائل ، م 33.

393- توضیح المسائل ، م 34.

394- توضیح المسائل ، م 36.

395- توضیح المسائل ، م 37.

396- توضیح المسائل ، م 52.

397- توضیح المسائل ، م 51.

398- توضيح المسائل مراجع

، مستحبات نماز جمعه ، ص 812.

399- توضیح المسائل مراجع ، مستحبات نماز جمعه ، ص 812.

400- توضیح المسائل ، م 1491.

401- توضیح المسائل ، م 1507.

402- توضیح المسائل ، م 1508.

403- توضیح المسائل ، م 1510.

404- توضیح المسائل ، م 1511.

405- توضیح المسائل ، م 1511.

406- توضیح المسائل ، م 1512.

407- ترجمه تحریرالوسیله ، ج 1، ص 303 م 11.

408- ترجمه تحریرالوسیله ، ج 1، ص 303 م 11.

409- ترجمه تحریرالوسیله ، ج 1، ص 303 م 11.

410- ترجمه تحریرالوسیله ، ج 1، ص 303 م 11.

411- ترجمه تحریرالوسیله ، ج 1، ص 303 م 11.

412- ترجمه تحریرالوسیله ، ج 1، ص 304، م 12.

413- النضید، ج 3، ص 137.

414- حاشیه مفاتیح الجنان ، ص 42.

415- النضید، ج 2، ص 136.

416- حاشیه مفاتیح الجنان ، ص 42.

417- حاشیه مفاتیح الجنان ، ص 43.

418- النضید، ج 2، ص 136.

419- توضیح المسائل ، م 913.

420- النضید، ج 2، ص 136.

421- توضیح المسائل ، م 912.

422- توضیح المسائل ، م 912.

423- توضیح المسائل ، م 912.

424- توضیح المسائل ، م 912.

425- توضیح المسائل ، م 849.

426- توضیح المسائل ، م 911.

427- النضید، ج 2، ص 133.

428- النضید، ج 2، ص 133.

429- النضید، ج 2، ص 134.

430- النضید، ج 2، ص 135.

431- توضیح المسائل ، م 896.

432- النضید، ج 2، م 897.

433- عروه الوثقی ، ج 1، فصل 15 کتاب الصلاه ، ص 600.

434- عروه الوثقی ، ج 1، فصل 15 کتاب الصلاه ، ص 600.

435- عروه الوثقی ، ج 1، فصل 15 کتاب الصلاه ، ص

.600

436- عروه الوثقی ، ج 1، فصل 15 کتاب الصلاه ، ص 600.

437- عروه الوثقی ، ج 1، فصل 15 کتاب الصلاه ، ص 600.

438- عروه الوثقی ، ج 1، فصل 15 کتاب الصلاه ، ص 600.

439- توضیح المسائل ، م 914.

440- عروه الوثقی ، ج 1، فصل 15 کتاب الصلاه ، ص 600.

441- توضیح المسائل ، م 914.

442- توضیح المسائل ، م 915.

443- توضیح المسائل ، م 908.

444- النضید، ج 2، ص 137.

445- النضید، ج 2، ص 142.

446- النضید، ج 2، ص 142.

447- النضید، ج 2، ص 143.

448- توضیح المسائل ، م 896.

449- النضید، ج 2، ص 143.

450- النضید، ج 2، ص 143.

451- ترجمه تحریرالوسیله ، ج 1، ص 233، مساءله 17.

452- توضیح المسائل ، م 893.

453- توضیح المسائل ، م 895.

454- توضیح المسائل ، م 898.

455- ترجمه تحریرالوسیله ، ج 2، ص 234.

456- تحف العقول ، ص 297.

457- توضیح المسائل ، م 764.

458- العروه الوثقی ، ج 2، ص 111، م 6.

459- العروه الوثقی ، ج 2، ص 111، م 7.

460- توضیح المسائل ، م 767.

461- توضیح المسائل ، م 781.

462- رساله نوین ، حضرت 1، ص 170.

463- ترجمه تحریرالوسیله ، ج 1، ص 136.

464- احکام ، وزارت آموزش و پرورش ، ص 95.

465- ترجمه تحریرالوسیله ج 1، ص 136.

466- سراج الشیعه ، ص 102 و 103. مفاتیح الجنان ص 78.

467- مستدرک الوسائل ، ج 3، ص 447.

468- مفاتیح الجنان ، ص 338.

469- مفاتیح الجنان ، ص 643.

470- مفاتیح الجنان ، ص 655.

471- مفاتیح الجنان ، ص 655.

472- جعفر بن ابی طالب (ع) پسر عموی پیغمبر

(ص) می باشد.

473- این دعا در ترجمه تحریرالوسیله ، ج 1، ص 244 آمده است .

474- مفاتیح الجنان ، ص 692.

475- مفاتیح الجنان ، ص 293.

476- مفاتیح الجنان ، ص 568.

477- جمال الاسبوع بکمال العمل المشروع ، ص 46.

478- جمال الاسبوع بکمال العمل المشروع ، ص 54.

479- جمال الاسبوع بکمال العمل المشروع ، ص 64.

480- جمال الاسبوع بکمال العمل المشروع ، ص 77.

481- جمال الاسبوع بکمال العمل المشروع ، ص 89.

482- جمال الاسبوع بکمال العمل المشروع ، ص 98.

483- جمال الاسبوع بکمال العمل المشروع ، ص 117.

484- بحارالانوار، ج 97، ص 133.

485- المصباح المنیر، ص 46.

486- مفاتیح الجنان ، ص 273.

487- مفاتیح الجنان ، ص 274.

488- مفاتیح الجنان ، ص 286.

489- بحارالانوار، ج 98، ص 396.

490- مفاتیح الجنان ، ص 286.

491- مفاتيح الجنان ، ص 293.

492- مفاتيح الجنان ، ص 287.

493- اقبال ، ص 627.

494- وسائل الشيعه ، ج 5، ص 227.

495- مفاتيح الجنان ، ص 227.

496- وسائل الشيعه ، ج 5، ص 227.

497- وسائل الشيعه ، ج 5، ص 227.

498- مفاتيح الجنان ، ص 294.

499- وسايل الشيعه ، ج 5، ص 227.

500- مفاتيح الجنان ، ص 295.

501- مفاتيح الجنان ، ص 296.

502- وسائل شيعه ، ج 5، ص 228.

503- وسائل شيعه ، ج 5، ص 228.

504- وسائل شيعه ، ج 5، ص 228.

505- وسائل شيعه ، ج 5، ص 228.

506- وسائل الشيعه ، ج 5، ص 228.

507- وسائل شيعه ، ج 5، ص 228.

508- وسائل شيعه ، ج 5، ص 228.

509- وسائل الشيعه ، ج 5، ص 228.

510- وسائل شيعه ، ج 5، ص 228.

وسائل شيعه ، ج 5، ص 228.

512- مفاتيح الجنان ، ص 313.

513- وسائل الشيعه ، ج 5، ص 229.

514- وسائل شيعه ، ج 5، ص 228.

515- مفاتيح الجنان ، ص 318.

516- مفاتيح الجنان ، ص 320.

517- اقبال ، ص 683.

518- وسائل الشيعه ، ج 5، ص 234.

519- وسائل الشيعه ، ج 5، ص 234.

520- وسائل الشيعه ، ج 5، ص 234.

521- وسائل الشيعه ، ج 5، ص 234.

522- وسائل الشيعه ، ج 5، ص 234.

523- وسائل الشيعه ، ج 5، ص 234.

524- وسائيل الشيعه ج 5، ص 234

525- وسائل الشيعه ، ج 5، ص 235.

526- وسائل الشيعه ، ج 5، ص 235.

527- وسائل الشيعه ، ج 5، ص 235.

528- وسائل الشيعه ، ج 5، ص 235.

529- آل عمران /26.

530- وسائل الشيعه ، ج 5، ص 235.

531- وسائل الشيعه ، ج 5، ص 235.

532- وسائل الشيعه ، ج 5، ص 235.

533- وسائل الشيعه ، ج 5، ص 235.

534- وسائل الشيعه ، ج 5، ص 235.

535- وسائل الشيعه ، ج 5، ص 235.

536- وسائل الشيعه ، ج 5، ص 236.

537- وسائل الشيعه ، ج 5، ص 236.

538- وسائل الشيعه ، ج 5، ص 236.

539- صحيفه سجاديه ، دعای 44.

540- وسائل الشيعه ، ج 5، ص 184.

541- مفاتيح الجنان ، ص 446.

542- مفاتيح الجنان ، ص 452

543- مفاتيح الجنان ، ص 373.

544- مفاتيح الجنان ، ص 452.

545- مصباح المنير، ص 393.

546- مفاتيح الجنان ، ص 394.

547- مصباح المنير، ص 328.

548- وسائل الشيعه ، ج 5، ص 184.

549- مفاتيح الجنان ، ص

.220

550- وسائل الشيعه ، ج 5، ص 186.

551- وسائل الشيعه ، ج 5، ص 186.

552- وسائل الشيعه ، ج 5، ص 186.

553- وسائل الشيعه ، ج 5، ص 187.

554- وسائل الشيعه ، ج 5، ص 186.

555- وسائل الشيعه ، ج 5، ص 188.

556- وسائل الشيعه ، ج 5، ص 188.

557- وسائل الشيعه ، ج 5، ص 188.

558- وسائل الشيعه ، ج 5، ص 188.

559- وسائل الشيعه ، ج 5، ص 188.

560- وسائل الشيعه ، ج 5، ص 188.

561- وسائل الشيعه ، ج 5، ص 188.

562- وسائل الشيعه ، ج 5، ص 188.

563- وسائل الشيعه ، ج 5، ص 188.

564- وسائل الشيعه ، ج 5، ص 188.

565- وسائل الشيعه ، ج 5، ص 188.

566- وسائل الشيعه ، ج 5، ص 189.

567- وسائل الشيعه ، ج 5، ص 189.

568- وسائل الشيعه ، ج 5، ص 189.

569- مفاتيح الجنان ، ص 484.

570- المصباح المنير، ص 421.

571- المصباح المنير، ص 422.

572- توضيح المسائل ، مساله 1519.

573- توضيح المسائل ، مساله 1520

574- توضيح المسائل ، مساله 1521

575- توضيح المسائل ، مساله 1522.

576- توضيح المسائل ، ص 130.

577- مفاتيح الجنان ، ص 504.

578- مفاتيح الجنان ، ص 504.

مفاتيح الجنان ، ص 504. مفاتيح الجنان ، ص 504. مفاتيح الجنان ، ص 504. مفاتيح الجنان ، ص 504.

579- تقويم عبادى ، ص 105.

580- المصباح المنير، ص 436.

581- مفاتيح الجنان ، ص 514.

582- مفاتيح الجنان ، ص 515.

583- مفاتيح الجنان ، ص 527.

584- توضيح المسائل ، م 1521.

585- مفاتيح الجنان ، م 1525.

586- مفاتيح الجنان

، ص 562.

587- مفاتيح الجنان ، ص 564.

588- مفاتيح الجنان ، ص 568.

589- مفاتيح الجنان ، ص 582.

590- نمازهای مستحبی ، ص 137.

591- اقبال ، ص 553.

592- بحارالانوار، ج 98، ص 334.

593- وسائل الشيعه ، ج 5، ص 495.

594- مفاتيح الجنان ، ص 585.

595- مفاتيح الجنان ، ص 585.

596- بحارالانوار، ج 98، ص 348.

597- مفاتيح الجنان ، ص 598.

598- مفاتيح الجنان ، ص 599.

599- مفاتيح الجنان ، ص 607.

600- مكارم الاخلاق ، ص 394.

601- مكارم الاخلاق ، ص 396.

602- بحارالانوار، ج 95، ص 78.

603- مكارم الاخلاق ، ص 396.

604- سوره مومن / 19.

605- مکارم الاخلاق ، ص 396.

606- سوره مریم / 4.

607- مکارم الاخلاق ، ص 396.

608- مکارم الاخلاق ، ص 397.

609- نمازهای مستحبی ، ص 151.

610- نمازهای مستحبی ، ص 151.

611- ترجمه تحریرالوسیله ، ج 1، ص 387.

612- النضید، ج 3، ص 157.

613- پ نمازهای مستحبی ، ص 154.

614- مفاتیح الجنان ، ص 484.

615- مکارم الاخلاق ، ص 396.

616- نمازهای مستحبی ، ص 156.

617- منازل الآخره ، ص 26.

618- اسرارالصلوه ، ص 125.

619- بحارالانوار، ج 103، ص 234.

620- حلیه المتقین ، ص 75.

621- المصباح المنیر، ص 413.

622- نمازهای مستحبی ، ص 162.

623- نمازهای مستحبی ، ص 163.

624- مفاتیح الجنان ، ص 414.

625- مفاتیح الجنان ، ص 486.

626- مکارم الاخلاق ، ص 245.

627- سنن النبی ، ملحقات سفر، ص 118.

628- مفاتیح الجنان ، ص 604.

629- مکارم الاخلاق ، ص 322.

630- مفاتیح الجنان ، ص 407.

631- مکارم الاخلاق ، ص 321.

632- مکارم الاخلاق ، ص 328.

633- نمازهای مستحبی ، ص 170، به نقل از رساله لقاءاللّه ، میرزا ملکی تبریزی ، ص 81.

634- مفاتیح الجنان

، ص 462.

635- مكارم الاخلاق ، ص 320.

636- مكارم الاخلاق ، ص 325.

637- مكارم الاخلاق ، ص 328.

638- مكارم الاخلاق ، ص 329.

639- مكارم الاخلاق ، ص 331.

640- مكارم الاخلاق ، ص 333.

641- مكارم الاخلاق ، ص 339.

642- بقره / 128.

643- ابراهيم / 42-43.

644- فرقان / 74.

645- مكارم الاخلاق ، ص 334.

646- نوح / 29.

647- اسراء / 25.

648- مكارم الاخلاق ، ص 335.

649- مكارم الاخلاق ، ص 336.

650- مكارم الاخلاق ، ص 341.

651- مكارم الاخلاق ، ص 351.

652- توضيح المسائل ، م 1750.

653- توضیح المسائل ، م 1749.

654- م 7 ترجمه تحریرالوسیله ، ج 2، ص 34.

655- توضیح المسائل ، م 1748.

656- توضیح المسائل ، م 1748.

657- ترجمه تحریرالوسیله ، ج 2، ص 39، ش 8.

658- ترجمه تحریرالوسیله ، ج 2، ش 9.

659- توضیح المسائل ، م 1657.

660- النضید، ج 5، ص 231.

661- توضیح المسائل ، م 1724.

662- توضیح المسائل ، م 1715.

663- توضیح المسائل ، م 1748، ش 4.

664- ترجمه تحریرالوسیله ، ج 2، ص 39.

665- ترجمه تحریرالوسیله ، ج 2، ص 40.

666- ترجمه تحریرالوسیله ، ج 2، ج 2، ص 39.

667- النضید، ج 5، ص 247.

668- توضیح المسائل ، م 1753.

669- توضیح المسائل ، م 1754.

670- توضیح المسائل ، م 1935.

671- توضیح المسائل ، م 1962.

672- توضیح المسائل ، م 1973.

673- توضيح المسائل ، م 1974.

674- توضيح المسائل ، م 2000.

675- توضيح المسائل ، م 2002.

676- توضيح المسائل ، م 2014.

677- توضيح المسائل ، م 2021.

678- توضيح المسائل ، م 1979.

679- النضيد، ج 10، ص 386.

680- النضيد، ج 10، ص 387.

681- النضيد، ج 10، ص 389.

682- النضيد، ج 10، ص 398.

683- النضيد،

ج 10، ص 398.

684- النضید، ج 10، ص 399.

685- النضید، ج 10، ص 400.

686- النضید، ج 10، 401.

687- النضید، ج 10، ص 402.

688- النضید، ج 10، ص 403.

689- النضید، ج 10، ص 404.

690- النضید، ج 10، ص 405.

691- النضید، ج 10، ص 406.

692- النضید، ج 10، ص 424 - 407.

693- النضید، ج 10، ص 429.

694- النضید، ج 10، ص 434.

695- النضید، ج 10، ص 438.

696- النضید، ج 10، ص 106.

697- النضید، ج 10، ص 106.

698- النضید، ج 10، ص 106.

699- ترجمه تحریرالوسیله ، ج 3، ص 14.

700- ترجمه تحریرالوسیله ، ج 3، ص 14.

701- ترجمه تحریرالوسیله ، ج 3، ص 14.

702- ترجمه تحریرالوسیله ، ج 3، ص 14.

703- ترجمه تحریرالوسیله ، ج 3، ص 14.

704- ترجمه تحریرالوسیله ، ج 3، ص 14.

705- النضید، ج 10، ص 106.

706- النضید، ج 10، ص 106.

707- ترجمه تحریرالوسیله ، ج 3، ص 14.

708- ترجمه تحریرالوسیله ، ج 3، ص 14.

709- ترجمه تحریرالوسیله ، ج 3، ص 14.

710- ترجمه تحریرالوسیله ، ج 3، ص 14.

711- النضید، ج 10، ص 92.

712- ترجمه تحریرالوسیله ، ج 3، ص 14.

713- ترجمه تحریرالوسیله ، ج 3، ص 14.

714- النضید، ج 10، ص 93.

715- النضید، ج 10، ص 94.

716- النضید، ج 10، ص 100.

717- النضید، ج 10، ص 104.

718- توضیح المسائل ، م 2054.

719- احکام الحج آیه اللّه مدرسی ، ص 54.

720- احکام الحج آیه اللّه مدرسی ، ص 54.

721- احکام الحج آیه اللّه مدرسی ، ص 55.

722- احکام الحج آیه اللّه مدرسی ، ص 57.

723- احکام الحج آیه اللّه

مدرسی ، ص 58.

724- احکام الحج آیه اللّه مدرسی ، ص 59.

725- احکام الحج آیه اللّه مدرسی ، ص 59.

726- احکام الحج آیه اللّه مدرسی ، ص 59.

727- احکام الحج آیه اللّه مدرسی ، ص 60.

728- احکام حج آیه اللّه مدرسی ، ص 61.

729- احکام حج آیه اللّه مدرسی ، ص 61.

730- احکام حج آیه اللّه مدرسی ، ص 62.

731- احکام حج آیه اللّه مدرسی ، ص 62.

732- احکام حج آیه اللّه مدرسی ، ص 63.

733- حلیه المتقین ، ص 297.

734- حلیه المتقین ، ص 299.

735- حلیه المتقین ، فصل سوم ، ص 300.

736- حلیه المتقین ، فصل چهارم ، ص 305.

737- حلیه المتقین ، فصل هشتم ، ص 310.

738- حلیه المتقین ، فصل نهم ، ص 311.

739- حلیه المتقین ، ص 44-33.

740- حلیه المتقین ، ص 65-63.

741- حلیه المتقین ، ص 123-115.

742- حلیه المتقین ، ص 14-6.

743- نمازهای مستحبی عباس عزیزی ، ص 16.

744- حلیه المتقین ، ص 60-58.

745- حلیه المتقین ، ص 141-126. / سوره کهف آیه آخر.

746- توضیح المسائل ، م 2599.

747- ترجمه تحریرالوسیله ، ج 3، م 20، ص 413.

748- ترجمه تحریرالوسیله ، ج 3، م 20، ص 413.

749- ترجمه تحریرالوسیله ، ج 3، م 20، ص 413.

750- ترجمه تحریرالوسیله ، ج 3، م 20، ص 414.

751- ترجمه تحریرالوسیله ، ج 3، م 20، ص 414.

752- ترجمه تحریرالوسیله ، ج 1، ص 97، م 3.

753- ترجمه تحریرالوسیله ، ج 1، ص 97، م 3.

754- توضیح المسائل ، م 539.

755- ترجمه تحریرالوسیله ، ج 1، ص 97، م 3.

756- ترجمه تحریرالوسیله ، ج

1، ص 97، م 3.

757- ترجمه تحریرالوسیله ، ج 1، ص 97، م 3.

758- ترجمه تحریرالوسیله ، ج 1، ص 97، م 3.

759- ترجمه تحریرالوسیله ، ج 1، ص 97.

760- ترجمه تحریرالوسیله ، ج 1، ص 98.

761- توضیح المسائل ، م 541.

762- توضیح المسائل ، م 537.

763- النضید، ج 1، ص 217.

764- النضید، ج 1، ص 217.

765- النضید، ج 1، ص 217.

766- النضید، ج 1، ص 217.

767- توضیح المسائل ، م 540.

768- توضیح المسائل ، م 572.

769- توضیح المسائل ، م 581.

770- توضیح المسائل ، م 584.

771- ترجمه تحریرالوسیله ، ج 1، ص 114، گفتار در مستحبات کفن و آداب کفن کردن .

772- ترجمه تحریرالوسیله ، ج 1، ص 114، گفتار در مستحبات کفن و آداب کفن کردن .

773- ترجمه تحریرالوسیله ، ج 1، ص 114، گفتار در مستحبات کفن و آداب کفن کردن . ص 115.

774- ترجمه تحریرالوسیله ، ج 1، ص 114، گفتار در مستحبات کفن و آداب کفن کردن .ص 115.

775- ترجمه تحریرالوسیله ، ج 1، ص 115.

776- ترجمه تحریرالوسیله ، ج 1، ص 115.

777- النضید، ج 1، ص 245.

778- النضید، ج 1، ص 246.

779- توضیح المسائل ، م 585.

780- النضید، ج 1، م 586.

781- النضید، ج 1، م 587.

782- النضید، ج 1، م 591.

783- ترجمه تحریرالوسیله ، ج 1، ص 117 گفتار در حنوط.

784- توضیح المسائل ، م 590.

785- توضیح المسائل ، م 590.

786- ترجمه تحریرالوسیله ، ج 1، ص 119، آداب تشییع .

787- ترجمه تحریرالوسیله ، ج 1، ص 119، آداب تشییع .

788- ترجمه تحریرالوسیله ، ج 1، ص 119،

آداب تشييع .

789- ترجمه تحريرالوسيله ، ج 1، ص 119، آداب تشييع . ص 120.

790- ترجمه تحريرالوسيله ، ج 1، ص 119، آداب تشييع . ص 120.

791- ترجمه تحريرالوسيله ، ج 1، ص 119، آداب تشييع . ص 120.

792- ترجمه تحريرالوسيله ، ج 1، ص 120.

793- ترجمه تحريرالوسيله ، ج 1، ص 119، آداب تشييع . ص 120.

794- توضيح المسائل ، ص 120.

795- توضيح المسائل ، ص 120.

796- توضيح المسائل ، ص 120.

797- توضيح المسائل ، ص 120. ص 121.

798- توضيح المسائل ، م 596.

799- توضيح المسائل ، م 611.

800- توضيح المسائل ، م 611.

801- توضيح المسائل ، م 611.

802- توضيح المسائل ، م 611.

803- توضيح المسائل ، م 611.

804- توضيح المسائل ، م 611.

805- توضيح المسائل ، م 611.

806- توضيح المسائل ، م 611.

807- توضیح المسائل ، م 611.

808- توضیح المسائل ، م 612.

809- توضیح المسائل ، م 606.

810- ترجمه تحریرالوسیله ، ج 1، ص 137.

811- ترجمه تحریرالوسیله ، ج 1، ص 137.

812- ترجمه تحریرالوسیله ، ج 1، ص 137.

813- ترجمه تحریرالوسیله ، ج 1، ص 137.

814- ترجمه تحریرالوسیله ، ج 1، ص 138.

815- ترجمه تحریرالوسیله ، ج 1، ص 138.

816- ترجمه تحریرالوسیله ، ج 1، ص 138.

817- ترجمه تحریرالوسیله ، ج 1، ص 138.

818- ترجمه تحریرالوسیله ، ج 1، ص 138.

819- توضیح المسائل ، م 593.

820- النضید، ج 1، ص 274.

821- ترجمه تحریرالوسیله ، ج 1، ص 138.

822- توضیح المسائل ، م 629.

823- ترجمه تحریرالوسیله ، ج 1، ص 137.

824- ترجمه تحریرالوسیله ،

ج 1، ص 138.

825- ترجمه تحریرالوسیله ، ج 1، ص 139.

826- ترجمه تحریرالوسیله ، ج 1، ص 139.

827- ترجمه تحریرالوسیله ، ج 1، ص 139.

828- توضیح المسائل ، م 628.

829- ترجمه تحریرالوسیله ، ج 1، ص 139.

830- ترجمه تحریرالوسیله ، ج 1، ص 139.

831- ترجمه تحریرالوسیله ، ج 1، م 629.

832- ترجمه تحریرالوسیله ، ج 1، م 630.

833- توضیح المسائل ، م 632.

834- توضیح المسائل ، م 632.

835- توضیح المسائل ، م 633.

836- توضیح المسائل ، م 638.

837- توضیح المسائل ، ص 639.

838- ترجمه تحریرالوسیله ، ج 1، ص 140.

839- توضیح المسائل ، ص 639.

840- توضیح المسائل ، ص 639.

841- توضیح المسائل ، ص 639.

842- توضیح المسائل ، ص 639.

843- توضیح المسائل ، ص 639.

844- توضیح المسائل ، ص 639.

845- توضیح المسائل ، م 632.

846- داروخانه معنوی ، ص 207.

847- ترجمه تحریرالوسیله ، ج 1، ص 140.

848- ترجمه تحریرالوسیله ، ج 1، ص 140.

849- طب الائمه علامه سید عبداللّه شبر، ص 70.

850- طب الائمه علامه شبر، ص 74.

851- ترجمه تحریرالوسیله ، ج 1، ص 76.

852- طب الائمه ، ص 85.

853- ترجمه تحریرالوسیله ، ج 1، ص 87.

854- طب الائمه ، ص 89.

855- ترجمه تحریرالوسیله ، ج 1، ص 90.

856- طب الائمه ، ص 96-91.

857- طب الائمه ، ص 97.

858- طب الائمه ، ص 98.

859- طب الائمه ، ص 101.

860- طب الائمه ، ص 104.

861- طب الائمه ، ص 107.

862- طب الائمه ، ص 108.

863- طب الائمه ، ص 113.

864- طب الائمه ، ص 115.

865- طب الائمه ، ص 118.

866- طب الائمه ،

ص 120.

867- طب الائمه ، ص 120.

868- طب الائمه ، ص 127.

869- طب الائمه ، ص 128.

870- زبان خوراکی ها، ص 240.

871- طب الائمه ، ص 130.

872- داروخانه معنوی ، ص 220.

873- داروخانه معنوی ، ص 220.

874- داروخانه معنوی ، ص 217.

875- داروخانه معنوی ، ص 219 - 216.

درباره مرکز

بسمه تعالی
هَلْ يَسْتَوِی الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ
آیا کسانی که میدانند و کسانی که نمیدانند یکسانند ؟
سوره زمر/ 9

مقدمه:
موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، از سال 1385 هـ .ش تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن فقیه امامی (قدس سره الشریف)، با فعالیت خالصانه و شبانه روزی گروهی از نخبگان و فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

مرامنامه:
موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان در راستای تسهیل و تسریع دسترسی محققین به آثار و ابزار تحقیقاتی در حوزه علوم اسلامی، و با توجه به تعدد و پراکندگی مراکز فعال در این عرصه و منابع متعدد و صعب الوصول، و با نگاهی صرفا علمی و به دور از تعصبات و جریانات اجتماعی، سیاسی، قومی و فردی، بر مبنای اجرای طرحی در قالب « مدیریت آثار تولید شده و انتشار یافته از سوی تمامی مراکز شیعه» تلاش می نماید تا مجموعه ای غنی و سرشار از کتب و مقالات پژوهشی برای متخصصین، و مطالب و مباحثی راهگشا برای فرهیختگان و عموم طبقات مردمی به زبان های مختلف و با فرمت های گوناگون تولید و در فضای مجازی به صورت رایگان در اختیار علاقمندان قرار دهد.

اهداف:
1.بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام)
2.تقویت انگیزه عامه مردم بخصوص جوانان نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی
3.جایگزین کردن محتوای سودمند به جای مطالب بی محتوا در تلفن های همراه ، تبلت ها، رایانه ها و ...
4.سرویس دهی به محققین طلاب و دانشجو
5.گسترش فرهنگ عمومی مطالعه
6.زمینه سازی جهت تشویق انتشارات و مؤلفین برای دیجیتالی نمودن آثار خود.

سیاست ها:
1.عمل بر مبنای مجوز های قانونی
2.ارتباط با مراکز هم سو
3.پرهیز از موازی کاری
4.صرفا ارائه محتوای علمی
5.ذکر منابع نشر
بدیهی است مسئولیت تمامی آثار به عهده ی نویسنده ی آن می باشد .

فعالیت های موسسه :
1.چاپ و نشر کتاب، جزوه و ماهنامه
2.برگزاری مسابقات کتابخوانی
3.تولید نمایشگاه های مجازی: سه بعدی، پانوراما در اماکن مذهبی، گردشگری و...
4.تولید انیمیشن، بازی های رایانه ای و ...
5.ایجاد سایت اینترنتی قائمیه به آدرس: www.ghaemiyeh.com
6.تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و...
7.راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی
8.طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و...
9.برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم (مجازی)
10.برگزاری دوره های تربیت مربی (مجازی)
11. تولید هزاران نرم افزار تحقیقاتی قابل اجرا در انواع رایانه، تبلت، تلفن همراه و... در 8 فرمت جهانی:
JAVA.1
ANDROID.2
EPUB.3
CHM.4
PDF.5
HTML.6
CHM.7
GHB.8
و 4 عدد مارکت با نام بازار کتاب قائمیه نسخه :
ANDROID.1
IOS.2

WINDOWS PHONE.3
WINDOWS.4
به سه زبان فارسی ، عربی و انگلیسی و قرار دادن بر روی وب سایت موسسه به صورت رایگان .
درپایان :
از مراکز و نهادهایی همچون دفاتر مراجع معظم تقلید و همچنین سازمان ها، نهادها، انتشارات، موسسات، مؤلفین و همه بزرگوارانی که ما را در دستیابی به این هدف یاری نموده و یا دیتا های خود را در اختیار ما قرار دادند تقدیر و تشکر می نماییم.

آدرس دفتر مرکزی:

اصفهان -خیابان عبدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آباده ای - کوچه شهید محمد حسن توکلی -پلاک 129/34- طبقه اول
وب سایت: www.ghbook.ir
ایمیل: Info@ghbook.ir
تلفن دفتر مرکزی: 03134490125
دفتر تهران: 88318722 ـ 021
بازرگانی و فروش: 09132000109
امور کاربران: 09132000109